

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM ARAŞTIRMALARI ÇERÇEVESİNDE
OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Yasir ARMAĞAN

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Nail YILDIRIM

TOKAT – 2012

**T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**EĞİTİM ARAŞTIRMALARI ÇERÇEVESİNDE
OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
Yasir ARMAĞAN**

**Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Programı
Yüksek Lisans Tezi**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Nail YILDIRIM**

TOKAT – 2012

**EĞİTİM ARAŞTIRMALARI ÇERÇEVESİNDE
OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 28 / 06 /2012

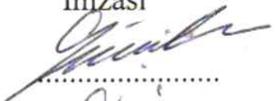
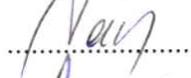
Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nail YILDIRIM

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ

İmzası

.....

.....

.....

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun 20/06/2012 tarih ve 05/03 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU

Mühür
İmza

ETİK SÖZLEŞME

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, araştırmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

(29/06/2012)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Yasir ARMAĞAN

İmzası

.....

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde bir çok değerli insanın katkısı oldu ama her şeyden önce çalışma sürecinde bana moral, motivasyon ve her türlü desteği veren danışmanım değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Nail YILDIRIM'a şükranlarımı sunmayı bir borç kabul ediyorum. Ayrıca çalışmamda görüş belirten akademisyenlere de ayrıca teşekkür ediyorum.

Ders döneminde birlikte olduğumuz hocalarım Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Aysun ERGİNER, Yrd. Doç. Dr. Gülay ASLAN, Yrd. Doç. Dr. Rukiye ŞAHİN ve özellikle Yrd. Doç. Dr. Erdal KÜÇÜKER'e teşekkür ediyorum.

Araştırma verilerinin toplanması sürecinde birlikte çalıştığımız eski dostum Ahmet KAYA'ya ve görüşme yapmayı kabul eden bütün okul müdürlerine zamanlarını bana ayırdıkları için çok teşekkür ediyorum. Yine değerli arkadaşlarım Mikail YALÇIN, H. Ahmet ŞİMŞEK, Kürşat ÖĞÜLMÜŞ, Zehra-Yalçın KARAKÜP, Mesut ÇELİK ve araştırma görevlisi Betül KARAKOÇ ALATLI'ya yardımlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Görüşme kayıtlarının yazılı metne dönüştürülmesinde emekleri olan sevgili kardeşlerim Vildan ve Mustafa ARMAĞAN'a teşekkür ediyorum. Ayrıca bugünlere gelmemde büyük pay sahibi olan anne ve babama teşekkürlerimi sunuyorum.

Yasir ARMAĞAN

Tokat, 2012

ÖZET

Okul müdürleri için özellikle karar verme sürecinde nesnel, geçerli ve güvenilir bilgilerin önemi büyüktür. Bu anlamda bilimsel araştırmaların okul müdürleri tarafından bilgi kaynağı olarak değerlendirilip kullanılması önem taşımaktadır. Eğitim araştırmalarının da bu kapsamda önemi açıktır. Bu araştırmanın amacı eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesini yapmaktır.

Nitel bir çalışma olan bu araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Tokat merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda görev yapan 50 okul müdürü oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme uygun olarak okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul müdürleri arasından seçilmiştir. Aynı zamanda okul müdürlerinin yerleşim yerlerine göre köy, kasaba ve şehir merkezinde görev yapma durumları da dikkate alınmıştır. Görüşme tekniği ile toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılan okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların kendilerine yararı olduğu düşüncesini taşımalarına rağmen eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan az yararlandıkları veya orta düzeyde yararlandıkları bulunmuştur. Okul müdürlerinin çoğunluğunun bilimsel araştırma ile ilgili herhangi bir eğitime sahip olmadıkları ve eğitimle ilgili düzenli takip ettikleri süreli bir yayının bulunmadığı belirlenmiştir. Okul müdürlerinin genel olarak eğitim araştırmalarını güvenilir buldukları, eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını gerekli gördükleri ve çoğunun yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi

uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla bir eğitim araştırmasını dayanak olarak göstermediği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel araştırma, Eğitim araştırması, Okul müdürü.

ABSTRACT

Particularly for school principals, in the process of objective decision-making , current and reliable information is of great importance. In this sense, the use of scientific researches is important to be evaluated as a source of information by school principals. In this context the importance of educational research is clear. The purpose of this study is to assess the views of school principals within the framework of educational researches.

In this qualitative research, case of science pattern is used. The universe of this research is the managers of the preschools, primary and secondary schools in the city center, towns and villages of Tokat. According to the purposefull sampling and maximum variety sampling, 50 school principals of preschools, primary and secondary schools are the samples of this research. Also, the managers' condition of working in a village, town or the city center is taken into account. Content analysis technique is used to analyse the data gained by interview technique.

According to the findings of the research, while they think that the researches and publishings about education are useful for them, it is found that they make use of them at lower or medium levels. It is determined that most of the school principals don't have any education about scientific research and they don't follow or subscribe a publication about education regularly.

It has come out that the school principals think that the education researches are reliable in general and the school principals see education researches as necessary, but most of them don't make use of any education researches to support their ideas when they perform an action as a school principal (e.g. meetings, workshops at school etc).

Keywords: Scientific research, Educational research, School principal.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLO LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİL LİSTESİ.....	xviii
KISALTMALAR LİSTESİ	xix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
2. İLGİLİ ALANYAZIN VE ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Bilim	6

2.1.1. Bilimin Tanımı.....	10
2.1.2. Bilimin İşlevleri	11
2.1.3. Bilimin Temel Nitelikleri	12
2.2. Bilimsel Yöntem.....	12
2.2.1. Bilimsel Yöntemin Tanımı	12
2.2.2. Bilimsel Yöntemin Aşamaları	13
2.2.3. Bilimsel Yöntemin Dayandığı Temel Varsayımlar	14
2.3. Bilimsel Araştırma.....	15
2.3.1. Araştırma	15
2.3.2. Araştırma Tanımı	15
2.3.3. Bilimsel Araştırmanın Temel Özellikleri	16
2.3.4. Araştırma Türleri.....	17
2.3.4.1. Temel Araştırmalar	18
2.3.4.2. Uygulamalı Araştırmalar	19
2.4. Eğitim.....	19
2.5. Yönetim.....	22
2.6. Eğitim Yönetimi	25
2.7. Okul Yönetimi	29
2.8. Eğitimde Bilimsel Araştırma.....	32
2.9. Okulda Yönetim Süreçleri	39
2.9.1. Karar	42

2.9.2. Planlama	44
2.9.3. Örgütlenme	46
2.9.4. İletişim.....	47
2.9.5. Etkileme.....	48
2.9.6. Koordinasyon (Eşgüdümleme)	50
2.9.7. Değerlendirme	52
2.10. İlgili Araştırmalar	52
3. YÖNTEM.....	57
3.1. Araştırma Modeli.....	57
3.2. Çalışma Grubu.....	58
3.3. Verilerin Toplanması	61
3.4. Verilerin Çözümlemesi	63
3.5. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirlik Kanıtları.....	69
3.6. Etik İlkeler.....	71
4. BULGULAR VE YORUM.....	72
4.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular.....	72
4.2. Okul Müdürlerinin Bilimsel Bir Çalışma Yapma Konusunda Kendilerini Yeterli Görmelerine İlişkin Bulgular	75

4.3. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma ve Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarının Çıkma Durumlarına İlişkin Bulgular.....	87
4.4. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Almaya İlişkin Bulgular.....	91
4.5. Okul Müdürlerinin Düzenli Takip Ettiği Süreli Yayın Olma ve Araştırmaların Akademik Dilinde Problem Yaşama Durumlarına İlişkin Bulgular	94
4.6. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Bulgular	102
4.7. Okul Müdürlerinin Araştırmak İstedikleri Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Yararlanmalarına İlişkin Bulgular	108
4.8. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Yararına İlişkin Bulgular ve Okul Müdürlerinin Faydalanma Düzeyine İlişkin Bulgular	112
4.9. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Bulgular.....	120
4.10. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulguları	128
4.11. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin Bulgular.....	134
4.12. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Göstermelerine İlişkin Bulgular.....	150
4.13. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasına Olan Güven Düzeylerine İlişkin Bulgular.....	156

4.14. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasını Kim Yapmalı Değerlendirmesine İlişkin Bulgular	163
4.15. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlara İlişkin Bulgular	170
4.16. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli Görülen Konulara İlişkin Bulgular ...	174
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	191
5.1. Sonuç ve Tartışma	191
5.1.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma Eğitimine İlişkin Sonuçlar.....	191
5.1.2. Okul Müdürlerinin Bilimsel Bir Çalışma Yapmada Kendilerini Yeterli Görmelerine İlişkin Sonuçlar	193
5.1.3. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma ve Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarının Çıkma Durumlarına İlişkin Sonuçlar	196
5.1.4. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Almaya İlişkin Sonuçlar	197
5.1.5. Okul Müdürlerinin Düzenli Takip Ettiği Süreli Yayın Olma ve Araştırmaların Akademik Dilinde Problem Yaşama Durumlarına İlişkin Sonuçlar	198
5.1.6. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Sonuçlar	200

5.1.7. Okul Müdürlerinin Araştırmak İstedikleri Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Yararlanmalarına İlişkin Sonuçlar	201
5.1.8. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Yararına İlişkin Sonuçlar İle Okul Müdürlerinin Faydalanma Düzeyine İlişkin Sonuçlar	202
5.1.9. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Sonuçlar	204
5.1.10. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulgularına İlişkin Sonuçlar	205
5.1.11. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin Sonuçlar	206
5.1.12. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Göstermelerine İlişkin Sonuçlar	207
5.1.13. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasına Olan Güven Düzeylerine İlişkin Sonuçlar	209
5.1.14. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasını Kim Yapmalı Değerlendirmesine İlişkin Sonuçlar	209
5.1.15. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlara İlişkin Sonuçlar	210
5.1.16. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli Görülen Konulara İlişkin Sonuçlar	211
5.2. Öneriler	214
5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	214

5.2.2. Yeni Araştırma Önerileri.....	215
KAYNAKÇA.....	216
EKLER	225
EK-1. Veri Toplama Aracı.....	225
EK-2. Katılımcıların Kişisel Bilgileri.....	229
EK-3. Uygulama İzin Belgesi	233
ÖZGEÇMİŞ	234

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.2.1. Çalışma Grubuna Ait Okul Müdürlerinin Okul Türü ve Yerleşimlerine İlişkin Bilgiler	59
Tablo 3.2.2. Okul Müdürlerinin Kişisel Bilgileri.....	60
Tablo 3.5.1. Görüşme Sorularının Güvenirlik Yüzdeleri	70
Tablo 4.1.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Durumlarına İlişkin Kategori ve Kodlar	72
Tablo 4.1.2. Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim Kategorisinin Kodları	73
Tablo 4.2.1. Okul Müdürlerinin Kendilerini Eylem Araştırması/Gözlem vs. Yapma Konusunda Yeterli Görmelerine İlişkin Kategoriler.....	75
Tablo 4.2.2. Bilgi Yetersizliği Alt Kategorisine Ait Kodlar.....	76
Tablo 4.2.3. Bireysel Yetersizlik Alt Kategorisine Ait Kodlar.....	80
Tablo 4.2.4. Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar Alt Kategorisine İlişkin Kodlar	83
Tablo 4.2.5. Diğer Alt Kategorisine İlişkin Kodlar	84
Tablo 4.2.6. Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlik Kategorisine İlişkin Kodlar	86
Tablo 4.3.1. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma Durumlarına İlişkin Kategoriler.....	87
Tablo 4.3.2. Okul Müdürlerinin Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarına İlişkin Kategoriler	88

Tablo 4.3.3. Okul Müdürlerinin Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarına İlişkin Bulgular	89
Tablo 4.4.1. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Alma Durumlarının Değerlendirilmesi.....	92
Tablo 4.5.1. Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Kategorisine İlişkin Alt Kategoriler...	95
Tablo 4.5.2. Düzenli Takip Edilen veya Abone Olunan Süreli Yayınlar.....	98
Tablo 4.5.3. Okul Müdürlerinin Okudukları Araştırmaların Akademik Diline İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	100
Tablo 4.6.1. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Bulgular.....	102
Tablo 4.6.2. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Sonuçları Üzerine Düşüncelerine İlişkin Kodlar	104
Tablo 4.7.1. Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma Durumlarına İlişkin Kategoriler.....	109
Tablo 4.8.1. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olma Durumlarına İlişkin Kategoriler.....	113
Tablo 4.8.2. Okul Müdürlerinin Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Yararlanma Düzeyleri	119

Tablo 4.9.1. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Bulgular	121
Tablo 4.9.2 Dikkate Alınan Araştırma Konularına İlişkin Kodlar	122
Tablo 4.9.3. Yöneticilikte Dikkate Alınan Araştırma Olmamasına İlişkin Kodlar	126
Tablo 4.10.1. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulguları	128
Tablo 4.10.2. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırma Konularına İlişkin Kodlar	129
Tablo 4.11.1. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin Kategoriler	135
Tablo 4.11.2. Gelişim ve İlerleme İçin Gereklik kategorisine İlişkin Kodlar	136
Tablo 4.11.3. Gelecek İçin Gereklik kategorisine İlişkin Kodlar	142
Tablo 4.11.4. Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklik Kategorisine İlişkin Kodlar	145
Tablo 4.11.5. Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklik Kategorisine İlişkin Kodlar	148
Tablo 4.11.6. Bilimsel Eğitim İçin Gereklik Kategorisine İlişkin Kodlar	149
Tablo 4.12.1. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Gösterme Durumlarına İlişkin Kategoriler	151
Tablo 4.13.1. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmalarına Güven Durumları	157
Tablo 4.14.1. Araştırmayı Kim Yapmalı Değerlendirilmesine İlişkin Kategoriler	163
Tablo 4.14.2. Akademisyenler Kategorisine İlişkin Kodlar	164

Tablo 4.14.3. Eğitim Uygulamalarının İçinde olanlar Kategorisine İlişkin Kodlar.....	166
Tablo 4.14.4. Diğer Kategorisine İlişkin Kodlar	168
Tablo 4.15.1. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlar	170
Tablo 4.16.1. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli Konular.....	175
Tablo 4.16.2. Öğretmenlerle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar	176
Tablo 4.16.3. Eğitim Sistemi İle İlgili Konulara İlişkin Kodlar	180
Tablo 4.16.4. Öğrencilerle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar	182
Tablo 4.16.5. Öğretim İle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar	184
Tablo 4.16.6. Okul Yönetimi İle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar	186
Tablo 4.16.7. Diğer Kategorisine İlişkin Kodlar	188
Tablo 4.16.8. Okul - Aile İlişkileri Kategorisine İlişkin Kodlar.....	189

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1. Araştırma Tür ve Düzeyleri	18
Şekil 3.1. Araştırmada Görüşme Verilerinin Analizinde İzlenen Aşamalar	64
Şekil 3.2. Verilerden Kod Oluşturma-1.....	65
Şekil 3.3. Verilerden Kod Oluşturma-2.....	65
Şekil 3.4. Kod Listesinin Excel Programında Listelenmesi	66
Şekil 3.5. Kodlardan Temaların Belirlenmesi	67
Şekil 3.6. Verilerden Elde Edilen Temaların Sunulması.....	68

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt.	:	Aktaran
YÖK	:	Yükseköğretim Kurulu
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu açıklanmış; araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları, sınırlıkları ve tanımlar verilmiştir.

1.1. Problem

Günümüz dünyası bilgi çağını yaşamaktadır. Bu çağda değişim çok fazladır ve bunun etkisi hızlı bir şekilde hissedilmektedir. Bu süreçte durağan kalmak hiçbir örgüt için mümkün değildir. Bu eğitim örgütleri için de geçerlidir. Özellikle okullar sosyal ve kültürel alanda, teknolojiye yaşanan gelişmelere paralel bir gelişim içerisinde olmalıdır. Okullarda bu değişimin öncüsü olarak okul müdürü büyük rol oynamaktadır. Bu durumda sistemin en kritik ögesi okul müdürü gözükmektedir (Yıldırım, 2011). Bu nedenle okul müdürleri özellikle eğitimle ilgili alanda donanımlı olması ve bu alanda meydana gelen gelişmeleri takip etmesi önemlidir.

Okul, içerisinde birçok sorunun yer alabileceği bir mekândır. Okul yöneticileri ve çalışanları bu sorunları hem belirlemek hem de çözmekle görevlidirler. Sorunu çözmeden önce onu hissetmek yani tespit etmek önemlidir. Bu aşamadan sonra sorunun çözümüne yönelik araştırma yapılmalıdır. Bu noktada okul yöneticileri sadece tecrübeleri ile değil aynı zamanda probleme ilişkin yapılmış eğitim araştırmalarından da faydalanabilirler. Eğitim araştırmaları hem öğretmenler hem de okul yöneticileri için bir deniz feneri görevini üstlenmektedir. Eğitim araştırmaları okul yöneticilerine sorunun tanımlanmasında ve çözümünde yardımcı olmakla birlikte olaylara geniş bir perspektiften bakma ve yaptığı işe bilimsel bir açıdan yaklaşma özelliğini

kazandırabilir. Okulla ilgili eğitim araştırması makro düzeyde, okulun toplumdaki yeri, rolü ve faaliyetleri üzerinde olabileceği gibi, mikro düzeyde okulun kendisine ait özellikleri, gelişimi, sorunları ve ihtiyaçları ile ilgili de olabilir (Kaptan, 1998).

Okul müdürleri okulda yaptıkları uygulama ve etkinlikler için bilimsel bir arka plan hazırlamalıdır. Bu, aynı zamanda okul müdürlerinin yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin desteğini almaları ve etkili olabilmeleri için de gereklidir. Okul yönetiminin aynı zamanda teorik bir alanı vardır ve okul yöneticisi bu alana hâkim olmalıdır. Bu alanın kaynaklarından biri de eğitim araştırmalarıdır. Okul müdürleri ve öğretmenler için eğitsel kararlarda yanlılıktan uzak, geçerli ve güvenilir bilgi elde etmenin aracı olarak eğitim araştırmalarının önemi büyüktür (Balcı, 2004). Ekiz (2009: 11) eğitimde araştırmanın gerekli olduğunu şu şekilde açıklamıştır:

... Eğitim uygulamalarını yönlendiren bir takım çalışma ilkeleri bulunmaktadır. Bunlar, ya sorgulanmadan ve sistematik olarak incelenmeden ortaya konulan düşünceler ya da sorgulanan ve sistematik olarak incelendikten sonra oluşturulan düşünceler, kuram ve bilgilerdir. Bugün, gelişmiş ve çağdaş toplumlarda eğitim-öğretimin uygulanmasını yönlendiren temel ilke “veri-merkezli” çalışmalardır. Elde edilen bilgiler doğrultusunda eğitim-öğretim faaliyetleri düzenlenir, gerekirse eskileri değiştirebilmek üzere yeniden oluşturulur. Veri-merkezli eğitim uygulamalarındaki en belirgin düşünce, eğitim uygulamalarının geliştirilmesi ve bu uygulamalar hakkında verilecek kararların politik ve spekülasyondan ziyade uygulama alanlarındaki gerçeğe dayandırılmasıdır.

Okul müdürleri için özellikle karar verme sürecinde nesnel, geçerli ve güvenilir bilgilerin önemi açıktır. Yani bilimsel araştırmaların okul müdürleri için bilgi kaynağı olarak değerlendirilip kullanılması önem taşımaktadır. Eğitim araştırmalarının da bu

anlamda önemi açıktır. Bu açıdan bakıldığında bu araştırmanın problemini eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesini yapmaktır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

Okul müdürlerinin;

1. Bilimsel araştırma ile ilgili ders, seminer vb. etkinliklere katılma durumları nasıldır?
2. Kendilerini bilimsel araştırma yapma konusunda yeterli görme durumları nasıldır?
3. Herhangi bir eğitim araştırmasına araştırmacı olarak katılma ve yayın durumları nasıldır?
4. Okullarında yapılmasını istedikleri bir araştırma için üniversite veya benzer kuruluşlara başvuru durumları nasıldır?
5. Düzenli takip ettikleri veya abone oldukları süreli yayınlar var mıdır?
6. Eğitim araştırması okuma ve yararlanma durumları nasıldır?
7. Eğitim veya eğitim yönetimi alanı ile ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konular nelerdir?
8. Yapılan araştırmaların güvenilirliğı hakkındaki düşünceleri nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Okulda öğretmen ve yöneticiler çeşitli sorunlarla baş başa kalmakta ve bunlara çözüm yolları aramaktadır. Bu çözüm yollarına ve eğitim uygulamalarına ilişkin okul yöneticilerinin kararlarının tahminler ve öngörüler yerine, verilere dayalı olması büyük önem taşımaktadır (Demir, 2009). Bu noktada okul müdürlerinin bilimsel çalışmalardan yararlanması bir zorunluluk haline gelmektedir. Fakat ülkemizde okul yöneticiliği mesleki bir nitelik kazanamadığı için okul yöneticiliğinin uygulama alanına bilimsel çalışmaların transferi hiç olmamaktadır veya gecikmektedir (Erdoğan, 2000).

Eğitim araştırmalarının eğitim uygulamaları üzerinde çok az etkisi olduğu savı yaygındır (Corson, 1985). Bu araştırma aynı zamanda bu düşüncenin ne kadar doğru olduğunu ortaya çıkarmaya da yardımcı olacaktır. Yan (2005) eğitim araştırmasının eğitim uygulamasını geliştirmeye etkisinin neden tartışmalı veya sınırlı olduğunu incelediği çalışmasında, eğitimin bir bilim olduğu bakış açısına dayalı olarak, eğitim uygulamalarını geliştirmek için eğitim araştırmalarının etkilerinin kaçınılmaz şekilde küçük olduğunu ifade etmiştir. Buna neden olarak eğitimin bir bilim olmasına rağmen, çoğu eğitim çalışmasının bilimsel araştırma olmadığını belirtmiştir.

1.4. Sayıtlar

Yarı yapılandırılmış görüşme formuna cevap veren okul müdürleri gerçek durumlarını ve görüşlerini yansıtmışlardır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2011- 2012 eğitim-öğretim yılında Tokat merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda görev yapan okul müdürleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim araştırması: Eğitim alanında veya eğitim sorunlarıyla ilişkili olarak ve bilimsel yöntemlere başvurularak yapılan araştırma.

Okul yönetimi: Okul müdürü, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcısından oluşur.

Okul müdürü: Okulu yasa ve yönetmeliklerin kendisine verdiği yetkiye bağlı olarak okulun her türlü girdilerinin sağlanması ve okul amaçlarını gerçekleştirme yönünde kullanılmasından sorumlu olan kişidir.

2. İLGİLİ ALANYAZIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1. Bilim

İnsan, yaşamı boyunca çevresinde meydana gelen gerek sosyal gerekse de fiziksel dünyadaki olayları anlama, açıklama ve karşısına çıkan sorunları çözme uğraşı içerisinde. Fiziksel dünyada oluşan gece gündüzün oluşması, dünyanın dönmesi, güneşin doğması ve batması, deprem, sel, bitkilerin yaşamı, hayvanların yaşayış ve davranışları gibi olaylar insanların ilgisini çekmiştir. Sosyal dünyada, insanların nereden geldikleri, insanın evrendeki yeri, yaşamı anlamlandırma çabaları, insanlar arasındaki ilişkiler, toplumların yaşam biçimleri ve kültürleri de benzer şekilde ilgi uyandırmıştır.

Karşılaştığı olayları anlama ve açıklama, problemlere çözüm üretme, insanın doğru bilgilere sahip olmasını gerektirir. İnsanın, olayları açıklamada veya karşılaştığı problemleri çözmede, bu bilgisinin kaynağını ve onun dayanaklarının farkında olması gerekir. Nasıl ki pusulası bozuk olan bir geminin doğru limana varmasının mümkün olmadığı gibi, yanlış bilgileri kullanarak doğru sonuçların elde edilmesine de imkan yoktur. Bu nedenle bilginin kaynağı önemlidir.

McMillan (1996), bireyin karşılaştığı problemleri çözmede değişik bilgi kaynaklarından yararlandığını ifade etmiştir. Bu bilgi kaynakları literatürde farklı yazarlar tarafından benzer şekilde ifade edilmiştir (Ekiz, 2009; Frankel ve Wallen, 2009; Kaptan, 1998; Karasar, 2009; McMillan, 1996;). Bu bilgi kaynakları özetle şu şekilde ifade edilebilir: Önceki uygulamalar (Gelenekler), otorite figürleri, kişinin kendi deneyimleri ve bilimdir.

Önceki uygulamalar (gelenekler), birçok insanın yaşamına yön verir ve onları çeşitli durumlar için model alır. Karasar (2009) karar verirken “emsal” arama

eğiliminin, bu yaklaşımın kolayca görünen belirtisi olduğunu ve böyle bir yaklaşımın da gelenekselleşen ya da geçmişte benimsenmiş bir çözüm yolunun “yeterliğini kanıtladığı” düşüncesini oluşturduğunu ifade etmiştir. En iyi yol bildiğin yoldur düşüncesi geçerlidir. Çoğu uygulama (gelenekler) potansiyel olarak daha iyi olabilecek alternatiflerine karşı ne bir değerlendirme yapılır ne de test edilir. Bazı durumlarda yeterli olabilecek bir yaklaşımdır. Fakat hızla değişen ve gelişen bir dünyada bu yöntem gerçekçi değildir.

Bilgi edinme biçiminin ikincisi, otorite figürleridir. Karasar (2009: 6) otorite figürünü, “belli konumlarda karar verme yetkisi ya da yeterliği olduğu kabul edilen kişi ya da kurum” olarak tanımlamıştır. Bir kimsenin herhangi bir konuda bireysel yaşantısı yok ise bu konuda yaşantısı olana başvurması normaldir (Kaptan, 1998). Otoritelerce ortaya konan düşünce, görüş ve öneriler doğru kabul edilir ve birey bu düşünce, görüş ve önerileri yaşamında göz önünde bulundurur. Ekiz (2009) bir öğretmenin çocuk psikolojisi konusunda tanınmış kişilerin düşüncelerine başvurması ve bu düşünceler ışığında çocuklarla olan etkileşimini düzenlemesini otorite figürlerine eğitim açısından örnek olarak göstermiştir. Bilgi kaynağı olarak otorite figürlerini kullanmanın avantajları olarak çabuk, basit ve ucuz olması gösterilebilir.

Toplumda çeşitli otorite figürleri bulunmaktadır ve otoritenin söylediklerini kabul etmeden önce akıl ve eleştiri süzgecinden geçirmek gerekir. Aynı alanda birçok otoritenin olması ve bunların birbirinden farklı düşüncelere sahip olması, otoritelerden elde edilen bilginin doğruluğuna ilişkin şüphe duyulmasına yol açmaktadır. Örneğin, deprem konusunda uzman kişilerin birbirinden farklı görüş belirtmesi buna bir örnektir.

Kişisel deneyimler, bireyin bilgi kaynaklarından biridir. Belki en eski bilgi edinme ve karşılaşılan problemlere çözüm şekilleri bulma, bireysel yaşantılar yoluyla oluşmuştur (Kaptan, 1998). Bu yaklaşımda, birey, ikinci bir kişinin düşünce, görüş ve önerilerine değil de kendi deneyimlerine göre karar vermektedir. Karasar'a (2009) göre birey, edilgen olmaktan (başkalarının kendisi için düşündüğü bir ortamdan) çıkıp, daha etken bir duruma gelmekte ve "ben de varım", "ben de düşünebiliyorum" demektedir. Genellikle insan bir zorlukla karşılaştığı zaman o alanda, varsa eski yaşantılarını hatırlamaya, onlar yardımıyla problemlerini çözmeye çalışmaktadır (Kaptan, 1998).

İnsanlar kişisel deneyimlerine çok fazla güvenmektedirler ve karşılaştıkları problemleri anlamak ve çözmek için bu deneyimlerini kullanmaktadırlar. Fakat bu yaklaşımda da bireylerin aynı konuda farklı görüşler ileri sürmesi, bilginin öznelliğini göstermektedir. Ayrıca Ekiz (2009) kişisel deneyimin, insanların düşüncelerini ve davranışlarını yönlendirmesine rağmen, sistematik olmaması ve test edilmemiş olmasından dolayı yetersiz kaldığını belirtmektedir.

Kaptan (1998)'e göre de bilgi edinme yolu olarak bireysel yaşantılara güvenmede dikkatli olmak gerekir ve bu gibi bilgilerde ciddi hatalar ve yanılgılar olabileceği akıldan çıkarılmamalıdır. Bu noktada "Hale etkisi" ve "Şeytan etkisi" örnek olarak verilebilir. "Hale etkisi" olarak bilinen kurala göre bir kişi ya da olayı tek bir olumlu özelliğinden dolayı tümünden olumlu değerlendirilir. Benzer şekilde "Şeytan etkisi" ise tek bir olumsuz özelliğinden dolayı kişi veya olay tümünden olumsuz değerlendirilir. Birey önceki yaşantılarının etkisinde kalarak yanlış çıkarımlarda bulunabilir. Kişiler arası etkileşimlerde sıklıkla gözlenen bu kavramlar, başkalarına ilişkin değerlendirme ve yargılarda önemli bir hata kaynağıdır. Eğitim ile ilgili bir örnek vermek gerekirse, bir öğretmenin akademik yönden başarısız öğrencisinin sosyal

becerilerinin de zayıf olduğu kanısına varması veya akademik yönden başarılı olan öğrencisinin sosyal becerilerinin de gelişmiş olduğu sonucuna varması olabilir. Bireysel yaşantılardan kaynaklanan hatalardan bazıları şu şekilde sıralanmıştır (Kaptan, 1998: 32):

1. Kişisel fikirlerimizle, bağdaşmayan olguları benimsemek;
2. İnançlarımızdan etkilenmek ve onları yetersiz kanıtlar üzerine kurmak;
3. Sübjektif tahminlere yer veren ölçme ve değerlendirme teknikleri kullanmak;
4. Özel durumlarla ilgili etkenleri görememek;
5. Ön kestirmelerde bireysel yanlılığın etkisi altında kalmak;
6. Bilmeden yaptığımız hatalara inanmak.

Karasar (2009: 7), gelenek ve otorite figürlerine sığınma ile kişisel deneyimlere bağlı kalmayı, temelde, sağduyuya dayalı bir yaklaşım olarak değerlendirmekte ve bunun insanı, gördükleri ve kestirebildikleri ile sınırlı tuttuğunu ifade etmektedir.

Problem çözmeye son bilgi kaynağı bilimdir. Bilim, insan tarafından geliştirilen en güvenilir bilgi kaynağıdır. Bilimsel bilgiler daha az güvenilir olan sözelimi geleneksel bilgi veya otorite bilgisi veya kişisel yaşantı bilgisinden daha güvenilirdir, çünkü insanlar daha güvenilir olduğu kabul edilen yollarla o bilgileri üretmişlerdir (Bacanlı, 2010).

Bilimsel bilgi, basit bilgiden farklı özellikler taşır. Bu özellikler şöyle sıralanabilir (İslamoğlu, 2003: 5-6):

1. Birleştirilmişlik ve sınıflandırılmışlık

2. Sistemleştirilmişlik ve boşluksuzluk
3. Uygunluk ve çelişkisizlik
4. Kesinlik ve tanımlanmışlık
5. Bilimsel yoldan açıklanabilirlik
6. İlişkililik ve kanıtlanabilirlik

Kaptan'a (1998) göre bazılarının bilimi otorite kaynağı olarak almak ya da aldığını sanmak suretiyle, bir tür "otorite saptırmasına" yol açtığı görülmektedir. Otorite saptırması (Kaptan, 1998) bilim adamının, kendi alanı dışında, hatta bilim alanı dışında kalan konularda da o alanda uzmanmış gibi davranması, yargılarını öteki alanlara ait sorunlar üzerinde kullanması ve bilimsel olmayan bilgileri, bilimselmişçesine ifade etmesidir. Çalışma alanı eğitim olmayan bir bilim insanının akademik ünvanını kullanarak bu alanda uzmanmış gibi görüş belirtmesi otorite saptırmasına örnek olarak verilebilir.

İnsanlar karşılaştıkları problemleri çözmeye, bu dört bilgi kaynağından çeşitli düzeylerde yararlanmaktadır. Ekiz'e (2009) göre bazıları, bunlardan sistematik olandan daha az sistematik olana doğru olanlardan her zaman yararlanırken, bazıları ise, sadece bilimsel olana önem vermekte, bazıları da sadece az sistematik olandan çok sistematik olana doğru hepsinden yararlanmaktadır. Ancak her durumda, bunlar insanların düşüncelerini şekillendirmekte ve davranışlarını etkilemektedir.

2.1.1. Bilimin Tanımı

"Bilim nedir?" sorusu çok sorulmakla birlikte üzerinde genel anlamda tanımlanmış ve herkesin uzlaştığı standart bir yanıt henüz verilememiştir. Dilci (2011) bunun nedenini sürekli artan ve değişken bir dünyada yaşıyor olmamıza bağlamaktadır.

Terim olarak bilim, Yunanca *episteme* ve Latince kelime olan *scientia*'den (bilmek) gelir (Cevizci, 1999).

Güven (2006: 3), İngilizce'deki bilim (science) sözcüğü, Latince bilinen şey, ya da bilgi anlamına gelen scire kökünden türetilmiş scientia sözcüğünün anlamdan yola çıkarak, bilimi, “bilgiler kümesi ya da bilgilerin birikimi” şeklinde tanımlamıştır. Fakat Güven (2006) bu tanımın bilimsel bilgiyle bilimsel olmayanı ayırmadığından yetersiz olduğunu, bilimin dayandığı bilgilerin sistemleştirilmiş, sınıflandırılmış ve aralarındaki bağlantıları kurulmuş bilgiler olduğunu ifade etmiştir. Ekiz (2009: 6) bilimi, “bilimsel yöntem ve süreçlerden yararlanarak elde edilen sistematik bilgiler bütünü” olarak tanımlamıştır. Dilci (2011: 35) ise bilimi, “bir alandaki varlıkları ve olayları inceleme, açıklama ve onlara ilişkin genellemeler yoluyla ilkeler bulma ve bu ilkeler yardımı ile gelecekte oluşabilecek olan olayları tahmin edebilme çabası” olarak tanımlamıştır.

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında bilimin tanımında iki öge öne çıkmaktadır: Sistematik yollarla elde edilmesi ve sistematik bir bütün oluşturması. Bu iki ögenin uzantısı olarak bilimin 9 özelliği sayılabilir (Bacanlı, 2010: 4-5): Nesnel, evrensel, test edilebilir, sistemli, genel, yararlı (bu 6 özellik bilimin sistematik olmasının sonuçları), bütündür, birikimli, değişebilir (3 özellik sistematik yollarla elde edilmesi).

2.1.2. Bilimin İşlevleri

Bilimin işlevleri ile ilgili değişik adlandırmalar bulunmaktadır. Ekiz (2009: 9) bilimin en temel işlevlerini; olay, olgu, durum ve değişkenleri “açıklama”, açıklama aracılığıyla bunlar hakkında “ tahminde bulunma” ve bunları “kontrol altına alma” olarak adlandırmaktadır. Karasar (2009) ise bilimin işlevlerini anlama, açıklama ve kontrol olarak adlandırmıştır. Güven (2009) ise “olguları tanıtlama aşaması”, “olguları

açıklama aşaması” ve “ geleceği kestirme aşaması” olarak ifade etmektedir. Şişman (2011: 277) ise bilimin dört temel işlevinden söz etmektedir:

1. Anlama: Araştırma konusunun mahiyetinin ortaya konulması, “nedir?” sorusuna cevap verilmesi.
2. Açıklama: Araştırma konusunun ilgili neden-sonuç ilişkilerinin belirlenmesi, “neden/niçin?” sorusuna cevap verilmesi.
3. Tahmin Etme: Araştırma konusuyla ilgili olarak geleceğe ilişkin yordama ve kestirimlerde bulunulması.
4. Kontrol Etme: Üretilen bilgiler yoluyla araştırma konusuna ilişkin önlemlerin alınmasını sağlama.

2.1.3. Bilimin Temel Nitelikleri

Bilimin temel nitelikleri üzerinde literatürde genel bir uzlaşma vardır. Buna göre bilim “olgusaldır, sistemlidir, akılcıdır, genelleyicidir, evrenseldir, birikimlidir, kayıtlıdır, sağlam fakat görelî bir bilgidir” denilebilir.

2.2. Bilimsel Yöntem

Bilimsel yöntemin tanımı, aşamaları ve dayandığı temel varsayımlara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.2.1. Bilimsel Yöntemin Tanımı

Bilimsel yöntem, olgusal nitelikli problem çözmenin, bilim üretmenin bilinen ve belli süreçleri olan, en güvenilir yolu olarak kabul edilir (Karasar, 2009: 12).

Bilimin tanımında olduğu gibi bilimsel yöntemin de alanyazında çeşitli tanımları bulunmaktadır. Şişman’a (2011: 279) göre bilimsel yöntem, “bir sorunla ilgili olarak gerçeğe ulaşmak üzere sistemli ve planlı bir şekilde veri toplamak, bunları analiz etmek,

sonuç çıkarmak ve öneriler geliştirmek üzere izlenen yol” olarak ifade edilmiştir. Dilci (2011: 41) ise bilimsel yöntemi “doğaya, topluma ve bireye ilişkin doğru betimleme ve açıklamalarda bulunabilme, hedefine ulaşabilmek için bilim adamının yürüdüğü yol ve harcadığı çaba” olarak tanımlamaktadır.

2.2.2. Bilimsel Yöntemin Aşamaları

Bilimsel yöntemin aşamaları üzerinde alanyazında genel bir uzlaşma olmakla birlikte bazı farklılıklar da görülmektedir (Balcı, 2010; Dilci, 2009; Kaptan, 1998; Karasar, 2009).

Bilimsel yöntemin işlev basamaklarına bakıldığında (Dilci, 2009); öncelikle bir problemin algılanması ya da farkında olunması gereklidir. Daha sonra problemi tanımlama ve problemin çerçeve aralıkları belirlenerek probleme ilişkin sınırlama çalışması yapılmalıdır. Bu aşamadan sonra olası alt problemler ve denenceler oluşturulmalıdır. Probleme dönük tanımlamalar yaparak olası çözüm yolları kestirilmelidir. Araştırmaya ilişkin yöntem belirleme, araştırmanın evren ve örneklemini tanımlama, veri toplama araçlarının belirlenmesi ve verilerin toplanmasından sonra, verileri analiz etme, sayıtlarla karşılaştırma yaparak, yorumlama ve denenceleri kabul ya da reddetme ya da eksiklikleri düzelterek başa dönme ya da yola devam etme şeklinde ifade edilebilir.

Yukarıdaki basamakları, Karasar (2009: 14) genel hatları korunmak şartı ile altı basamakta sıralamaktadır:

1. Güçlüğün sezilmesi. Belirli bir konu ile ilgili güçlüğün ya da sorunun farkına varılması olarak açıklanabilir.

2. Problemin tanımlanması. Sorunun ya da güçlüğü araştırılabilecek bir probleme dönüştürülmesidir.

3. Çözümün tahmin edilmesi. Sınanmak istenen olası neden-sonuç ilişkisinin ifade edildiği denencelerin/hipotezlerin kurulması ve/veya cevaplandırıldığında problem çözümüne katkı getireceği umulan soruların hazırlanmasıdır.

4. Gözlenebilir sınavıcıların belirlenmesi. Denencelerin sınavması ya da soruların cevaplanması için gerekli olacak, gözlenebilir verilerin umulan soruların hazırlanmasıdır.

5. Deneme ve değerlendirmelerin yapılması. Öngörülen sınavıcılara göre, gerekli verilerin toplanması ve beklentilerin değerlendirilmesidir.

6. Raporlaştırma. Araştırmanın sistemli ve belli kurallar dâhilinde raporlaştırılmasıdır.

2.2.3. Bilimsel Yöntemin Dayandığı Temel Varsayımlar

Bilimsel yöntem, tüm güvenirliliğine karşın, temelde, kanıtlanmamış ya da kanıtlanamayan önemli varsayımlara (kabullere, sayılıtlara) dayalıdır. Bu yolla elde edilen bilgiler değerlendirilirken, bu kabullerin de dikkatten uzak tutulmaması gerekir (Good ve Hatt, 1964; Mouly, 1963; Young ve Schmid, 1968; akt. Karasar, 2009: 18). Bu varsayımlardan bazıları şunlardır:

1. Olaylar arasında, sistemli neden-sonuç ilişkileri vardır. Nedensiz olay yoktur.

Bu ilişkiler, bilimsel yöntemle aranabilir.

2. Olaylar “eşya” gibi incelenebilir. İnsan, duyu organları ve onların etki alanını genişleten araçlardan yararlanarak, olayları ve ilişkileri doğruca gözleyebilir.

3. Tümevarım ve tümdengelim sentezi ile geçerli ve güvenilir bilgi toplayabilir.
Bu yolla elde edilen bilgiler, denetlenebilir niteliktedir.

4. Olaylar, metafizik görüşlere dayalı olmaksızın açıklanabilir. Sosyal olayları anlayabilmek için, onların “nihai” amaçlarını ve “ilk sebep”lerini bilme zorunluluğu yoktur.

2.3. Bilimsel Araştırma

2.3.1. Araştırma

Önceki kısımda bilgi kaynakları olarak gelenekten, otoritelerden, bireysel yaşantılardan ve bilimden bahsedilmiştir. Bilim ve araştırma birbiri ile yakından ilişkilidir. Araştırma, bir bilgi kazanma aracı olarak bilginin üretilmesine, bilimin oluşmasına ve gelişmesine yardımcı olmaktadır. Bilgilerin büyük bir kısmı araştırmalar yoluyla edinilmektedir (Kaptan, 1998). Araştırma, doğru bilgiyi elde etme yollarından biridir.

2.3.2. Araştırma Tanımı

Alanyazında yer alan bazı araştırma tanımları şunlardır: Şişman (2011: 282) araştırmayı, “karşılaşılan sorunlara güvenilir çözümler bulmak amacıyla planlı ve sistemli veri toplama, analiz etme, yorumlama, değerlendirme ve rapor etme süreci”, Hoy ve Miskel (2010: 5) “hipotezler tarafından yönlendirilen gerçek hakkındaki gözlemlerin sistematik ve kontrollü bir biçimde verilere dayalı bulgularla değerlendirilmesi”, Dilci (2011: 39) “Problem teşkil eden bir durumu aydınlatmak veya bir probleme çözüm amacıyla neden sonuç ilişkisinde yürütülen, gözlem, deney, ölçme, hipotez kurma ve doğrulama gibi bilimsel işlem basamaklarından oluşan sistematik inceleme” olarak tanımlamaktadırlar. Bilimsel araştırma belli bir takım amaçlarla ve

sistemli süreçler yolu ile veri toplama ve toplanan verilerin analiz edilmesi (McMillan ve Schumacher, 1984) olarak tanımlanabilmektedir (akt. Balcı, 2004).

Günümüz dünyasının bilim ve teknik anlamında bugünkü geldiği nokta araştırma ve araştırmacıya bağlı gerçekleşen bir süreçtir. Yapılan araştırma çalışmaları sayesinde bilim ve teknik gelişmekte ve ilerlemektedir. Araştırma bilgi üretme işidir (Kaptan, 1998). Bilimsel bilginin üretilmesinin koşulu, uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmasıdır (Güven, 2006). Diğer bir ifadeyle, bir araştırmannın bilimsel olarak adlandırılmasının önkoşulu, uygun yöntem ve teknikleri kullanarak bilgi üretmesidir.

Bilimsel araştırma, İslamoğlu'na (2003) göre gerekli bilginin sistemli hale getirilip sunulmasıdır. Fakat kavramlar olmadan, bilgileri sistemli hale getirip öz bir biçimde sunmanın olanağı yoktur. Kavramlar, bilim adamları tarafından kullanılan özel bir dili ifade etmekte ve bilimsel bilgiyi üretmenin, dile getirmenin ve bilimsel etkileşimin ortak bir aletini oluşturmaktadır (Güven, 2006). Bilim ilerledikçe kavramlarda ve buna bağlı olarak dilde de gelişmeler olmaktadır. Her geçen gün yeni kavramlar ortaya çıkmaktadır.

2.3.3. Bilimsel Araştırmanın Temel Özellikleri

Bilimsel araştırmanın farklı türleri olmasına karşın, tüm araştırmalarda bulunması gereken bazı özellikleri vardır. Bu özellikler bilimin özellikleri ile tutarlı olmak zorundadır. Bilimin özellikleri olan gözlenebilirlik, nesnellik, mantıksallık, eleştircilik, seçicilik ve genelleyicilik aynı zamanda bilimsel araştırmanın da özellikleridir. Bilimsel araştırmanın bazı özellikleri aşağıda belirtilmiştir (Kaptan, 1998; Karasar, 2009):

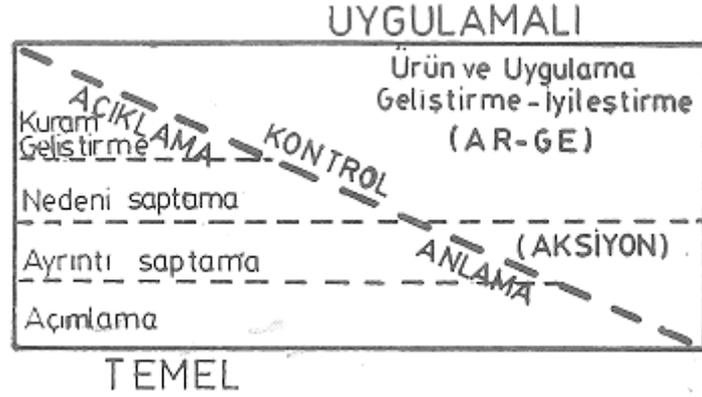
- a) Araştırmanın amacı, bilime yeni bilgiler katmaktır. Bu nedenle yapılan araştırmaların daha önce yapılmış araştırmaların bir tekrarı olmaması gerekir. Her araştırma konusunun bir yönüyle yeni olması, daha önceki araştırmalarda incelenmemiş bir yanının olması gerekir. Her araştırmada böyle bir yeniliğin olması bilimsel bilgiye bir katkı getirecektir.
- b) Araştırma tekrar edilebilir olmalıdır. Olgular zaman içinde değişebileceğinden ya da daha önceki araştırmalara çeşitli kaynaklardan hata karışmış olabileceğinden; daha önce yapılmış bir araştırmanın kontrol amacıyla tekrarlanması gerekebilir. Hatta bu tür araştırmalar zaman zaman yapılmalıdır. Bu tür araştırmalar bilimin kendi kendini kontrol etmesini sağlar.
- c) Araştırmanın bulguları nesnel bir biçimde rapor edilmelidir. Araştırmanın sonucunda, araştırmacı probleme bir çözüm bulamayabilir veya bulduğu çözüm, başlangıçta kendisinin öngördüğü çözüm olmayabilir. Araştırmacı bu sonuçları nesnel bir biçimde belirtmelidir.
- d) Araştırmanın yöntemi, kullanılan veriler, çözümlenme biçimleri, araştırmanın bulguları ve sonucu araştırma raporunda açık olarak belirtilmelidir.

2.3.4. Araştırma Türleri

Araştırma çabaları çok değişik biçimlerde adlandırılmakta ve sınıflandırılmaktadır. Bu farklı sınıflandırmalar herhangi bir problem oluşturmamaktadır. Çünkü sınırlandırma bir amaç değil, bir araçtır (Karasar, 2009).

Bu çalışmada araştırmalar temel ve uygulamalı araştırmalar olarak sınıflandırılmıştır. Çünkü araştırmanın temel amacı problem çözümü için gerekli bilgi

üretmek ya da ürünü/uygulamayı geliştirmek olduğuna göre, böyle bir ölçütle sınıflandırma yapmak daha uygun olacaktır (Karasar, 2009).

Şekil 2.1. Araştırma Tür ve Düzeyleri (Karasar, 2009: 29)

2.3.4.1. Temel Araştırmalar

Temel araştırmalar, kuramsal bilgi üretmek ya da mevcut kuramı geliştirmek için yapılan araştırmalardır. Yani varolan bilgilere yenilerini katmak için yapılan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda “bilim, bilimi geliştirmek içindir” anlayışı egemendir ve çoğunlukla akademik amaçlara hizmet eder (Ekiz, 2009). Araştırmanın uygulamada bir soruna ışık tutması gibi bir amacı yoktur.

Temel araştırma, araştırmacının pratik bir problemi çözme girişiminden ziyade entellektüel merakından başlar. Temel araştırma temel kuramsal ilkeler ve açıklamalar keşfetme veya formüle etmeye odaklanmış sorular ve araştırma yöntemlerini kapsar (Şimşek, 2005). Temel araştırmaları Karasar (2009) değişik düzeylerde bilgi üretebilmelerine göre sıralamaktadır. Bunlar açıklama düzeyi, ayrıntı saptama düzeyi, neden-sonuç ilişkisi saptama düzeyi ve kuram geliştirme düzeyi olarak yer almaktadır.

2.3.4.2. Uygulamalı Araştırmalar

Uygulamalı araştırmalar, “üretilen bilginin değerlendirilmesi ile problemlerin fiilen çözümlerini gerçekleştirmeyi, bilimin olayları denetim altına alma işlevini gerçekleştirmeyi amaçlayan araştırmalar” (Karasar, 2009: 27) olarak tanımlanmaktadır. Uygulamalı araştırma, bilgilerin geliştirilmesi ve belli bir uygulama için yapılır (Üstüdal vd., 2004). Uygulamalı araştırmalarda amaç, uygulamada ortaya çıkan bir problemi veya uygulamanın kendisini anlamayı, varolan uygulamaları iyileştirme yönünde somut katkılar sunmaktır.

Uygulamalı araştırma, uygulamayı iyileştirmeye odaklanmış pratik bilgi, kuramdan ziyade sonuca odaklanmış bilgiye yönelmiştir. Varolan bilginin problem çözmek amacıyla işe koşulmasıdır (Şimşek, 2005). Bu araştırmalarda, geliştirme süreci egemendir (Karasar, 2009).

Uygulamaları araştırmalar da (ürettikleri bilgi düzeyi bakımından, temel araştırmalardaki ayrıma ek olarak) kendi içinde, iki sınıfa ayrılabilir (Karasar, 2009): Bunlar: aksiyon (eylem) araştırmaları ile AR-GE araştırmalarıdır. Her araştırmacı, hangi tür ve düzeyde araştırma yaptığının bilincinde olmalıdır. Çünkü araştırma sonunda, problemin çözümü için yapılabilecek öneriler ya da filli iyileştirmeler ve geliştirmeler, tümüyle üretilmiş bilgi düzeyine bağlı ve onunla uyumlu olmak zorundadır (Karasar, 2009).

2.4. Eğitim

Eğitim insana özgü durumlardan biridir. İnsan dışındaki canlılar, dünyada yaşamaları için gerekli özelliklere doğuştan sahiptirler ve bu özellikleri kullanmak için özel bir çaba harcamaya ihtiyaç duymazlar. Örneğin bir kuş yavrusunun uçması için

özel bir eğitim almasına gerek yoktur. Kuş yavrusunun uçması için sadece belirli bir süre beklemesi yeterlidir. Bu süre içerisinde fiziksel olgunluğa kendiliğinden erişir ve uçmaya başlar. Aynı şekilde diğer canlılarda yaşamaları için gerekli donanıma sahip bir şekilde doğarlar. Fakat insan için bu durum söz konusu değildir. İnsan toplumsal bir varlıktır ve geliştirilmesi gereken bir takım yeterliliklerle dünyaya gelir. İçinde yaşadığı toplumun değerlerini, gerekli bilgi ve beceriyi de ancak eğitim yoluyla kazanır.

Küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmeler; eğitim düzeyi yüksek, bilimsel araştırma ve geliştirmeye önem veren insan gücünün yetiştirilmesi, üretimde verimliliği ve ileri teknoloji kullanımını ön plana çıkarmakta ve evrensel zenginlikten daha fazla pay alınması için fırsatlar sunmaktadır. Bu nedenle eğitim, toplumların bilgi toplumu haline gelmesinde yaşamsal bir önem taşımaktadır (DPT, 2000: 73-74). Eğitim nitelikli insangücü yetiştirmenin bir aracıdır ve nitelikli insan bir ülkenin her şeyidir. 1760-1825 yılları arasında yaşayan Fransız iktisatçı Saint Simon, yetişmiş insangücünün önemini vurgulamak için “Fransa’nın tüm tıbbi cihazları bir gecede tahrip edilse, aynı düzen altı ay içinde yeniden kurulabilir; ama bütün doktorları bir anda ortadan kaybolmuş olursa, bugünkü düzeye ancak yüzyıl sonra ulaşılabilir.” diyerek nitelikli insanın, dolayısıyla nitelikli insanı yetiştiren eğitimin önemini vurgulamıştır.

Eğitim kavram olarak, her zaman önemini koruyan ve farklı dönemlerde değişik paradigmlar paralelinde tanımlanan bir kavramdır. Eğitimin soyut bir kavram olması ve değişik açılardan algılanması, değişik tanımların yapılmasına yol açar (Başaran, 2007). Eğitimin çok bilinen tanımı “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” (Ertürk, 1978) olarak ifade edilmektedir. Eğitimin “davranış değiştirme süreci” olduğu düşüncesi yaygın bir kanıdır. Töremen’e (2011) göre bu değişim fikrinin arka planında gruba, topluma, hatta

kendine ve tabiata uyum olduğu düşünçesi vardır. Ayrıca bu davranış değiştirme süreci ile bütün toplumun etkilenmesi söz konusudur. Günümüzde; çeşitli bilim adamları, siyasal liderler ve yöneticilerin eğitim yoluyla bir değişme süreci içine gireceğini düşünmelerinin bir nedeni de budur (Kaya, 1993). Eğitimin süreç içeriğinde; belirli bir hedef, bu hedefi gerçekleştirmek için birbirini izleyen bir dizi işlem ve etkinlik olarak da ürünün amacına uygunluğunu ortaya koyan değerlendirme yer alır (Fidan, 1985). Genel olarak eğitim ile amaçlanan bireyin kişiliğinin ve mesleki becerilerinin geliştirilmesi, topluma uyumun sağlanması, yaşam kalitesinin arttırılması, kalkınmaya ve demokrasiye uyumun sağlanması olduğu söylenebilir (Âdem, 2008).

Eğitim, aynı zamanda sosyal ve beşeri bilimler içinde bir bilim ya da çalışma alanı olarak görülür. Ancak eğitimin bağımsız bir bilim alanı olarak görülmesi (Eğitim Bilimi), oldukça tartışmalı bir konu (şişman, 2011) olmakla birlikte bu yönde gelişmeler vardır. Eğitim konusunu inceleyen bu alana pedagoji, eğitim bilimi ya da eğitim bilimi gibi adlar verilir. Eğitim bilimini Dilci (2011: 44) “insan davranışlarının değerlendirilmesinde öğrenmeye etki eden tüm etkenler ve bu etkenler arasındaki ilişkileri, verimlilik ve etkililik esasına dayalı olarak araştıran geliştiren ve sorgulayan çalışma ve çabaların tümü” şeklinde ifade etmiştir. Eğitim birçok alanın (felsefe, sosyoloji, psikoloji, edebiyat, tarih, antropoloji, fizik vb.) kesiştiği disiplinler arası bir çalışma alanıdır. Eğitim biliminin içinde de eğitimin çeşitli yönlerini inceleyen alt alanlar (eğitim sosyolojisi, eğitim psikolojisi, eğitim yönetimi, eğitim planlaması, eğitim ekonomisi, ölçme ve değerlendirme vb.) gelişmiştir (şişman, 2011).

İnsan ve toplum açısından yaklaşıldığında bilimin amacı, birey ve toplum yaşamının kalitesini yükseltmek, geleceği bugünden daha iyi kılmak, doğayı insanın hizmetine sunmak ve ondan yararlanmak biçiminde özetlenebilir. Eğitim bilimlerinin de

eğitimle ilgili sorunları tanımlayıp çözmeye dönük bilgiler üretmesi beklenir (Şişman, 2011). Eğitibilimciler, eğitim alanında karşılaştıkları olguları tanımak ve sorunları çözmek için, bilimsel yöntem ve teknikleri kullanırlar (Başaran, 2007). Eğitim alanını bilimsel çalışma alanı olarak seçenler, bilimsel yöntemleri kullanarak eğitim alanında bilimsel araştırma yaparlar ve bunun sonucunda bilimsel bilgi üretirler. Bu bilgileri eğitim alanında uygulamaya sunarlar.

2.5. Yönetim

Yönetim faaliyeti insanlık tarihi kadar eskidir. Çünkü bir grup çabasını gerektiren; işbirliği ve koordinasyon içinde yürütölen her etkinlik, yönetsel bir yapı ve örgütlenmeyi de beraberinde getirir (Karip, 2005). Gerçekten de, örgütlenmiş bir insan grubunun, bir takım amaçlarla bir takım işleri sürekli olarak gerçekleştirme çabası gösterdiği her yerde yönetim söz konusu olmuştur (Kaya, 1993).

Yönetim için alanyazında farklı yaklaşım ve ifadelerle tanımlar yapılmıştır. White, Waldo, Gulick, Pfiffner ve Presthus gibi yazarlar örgütün amacını vurgulamışlardır (Kaya, 1993). Yönetimi örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi için insan ve madde kaynaklarının etkili bir biçimde eşgüdümlenerek işlerin yapılmasını sağlamak olarak görürler ve bu yazarlara göre, grup çabası ve eşgüdüm (koordinasyon) yönetimin can damarıdır. Benzer şekilde Aydın (2007) yönetimi “ortak bir amacın gerçekleştirilmesi için eldeki insan ve madde kaynağının etkili biçimde kullanılması” olarak ifade etmiştir. Buna paralel olarak Yılmaz (2008) yönetimi “insan ve diğer kaynakları mümkün olan en iyi şekilde birleştirerek, örgütsel amaçlara etkin ve verimli ulaşma süreci”, Eren (2008), “belirli hedefleri gerçekleştirmek için bir araya gelmiş iki veya daha fazla kişinin meydana getirdiği bir grup faaliyeti ya da bir sosyal olay”, Taymaz (2011) “bir kurumu amaçları doğrultusunda yaşatmak ve etkili biçimde

çalışmasını sağlamak”, Erdoğan (2000) “kurumu amacına ulaştırmak için elde bulunan bütün kaynakları ve imkanları en iyi biçimde kullanma bilimi ve sanatı” olarak tanımlamışlardır.

Örgüt ve yönetimi sürekli araştırma yapılacak bir alan olarak gören yazarlar, yönetim sürecini bir bilimsel yöntem olarak benimserler (Başaran, 2000). Bu görüşe göre yönetim, sorunu ve sorunu çözecek seçenekleri araştırmak, öneriler geliştirmektir. Simon yönetimi, “işlerin yapılmasını sağlama sanatı” olarak ifade etmiştir (Kaya, 1993). Bu nedenle Simon *yapma* kadar *karar verme* sürecine de vurgu yapmış ve karar vermeyi yönetimin kalbi olarak nitelendirmiştir.

Yukarıdaki tanımların hiçbiri eksiksiz değildir; fakat her biri yönetime farklı bir açıdan bakmaktadır, yani yönetim kavramını değişik açılardan tanımlamıştır. Yönetim için farklı yaklaşım ve ifadelerle yapılan tanımların ortak yönleri genel olarak aşağıdaki şekilde sıralanabilir (Taymaz, 2011: 19):

- a. Örgütü saptanan amaçlara ulaştırma ve amaçlarına uygun biçimde yaşatma,
- b. İnsan ve madde kaynaklarını sağlama ve etkili biçimde kullanma,
- c. Örgüt için belirlenen politika ve kararları uygulama, işlerin yapılmasını sağlama,
- d. Örgüt çalışmasını izleme, denetleme ve geliştirmedir.

Yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı gibi farklı yönetim tanımlarının ortak özellikleri, amaçların belirlenmesi, ihtiyaç duyulan kaynakların sağlanması, amaçların uygulanması ve bunların izlenmesinden oluşmaktadır. Benzer şekilde Karip’te (2005) farklı yönetim tanımlarının ortak özelliğini “yönetimin, insan kaynaklarını ve

materyallerini verimli bir biçimde kullanarak hedeflenen sonuçlara ulaşma süreci” olarak ifade etmiştir.

Örgüt ve yönetim birbirlerini tamamlayan kavramlardır ve her ne kadar tanımları ayrı yapılsa da birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılamazlar. Örgüt, yönetimin işlevsel bir şekilde çalışmasını sağlayan bir yapıdır ve “yönetimin anatomisi” olarak ifade edilmiştir (Kaya, 1993). Yani örgüt ve yönetim iç içe çalışır, fakat başlangıç noktası olarak yönetim değil, örgüt seçilmelidir (Bursalıoğlu, 1982). Çünkü yönetim örgüt için etkinlikte bulunur, örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için çalışır, yönetici davranışının kaynağı örgüt ortamıdır ve yöneticinin değer sistemi örgüt değerleri ile tutarlı olmalıdır. Demirtaş (2010: 110) bir örgütte yönetimin görevini; “insan ve madde kaynaklarını etkili ve verimli biçimde kullanarak bilimsel ve toplumsal değerler doğrultusunda örgütün gelişmesini sağlamak” olduğunu belirtmiştir. Bir başka ifadeyle yönetimin esası ortak bir amacın gerçekleştirilmesi için eldeki insan ve madde kaynağının etkili biçimde kullanılmasıdır (Aydın, 2007). Bugün de yönetimin temel görevi aynıdır.

Günümüz toplumlarında, çok hızlı bir şekilde ilerleyen teknolojik gelişmeler, toplumsal değişimler ve yeni ekonomik beklentiler karşısında örgütler daha sistemli ve akılcı bir şekilde yönetilmek zorundadır. Yönetimsel eylemlerde, tek başına şansın, rastlantının, iyi niyetin ya da sağduyunun doğru sonuç verme olasılığı giderek azalmaktadır (Kaya, 1993). Yönetim artık profesyonel olarak yapılması gereken bir alan olmuştur. Yönetim olayını, sistemli bir biçimde inceleyen ve belli kurallar oluşturan, disiplinlerarası bir çalışma alanı, yönetim bilimidir (Aydın, 2007). Yönetim bilimi yönetimin yapısı, işleyişi üzerinde durur; bu konularda gözlem ve araştırma yaparak kurallar oluşturmaya çalışır (Tortop, 1982). Benzer şekilde Aydın da (2007) yönetim bilimini, etkili bir yönetimin ilkelerini, örgütün amaçlarının etkili bir biçimde

gerçekleştirilmesini sağlayıcı ilkeler ortaya koymayı, örgütün insan ve madde kaynaklarının en etkili biçimde kullanılma yollarını saptamayı amaçladığını ifade etmiştir.

Yönetim biliminde yönetim kuramları önemli bir yer tutar. Karip (2005: 4) yönetim kuramlarını, “bir ürünün ya da hizmetin üretiminde verimliliğin ve etkililiğin artırılması için insan ve materyal kaynaklarının nasıl kullanılacağını ve nasıl örgütleneceğini açıklamaya çalışma” olarak tanımlamıştır. Yönetim kuramlarına bu çalışmanın sınırlılığından dolayı burada yer verilmemiştir.

2.6. Eğitim Yönetimi

Yönetim biliminde yaşanan gelişmeler eğitim yönetiminin kuramsal temellerini oluşturmasında belirleyici olmuştur (Çelik, 2002). Tarihsel süreç içinde gelişen çeşitli yönetim kuramları (Klasik yaklaşımlar, insan ilişkileri yaklaşımı, davranış bilimleri yaklaşımı gibi), kavramlar, ilke ve yöntemler eğitim yönetimini etkilemiş ve eğitim yönetiminin bilimsel temelini oluşturmuştur. Doğrudan eğitim ve okul yönetimi ile teori ve modeller geliştirme çabaları oldukça sınırlı olduğundan genel olarak eğitim ve okul yönetimi alanında gündeme gelen örgüt ve yönetimle ilgili bazı kavram, teori ve modeller, işletme yönetimi alanında geliştirilenlerden uyarlanmaktadır (Şişman ve Turan, 2005).

Yönetim biliminin gelişmesiyle birlikte eğitim ve okul yönetimi de bundan etkilenmiş ve gelişmiştir. Eğitim yönetimi alanında yer alan yönetim kuramları yönetim bilimi kaynaklıdır. Aydın (2007) eğitimin dışında geliştirilen, yönetime bilimsel yaklaşımlar 1913 yılında Bobbit tarafından okul yönetimine ve denetimine uygulanmaya başladığını, 1950 yıllarında Sears tarafından daha kapsamlı olarak ele

alındığını ve bu iki eğitimcinin, kamu kuruluşlarından ve işletmelerde yapılan araştırmaların sonuçlarını ve geliştirilen ilkeleri eğitim kurumlarına aktaran, uygulayan yönetim bilimci olarak literatürde yer almakta olduğunu söylemektedir.

Eğitim yönetimini Başaran (1996: 12), “toplumun eğitim gereksinmelerini karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünü önceden belirlenen amaçlarını gerçekleştirmek için etkili işletmek, geliştirmek ve yenileştirmek süreci” olarak tanımlamıştır. Yılmaz (2008: 5) ise eğitim yönetimini “eğitim ve yönetim bilimlerinin birlikte oluşturdukları disiplinler arası bir bilim dalı, kısaca yönetim biliminin eğitime uygulanması” olarak görmektedir. Taymaz (2011: 20) ise eğitim yönetimini “eğitim örgütlerini saptanan amaçlara ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak, eğitim politikaları ve alınan kararları uygulamak” olarak tanımlayarak kamu yönetiminin özel bir alanı olduğunu belirtmiştir. Genel olarak eğitim yönetimi tanımlarında yönetim tanımlarında da olduğu gibi örgütün amaçlarına vurgu yapılmaktadır (Başaran, 1996).

Etkili bir eğitim hizmeti için eğitim örgütleri gereklidir. Örgüt ve yönetim birbirine bağlı kavramlardır. Dolayısıyla örgütün olduğu yerde yönetim de söz konusudur. Eğitimde örgütlenme ile hedeflenen eğitimin yönetimi kolaylaşacak ve işlevlerini gerçekleştirilmesini sağlayacak bir yapı oluşturmak; bu yapıyı toplum gereksinmelerine uygun olarak sürekli geliştirmektir (Başaran, 1996). Eğitim yönetiminin varlık nedeni, hem eğitimin etkili yönetilebilmesi gereken bir kamu hizmeti olmasından, hem de sorunlarının zamanında etkili olarak çözülmesinin kendine özgü bilgi, beceri ve tutum istemesindedir (Ada ve Küçükali, 2009).

Eğitim yönetimi; yönetim biliminin içerisinde bir alan olduğu için kamu yönetimi, hastane yönetimi, iş yönetimi ve diğer örgütlerin yönetimleri ile ortak yönlere sahiptir. Bu nedenle diğer yönetim alanlarında yapılan araştırmaların bulguları, eğitim yönetimi içinde önem taşımaktadır (Aydın, 2007).

Eğitim yönetimi ile diğer yönetim alanları arasında bazı ortak noktalar olmasına rağmen birçok farklılık da bulunmaktadır. Bu farklılıklar eğitim yönetiminin kendine özgü, ayırt edici özelliklerini ortaya koymaktadır. Kaya'ya (1993) göre eğitim yönetimini öteki yönetimlerden farklı kılan özellikler, eğitimin özelliğinden kaynaklanmaktadır. Eğitimin olduğu gibi, eğitim yönetiminin de en önemli konusu insandır ve insanların oluşturduğu toplumu her yönüyle geliştirip zenginleştirmeyi hedefler. Eğitim yönetiminin temel girdisi ve çıktısı insan olmasından dolayı kendine özgü bu özellikleri aşağıda özetlenmiştir (Kaya, 1993; Taymaz, 2003):

1. Eğitim doğrudan veya dolaylı olarak insanlarla ilgili hizmettir. Eğitimin bu niteliği nedeniyle, eğitim örgütleri bir işletme gibi savaşçı, didişken olamaz. Eğitim rgt insanlar içindir, fakat onları değiştirir. Anne babalar ise çocuklarında gördükleri bazı değişmelerden kuşkulanırlar. Bu da eğitim yönetimi ile veliler arasında çatışmalara yol açabilir.
2. Eleştirici bir tutum geliştirmek genellikle eğitimin temel amacıdır. Bu amacın gerçekleşmesi okuldan beklenir. Öğrenciler okulda eleştirici düşünceyi geliştirince, farklı görüşlere sahip olanların tepkisi artar.
3. Eğitim örgütlerinin (okulların) başarılarını yeterli olarak değerlendirmeyi engelleyen etkenler vardır. Eğitim politikaları öylesine soyuttur ki, başarı ltleri geliştirmekte kullanılamazlar.

4. Eğitim, onu denetleyen güçlerin yapısı bakımından da öteki örgütlerden farklıdır. Eğitimle ilgilenen ve eğitim sistemini doğrudan veya dolaylı olarak denetleyenlerin sayısı çoktur. Değişik birey ve beklentileri de farklı olacağından, özellikle okul yöneticileri değişik baskılar altında çalışırlar.
5. Okul personeli genellikle mesleki eğitim görmüştür. Pek çok öğretmen yıl olarak, yönetici kadar eğitime sahiptir. Bu durum yöneticinin etkileme gücünü azaltır, denetim alanını daraltır. Bunların büyük bir kısmının okul yöneticiliği konusunda bir öğrenim görmemiş olmaları ve deneyimsizlikleri yönetim açısından sorunlar doğurmaktadır.
6. Eğitim kurumları ülkenin her yerinde ve en küçük yerleşim birimi olan köylere kadar yayılmıştır. Eğitim yönetimi çeşitli kademelerde ve alanlarda öğrenim yapan tüm kurumların verimli biçimde yönetilmesinden sorumludur.
7. Eğitim sisteminin girdisi ve çıktısı çevre insanıdır. Bu nedenle çevrenin gereksinimlerini karşılama durumundadır ve çevrenin etkisi kaçınılmazdır.
8. Eğitim kurumlarında yetiştirilenler eğitildikleri alanlar dışında çalışmak isteyebilirler, bu durumda eğitim-insan-iş dengesi bozulabilir.
9. Toplumun eğitim sisteminden beklentisi ile ilgisi dengeli değildir. Beklentiye kıyasla ilgisi azdır, bu nedenle işbirliğinin sağlanması güçtür.
10. Eğitim kurumları çevre ve yörenin gereksinimlerini karşılamakla yükümlü olmalarına karşın yönetim genelde merkezi sisteme bağlıdır.

Gelişmiş ülkelerde eğitim yönetimi bir uzmanlık alanı ve bağımsız bir meslek olarak algılanmaktadır. Bu çerçevede de eğitim ve okul yöneticileri tıpkı bir hukukçu, bir doktor ve bir mühendis gibi en az 4 ya da 5 yıl gibi bir uzmanlık eğitiminden

geçirilmektedir. Bu anlayışın temelinde profesyonellik ve uzmanlık yatmaktadır (Balcı, 2005). Ülkemizde ise eğitim yöneticisi olmak için yönetimle ilgili herhangi bir eğitim şartı bulunmamaktadır. Bu nedenle yönetimindeki bireylerin davranışlarını değiştirmede etkili olması beklenen eğitim yöneticilerinin gerekli yeterlikleri kazanabilmeleri için hizmet öncesinde ve hizmet içinde gelişen ve yenileşen yönetim alanında yetiştirilmeleri gerekir (Taymaz, 2011).

2.7. Okul Yönetimi

Yönetimin ilke, yöntem ve kuramları her örgüt için geçerlidir. Çünkü örgütün olduğu her yapıda yönetim söz konudur ve yönetim de örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için insan ve madde kaynağının etkili bir şekilde kullanılması gibi olgular vardır. Bu durum eğitim örgütleri için de geçerlidir. Yani eğitim kurumları da belirli amaçlara ulaşmak üzere gerçekleştirilen süreçlerden oluşan bir yapıya sahiptir (Erdoğan, 2000).

Eğitim sistemi içerisinde yer alan eğitim kurumlarının birbirlerinden farklı özellikleri ve amaçlarının olması, yönetim biliminin bir alt dalı olan eğitim yönetiminin de alt alanlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Eğitim yönetiminin en temel alt alanlarından birisi de okul yönetimidir. Aslanargun (2007) okul yönetiminin, eğitim yönetiminin en özel alanını oluşturduğunu ve eğitim yönetiminin toplumla buluşma noktası olduğunu belirtmektedir. Benzer şekilde Bursalıoğlu da (1982) eğitim yönetiminin ağırlık merkezinin, okul yönetiminin üzerinde olduğunu ifade etmektedir ve eğitim yönetimi çerçevesinde, eğitim planlaması, ölçme ve değerlendirme, program geliştirme ve rehberlik gibi dallara oranla; okul yönetiminin alanının daha geniş kalmakta olduğunu söylemektedir. Çünkü bu dalların birimleri ve personeli, okulda yönetimi destekleyici nitelikte görev yapar.

Eğitim yönetiminin sınırlı bir alanda uygulaması olan okul yönetimi, okulların belirledikleri amaçları gerçekleştirebilmeleri için, saptanan eğitim politikalarının rehberliğinde insan ve madde kaynaklarının örgütlenmesi, yönlendirilmesi ve eşgdmlenmesi çabalarının bir ifadesidir. Eğitim sisteminin temel amaçları ve genel yapısı, belirtilen alanın sınırlarını oluşturmaktadır. Bu bağlamda okul yönetimi, eğitim yönetiminin temel kurallarının ilkelerinin, genel kavramlarının okullara uygulanması sürecidir (Bursalıoğlu, 1982; Demirtaş ve Güneş, 2002; Balcı, 2005). Eğitim yönetimi daha çok sistem üzerinde yoğunlaşırken okul yönetimi ise okul düzeyinde sorunlar ile ilgilenir. Yani eğitim yönetimi eğitime makro düzeyde, okul yönetimi ise mikro düzeyde bir bakış açısı ile yaklaşır (Erdoğan, 2000). Alan yazında *eğitim yönetimi* ve *okul yönetimi* ifadeleri bazen birbiri yerine kullanılmaktadır. Eğitim yönetimi, okul yönetimine göre daha geniş kapsamlı bir ifade olup yönetim biliminin ilke, kavram, yöntem ve kuramlarının eğitime uygulanması şeklinde ifade edilen, bir insan bilimi olarak yarım yüzyılı geride bırakan disiplinler arası bir çalışma alanıdır (şişman ve Turan, 2005).

Okul öğretmenle öğrencinin bulunduğu yerdir. Burada fiziki kaynaklar personel, ğrenci ve teknolojik gelişmeler, programlar gibi birçok unsur bir araya gelir. Bu öğelerin uyum içinde yönlendirilmesi ve beklenen verimin elde edilmesi ancak iyi bir yönetimle gerçekleşebilir (Türkmen, 2005). Okulu yönetmek genellikle, *deneyimle* kazanılan *yeterlik alanı* olarak görülür (Başaran, 2000). Gerçekten okul yönetiminde deneyimin önemi yadsınamaz, ama etkili bir okul için tek başına yeterli değildir. Gelişmiş ülkelerde eğitim ve okul yöneticiliği uzmanlık gerektiren bir meslek olarak algılanmaktadır ve en az dört veya beş yıl eğitim gerektirir (Balcı, 2005). Bursalıoğlu (1982), yönetimin okulu olduğunu, tecrübeyle öğrenmenin pahalı bir meslek olduğunu

belirtmektedir. Bu yüzden okul müdürleri akademik bir eğitimden geçmeleri gerekmektedir.

Bir okulun yönetiminde rol oynayan çeşitli ögeler vardır (Bursalıoğlu, 1982) ve bu ögeler iç ve dış olmak üzere iki gruba ayrılabilir. İç ögeler, bir okulun yapısında yer alan ve kendisini oluşturan yöneticiler, öğretmenler, uzmanlar ve eğitici olmayan diğer personeldir. Dış ögelerin başlıcaları, okulun yapısında olmayan, ancak yönetimde rol oynayan ve etkileyen merkez yöneticileri, veliler, çevredeki baskı grupları, gönüllü veya meslek kuruluşları ve endüstri temsilcileridir. Okulun amaçlarını gerçekleştirecek, yapısını yaşatacak ve havasını koruyacak iç ögelerin lideri okul müdürüdür (Karlı, 2006). Okul müdürü sistemin kritik ögesidir (Yıldırım, 2011). Okul müdürü, okulun insan kaynağı ve diğer kaynakların sağlanması, yerli yerinde kullanılması, eğitim ve öğretimle ilgili her türlü etkinliklerin planlanıp uygulanması, ortaya çıkan sorunların çözümü kapsamında yer alan görevleri yerine getirmek durumundadır (Şişman ve Turan, 2005). Doğal olarak okul müdürü bu görevleri yerine getirirken okul yönetiminde rol oynayan iç ve dış ögeleri dikkate almak zorundadır.

Bir okul yöneticisinin okul yönetme alanında başarılı olabilmesi için okul yönetme alanı ile ilgili bazı yeterliklere sahip olması gerekmektedir. Okul yöneticilerinin yeterlilik alanlarıyla ilgili bazı sınıflamalar yapılmaktadır. Bu yeterlilikler kısaca, *teknik*, *insani* ve *kavramsal* olmak üzere üç başlık altında toplanabilmektedir (Şişman ve Turan, 2005).

2.8. Eğitimde Bilimsel Araştırma

Eğitimde bilimsel araştırmanın tarihsel sürecine bakmak bugünkü bilimsel araştırmaları daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu bölümde ayrıca eğitimde çalışmaları olan bazı bilim insanlarına yer verilmiştir.

Bilimsel hareketin eğitim disiplinine ne zaman girdiğini tayin etmek olanaksızdır (Kaptan, 1998). Yine de eğitimdeki bilimsel araştırmaların geçmişi çok eski değildir ve diğer bilimlerdeki (fizik, kimya, biyoloji, tarih, psikoloji, sosyoloji vb.) araştırmalar ile kıyaslandığında oldukça yeni bir olgudur (Ekiz, 2009).

Eğitimin bilimsel bir disiplin olabileceğini savunanların başında Johann Friedrich Herbart (1776-1841) gelmektedir. Herbart, eğitimin bir bilim olduğunu ve bilimsel olarak incelenebileceğini savunmaktadır (Kaptan, 1998). Eğitim biliminin kurucusu olarak kabul edilen Alman eğitim bilimci J. F. Herbart, eğitimde uygulamanın önemine ilişkin düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Eğitim üzerine ezberden pek çok konferans verdim. Ancak eğitim böyle öğretilemez, gösterilmeli ve uygulanmalı. On yıllık öğretmenlik deneyimimi geliştirmeye çalıştım. Pedagojime aşına genç öğretmen adayları ile her gün bir saat bir grup çocukla çalıştık. Bu şekilde öğretmenler gözlemleyerek ve tecrübe alışverişi ile yöntemlerini geliştirebilir ve yetişebilir.” (akt. Ata, 2009)

Herbart eğitim biliminin mümkün olduğunu iddia etti ve eğitimin üniversite çalışmaları için bir konu olması gerektiği düşüncesini ileri letti (Encyclopædia Britannica, 2012). Yani Avrupa’da üniversitelerin eğitim bilimine kapılarını açmaları Herbart’ın çabaları ile mümkün olmuştur. Onun fikirleri 1860’larda Almanya’yı etkisi

altına altı ve Amerika'da bile yayıldı (Encyclopædia Britannica, 2012d). Herbart'ın eğitimde önem verdiği ilgi ve merak kavramları bugünde önemli bir konuma sahip olmakla birlikte öğrenmenin psikolojik süreçlerini araştırmayı vurgulaması, eğitim programları yaparken öğrencilerin ilgi, yetenek ve tutumlarına dikkat çekmesi günümüz eğitimini oldukça etkilemiştir (Ata, 2009).

Wilhelm Wundt ilk laboratuvarı 1879 yılında Almanya'da kurarken aynı dönemde İngiltere'de Galton ve Pearson eğitim araştırmalarında kullanılacak olan istatistik metotlarını geliştirmeye çalışıyorlardı (Verma ve Mallik, 1999). Wilhelm Wundt insanlar üzerinde araştırma yapılabileceğini söylemekle kalmamış, aynı zamanda yaparakta göstermiştir (Kaptan, 1998). Bu dönemdeki önemli bir gelişme de ölçüm ve testler üzerine vurguydu ve Galton'un istatistik metotları İngiltere'de Pearson, Spearman, Burt ve Thompson tarafından, Amerika'da Kelly, Thurstone ve Guilford tarafından kullanıldı (Verma ve Mallik, 1999). İstatistiksel sonuçların kullanımı ve niceliksel kavramlar bugünün eğitim araştırmalarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarının temel parçası olmuştur.

Öğrenme eğitimcilerin araştırma konusu olarak ilgisini çeken bir konudur. Hermann Ebbinghaus, 1885 yılında öğrenme üzerine deneysel analizler yapmaya başlamış, öğrenme ve belleği ölçebilecek teknikler geliştirmeye çalışmıştır (Kaptan, 1998). Hermann Ebbinghaus bir psikolog olarak zihinsel süreçler üzerinde önemli çalışmalar yapmış ve ayrıca öğrenme ve hafıza (bellek) konularını deneysel olarak inceleyen ilk psikolog olmuştur. Deneylerinde kendini denek olarak kullanmıştır (Encyclopædia Britannica, 2012b). Yaptığı deney ve çalışmalar ile Ebbinghaus (Kaptan, 1998), hem ölçme tekniklerinin gelişimine hem öğrenme işinin anlaşılmasına hem de eğitime araştırma fikir ve tekniğinin girmesine büyük katkıda bulunmuştur.

19. Yüzyılın sonlarında Amerika'da eğitim üzerine çalışmalar yapan bilim insanlarından bir tanesi de 1896'dan 1904'e kadar Chicago üniversitesi felsefe bölüm başkanı olarak eğitim çalışmalarına yeni bir yaklaşım getiren ve pedagojide bir öncü olan John Dewey'di (1859-1952) (Encyclopædia Britannica, 2012c). Dewey'in deneysel laboratuvar okulu eğitim araştırma aktivitelerini uzun zaman etkileyen davranışçılıktan daha çok psikolojiye dayalıydı. John Dewey'in ilerlemeci eğitim felsefesi, test ve müfredat takibine karşıydı ve bilimsel araştırma ve onun kanıtından daha çok tartışmaya dayalıydı. O felsefeyi, psikolojiyi ve eğitimi birleştirmeye çalıştı (Comp, 2009).

Eğitim üzerine çalışma yapan bir diğer isim Charles Hubbard Judd (1873-1946) aslında bir psikologdur ve eğitimsel problemlerin çalışılmasında bilimsel metotların kullanımının sembolüdür (Encyclopædia Britannica, 2012a). Bir psikolog olarak Charles Judd eğitim çalışmalarına bilimsel bir yaklaşım ve titizlik getirmek için çabaladı. Chicago Üniversitesi Eğitim Okulunu Sosyal Bilimler Bölümünün içinde Eğitim Bölümü olarak yeniden organize etmesi bunun kanıtıydı. Judd'ın nicel veri toplama ve analiz tercihleri ve bilimsel yöneme vurgusu 20. Yüzyılın ilk yıllarında eğitimsel araştırmayı düşünen öncü okullardan biriydi (Comp, 2009).

1904 ve 1910 yılları arasında Thorndike'in çalışmaları eğitim araştırmaları üzerine önemli etkileri bulunmuştur (Ekiz, 2009). 1904'te psikolog Edward Thorndike eğitimsel araştırmada güçlü bir pozitivist teorik yaklaşımı savunan "Zihinsel ve Sosyal Ölçüm Teorisine Giriş" adlı eseri yayımladı (Comp, 2009) ve eğitim araştırmalarında istatistiksel metotları tanıttı. Thorndike, insan davranışlarının çeşitli özellikleri hakkında kesin bilgi ve "bilimsellik" elde etmek için nicel metotları kullanmaya başlayan çoğu eğitimciye esin kaynağı oldu (Verma ve Mallik, 1999). Thorndike çok etkili bir eğitim

bilimci oldu ve onun eğitimsel araştırmaya yaklaşımı hem Amerika da hem yurtdişında akademik çevrelerde geniş ölçüde kabul edildi ve benimsendi (Comp, 2009). O ve onun öğrencileri okullardaki öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek için pek çok test ve ölçek geliştirmişlerdir (Verma ve Mallik, 1999).

1920 ve 1945 yılları arasında eğitim araştırmasındaki gelişmeler, araştırma sonuçlarının yaygınlaştırılması amacıyla yayınlanması ve sonuç olarak çalışmaların geliştirilmesini içermektedir (Ekiz, 2009).

1945’li yıllardan sonra eğitimdeki araştırma yöntemleri daha güvenilir ve geçerli bilimsel bilgi toplamak için yeniden düzenlenmiş, bilgi üretimi için yeni terimler, kavramlar ve anlamlar geliştirilmiş, eğitimde araştırma aracılığıyla B. F. Skinner, R. Tyler ve Jean Piaget gibi bilim insanları birçok düşünce ortaya koymuştur (Ekiz, 2009).

Günümüz eğitim üzerine yapılan araştırmalar birçok alanın (felsefe, sosyoloji, psikoloji, edebiyat, tarih, antropoloji, fizik vb.) keşiştiği disiplinler arası çalışma alanı (Şişman, 2011), kuram ve kavramlarını da bu alanlardan almış ve almaya devam etmektedir. Dolayısıyla eğitimdeki bilimsel araştırmalar süreç içerisinde bir çok disiplinde oluşturulan ve geliştirilen araştırma, paradigma, yaklaşım, yöntem ve tekniklerinden etkilenmiştir. Çeşitli disiplinlerden alınan kavram ve yöntemler eğitimde araştırmaya dayalı bilginin artmasına neden olmuştur. Eğitim araştırmalarında zeka, rol, statü, güç, maliyet-yarar, benlik kavramı, insan gelişimi, yenilik yayılması, kültür gibi kuram ve kavramlar eğitsel uygulamalarda test edilmiştir (McMillan ve Schumacher, 1984; akt. Balcı, 2010). Bazı kavramlar eğitim alanlarına uydurulmak için biraz değişime uğramış, bazıları aynı kalmıştır. Psikolojinin bireysel analizi, sosyolojinin

sosyal surveyi, antropoloğun katımlı gözlemi, ekonomistin analizi bu şekildedir (Balcı, 2004).

Eğitim ile ilgili kararlar için nesnel, geçerli ve güvenilir bilgi üretmenin yani bilgi kaynağı olarak eğitim araştırmalarının önemi büyüktür (Balcı, 2004). Eğitimdeki bilimsel araştırmalar, eğitimin genel bir anlamda problemlerinin çözülmesi, özel bir anlamda öğretim materyallerinin ve metotlarının geliştirilmesi, öğrencilerinin zihinsel çalışma süreçleri gibi konularda oldukça yararlı bilimsel bilgiler sağlamıştır (Ekiz, 2009). Bilimsel araştırmanın değeri, eğitim uygulamaları için eğitimcilere sağlıklı bilgi sağlamasıdır.

Eğitim araştırması, insanların eğitim ortamlarında nasıl ve niçin davrandıklarının keşfedilmesinin sistemli sürecidir. Eğitim araştırmasının temel özellikleri şöyle maddelenebilir (Anderson, 1990; akt. Balcı, 2010):

1. Eğitimsel araştırma bir problemi çözmeye teşebbüs eder.
2. Araştırma temel ya da birinci el kaynaklardan yeni veri toplamayı ya da yeni bir amaçla varolan verilerin kullanılmasını içerir.
3. Araştırma gözlenebilir tecrübelerle ya da ampirik delillere dayanır.
4. Araştırma doğru gözlem ve betimleme ister.
5. Araştırma genelde dikkatlice desenlenmiş prosedürler ve güçlü analizleri gerektirir.
6. Araştırma genellemelerin, ilkelerin ya da kuramların gelişmesini vurgular. Bunlar anlama, kestirme ve kontrolde yardımcı olurlar.
7. Araştırma uzmanlık gerektirir; alana aşinalık, yöntemde yeterlik, verilerin toplanma ve analizinde beceri ister.

8. Araştırma probleme objektif, yansız çözüm bulmaya girişir ve kullanılan prosedürlerin geçerliği için büyük çaba gösterir.
9. Araştırma kasıtlı ve aceleci olmayan, ancak araştırma geliştikçe problem ya da soruları geliştiren bir eylemdir.
10. Araştırma probleme ilgi duyan kimselerce dikkatlice kaydedilir ve rapor edilir.

Eğitim araştırması insanların eğitimsel süreç hakkında güvenilir ve yararlı bilgi kazanımı yoludur. Eğitmciler genellikle bazı problemlere bir çözüm bulmak için araştırma yürütür veya anlamadıkları bir konu üstüne bilgi edinirler. Ana amaç genel ilkeleri veya insanların eğitimsel durumlarda olayları açıklama, tahmin etme ve kontrol etmede kullanabileceği davranışların yorumlanmasını keşfetme, bir başka deyişle bilimsel teoriyi formüle etmektir (Ary, Jacobs, ve Sorensen, 2010).

Berliner (2002) eğitimde bilim yapmanın ve bilimsel bulguları uygulamanın çok zor olduğunu ifade etmektedir. Çünkü okulda insanların sosyal etkileşim ağları değişir ve karmaşık olarak gömülüdür. Ağıdaki katılımcılar günden güne birbirlerini etkileme de değişken gücü sahiptir ve yaşamın sıradan olayları (hasta bir çocuk, karmaşık bir boşanma, tutkulu bir aşk, baş ağrıları, bir doğum günü partisi, yeni bir müdür, sınıfta yeni bir çocuk) hepsi eğitimsel araştırma bulgularının genellenebilirliğini kısıtlayarak okul yerleşkesinde bilim yapmayı etkilemektedir. Köprü ve devre tasarlama veya hem atomları veya genleri ayırmayla karşılaştırıldığında, okulda ve sınıfta değişmeye yardım eden bilim yapmak, içerik kontrol edilemeyeceğinden dolayı daha zordur.

Eğitim araştırmasının eğitim uygulamasını geliştirmeye etkisi tartışmalı veya sınırlıdır. Yan (2005) bu konunun eğitim araştırmaları üzerine iki eleştiri ile ilgili

Eylem araştırması,

- Öğretmenler ve yöneticiler tarafından kendi gözetimindeki öğrenciler üzerinde, (Kim?)
- Okullarda ve sınıflarda, (Nerede?)
- “Ne olduğunu” tanımlamak ve yapılan eğitsel girişimlerin (uygulamaların) etkilerini anlamak için nitel yöntemlerin kullandığı, (Nasıl?)
- Araştırma yapılan okul ortamında pozitif eğitsel değişimi etkilemek amacıyla gerçekleştirilen bir süreçtir. (Niçin?)

Araştırma yeni bilgi üretme ile ilgilidir. Eylem araştırmaları özel ve çoğunlukla pratik bağlamda yürütülen sorgulamaya dayalı yeni bilgi yaratır. Eylem araştırmalarının amacı kişisel veya profesyonel gelişime önderlik eden eylemlerle öğrenmektir (Koshy, 2005).

Toplumumuzda eğitim alanında, bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır (Kaptan, 1998). Özellikle, akademisyen araştırmacılar ile uygulamacıları bir araya getirerek diyalogun geliştirilmesi konusunda önemlidir. Birçok araştırmacı artık, araştırma sonuçlarının herkes tarafından okunması, özellikle öğretmenler tarafından, gerektiğini savunmakta ve bu doğrultuda çalışmalar yapmaktadır (Ekiz, 2009).

2.9. Okulda Yönetim Süreçleri

Yönetim her örgütte zorunlu bir eylem ve oldukça karmaşık bir süreçtir. Yönetim eyleminin incelenebilmesi bir bakıma yönetim sürecini çözümlenmeyi gerektirir. Öncelikle yönetim süreçleri; “örgüt yapısının, amaca ulaşmak için belli bir yöntemle çalıştırılması ile ilgili etkinliklerin tümü” dür (Ilgar, 2005: 41). Tanımdan da

açıkça anlaşılabilceği gibi yönetim sürecinin temel hedefi örgütü amaçlarına ulaştırmaktır ve bütün bir süreç buna hizmet etmektedir.

Örgüt ve yönetim iç içe geçmiş bir şekilde çalışır ve her örgütte yönetim söz konusudur. Yönetimin amacı temel olarak örgütü amaçlarına ulaştırmak olarak ifade edilebilir ve bunun içinde yönetim aracını kullanan yöneticilerin yaptığı işler hemen her örgütte aynıdır. Yani buradan yönetim süreçlerinin her yönetimde bir şekilde yer aldığı söylenebilir. Dahası yönetim süreçleri bireylerin yaşamlarında da görülebilir. Başaran (1996) yönetimin, süreç olarak bir bütün olduğunu; ancak bu bütünü tanımak için yine kendi içinde bütünlük gösteren alt parçalara ayırmanın yararlı olabileceğini belirtmiştir.

Yöneticilerin, örgütlerini yönetirken yapmak zorunda oldukları çeşitli işlevler vardır. Frederick Taylor; yöneticinin ana görevinin emrindeki insan, para, malzeme ve makineyi en uygun yöntemleri kullanarak, örgütü en etkili ve verimli bir biçimde amacına ulaştırmak olduğunu vurgulamıştı (Kaya, 1993). Daha sonra Hanri Fayol; yönetimi ilk kez bir süreç olarak değerlendirmiş (Karip, 2005: 8) ve yönetim süreçleriyle ilgili ilk sıralamayı yapmıştır. Fayol yöneticinin yapmak zorunda olduğu işleri şöyle sıralamıştır: 1. Planlama (planning) 2. Örgütlenme (organizing) 3. Emir Verme (commanding) 4. Eşgüdüm-Koordinasyon (coordinating) 5. Denetleme (controlling). Sonra Urwick ve Gulick, 1930'lu yıllarda, Fayol'un beş yönetim sürecini yeniden formüle ederek POSDCoRB (Planing, Organizing, Staffing, Directing, Coordinating, Reporting, Budgeting) kısaltması ile ifade etmişlerdir. Urwick ve Gulick'e göre yönetim süreçleri; Planlama, Örgütlenme, Kadrolama, Yönelme, Eşgüdümleme, Raporlama ve Bütçelemeyi içerir. Bursalioğlu (1982) bu sıralamaya karar'ı da ekleyerek karar, planlama, örgütlenme, iletişim, etki, koordinasyon ve değerlendirme olarak yapmıştır.

Gregg’de (akt. Ilgar, 2005: 41) yönetim sürecini yedi ögeden oluşan bir eylemler bütünü olarak kabul etmektedir. Bu yedi ögenin (karar verme, planlama, örgütleme, iletişim kurma, etkileme, eşgüdümleme ve değerlendirme) yönetim sürecinin tüm unsurlarını kapsadığı söylenebilir. Bu ögeler bir bütün olarak yönetim sürecini oluşturmaktadır ve tek başına bir ögenin çok fazla bir değeri yoktur, ögelerin hepsine gereksinim vardır. Fakat örgütte yönetici tarafından bunlardan birine daha fazla önem verilebilir. Yine de bu durum yönetim sürecinin bir bütün olduğu gerçeğini değiştirmez. Yönetim sürecinin bu ögeleri arasındaki ilişki bilinir ve uygulamada buna dikkat edilirse, örgütün amaçlarına ulaşmadaki etkililiği o ölçüde artar (Aydın, 2007). Bu noktada yönetim süreci ile ilgili olarak yönetim süreci ögelerinin iç içe geçmiş ve birbirleriyle zorunlu ilişkilerine vurgu yapılması gereklidir. Çünkü bu ögeler tamamen birbirlerinden ayrık ve bağımsız değildir. Örneğin, karar verme diğer ögelerden ayrı ve bağımsız değildir, her birinin ayrılmaz bir parçasıdır. Yani her ögede yapılacak bir etkinlik karar verme ile başlar. Planlama, sadece karar verme açıdan değil, örgütleme ve iletişimle ilişkisi açısından da önemlidir. Planlama ve değerlendirmede, bireylerin çabalarının eşgüdümlenmesi zorunluluk kazanmaktadır. Değerlendirme eylemi, yönetimin diğer ögelerinin her birinin içerisinde bulunmaktadır. Yani diğer ögelerle zorunlu bir ilişki içerisinde. Kısaca yönetim süreci ögeleri birbirinden ayrılmaz bir bütündür ve bu ögeler birbiriyle ilişkilidir.

Yönetim süreçleri değişik biçimlerde sıralayan yazarlar bulunmaktadır. Bu çalışmada alanyazında da sıklıkla kullanılan yönetim süreçlerinin karar, planlama, örgütleme, iletişim, etkileme, koordinasyon (eşgüdümleme) ve değerlendirme olarak sıralanmış biçimi tercih edilmiştir.

2.9.1. Karar

Örgütte herhangi bir işi veya eylemi yapmadan önce mutlak zihinsel bir süreç olan karar verme sürecinin gerçekleşmesi gereklidir ve karar verme yönetim tarafından yapılır. Bu yüzden ünlü yönetim bilimci Simon'a (akt. Kaya, 1993) göre, karar yönetimin kalbidir. Yönetim sürecinin tüm diğer nitelikleri karar vermeye bağlıdır; karar verme ile örülmüş, bütünleşmiştir, karar verme için vardır (McDamy, 1947; akt. Aydın, 2007). Bu yüzden karar verme yöneticilerin en temel sorumluluklarından birisidir (Erdoğan, 2000, 56; Hoy ve Miskel, 2010: 300). Karar verme süreci Aydın'a (2007) göre "bir sorunun çözümüne ilişkin olası yollardan en uygun olanın seçilmesi" olarak tanımlanabilir.

Örgütte herhangi bir konuda karar verme, yönetimin özü, esas olarak değerlendirilir (Aydın, 2007). Yönetimsel herhangi bir eylemde bulunmadan önce neyin, nerede, nasıl, ne zaman ve kim tarafından yapılacağı belirlenmelidir. Çünkü örgütte yapılması gereken birçok iş vardır ve bunların bir işlem sırasına konulmasında bir seçim yapma gerekliliği söz konusudur. Griffiths (1959), karar vermeyi yönetimin temel süreci olduğu görüşünü ileri sürmektedir. Bu anlayışta, karar verme aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır (akt. Aydın, 2007: 128):

1. Problemin tanınması, tanımlanması ve sınırlandırılması,
2. Problemin çözümlenmesi ve değerlendirilmesi,
3. Çözümlerin değerlendirilmesine esas olacak ölçütlerin ya da standartların saptanması,
4. Bilginin toplanması,
5. Yeğlenen çözümün ya da çözümlerin formüle edilmesi ve seçilmesi, önceden test edilmesi,
6. Yeğlenen çözümün uygulamaya konulması,
 - a. Çözümün programlanması,

- b. Programdaki etkinliklerin kontrol edilmesi,
- c. Sonucun ve sürecin değerlendirilmesi

Karar verme geleceğe yönelik olarak yapılan bir süreçtir ve gelecekte belirsizdir. Bu nedenle; karar verme, karar veren yöneticiye bir risk yükler (Kaya, 1993). Karar verme yöneticiye bir risk yüklese de demokratik bir örgütte alınan bir karardan etkilenen kimselerin, bu kararda söz sahibi olmaları gerekir. Verilecek kararlarda diğer bireylerin karara katılması sağlanırsa uygulama daha verimli sonuçlanacaktır (İlgar, 2005). Okul yönetiminde karar verme sürecine katılma, öğretmenlerin bireysel mesleki doyumlarını olumlu yönde etkilemekte ve öğretmenler de kendilerini karar verme sürecine dahil eden müdürleri tercih etmektedir (Hoy ve Miskel, 2010: 323).

Karar verme sürecine katılım, kararın niteliğini bazen yükseltirken bazen tersi ortaya çıkmaktadır (Hoy ve Miskel, 2010). Karar verme sürecine katılacak olan insanların karar verilecek konu hakkında yeterli bilgi düzeyine sahip ve konu ile ilgili tecrübelerinin olması da önemlidir (Karşlı, 2006). Karar verme sürecine yer alacak bireylerin bu nitelikleri taşıyıp taşımadıklarına özen gösterilmeli ve karara katılan insanlardan oluşturulacak grup bu şartları taşıyan insanlardan oluşturulmalıdır. Aksi takdirde verilen kararların rasyonellikten uzak olması muhtemeldir. Gerçekte, tüm örgüt üyeleri farkında olmasalar da verilen kararları etkilemektedirler. Yönetimde hiç kimse tek başına karar vermez ve her birey, örgüt ortamında karmaşık insan ilişkilerinden etkilenir (Aydın, 2007: 129).

Karar verme eğitim yönetiminin vazgeçilmez bir unsurudur, çünkü diğer bütün resmi kurumlar gibi okullar da temelde karar vermeye dayalı yapılardır (Hoy ve Miskel, 2010: 300). Bir okul örgütünde karar verme süreci, eğitim hedefleri doğrultusunda seçim yapabilme gücünü ifade eder (Karşlı, 2006). Bu süreçte “Öğretmenler karar

verme ve politika oluşturma süreçlerine dahil olmalı mıdır?” sorusu akla gelebilir. Hoy ve Miskel (2010) bu sorunun yanlış bir soru olduğunu ve bazen katılmalı, bazen katılmamalı olarak cevap vermektedir. Aslında doğru sorunun ise karara katılımın olumlu ve olumsuz sonuçları olduğunu söyleyerek, yani karar vermenin yönetimsel bir sorumluluk taşıdığını ifade ederek, “Hangi durumlarda astlar karar sürecine katılmalıdır? Ne kadar ve nasıl katılmalıdır?” şeklinde olması gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak karar verme, yöneticinin en önemli sorumluluklarından biridir. Karar verme süreci yönetim süreçleri içinde süreçlerin başlangıcıdır ve aynı zamanda diğer süreçlerin içinde yer almaktadır.

2.9.2. Planlama

Fayol planlamayı “nceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirmek için yapılması gereken işlerin saptanması, izlenecek yolların seçilmesi” (akt. Aydın, 2007: 133) olarak tanımlamıştır. Gelecekte örgütte yer alacak etkinlikler, yönetim tarafından önceden belirlenmelidir ve bu belirleme işinin tümü planlama olarak adlandırılır (Kaya, 1993). Planlama, yönetim sürecinin zorunlu ve gerekli bir ögesidir (Aydın, 2007). Yönetici, gelecekte örgütünde olup bitecekleri planlama durumundadır (Kaya, 1993: 100). Planlama şimdiki eylemlerle geleceği kontrol edebilmek için yapılır ve yöneticilerin geleceğe bakmasını, olayları tahmin edebilmesini sağlar. Yöneticiye yol haritası çizer.

Planlama, iki zaman boyutundaki (geçmiş ve bugün) bilgilerle nc bir zaman boyutuna (gelecek) müdahalede bulunma, bugünden yarına bir yön verme çabasıdır (Sezen, 1999: 10). Planlamanın içerisinde hedef, süre ve yöntem olmak üzere üç temel unsur vardır. Birinci olarak planlamada ulaşılmak istenilen bir amaç ya da amaçlar vardır. İkincisi, bu amaç ve amaçlara önceden belirlenen süre içerisinde ulaşmaktır.

Üçüncü unsur olarak, bu süre içerisinde belirlenen amaç ya da amaçlara ulaşmak için ne yapılması gerektiğinin yani hangi yöntemlerin ve araçların kullanılacağı belirlenmesidir.

Planlama geleceğe ilişkin kararsızlığı azaltır veya tüm ortadan kaldırır, dikkatin amaçlar üzerinde toplanmasını sağlar ve kontrolü kolaylaştırır (Bursalıoğlu, 1982: 137). Planlama yönetimin pusulası işlevini görür (İlgar, 2005: 48). Yönetici planlama ile ne yapacağı ve neler yapmak istediği üzerine düşünsel bir süreç geçirme ve analiz etme olanağı bulur. Bu yönüyle planlama geleceğe bakma ve kestirme ile ilgilidir.

Örgütün büyüklüğüne göre planlamanın yapıldığı merkez değişir. Örgüt büyüdükçe planlama yönetime bağlı bir birimde uzmanlar tarafından yapılabilir. Bu durum planlamanın bir yönetim süreci olmadığı anlamına gelmez. Çünkü bu tür örgütlerde yöneticinin onaylamadığı bir planlama geçerli olmaz. Yani planlamayı kim yaparsa yapsın yönetsel bir süreç olarak değerlendirilmelidir.

Planlama, okulun eğitsel, örgütsel ve yönetsel amaçlarını gerçekleştirmek için gereken girdilerin saptanma ve kullanma yollarının kararlaştırılması sürecidir (Başaran, 1996: 43). Okul yönetiminin plan yapması bir zorunluluktur ve okulda yapılması düşünülen işlerin eyleme geçmeden önce yapılması gereken hazırlıkları içerir. Okul yöneticisi aldığı bir karardan sonra hemen planlamaya eylemine geçer. Bir okul yöneticisinin çok ve değişik kararlar alması nedeniyle birçok konuda değişik planları olacaktır. Bir ders yılı başında, o yıl için okulun eğitim faaliyeti ile ilgili kararları alan yönetici ders yılı başlamadan çalışmalarını planlar (İlgar, 2005). Planlama eğitim yönetiminde çalışmaların etkililiği ve verimliliği yönünden önemlidir.

Günümüzde planlama, belirli bir noktada başlayıp bir noktada sonlanan bir süreç olarak görülmez. Planlama, sürekli olarak gözden geçirilen ve yeni koşullarda sürekli olarak yeniden tasarlanan esnek bir süreç olarak değerlendirilmelidir (Plunkett ve Attner, 1991; akt. Karip, 2005: 9).

2.9.3. Örgütlenme

Örgütlenme, ortak bir çabayı gerektiren amaçların gerçekleştirilebilmesi için gerekli yapının oluşturulması, yani kimin ve neyin nerede bulunması ile ilgilidir. Örgütlenme; kısaca, insan ve maddenin en doğru, en uygun biçimde ve yerde kullanılmasını sağlamaktır (The right man in the right place!) (Kaya, 1993: 102-103). Örgütlenme ile örgütün amacının gerçekleştirilebilmesine yönelik etkili bir yapının oluşturulması sağlanır. Örgütün amacı ile ilişkisi açısından ele alındığında, örgütlenme bir araç olarak nitelendirilebilir (Aydın, 2007). Örgütlenme ile amaçlara ulaşmak daha kolaydır. Elde bulunan sınırlı kaynakların etkin kullanımı sağlanır ve böylelikle de örgütte verimlilik artar.

Planlamadan sonra genellikle örgütlenme yapılır (İlgar, 2005). Çünkü örgütte amaçlara ulaşmak için yapılan planların gerçekleşmesi dinamik bir yapının kurulmasına yani örgütlenmeye bağlıdır. Örgütlenme yapılan planların etkili bir şekilde uygulanması için önemlidir. Örgütlenme sürecinin evreleri genel olarak üç başlık altında toplanabilir (Erdoğan, 2000: 73):

1. Yapılacak işlerin belirlenmesi ve sınıflandırılması
2. Bu işleri yapacak kişilerin belirlenip görevlendirilmesi
3. İşlerin yapılabilmesi için gerekli yer, araç ve yöntemlerin belirlenmesi

Örgütlenme eğitim yönetimi ve özelinde okul yönetimi açısından önemli bir faaliyettir. Eğitim ile ilgili mevzuatta eğitim yöneticilerinin örgütlenme faaliyetleri açık olarak ifade edilmiştir. Okul içerisinde amaçların gerçekleştirilmesi için özellikle öğretmenler arasındaki örgütlenme çok önemlidir. Bu görev okulda okul müdürünün sorumluluğundadır. Okulda işlevsel bir örgütlenme yapılabilmesi için okul müdürünün okulda çalışan bireyler hakkında yeterince bilgi sahibi olması ve tanınması gerekir.

2.9.4. İletişim

Örgüt, genellikle, “bir iletişim ağı” olarak adlandırılmakta ve gerçekten de; iletişim sürecinin yer almadığı herhangi bir örgüt hatta birey olduğunu düşünmek imkansızdır (Kaya, 1993). İletişim “emirlerin, enformasyonun, düşüncelerin, açıklamaların ve soruların bireyden bireye ve gruptan gruba aktarılma, iletilme süreci” olarak tanımlanmaktadır.(Aydın, 2007: 159). Örgütte iletişim, birbirinden bağımsız veya dağınık olarak görünen ilişkiler belirli bir sistematığe sokularak, örgütün amaçlarına ulaşmasında önemli bir etkisi vardır. Ortak bir amacın gerçekleştirilebilmesi için, örgütte yer alan insanların ortak amaç çerçevesinde yönlendirilmesi gereklidir ve bu durum örgütte iletişimi zorunlu kılmaktadır. Yani örgütte iletişim ağı, canlı bir varlığın “kan damarları” gibi onun hayatta kalmasında, beslenmesinde ve yaşamını sürdürmesinde hayati önem taşımaktadır (Erdoğan, 2000). Yani iletişim olmadan örgütün varlığını devam ettirmesi ve örgütün amaçlarını gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle iletişim örgüt için bir araçtır ve yönetim süreçlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Aydın’a (2007) göre yönetim süreçlerinin niteliği, iletişimin niteliğine bağlıdır demek, yerinde olur.

Karar verme, planlama, örgütlenme, emir verme, eşgüdümleme, güdüleme, denetleme vb. tüm yönetim süreçlerinin temelinde iletişim süreci yatmaktadır. Bu

süreçlerin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi iletişimin etkili olmasına bağlıdır. Bu nedenle iletişim, yönetsel bir araç olarak da kabul edilebilir (Erdoğan, 2000). İletişim olmadan, herhangi bir örgütsel eylemin ya da yönetim sürecinin yapılması gerçekleştirilemez. Etkili bir iletişime dayanan eşgüdümleme yoluyla, ortak bir anlayış geliştirilerek, örgütteki birimler birbirine bağlanır. İletişim; insan ilişkilerinin ve güdülemenin can damarıdır (Kaya, 1993: 107).

Yöneticilerin başarılarında ve örgütlerin verimliliğinde rol oynayan en önemli süreçlerden birisi iletişim sürecidir. İnsanlarla iletişim kurmadan örgütte yöneticilikten bahsedilemez ve sağlıklı bir iletişim yoluyla yönetici örgütü amaçlarına daha hızlı bir şekilde taşıyabilir. Bu nedenle iletişim yöneticilerin iş yaptırabilmek için kullandıkları temel bir yönetsel araçtır. Bu araç vasıtasıyla ne istediğini nasıl istediğini aktarır, ilişki kurar (İlgar, 2005). Yönetici örgütte ortaya çıkan problemleri çözerken yine iletişimi kullanmak zorundadır.

Okulun yönetilmesi sürecinde, eğitim yöneticisinin önem vermesi gereken temel noktalardan biri, iletişim sürecini doğru ve şeffaf biçimde yönetmektir. Çünkü bir insanın çalıştığı iş yerinde, kendi görev alanıyla ilgili tüm bilgilere, zamanında ve kolayca öğrenme hakkına sahiptir. Formal iletişimi gerçekleştirirken anlam bozulmasını olabildiğince önlemek gerekmektedir (Karslı, 2006).

2.9.5. Etkileme

Örgütte bulunan bireylerin davranışlarını yönlendirmede ve eşgüdümlemede başarılı bir yönetici çeşitli yollar kullanır. Burada etkileme sözcüğünün tercih edilmesi, Aydın'ın (2007: 165) ifade ettiği gibi otoritenin (yetki) çeşitli etkileme yollarından sadece birisi olması ve de en son başvurulması gereken bir yol olduğu görüşünü

yansıtmasından kaynaklanmaktadır. Otoritenin (yetki) dışındaki etkileme kaynakları olan liderlik, bilgi, prestij ve ortak öğrenme yollarından yöneticiler yararlanmalıdırlar (İlgar, 2005). Fakat yetkinin bir etkileme aracı olarak kullanılması hiç kuşkusuz yöneticiden yöneticiye büyük değişim gösterebilir. Bununla birlikte, yetki (otorite) tüm yönetsel durumlarda zorunlu bir öğedir (Aydın, 2007).

Örgütte yöneticinin görevi çalışanların eylemlerini örgütün amaçları doğrultusunda yönlendirmektir (Ada ve Küçükali, 2009: 127). Yani yöneticiler, örgütsel amaçlara ulaşabilmek için örgütte yer alan birimlerin ve bu birimlerde yer alan insanları yönlendirme yeteneğine sahip olmalıdır. Bu noktada yöneticinin liderlik yönünün büyük önemi vardır. Aydın (2007: 165) yönetsel liderliğin ölçütünü, “örgüt üyelerinin örgütün amacının gerçekleştirilmesinde düzenli ortak çabaya katkıda bulunabilecek biçimde etkilenmeleri derecesi” olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle bir yönetici için etkileme becerisi hayati önem taşımaktadır. Bu beceri, aynı zamanda diğer örgütsel çalışmaları olumlu yönde etkiler. Akçadağ (2010: 182) etkileme sürecinin etkin bir biçimde yerine getirilebilmesi için yönetimin, yön belirlemesi, vizyon oluşturması, başarıyı ödüllendirmesi, başarısızlığı ortadan kaldıracak yöntemler geliştirmesi, örnekler oluşturması ve diğer niceliksel etmenlerin üstesinden gelebilecek bütün çabaları göstermesi gerektiğini belirtmiştir.

Bir okul yöneticisinin otoritesinin çeşitli kaynakları vardır. Yasalar, eğitimle ilgili kurallar, yönetmelikler, tüzükler otoritenin yasal dayanaklarıdır (Aydın, 2007). Okul daha çok informal ilişkilerin olduğu bir ortama sahiptir. Bu yüzden okul yöneticisi Bursalıoğlu'na (1982: 160) göre değişik etki yollarını deneyip beklediği sonucu alamazsa, yetkiye son çare olarak başvurmalıdır ve zaten okulu etkileyen yani okul yönetiminde rol oynayan okul dışı öğelere, yetki yoluyla yön verebilmesi de mümkün

değildir. Okul yönetiminde rol oynayan iç öğelerden beklediği davranışları onları özendirici durumlar yaratmakla sağlayabilir. Eğitim örgütleri insan odaklı bir sistemdir ve informal yapı ve havası, yöneticinin özendirme ve anlayış görevlerini zorunlu kılmaktadır.

2.9.6. Koordinasyon (Eşgüdümleme)

Yönetim süreçlerinden birisi de koordinasyondur. Burada koordinasyon ve eşgüdümleme eş anlamlı olarak ele alınmaktadır.

Eşgüdümleme, “belli bir amacı gerçekleştirme doğrultusunda eldeki insan ve madde kaynaklarının katkılarını bütünleştirme süreci” olarak tanımlanabilir (Aydın, 2007: 162). Bursalıoğlu (1982: 161) ise koordinasyonu, “örgütteki madde ve insan kaynaklarının birleştirilmesi, bilgi ve becerilerin uzlaştırılması ve bu yollarla örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi için yapılan eylemler” olarak ifade etmektedir. Koordinasyonda en büyük sorumluluk yöneticilere düşmektedir. Eşgüdümleme açısından; yöneticiler bir orkestra şefi gibi işlevde bulunurlar (Kaya, 1993). Yani kendisi herhangi bir müzik enstrümanı çalmadığı halde, çok farklı enstrüman çalan müzisyenleri yönlendirerek bir eser ortaya çıkarması örneğinde olduğu gibi, yönetici de örgütte değişik birimlerde birbirinden farklı görevleri olan insanların çabalarını eşgüdümleyerek örgütün amaçlarının gerçekleşmesini sağlar. Koordine etme sürecinde yönetici işin ve örgütün çeşitli birimleri-parçaları arasında ilişki ve iş birliği sağlar. Örgütün tüm birimlerinin ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere uyum ve işbirliği içinde çalışması gerekir. Her birim ortak bir amacın gerçekleştirilmesinde belirli işlevleri yerine getirir. Örgütün başarısı hiçbir zaman işin yapılmasında “en zayıf” birimin başarısını geçemez (Karip, 2005: 10).

Koordinasyon her örgütte mutlaka gerçekleştirilmesi gereken bir yönetim sürecidir. Örgüt, iş bölümü yapılarak çeşitli birimlere, gruplara ayrılır ve çeşitli gruplarda yer alan çalışanların aynı amaç etrafında bütünleştirilmesi gereklidir. Yani örgütte işbölümü örgütlenme açısından gerekli bir faaliyet ise o zaman eşgüdümleme de zorunludur. İşbölümü yapılmamış bir örgüt düşünülmemeyeceğinden, eşgüdümleme önemli bir yönetim sürecidir (Kaya, 1993). Bu nedenle yöneticiler koordinatör olarak adlandırılırlar. Yani yöneticilik ile koordinatörlük aynı anlama gelen sözcükler olarak kullanılmaktadır.

Koordinasyon, yönetim sürecinin diğer öğelerinden ayrı ve bağımsız olarak düşünülmemelidir. Koordinasyon yönetimin her alanında mevcuttur ve yönetim sürecinin her ögesi koordinasyona katkıda bulunur. Örneğin örgütlenme koordinasyonun gerçekleşmesinde çok önemli bir araçtır. Örgütün birimlerinin işlevlerinin ve yetkilerinin açık ve net olarak tanımlanması, eşgüdümün gerçekleştirilmesinde çok önemlidir. Benzer şekilde iyi bir planlama yapılması veya etkili bir iletişim örgütte eşgüdümün gerçekleşmesinde önemli rol oynar.

Okul yönetiminde eşgüdümleme önemli bir yönetim sürecidir. Okul yönetiminde rol oynayan birçok kişi, grup ve kuruluşlar bulunmaktadır. Daha önceki bölümlerde okul yönetiminde rol oynayan bu öğeler iç ve dış olmak üzere ikiye ayrılmıştı. Bu öğeleri okulun amaçları doğrultusunda yönlendirmek ve koordine etmek gereklidir. Özellikle dış öğeleri yönlendirme ve koordine etme okul müdürünün sorumluluğundadır ve bunun için yasal yetkilerinden daha çok liderlik özelliğini ön plana çıkararak yapabilir. Bir eğitim örgütü olarak okul yönetimi sürecinde iç öğeleri yönlendirme ve koordinasyonun sağlanabilmesi, “eğitim ve öğretimin yakın amaçlarının ve uzak hedeflerinin herkesçe açık ve net olarak bilinmesi” ile başlar (Karlı, 2006).

2.9.7. Değerlendirme

Değerlendirme, örgütün, programın ve etkinliklerin gerçekleştirmeye çalıştıkları amacı ne ölçüde ya da ne kadar iyi gerçekleştirdiklerinin saptanmasıdır (Erdoğan, 2000: 81). Değerlendirme; “verilen kararın-emrin, yapılan planlamanın, örgütlemenin, iletişim kurmanın, etkilemenin ve eşgüdümün ne denli yarar sağladığını ortaya çıkarma sürecidir” (İlgar, 2005: 55). Değerlendirme, tüm yönetim sürecinin önemli, ayrılmaz bir ögesidir. Değerlendirme süreci ile, örgütün bir bütün olarak ve her parçasının etkililik derecesi saptanabilir (Aydın, 2007).

Değerlendirmenin amacı genel olarak örgütsel etkililik derecesini artırmak olarak söylenebilir (Erdoğan, 2000). Değerlendirme yolu ile herhangi bir girişimin güçlü yönleri saptanır, vurgulanır, yetersizlikleri belirlenir, azaltılır ya da giderilir. Değerlendirme kurumların geliştirilmesi için önemli bir yoldur. Çünkü değerlendirme ile düzeltilmesi gereken eksiklikler ortaya konabilir. Örgütün amaçlarını gerçekleştirmek üzere planlanan etkinliklerin tümü değerlendirilmelidir. (Aydın, 2007). Yönetimde değerlendirme; yapılanla yapılması gerekenin, olanla olması gerekenin arasındaki farkı ortaya çıkarmak, daha doğrusu belirlenen amacın gerçekleşme oranını ve bu orana etki yapan etmenleri belirlemek için yapılır. Aynı husus eğitim yönetimi için de geçerlidir (İlgar, 2005).

2.10. İlgili Araştırmalar

Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk'un (1999) yaptığı “İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Yeterlikleri ve Araştırma Eğitimine İlişkin Görüşler” adlı araştırmanın sonuçları dört noktada toplanmıştır: a) Araştırmaya katılan müfettişlerin yaklaşık yarısı araştırma yeterliklerine yeterince sahip değildir. b) Yine grubun yarısı sahip oldukları bu yeterlikleri öğretmenlere aktarmada ve kendilerini geliştirmede yeterince

kullanamamakta ve eğitsel ortamda bu yeterliklerin uygulanamayacağını belirtmektedirler. c) Araştırma yeterliklerinin yeterince kullanılmamasının en önemli iki nedeni uygun araştırma ortamının olmaması ve müfettişlere yönetmelikle verilen diğer görevlerin öncelik taşımasıdır. d) Araştırmanın katılımcıları ilköğretimde araştırma eğitiminin verilmesini gerekli ve yararlı görmekte, mevcut sistemin böyle bir eğitim için uygun olmadığı kanısındadırlar.

Büyüköztürk (1999) “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Araştırma Yeterlikleri” adlı araştırmasında a) öğretmenlerin araştırma yeterliklerini önemli gördüklerini, ancak bu yeterliklere yeterince sahip olmadıklarını, b) sahip oldukları yeterlikleri öğrenciye aktarmada ve kendilerini geliştirmede yeterince kullanamadıklarını, c) hizmet öncesi eğitimlerinde araştırma ve ölçme-değerlendirme dersi alan öğretmenlerin bu dersleri almayanlara ve öğretmen yetiştiren bir yükseköğrenim kurumundan mezun olan öğretmenlerin ise diğer yükseköğrenim kurumlarından mezun olanlara göre, araştırma alanında daha yeterli olduklarını göstermiştir.

Çiçek vd.’nin (1999) yaptığı “Çağdaş Öğretmen Profili” Araştırmasından elde edilen bulgulara göre yöneticiler; öğretmenleri sürekli okuma ve proje geliştirme doğrultusunda teşvik etmeli; öğretmenin bilgi yönünden eksikliğini gidermek, gelişmeleri takip etmesini sağlamak için olanak hazırlamalı; ilgili yayınları ulaştırmalı, etkinlikler düzenlemeli, öğretmenleri geliştirici seminer, kurs, panel vb. düzenlenmeli, çalışması ile öğretmenlere örnek olmalı, onlara rehberlik etmeli, öğretmenlerini kültürel yönden geliştirmeli, kütüphane vb. birimler oluşturmalı/geliştirmelidir.

Department of Education, Training and Youth Affairs (DETYA)’nın (2000) yaptığı araştırmada okul müdürlerinin çoğunluğu (% 86) okullarındaki öğretmenlerle

üniversite eğitim araştırmacıları arasında arzu ettikleri işbirliğinin şimdikinden fazla olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Araştırmada okul müdürleri okulda yeni gelişmelerin kaynağı olarak en çok biriktirilen bilgelik veya uygulama tecrübesini (% 41) takiben araştırmayı (% 30) seçmişlerdir. Okul müdürlerinden okulda karar vermede eğitim araştırmalarının doğrudan etkilediğı örnekler vermeleri istendiğinde, öğretim ve öğrenme alanındaki araştırmalar en çok sıklıkla seçilmiştir. Ayrıca yine bu araştırmada öğretim ve öğrenme alanı en çok araştırılması gereken konu olarak belirlenmiştir.

Şahin'in (2000) yaptığı "İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlikleri" adlı araştırmada ilköğretim okulu müdürünün görevini etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için sahip olması gereken yeterlikler 8 boyutta toplanmıştır: Öğretim liderliği, araştırma ve mesleki gelişim, insan kaynaklarının yönetimi, okul-çevre ilişkileri, iletişim, öğrenci işleri, okul işletmeciliğı ve kişilik özellikleri. Öğretim liderliği boyutunda yer alan yeterliklerden bazıları "eğitimdeki yeni yaklaşımları okula taşıma, paylaşma", "eğitim yönetimine ilişkin kuram, ilke ve modellerden yararlanma" ve "öğretmenlerin ve diğere personelin gelişmelerini destekleme"; araştırma ve mesleki gelişim boyutunda "literatürü izleyerek alandaki yeni eğilimlerden ve uygulamalardan haberdar olma", "bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerini kullanma" ve "okulda sorunların çözümünde bilimsel araştırma bulgularından yararlanma" olarak belirlenmiştir.

Çepni ve Küçük'ün (2002) yaptığı "Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmaları Hakkındaki Düşünceleri" adlı araştırmasında öğretmenlerin uygulamaları boyunca mevcut eğitim araştırmalarından hiç veya çok az faydalandıkları, araştırmacılarla kendileri arasındaki iletişimin kopuk olması nedeniyle mevcut çalışmaların pratik boyutunun olmadığını düşündükleri, zaman sıkıntısı ile teorik bilgi

ve deneyimlerinin eksik olmasının araştırma planlayıp yürütmelerini engellediği tespit edilmiştir.

Bozan vd.'nin (2004) yaptığı “Eğitim Araştırmalarında MEB-Üniversite İş birliği (İl Düzeyi)” adlı araştırmaya göre il millî eğitim müdürlükleri izin verdiği araştırmalarla ilgili bir geri bildirim almamakta, dolayısıyla araştırmalardan büyük ölçüde yararlanamamaktadır. İl millî eğitim müdürlükleri ile eğitim fakülteleri arasında, bölgesel araştırma ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik işbirliği oldukça yetersiz düzeydedir. Mevcut durumda il millî eğitim müdürlükleri eğitim fakültelerinden gelen taleplere, daha çok uygulama başta olmak üzere danışmanlık, anket ve araştırma konularında destek verirken eğitim fakülteleri, izin verme sürecinin hızlandırılması, istatistikî bilgilerin verilmesi, anketlerin uygulanması ve araştırmaların basılması konularında destek talep etmektedirler.

Eyi'nin (2006) yaptığı “Adana İli İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Görevlerini Gerçekleştirmelerine İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasından elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan ilköğretim müfettişleri araştırmaya ilişkin görevleri “az” düzeyinde yerine getirmektedir. Araştırmaya katılan ilköğretim müfettişlerinin araştırma görevlerini daha etkili olarak yerine getirmelerine ilişkin önerileri arasında en yüksek ortalamaya sahip ilk beş madde; araştırma sonuçlarına itibar edilmesi, araştırma masrafları için ödenek ayrılması, araştırmalarda üniversitelerle işbirliği yapılması, ödül dağıtımının araştırma çalışmalarına göre verilmesi, üst yöneticilerin araştırma raporuna ihtiyaç duymasıdır.

Sarı'nın (2006) yaptığı “Araştırmacı Öğretmen: Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” adlı araştırma sonucunda, öğretmenlerin

% 27'sinin eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmaları izlediği, bu öğretmenlerin araştırmaları izlemek için en çok tercih ettikleri kaynakların gazete, televizyon, radyo vb. kitle iletişim araçları; en az yararlandıkları kaynakların ise hizmet içi eğitim kursları ve üniversitedeki öğretim elemanları olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin % 33'ü eğitim araştırmalarının bulgularından yararlandığını belirtmiştir.

Maltepe Üniversitesi tarafından yaptırılan bir diğer araştırmaya göre; öğretmenlerin % 35.7'si gazete okumuyor; % 64.6'sı mesleki bir dergiye abone değil; % 30'u ayda bir kitap dahi okumadıklarını belirtmişlerdir (Eşme, Temel, Turaşlı, 2007).

Yavuz (2009) "Eğitim Araştırmaları İle İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi" adlı araştırmasının sonuçlarına göre eğitim araştırmaları ile en ilgili grup, okul öncesi, özel eğitim ve sınıf öğretmenliği branşındaki öğretmenlerdir. Öğretmen ve yöneticiler araştırmaları daha çok internet aracılığı ile takip etmektedirler, en çok araştırılmasını istedikleri ve sonuçlarından en çok etkilendikleri araştırmalar "etkili öğretim model, yaklaşım ve teknikleri, farklı zeka alanı ve ilgiye sahip öğrenciler için etkili öğretim stratejileri" konulu araştırmalardır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmanın katılımcıları, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması, araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik kanıtları ve araştırma sürecinin diğer aşamaları ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma, eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesini amaçlayan nitel bir araştırmadır. Yıldırım ve Şimşek (2011) nitel araştırmayı; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmıştır. Araştırmada olgu bilim deseni kullanılmıştır. Farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanılması olgu bilim (fenomenoloji) deseni olarak adlandırılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalarda en yaygın veri toplama yönteminin görüşme olduğunu söyleyen Briggs (1986; akt., Mil, 2007) bunun görüşme yönteminin bireyin deneyimlerine, tutumlarına, görüşlerine, şikayetlerine, duygularına ve inançlarına ilişkin bilgi elde etmede oldukça etkili bir yöntem olmasından kaynaklandığını belirtmektedir. Stewart ve Cash (1985; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011) görüşmeyi, “önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci” olarak

tanımlamaktadır. Kvale (1996) görüşmeyi, madenci veya gezgin metaforu ile açıklamaya çalışmıştır. Madenci metaforunda bilgi, gömülü bir maden; görüşmecide değerli madeni kazıp çıkararak bir madenci olarak ifade edilmiştir. Alternatif gezgin metaforu, görüşmeciyi eve döndüğünde anlatılacak bir hikayeye önderlik eden bir gezgin olarak ele alır.

Araştırmacı, görüşmede sıradan yapılan bir konuşmadan farklı olarak, bir konuda önceden belirlenmiş amaç doğrultusunda katılımcının konu hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmayı amaçlar. Dikkat edilmesi gereken nokta görüşme tekniği kullanmanın temel amacı genellikle bir hipotezi test etmek değil; bunun aksine diğer insanların deneyimlerini ve bu deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını anlamaya çalışmaktır (Türnüklü, 2000).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Tokat merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda görev yapan 50 okul müdürü oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma geleneğine uygun amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine uygun olarak okul müdürleri seçilmiştir. Patton'a (1987; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011) göre amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Maksimum çeşitliliğe dayalı örneklem oluşturmada ise amaç, genelleme yapmak için çeşitliliği sağlamak değildir. Tam tersine çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığını bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine uygun olarak okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 50 okul müdürü araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Aynı zamanda

okul müdürlerinin yerleşim yerlerine göre köy, kasaba ve şehir merkezinde görev yapma durumları da dikkate alınmıştır. Çalışma grubuna ait bilgiler aşağıda tablo 3.2.1.'de yer almaktadır.

Tablo 3.2.1. Çalışma Grubuna Ait Okul Müdürlerinin Okul Türü ve Yerleşimlerine İlişkin Bilgiler

Okul	Yerleşim Yerleri			Toplam
	Köy	Kasaba	Şehir Merkezi	
Okulöncesi	-	-	3	3
İlköğretim	6	4	22	32
Ortaöğretim	-	-	15	15
Toplam	6	4	40	50

Tablo 3.2.1. incelendiğinde araştırmaya katılan okul müdürlerinin 3'ü okulöncesinde, 32'si ilköğretim okullarında ve 15'i ortaöğretim kurumlarında görev yapmaktadır. İlköğretim okul sayısının diğer okulların sayısından fazla olmasından dolayı araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğu (32) ilköğretimde görev yapan okul müdürlerinden oluşmaktadır. Ayrıca Tokat merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda bulunan 3 bağımsız anaokulu müdürünün 3'ü de araştırmaya katılmıştır. Ayrıca tablo 3.2.1.'de yer alan bilgilere göre, çalışma grubunda yer alan okul müdürlerinin 6'sı köyde, 4'ü kasabada ve 40'ı şehir merkezinde görev yapmaktadır.

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin kişisel bilgilerine aşağıda Tablo 3.2.2.'de yer verilmiştir.

Tablo 3.2.2. Okul Müdürlerinin Kişisel Bilgileri

Okul Müdürü		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	46	92
	Kadın	4	8
Yaş	29 ve Altı	3	6
	30-39	8	16
	40-49	23	46
	50-59	16	32
	60 ve Üstü	0	0
	Meslek Kıdemi	6-10 Yıl	5
	11-15 Yıl	2	4
	16-20 Yıl	9	18
	21-25 Yıl	14	28
	26-30 Yıl	10	20
	31 Yıl ve Üstü	10	20
Yöneticilik Kıdemi	1-5 Yıl	6	12
	6-10 Yıl	9	18
	11-15 Yıl	13	26
	16-20 Yıl	7	14
	21-25 Yıl	6	12
	26-30 Yıl	6	12
	31 ve Üstü	3	6
Branş	Sınıf Öğretmenliği	26	52
	Tarih	5	10
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	2	4
	Türk Dili Ve Edebiyatı	3	6
	Muhasebe finansman	1	2
	Rehberlik	1	2
	Fizik Kimya Biyoloji (FKB)	1	2
	Okulöncesi Öğretmenliği	3	6
	Fransızca Öğretmenliği	1	2
	İlahiyat	2	4
	Makine	1	2
	Fen Bilgisi	2	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2	4

Tablo 3.2.2. incelendiğinde, araştırmaya katılan erkek okul müdürü sayısının, kadın okul müdürü sayısından oldukça fazla olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin en fazla olduğu yaş aralığı 40-49 aralığıdır. 40-49 yaş aralığında olan okul müdürlerinin oranı % 46'dır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin mesleki kıdemleri en fazla 21-25 yıl aralığında (% 28); yöneticilikteki kıdemleri ise en fazla 11-15 yıl aralığındadır (% 26). Ayrıca 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olan okul müdürlerinin oranı % 68'dir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin neredeyse yarısı (% 52) sınıf öğretmenidir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı hazırlanırken öncelikle araştırma konusuyla ilgili araştırmalar incelenmiştir (Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk, 1999; Büyüköztürk, 1999; Çepni ve Küçük; 2002; Bozan vd., 2004; Sarı, 2006; Yavuz, 2009;). Daha sonra ilgili literatürün taranması sonucunda araştırmacı tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu taslağı oluşturulmuştur. Görüşme formu, Patton (1987; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2011)'a göre benzer konulara yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla kullanılır ve araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir. Bu yöntemin bazı temel boyutları vardır: Görüşme formunun hazırlanması, test edilmesi, görüşmelerin ayarlanması, hazırlıkların yapılması ve görüşmelerin gerçekleştirilmesi oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Görüşme formunun ön denemesi 2011-2012 eğitim-öğretim yılı Aralık ayında, Tokat ilinde görev yapan 3 okul yöneticisi üzerinde yapılmıştır. Ön denemede araştırmanın amacıyla ilgili daha fazla bilgi verilmesi gerektiği, yeteri kadar açık olmayan ve açıklama yapma zorunluluğu bulunan soruların olduğu, birbirine yakın cevaplar alınan sorular olduğu ve

görüşmelerin 25 dakika kadar süreceği ortaya çıkmıştır. Ön denemeden sonra görüşme formlarında değişiklikler yapılmış ve soruların geçerliğinin sağlanması için görüşme formu uzman görüşüne (Prof. Dr. Selahattin TURAN, Doç. Dr. Recep KOÇAK, Yrd. Doç. Dr. Ali ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Cemalettin İPEK, Yrd. Doç. Dr. Gülay BEDİR) sunulmuştur. Uzman görüşleri dikkate alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra 1 okul müdürü ile ön görüşme yapılmıştır. Ön görüşme yapılan okul müdürünün verileri değerlendirmeye katılmamıştır. Soruların anlaşılabilirliğine, algılanmasına, cevap verilebilir olmasına bakılarak veri toplama aracına (Ek-1) son şekli verilmiştir.

Son şekli verilen veri toplama aracı, Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sunulmuş ve araştırma izni (Ek-3) alınmıştır. Araştırma izni alındıktan sonra 21 Ocak – 15 Şubat tarihleri arasında Tokat il merkezinde ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda bulunan okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan 50 okul müdürü ile görüşmeler yapılmıştır. Okul müdürleriyle yapılan görüşmelerin çoğunluğu görev yaptıkları okullarda gerçekleştirilmiş, bir kısmı ise Tokat Öğretmenevi'nde gerçekleştirilmiştir. Görüşme sorularına verilen yanıtlar, araştırmacı tarafından veri kaybı olmaması için okul müdürlerinden izin alınarak kayıt altına alınmış ve daha sonra harfi harfine yazılı metne dönüştürülmüştür. Sadece bir okul müdürü görüşmenin kaydedilmesini kabul etmemiştir. Daha sonra yazılı metne dönüştürülen görüşmeler, eksik veya hatalı yazılan yerler olup olmadığını kontrol etmek için tekrar dinlenmiştir.

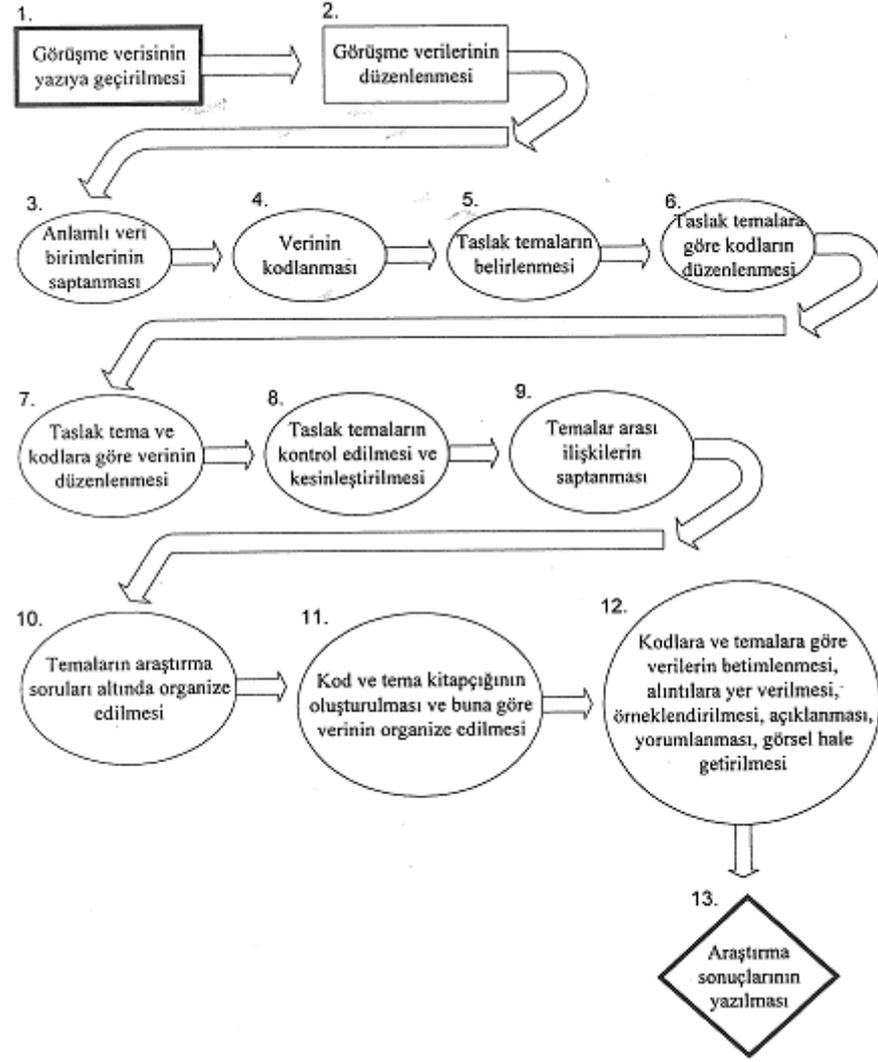
Katılımcıların kişisel bilgilerine araştırmacı tarafından görüşme formuna yerleştirilen “Kişisel Bilgiler” adlı bölüm ile ulaşılmıştır. Bu bölümde cinsiyet, yaş, branş, yöneticilik kıdemi, mesleki kıdemi, okul yerleşim yeri, okul türü ve en son

mezun olunan eğitim programı değişkenleri yer almıştır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin kişisel bilgilerine Ek-2’de yer verilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Görüşme tekniği ile toplanan verilerin çözümlemesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temanın saptanması (Yıldırım ve Şimşek, 2011); sınıflama, özetleme ve sıralama amacıyla sözel veya davranışsal verilerin kategorizasyonu yöntemidir (Hancock, 2002). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve bunlar arasındaki ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

İçerik analizinin uygulanması, birtakım aşamalar halinde gerçekleşmektedir. Uygulamada her bir araştırmanın konusu/amacı açısından bazı farklılıklar olsa da, içerik analizi uygulanarak yapılan tüm araştırmalarda belirli aşamalar, teknikler ve süreçler vardır (Gökçe, 2006). Aşağıda Şekil 3.1.’de bir araştırmanın nitel veri analizi aşamaları yer almaktadır.

Şekil 3.1. Araştırmada Görüşme Verilerinin Analizinde İzlenen Aşamalar (Colins, 1999; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2009: 239)

Araştırmanın verilerinin çözümlemesinde kullanılan içerik analizi, dört aşamada ele alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011): (1) Verilerin kodlanması, (2) Temaların bulunması, (3) Kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) Bulguların tanımlanması ve yorumlanması.

Verilerin Kodlanması: İçerik analizinde verilerin kodlanması ilk aşamadır. Araştırmanın bu aşamasında, okul müdürlerinin her bir soru için verdikleri yanıtlar

dikkatli bir şekilde okunarak, araştırmanın amacına uygun verilen cevaplar kodlanmıştır. Kodlama esnasında bazen bir kelime, bazen bir söz öbeği veya cümle, bazen de bir soruya verilen cevabın tamamı bir kod olarak alınmıştır. Aşağıda görüşme formunun on altıncı sorusuna ait kodlama aşamaları gösterilmektedir. Şekil 3.2.'de on altıncı soruya ait veri setinden sorunun amacına yönelik olan önemli kelime öbekleri veya cümleler belgenin sağına açıklama olarak eklenmiştir.

M1 M: Bence özellikle önemle üzerinde durulması gereken nokta, en acil durum sınıf yönetimi. Sınıf yönetimi yani. Sınıf yönetimi noktasında ben kendi okulumla söyleyecek olursam, artık sınıf yönetimi okul yönetimine döndü zaten. Çünkü 11 bir öğretmenin sınıfı yönetebilmesi için okulu yönetebilmesi lazım. Bizim sınıf öğretmenin aynı zamanda 8.sınıf öğrencileriyle de 11 bir iletişim halinde olması lazım yani 11 en fazla sıkıntıya düştüğümüz konu bu. Yani öğretmenler odasında birinci kademe öğretmenleri 2. Kademe öğrencilerinden şikâyetçi.

Y: Öğretmen öğrenci iletişimi söyleyebilir miyiz?

M: Öğretmen öğrenci iletişimi diyebiliriz. Öğretmenlerin tüm okul öğrencilerini yönetmesi noktasında. Tabi bu mümkün değil ama 111 bunu azami oranda yürütebiliriz. Öğretmen öğrenci ilişkileri zayıf diyelim.

Açıklama [Y1]: "özellikle önemle üzerinde durulması gereken nokta en acil durum sınıf yönetimi"
"Öğretmen öğrenci iletişimi"

Şekil 3.2. Verilerden Kod Oluşturma-1

50 okul müdürünün on altıncı soruyla ilgili verileri bu şekilde değerlendirildikten sonra bu kelime öbekleri veya cümleler Şekil 3.3.'te görüldüğü gibi bir tablo haline getirip kodlar belirlenmektedir.

	Düşünceler- Araştırılması gerekli konular	Kodlar
M1	"özellikle önemle üzerinde durulması gereken nokta en acil durum sınıf yönetimi" "Öğretmen öğrenci iletişimi"	Sınıf Yönetimi Öğretmen Öğrenci İletişimi

Şekil 3.3. Verilerden Kod Oluşturma-2

Bütün veri setinin kodlaması bittikten sonra, oluşturulan bu kodlar araştırmacı tarafından tekrar gözden geçirilip gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırma verileri ve oluşturulan kodlar bir Eğitim Yönetimi ve Denetimi bilim uzmanına verilmiş ve kodların kontrol edilmesi sağlanmış, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Verilere ait kodlara son şekli verildikten sonra Şekil 3.4.'de görüldüğü gibi Microsoft Excel programı yardımıyla listelenmiştir.

	A	B	C	D
1	Kodlar			
2	Sınıf Yönetimi	Akademik Başarıyı Artırma	Öğretmen Yetiştirilmesi	Finansman
3	Öğretmen Öğrenci İletişimi	Mesleki Eğitim	Yönetici Yeterlikleri	Velilerin Okula İlgisizliği
4	Öğrenme Güçlüğü	Öğrenmenin Gerçekleşmesi	İdealist Öğretmen	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi
5	Sınıf Yönetimi	Okulda Şiddet	Fiziki Yapı	Öğretmen Öğrenci Veli İlişkileri
6	Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Okul Finansmanı	Öğretmen Yeterlikleri	Okulların Fiziki Yapılarının Uygunluğu
7	Eğitim Planlaması	Program Geliştirme	Öğretmen Gelişimi	Öğretmenleri Hizmet İçi Yetiştirilme
8	Mesleki Eğitim	Okul Veli İlişkileri	Sosyal Beceri Geliştirme	Zorunlu Eğitim
9	Öğretim Yönetim Ve Teknikleri	Okuma Yazma Eğitimi	Anne Baba Eğitimi	Sosyal, Kültürel Ve Sportif Başarı
10	Eğitim Teknolojilerinin Kullanılması	Okulöncesi Eğitimi	Okulöncesi Eğitim	Öğretim Yöntem Ve Teknikler
11	Mesleki Gelişim	Mesleki Eğitim	Eğitim Sistemi	Öğretmen Davranışları
12	Yönetime Katılma	Eğitim Politikaları	Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitimi	Öğretmenlerin Niteliği
13	Meslek Etiği	Öğretmen Yetiştirme	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi	Okul Yöneticilerinin Niteliği
14	Meslek Kültürü	Eğitim Sistemi	Okul Yöneticisi Seçimi	Öğretmen Yetiştirilmesi
15	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi	Yönetici Yetiştirme	Okul Aile İlişkileri	Özel Eğitim Gerektiren Öğrenciler
16	Kalıtım Ve Yetenek	Öğrenci Davranışları	Öğrenci Davranışları	Eğitim Sistemi
17	Öğretmen Yetiştirme	Okul Kültürü	İdealist Öğretmen	Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi
18	Eğitim Politikası	Eğitim Sistemi	Finansman	Okul Aile Birliği İlişkileri
19	Öğretmen Yetiştirilmesi	Rehberlik	Öğretmen Yetiştirme	Öğrenci Psikolojisi
20	Yabancı Dil Öğrenimi	Eğitim Teknolojileri	İletişim	Performans
21	İletişim	Disiplin	Tükenmişlik	Öğretim Yöntem Ve Teknikleri
22	Takım Oluşturma	Mesleki Gelişim	Mesleki Eğitim	Yeteneğe Uygun Eğitim Alma
23		Akademik Başarıyı Artırma	Sınavlar (Merkezi)	Öğrenci Psikolojisi

Şekil 3.4. Kod Listesinin Excel Programında Listelenmesi

Temaların Bulunması: İlk aşamada ortaya çıkan kodlardan yola çıkarak verileri genel düzeyde açıklayabilen ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilen temaların bulunması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada her bir soru için veri setinden üretilen kodlar bir araya getirilerek (Şekil 3.4.), aralarındaki ilişkiler ve ortak

yönler bulunarak temalar ortaya çıkarılmıştır (Şekil 3.5.). Ayrıca temalar alanyazına dayalı kavramsal çerçeve, görüşme soru ve alt sorularının çerçevesinde belirlenmiştir. Örneğin görüşme formundaki on altıncı soruya ait temalar “Öğretmenlerle İlgili Konular”, “Eğitim Sistemi İle İlgili Konular”, “Öğrencilerle İlgili Konular”, “Öğretim İle İlgili Konular”, “Okul Yönetimi İle İlgili Konular”, “Okul - Aile İlişkileri” ve “Diğer” olarak belirlenmiş ve şekil 3.5.’de gösterilmiştir.

	B	C	D	E
1	Eğitim Sistemi İle İlgili Konular	Öğretim İle İlgili Konular	Öğretmenlerle İlgili Konular	Okul Yönetimi İle İlgili Konular
2	Eğitim Sistemi	Öğretim Yönetim Ve Teknikleri	Öğretmen Yetiştirme	Finansman
3	Eğitim Sistemi	Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Öğretmen Yetiştirilmesi	Finansman
4	Eğitim Sistemi	Öğretim Yöntem Ve Teknikler	Öğretmen Yetiştirilmesi	Okul Finansmanı
5	Eğitim Sistemi	Öğretim Yöntem Ve Teknikleri	Öğretmen Yetiştirme	Finansman
6	Eğitim Sistemi	Öğretim Yöntem Ve Teknikler	Öğretmen Yetiştirme	Okul Yöneticisi Seçimi
7	Okulöncesi Eğitim	Sınıf Yönetimi	Öğretmen Yetiştirilmesi	Yönetici Seçme
8	Okulöncesi Eğitim	Sınıf Yönetimi	Öğretmen Yetiştirme	Yönetici Seçme
9	Okulöncesi Eğitimi	Eğitim Teknolojilerinin Kullanılması	Öğretmen Yetiştirme	Yönetici Yetiştirme
10	Okulöncesi Eğitim	Eğitim Teknolojileri	Öğretmen Yetiştirme	Yönetici Yetiştirme
11	Mesleki Eğitim	Öğrenme Güçlüğü	Öğretmen Yetiştirme	Okul Yöneticilerinin Niteliği
12	Mesleki Eğitim	Yabancı Dil Öğrenimi	Öğretmen Yetiştirme	Yönetime Katılma
13	Mesleki Eğitim	Öğrenmenin Gerçekleşmesi	Öğretmen Yetiştirme	Yönetici Yeterlikleri
14	Mesleki Eğitim	Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi	Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi	Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitimi
15	Eğitim Politikası	Eğitim Ve Öğretimin Niteliği	Mesleki Gelişim	Okul Kültürü
16	Eğitim Politikaları	Program Geliştirme	Öğretmenin Mesleki Gelişimi	Sosyal, Kültürel Ve Sportif Başarı
17	Kesintisiz Zorunlu Eğitim	Okuma Yazma Eğitimi	Mesleki Gelişim	Takım Oluşturma
18	Kesintisiz Zorunlu Eğitim		Öğretmen Gelişimi	
19	Sınavlar (Merkezi)		Öğretmenleri Hizmet İçi Yetiştirilme	
20	Eğitim Planlaması		Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi	
21			Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi	
22			Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimi	

Şekil 3.5. Kodlardan Temaların Belirlenmesi

Tematik kodlama yaparken Yıldırım ve Şimşek (2011) birkaç ilkeyi göz önünde bulundurmak gerektiğini ifade etmektedir. Bunlardan biri “iç tutarlılığa” dairdir. Açıklamak gerekirse ortaya çıkan temanın altında yer alan verilerin anlamlı bir bütün oluşturup oluşturmadığı tematik kodlamada dikkat edilmesi gereken önemli bir unsurdur. Bir diğeri ise ortaya çıkan temaların tümünün araştırmada elde edilen verileri anlamlı bir şekilde açıklayabilmesine ilişkindir. Bu da tematik kodlamada “dış tutarlılığı”

yansıtır. Bu noktada bir uzmandan oluşturulan temaların verilere uygunluğu kontrol ettirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Kodların ve Temaların Düzenlenmesi: Bu aşamada verilerin, okuyucunun anlayacağı bir dille tanımlanması, açıklanması ve sunulması önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Yani veri analizinin bu aşamasında araştırmacı mümkün olduğu kadar tanımlayıcı olmalı ve elde edilen bulguların ilk elden sunulması önem kazanır. Bu bölümde araştırmacı herhangi bir görüş belirtmez veya yorum yapmaz. Sadece verilerin çözümlenmiş bir şekilde sunumunu yapar. Aşağıdaki Şekil 3.6. on altıncı soruya ilişkin temaların sunumuna aittir.

Kategori	Frekans (f)
Öğretmenlerle İlgili Konular	35
Eğitim Sistemi İle İlgili Konular	19
Öğretim İle İlgili Konular	16
Okul Yönetimi İle İlgili Konular	16
Öğrencilerle İlgili Konular	15
Diğer	10
Okul - Aile İlişkileri	7
Toplam	118

Şekil 3.6. Verilerden Elde Edilen Temaların Sunulması

Bulguların Yorumlanması: Araştırmacı bu aşamada, daha önce sunumunu yaptığı verileri yorumlar ve onlardan bazı sonuçlar çıkartır. Topladığı verilere anlam kazandırmak ve bulgular arasındaki ilişkileri açıklamak, neden-sonuç ilişkileri kurmak, bulgulardan birtakım sonuçlar çıkarmak ve elde edilen sonuçların önemine ilişkin açıklamalar yapmak araştırmacının bu bölümde yapacağı işlerdendir (Yıldırım ve

Şimşek, 2011). Bu nedenle bu bölümde araştırmacı elde ettiği bulgulara ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur.

3.5. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirlik Kanıtları

Toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması, nitel bir araştırmada geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada, sonuçların geçerliğini sağlamak için veri toplama ve veri analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmış ve araştırmada elde edilen temaların hepsine bulgular kısmında yer verilmiştir. Ayrıca nitel araştırmada “geçerlik” araştırmacının araştırdığı olguyu, olduğu biçimiyle olabildiğince yansız gözlemesi anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu nedenle araştırmanın veri toplama aracını geliştirme sürecinde uzman görüşlerine (Prof. Dr. Selahattin TURAN, Doç. Dr. Recep KOÇAK, Yrd. Doç. Dr. Ali ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Cemalettin İPEK, Yrd. Doç. Dr. Gülay BEDİR) başvurulmuş ve ön deneme çalışma yapılmıştır. Araştırmanın her aşamasında araştırmacının danışmanından ve bir uzmandan devamlı olarak destek alınmıştır.

Ghiplione (1978; akt. Bilgin, 2006), içerik analizi tekniklerinin güvenirliliğinin büyük ölçüde kodlama işlemine bağlı olduğunu ve bunun ise kodlayıcıların ve kodlama kategorilerinin güvenirliliği ile ilgili bir durum olduğunu belirtmektedir. Kodlayıcıların güvenirliliği, farklı kodlayıcıların aynı metni aynı şekilde kodlamasını veya aynı kodlayıcının aynı metni farklı zamanlarda aynı şekilde kodlamasını gerektirmektedir. Bu çalışmada araştırmacı kodlama işlemini farklı zamanlarda iki kez yaparak kontrol etmiş ve bir Eğitim Yönetimi ve Denetimi bilim uzmanına bu işlemleri teyit ettirmiştir. Kategorilerin güvenirliliği ise, açık seçik olmasına bağlıdır ve belirsiz kategoriler

güvenirliği azaltmaktadır. Bu nedenle araştırmacı bir Eğitim Yönetimi ve Denetimi bilim uzmanından oluşturduğu kategorilerle ilgili yardım almıştır.

Araştırmada her bir soru için oluşturulan temaların altında yer alan kodların ait oldukları temayı temsil edip etmediğini teyit amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda bir Ölçme ve Değerlendirme bilim uzmanına her bir soru için oluşturulan kategoriler ve onlara ait kodların alfabetik olarak yazılı olduğu listeler verilmiş ve listelerde yer alan kodları kategorilere yerleştirmesi istenmiştir. Daha sonra uzmanın yaptığı eşleştirmeler ile araştırmacının yaptığı eşleştirmeler karşılaştırılmıştır. Bu amaçla araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994: 64) önerdiği aşağıdaki uyuşum yüzdesi kullanılmıştır.

$$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$$

Aşağıda tablo 3.5.1.'de görüşme sorularına ilişkin güvenilirlik yüzdelerine yer verilmiştir.

Tablo 3.5.1. Görüşme Sorularının Güvenirlik Yüzdeleri

Soru Numarası	Güvenirlik Yüzdesi (%)	Soru Numarası	Güvenirlik Yüzdesi (%)
Soru 1	100,0	Soru 9	80,0
Soru 2.1	84,0	Soru 10	82,3
Soru 2.2	92,0	Soru 11	87,5
Soru 3	82,1	Soru 12	82,0
Soru 4.1	100,0	Soru 13	85,6
Soru 4.2	84,0	Soru 14	92,0
Soru 5	86,0	Soru 15	84,0
Soru 6	84,0	Soru 16.1	100,0
Soru 7	86,0	Soru 16.2	96,0
Soru 8	90,6		

Tablo 3.5.1.'de yer alan bilgilere göre toplam güvenirlik yüzdesi .88,3 bulunmuştur. Ayrıca görüş ayrılığına neden olan kodlar tekrar gözden geçirilmiştir.

3.6. Etik İlkeler

Bu araştırmada aşağıdaki etik ilkelere bağlı kalınmıştır:

1. Geçerlik çalışmasına katılan uzmanların ve katılımcıların isimlerine yer verilmemiştir.
2. Okul müdürleri ile yapılan görüşmeler kendilerinden izin alınarak yapılmış, uygun olmadıkları durumlarda görüşme başka bir tarihe ertelenmiştir.
3. Araştırmacı veri toplama sürecinde katılımcıları yönlendirmemeye çalışmıştır.
4. Veriler araştırmacı tarafından saklanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan görüşme sorularına verilen cevapların analizi ve elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin cevapları detaylı bir analiz edilerek, “Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim” adlı bir kategori (tema) belirlenmiş ve tablo 4.1.1.’de gösterilmiştir.

Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim

Tablo 4.1.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Durumlarına İlişkin Kategori ve Kodlar

Kategori	Kodlar
Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim	Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Almama Üniversitede Ders Olarak Eğitim Seminer Olarak Eğitim

Bu kategorinin “Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Almama”, “Üniversitede Ders Olarak Eğitim” ve “Seminer Olarak Eğitim” olmak üzere üç kodu bulunmaktadır. Bu kodlara ait belirtilme sıklığı tablo 4.1.2.’de yer almaktadır.

Tablo 4.1.2. Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim Kategorisinin Kodları

Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim	Frekans (f)
Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Almama (M1, M2, M4, M6, M7, M8, M10, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M30, M31, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M41, M42, M43, M44, M46, M47, M50)	37
Üniversitede Ders Olarak Eğitim (M3, M5, M9, M11, M12, M20, M21, M29, M32, M40, M45, M49)	12
Seminer Olarak Eğitim (M48)	1
Toplam	50

Tablo 4.1.2.'de yer alan bulgular değerlendirildiğinde, okul müdürlerinin büyük bir bölümünün (f=37) bilimsel araştırma ile ilgili herhangi bir eğitime sahip olmadıkları görülmektedir. Okul müdürleri çeşitli seminer ve kurslara katıldıklarını; fakat konusu bilimsel araştırma olan herhangi bir eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Bu alt kategoriye ilişkin olarak bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bilimsel araştırmayla ilgili bir şey almadık.” (M1)

“Çok seminere kursa katıldım. Bilimsel araştırmalarla ilgili katılmadım.” (M14)

“Eğitim yönetimiyle ilgili hizmetiçi programlara katıldım. Öyle bir şey eğitim almadım.” (M15)

“Biz şey de yapmadık yani tez de vermedik okuldan mezun olurken. Bizden önce mezunlar tez veriyorlarmış. Bizim okulda tez de yoktu kalktıydı yani. Daha yeni kalkmıştı, önceki çocuklar bahsediyordu. Herhangi bir bilimsel çalışmayı ne ders olarak gördüm ne de biliyorum.”(M24)

“MEB’in düzenlediği bazı seminerler var. Onlara katıldım. Özel bir şeye araştırmaya katılmadım.”(M31)

“Araştırma konusunda bir eğitime katılmadım da, yani yöneticilik konusunda seminerlere katıldık.”(M39)

Üniversitede ders olarak bilimsel araştırma ile ilgili eğitim alanların frekansı 12’dir. Bu alt kategoride yer alan bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Araştırma dersi almıştım.”(M3)

“Araştırma teknikleri diye üniversite yıllarında bir ders almıştım. İçeriğini hatırlıyorum. Mesela şöyle araştırma nasıl yapılır, bilimsel araştırma aşamaları işte dipnot nasıl alınabilir, kaynak nasıl gösterilir. ...”(M25)

“Araştırma teknikleri aldık tabi. Vardı öyle bir dersimiz.”(M45)

“Evet, lisans döneminde almıştım.”(M49)

Okul müdürlerinden sadece biri (M48) göreve başladıktan sonra bilimsel araştırma ile ilgili seminer şeklinde eğitim aldığını belirtmiştir. Bu okul müdürünün ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Aldık. Üstelik burada çokta ders verdik bu manada. Şimdi şöyle bilimsel araştırma teknikleri diye bir ders var öğrencilere verdiğimiz. ... Önce seminer olarak aldık, seminerlerden sonra arkadaşlara seminer olarak yine verdik.”(M48)

Genel olarak araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük bir bölümünün (f=37) bilimsel araştırma ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı ortaya çıkmıştır.

4.2. Okul Müdürlerinin Bilimsel Bir Çalışma Yapma Konusunda Kendilerini Yeterli Görmelerine İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin bilimsel bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda kendilerini yeterli görme durumları, araştırma verileri çözümlenerek “Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik” ve “Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik” olmak üzere iki kategori olarak bulunmuştur. “Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik” kategorisinin ise “Bilgi Yetersizliği”, “Bireysel Yetersizlikler”, “Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar” ve “Diğer” olmak üzere dört alt kategoriye ayrıldığı belirlenmiş ve aşağıda tablo 4.2.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2.1. Okul Müdürlerinin Kendilerini Eylem Araştırması/Gözlem vs. Yapma Konusunda Yeterli Görmelerine İlişkin Kategoriler

Kategoriler	Frekans (f)
Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik	62
Bilgi Yetersizliği	30
Bireysel Yetersizlikler	17
Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar	10
Diğer	5
Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik	5
Toplam	67

Tablo 4.2.1.'de yer alan bilgilere göre, “Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik” kategorisinin frekansı 62 ve “Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik” kategorisinin frekansı ise 5 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük çoğunluğu kendisini bilimsel bir çalışma yapma konusunda yetersiz olarak görmektedir. Ayrıca “Bilgi Yetersizliği” alt kategorisinin frekansı 30, “Bireysel Yetersizlikler” alt kategorisinin frekansı 17, “Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar” alt kategorisinin frekansı 10, “Diğer” alt kategorisinin frekansı ise 5 olarak bulunmuştur.

Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik

Aşağıda “Bilimsel Çalışma Yapmada Yetersizlik” kategorisiyle ilgili bulgulara yer verilmiştir.

Bilgi Yetersizliği

Aşağıda Tablo 4.2.2.'de “Bilgi Yetersizliği” alt kategorisine ait kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.2.2. Bilgi Yetersizliği Alt Kategorisine Ait Kodlar

Bilgi Yetersizliği	Frekans (f)
Araştırma Yöntem ve Tekniklerini Bilmeme (M10, M11, M12, M14, M22, M24, M29, M30, M31, M32, M38, M49)	12
Eğitim Eksikliği (M2, M8, M9, M18, M19, M36, M39, M42, M43, M44, M46, M47)	12
Bilgiyi Unutma (M29, M38, M45)	3
Yabancı Dil Bilmeme (M50)	1
Uzman Olmama (M18)	1
Literatür Taraması Sorunu (M44)	1
Toplam	30

Tablo 4.2.2.'de yer alan bulgulara göre, "Araştırma Yöntem ve Tekniklerini Bilmeme" kodunun frekansı 12, "Eğitim Eksikliği" kodunun frekansı 10, "Bilgiyi Unutma" kodunun frekansı 3, "Bilgi Eksikliği" kodunun frekansı 2, "Yabancı Dil Bilmeme" kodunun frekansı 1, "Uzman Olmama" kodunun frekansı 1 ve "Literatür Taraması Sorunu" kodunun frekansı ise 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinden bazıları "Araştırma Yöntem ve Tekniklerini Bilmeme" nedeniyle kendilerini bilimsel çalışma yapma konusunda yetersiz olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Bazı okul müdürlerinin düşünceleri aşağıda yer almaktadır:

"Araştırma tekniklerini tam tanımamak." (M10)

"Hiç düşünmedim, herhalde yöntem ve teknikler konusunda olur. Araştırma yapma konusunda bilgi aldık ama bu birazda insanların uğraşmasıyla ilgili." (M11)

"Özellikle bilimsel yaklaşım metotları ile ilgili sıkıntı olur." (M12)

"Yani bilgileri toplayıp sıraya koymak oluyor ya. İlla bir yol yöntem oluyor. O yol konusunda sıkıntımız var." (M22)

"Böyle bir araştırma tekniklerinin ve metodolojisinin ne olduğunu bilmiyorum." (M24)

"Yöntem, teknik diyelim çünkü unuttum o dönemde olsa rahatlıkla bir çalışma yapabilirdim." (M29)

“Bir teknik açıısından zorlanabilirim oda bilen insanlardan destek alıız yani sorarız öğreniriz anlatabiliyor muyum?” (M32)

Okul müdürlerinin bir kısmının (f=10) kendilerini bilimsel bir çalışma yapma konusunda yetersiz görmelerinde “Eğitim Eksikliği” ile ilgili olduğunu ifade etmiştir:

“Araştırma eğitimini almadık. Almadığımız için tam hakkıyla bir araştırma yapmak, eğitim almayan bir kişinin yapması mümkün değil.” (M2)

“Mezun olurken araştırmaya yönelik bir şey verilmedi bize. Okullarda üniversitede mezun olurken girdik lise okur gibi okuduk. Bize hiçbir şekilde bilinçli bir eğitimi verilmedi yani.” (M18)

“Yani biz o şekilde yetişmemişiz, yetiştirilmemişiz, araştırmamışız. Yani bilgi eksikliğimiz var.” (M8)

“Ama bu konuda bizde bilgi eksikliği var yani. Nasıl yapacağız ne yapacağız.” (M19)

“Eğitimini almadığım için eksiklerim var.” (M36)

“Eğitim eksikliği de var. Biz mesela öğrenciyken bizim dönemimizde tez yoktu. 81-82 yıllarında vardı. Şuanda da var herhalde bildiğim kadarıyla.” (M39)

“Onun haricinde bir de belki o eğitimi almadığımız için sonuçlar kısmını veyahut öneriler kısmını ortaya koyduğumuzda tam anlamıyla isteneni veremeyebilirim.” (M44)

“Şimdi o eğitimi de almak. Bu bir eğitim almadan, uzmanlık gerektiren bir şey yani.” (M47)

Bir kısım okul müdürü ise kendilerini bilimsel bir çalışma yapmada yetersiz görme konusunda “Bilgiyi Unutma” ile ilgili olduğunu söylemişlerdir:

“Yöntem, teknik diyelim çünkü unuttum o dönemde olsa rahatlıkla bir çalışma yapabilirdim.” (M29)

“görmüyorum kendimi çünkü araştırma yöntem ve tekniklerini üniversitede gördük yani unuttuk. ... eksiklerimiz de unuttuğumuz kısım ile ilgili.” (M38)

“Şuanda, çok ara verdik yani şuanda çok eksikliğini hissediyorum. ... yani hemen hemen öyle olur 0 olmasa bile %30 falan %70 kaybetmişizdir bende tahmin edebiliyorum.” (M45)

Bazı okul müdürleri ise “Yabancı Dil Bilmeme”, “Uzman Olmama” ve “Literatür Taraması Sorunu” gibi nedenlerin bilimsel çalışma yapma konusunda kendilerini yetersiz görmelerinde etkisi olduğunu söylemişlerdir:

“Bilimsel anlamda araştırma yapmak profesyonellik ister. Ama ben profesyonel olduğumu da düşünmüyorum. Ama net bir şekilde hayır demekte uygun olmaz. Evet de demek uygun olmaz.” (M18)

“Literatür taraması zorlar. Zorlanacağıma eminim...” (M44)

“Yabancı dil desteği almamız gerekebilir.” (M50)

Bireysel Yetersizlik

Aşağıda tablo 4.2.3.'te “Bireysel Yetersizlik” alt kategorisine ait kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.2.3. Bireysel Yetersizlik Alt Kategorisine Ait Kodlar

Bireysel Yetersizlik	Frekans (f)
İhtiyaç Hissetmeme (M11, M17, M28)	3
Uygulama Eksikliği (M15, M19, M46)	3
Araştırmacı Yetiştirilmeme (M8, M18)	2
Teknolojiyi Kullanma Eksikliği (M10, M14)	2
Okuma Sorunu (M34, M47)	2
Verileri Değerlendirememe (M21, M27)	2
Yaş Problemi (M43)	1
Araştırma Yapmaya Teşebbüste Bulunmama (M6)	1
Araştırmaya Başlama Sorunu (M25)	1
Toplam	17

Tablo 4.2.3.'te yer alan bulgulara göre “İhtiyaç Hissetmeme” kodunun frekansı 3, “Uygulama Eksikliği” kodunun frekansı 3, “Araştırmacı Yetiştirilmeme” kodunun frekansı 2, “Teknolojiyi Kullanma Eksikliği” kodunun frekansı 2, “Okuma Sorunu” kodunun frekansı 2, “Verileri Değerlendirememe” kodunun frekansı 2, “Yaş Problemi” kodunun frekansı 1, “Araştırma Yapmaya Teşebbüste Bulunmama” kodunun frekansı 1 ve “Araştırmaya Başlama Sorunu” kodunun frekansı ise 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinden bazıları bilimsel bir çalışma yapma konusunda yetersiz görmelerinde “İhtiyaç Hissetmeme” durumunun söz konusu olduğunu ifade etmişlerdir. Okul müdürü M17 “*Şöyle söyleyeyim ihtiyaç duymuyoruz. Tamam, biz bilimsel*

araştırma yapalım da ne yapacağız?” diyerek okul yönetiminde bilimsel çalışma yapmanın gereksizliği üzerine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde okul müdürü M11 *“O konuyla ilgili bir çalışmam olmadı ihtiyaç hissetmediğim için.”* ve okul müdürü M28 *“Yani öyle de düşünmedim. Neyi araştırayım. İhtiyaç hissetmedim.”* diyerek görüşlerini ifade etmişlerdir.

Bazı okul müdürleri ise bilimsel çalışma yapma konusunda *“Uygulama Eksikliği”* olduğunu söylemişlerdir. Okul müdürü M15 *“Şimdi ülkemizdeki bizim yetişme dönemimize baktığınızda biz temel konu başlığı ile ilgili, eğitim yönetimiyle ilgili veya geneliyle ilgili yani öğretmenlikle alakalı bütün dersleri aldık ama ben aldığımız bu pedagojik derslerin pratiği olduğuna inanmıyorum.”* ve okul müdürü M46 *“Yani bir çalışmanın içerisine katılmamış olmam.”* diyerek uygulama eksikliğine dikkat çekmiştir.

Bir kısım okul müdürü ise *“Araştırmacı Yetiştirilmeme”, “Teknolojiyi Kullanma Eksikliği”* ve *“Okuma Sorunu”* ile ilgili ifadeler kullanmışlardır. Okul müdürü M18 *“...Bunu tabii bir yerde aramak doğru da değil tabii. Araştırmacı kimliği kazandırılmadı. Sadece hazır bilgiler sunuldu bize. Gittik ezberledik çözdük geldik. Öyle bir araştırma olmadı yani.”* diyerek bilimsel çalışma yapma konusunda kendisini yetersiz görmesini öğrencilik dönemlerinde araştırmacı kimliği kazandırılmamasına bağlamaktadır. Okul müdürü M10 *“Bir de iletişim araçlarını tam iyi kullanamamak.”* ve okul müdürü M14 *“Teknolojik olarak donanım eksikliği vardır biz yaşlarda.”* şeklinde görüş belirterek teknolojiyi kullanmada sıkıntılarının olduğunu söylemiştir. Ayrıca okul müdürü M47’de *“Okumuyoruz.”* diyerek kendini bilimsel bir çalışma yapmada yetersiz görmesinde okuma alışkanlığının olmamasını bir neden olarak göstermiştir.

Okul müdürlerinin bir kısmı da bilimsel çalışma yapmada yetersizlik konusunda “Verileri Değerlendiremem”, “Yaş Problemi”, “Araştırma Yapmaya Teşebbüste Bulunmama” ve “Araştırmaya Başlama Sorunu” ifadelerini kullanmışlardır:

“Değerlendirme kısmı, orda daha çok, problem bilgi toplama kısmında değil de.” (M27)

“Yaşla ilgili. şimdi şunun karşısında biraz çalıştığın zaman kafan şişiyor yani.” (M43)

“bende böyle bir şeye teşebbüs etmediğim için bir kriter yok elimde ama yani böyle bir şeye teşebbüs ettiğim de yani tabi ölçülerini kriterleri ortaya koyup ona göre neyi araştıracadıımı... Hani araştırma yapmaya yeterli görüyor musunuz derken böyle bir şeyde bulunmadım şu ana kadar” (M6)

“Başlama noktası çünkü hani başladıktan sonra hani mutlaka geliyor da ilk nerden başlanacak nasıl devam edecek başlangıç noktası diyelim.” (M25)

Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar

Aşadıta tablo 4.2.4.’te “Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar” alt kategorisinde yer alan kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.2.4. Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar Alt Kategorisine İlişkin Kodlar

Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar	Frekans (f)
Zaman Problemi (M1, M4, M16, M20, M26, M39, M45)	7
Uğraşı Gerektirmesi (M3, M11)	2
Ekonomik Faktörler (M1)	1
Toplam	10

Tablo 4.2.4.'te yer alan bulgulara göre, “Zaman Problemi” kodunun frekansı 7, “Uğraşı Gerektirmesi” kodunun frekansı 2 ve “Ekonomik Faktörler” kodunun frekansı 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinin bir kısmı (f=7) bilimsel bir çalışma yapamamanın “Zaman Problemi” ile ilgili olduğunu söylemiştir. Okul müdürü M4 “*Yani zamanınızın büyük bir kısmını burası alıyor. Ondan sonra ev alıyor. Yani sosyal hayatımız işte hepsini bir araya topladığın zaman sıkıntı oluyor.*” diyerek zaman problemine değinmiştir. Benzer şekilde diğer okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bana zaman yetmiyor ki.” (M16)

“Kendimin bir kere hiçbir boş zamanım olduğuna inanmıyorum. Tamam mı? Bir konuda araştırma yapacaksam beni engelleyen tek şey zaman konusu.” (M20)

“Fazla zaman ayıramamak gibi.” (M26)

“Zaman bakımında şuanda kendimi yeterli görmüyorum.” (M45)

Bazı okul müdürleri ise araştırmanın “Uğraşı Gerektirmesi” ve “Ekonomik Faktörler” nedeniyle bilimsel çalışma yapma konusunda yetersiz gördüklerini ifade etmişlerdir:

“Biraz uğraşma istiyor.” (M3)

“ ... Araştırma yapma konusunda bilgi aldık ama bu birazda insanların uğraşmasıyla ilgili.” (M11)

“Zaman sıkıntısı ve ekonomik faktörler.” (M1)

Diğer

Aşağıda tablo 4.2.5.’te “Diğer” alt kategorisine ait kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.2.5. Diğer Alt Kategorisine İlişkin Kodlar

Diğer	Frekans (f)
Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma Yapmasının Gereksizliği (M1, M8, M17)	3
Araştırmanın Kullanım Alanının Olmaması (M8)	1
Ezberci Eğitim (M18)	1
Toplam	5

Tablo 4.2.5.’te yer alan bulgulara göre, “Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma Yapmasının Gereksizliği” kodunun frekansı 3, “Araştırmanın Kullanım Alanının Olmaması” kodunun frekansı 1 ve “Ezberci Eğitim” kodunun frekansı da 1 olarak bulunmuştur.

Bazı okul müdürleri (f=3) okul müdürlerinin bilimsel bir çalışma yapmasının gereksizliğini ifade etmişlerdir:

“Ben araştırma yapsam okul müdürü olarak neyi araştıracağım ve sonuç olarak ne olacak?” (M1)

“ ... Yani diyelim ben bu konuda araştırdım ne yapacağım ben bu araştırmayı? Benden kimse bir şey istemiyor ki.” (M8)

“... Tamam, biz bilimsel araştırma yapalım da ne yapacağız?” (M17)

Okul müdürlerinden biri araştırmanın kullanım alanının olmadığını, başka bir okul müdürü ise ezberci eğitim nedeniyle araştırmacı bir kimlik kazandırılmadığını ifade etmiştir:

“İhtiyaç var ama kullanım alanı yok. ...” (M8)

“ ... Araştırmacı kimliği kazandırılmadı. Sadece hazır bilgiler sunuldu bize. Gittik ezberledik çözdük geldik. Öyle bir araştırma olmadı yani.” (M18)

Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik

Aşağıda tablo 4.2.6.'da “Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik” kategorisiyle ilgili kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.2.6. Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlik Kategorisine İlişkin Kodlar

Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlilik	Frekans (f)
Teknoloji Kullanma Avantajı (M35)	1
Teorik Olarak Bilme (M5)	1
Tecrübe (Uygulama) Sahibi Olma (M48)	1
Bilimsel Çalışma İle Uğraşı (M13)	1
Merak ve İlgi (M40)	1
Toplam	5

Tablo 4.2.6.'da yer alan bulgulara göre, “Teknoloji Kullanma Avantajı” kodunun frekansı 1, “Teorik Olarak Bilme” kodunun frekansı 1, “Tecrübe (Uygulama) Sahibi Olma” kodunun frekansı 1, “Bilimsel Çalışma İle Uğraşı (Tecrübe)” kodunun frekansı 1 ve “Merak ve İlgi” kodunun frekansı 1 olarak bulunmuştur.

Aşağıda “Bilimsel Çalışma Yapmada Yeterlik” kategorisinde yer alan okul müdürlerinin görüşlerine yer verilmiştir:

“Hiç zorlanmam çünkü ben interneti, bilgisayarını yeterince kullanıyorum.” (M35)

*“Teorik olarak evet. Yöneylem nasıl canlandırılır onları biliyorum.”
(M5)*

“Daha önceden yaptığım için tecrübemde var.” (M48)

“Şuanda da çalışıyorum devam ediyorum konu: Cumhuriyetin 100.yılında eğitim ne olacak?” (M13)

“Evet derslerini aldığımdan ayrıca merak ve ilgi” (M40)

4.3. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma ve Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarının Çıkma Durumlarına İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin bir eğitim araştırmasının içinde yer alma durumlarına ilişkin iki kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler “Araştırmanın İçinde Yer Alma” ve “Araştırmanın İçinde Yer Almama” olarak ifade edilmiş ve aşağıda tablo 4.3.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3.1. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma Durumlarına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	Frekans (f)
Araştırmanın İçinde Yer Almama	45
Araştırmanın İçinde Yer Alma	5
Toplam	50

Tablo 4.3.1.’de yer alan bilgilere göre, “Araştırmanın İçinde Yer Almama” kategorisinin frekansı 45 ve “Araştırmanın İçinde Yer Alma” kategorisinin frekansı 5 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük bir çoğunluğunun (f=45) bir eğitim araştırmasının içinde yer almadıkları bulunmuştur.

Okul müdürü M5 “Aldım. Şu an içindeyiz. Gaziosmanpaşa üniversitesinin dil materyal gelişim projesi var. Dil öğrenme materyali deyimde dil öğrenme materyali gelişiminde ortaklığımız var.” biçiminde görüş belirtmiştir. Okul müdürü M9 “Kaynaştırma eğitimi ile ilgili bir araştırma yaptık. Kaynaştırma eğitimine tabii

tuttuğumuz öğrencilerin ne derece bundan faydalandığını araştırdık.” derken okul müdürü M23 “Tabi 2 defa. Yetişkin eğitimi ve su ürünleriyle tabi iş birliğinde projede” şeklinde görüş belirtmiştir. Okul müdürü M23’te “Ben aktif olarak görev aldım u Eğitim-Bir-Sen tarafından düzenlenen Tokat’ın eğitim sorunlarıyla ilgili bir araştırma yaptım. O araştırmayla ilgili bir rapor hazırladım 2005-2006 yılında. Yayına dönüştürülmedi” şeklinde ifade ederken okul müdürü M48 ise “Şöyle diyeyim panel konusuydu araştırma konusuydu üstelik hatta üniversitenin hakemli makale dergisine göndermiştik” biçiminde ifade etmiştir.

Okul müdürlerinin gazetede, hakemli veya hakemsiz dergilerde yazılarının çıkmalarına ilişkin iki kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” ve “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” olarak ifade edilmiş ve aşağıda tablo 4.3.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3.2. Okul Müdürlerinin Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarına İlişkin Kategoriler

Kategoriler	Frekans (f)
Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olmama	36
Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma	14
Toplam	50

Tablo 4.3.2.’de yer alan bilgilere göre, “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olmama” kategorisinin frekansı 36 ve “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” kategorisinin frekansı 14 olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğunun (f=36) gazetede, hakemli veya hakemsiz dergilerde yazılarının çıkmadığı belirlenmiştir.

Aşağıda “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” kategorisine ilişkin bilgiler tablo 4.3.3.’te yer almaktadır

Tablo 4.3.3. Okul Müdürlerinin Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarına İlişkin Bulgular

Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma	Yayın Yeri	Tür
Eğitim (Genel) (M2)	Yerel Gazete	Yazı
Kadın Sorunları (M3)	Yerel Gazete	Yazı
Yer Tanıtımı (M6)	Kitap	Yazı
Çocuklara İnternetin Zararları (M7)	TV	Demeç
Özel Eğitim Uygulamaları (M9)	Kitap	Yazı
Almanya Eğitim Sistemi (M13)	Dergi	Yazı
Yabancı Dil Eğitimi (M13)	Dergi	Yazı
Eğitim (Genel) (M26)	Dergi	Şiir
Eğitim (Genel) (M32)	Yerel Gazete	Şiir
Öğrenci Davranışları (M33)	Yerel Gazete	Yazı
Çocuk Eğitimi (M40)	Yerel Gazete	Yazı
Öğrenmede Karşılaşılan Güçlükler (M40)	Yerel Gazete	Yazı
Eğitim İle İlgili Değil (M42)	Yerel Gazete	Şiir
Karşılaştırmalı Eğitim Sistem (M45)	Yerel Gazete	Yazı
Üstün Yetenekliler (M48)	Dergi	Yazı (Makale)
Eğitim Ve Anne (M50)	Dergi	Şiir

Okul müdürü M2 *“Oldu. Tokat gazetelerinde. Bir hayli yazdık zamanında. Eğitimle ilgili.”* ve okul müdürü M3 *“Gazetelerde, yerel basında. Kadın sorunları üzerine.”* şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Okul müdürü M6 *“biz şöyle bir kitap çıkarmıştık. Dünden bu güne Reşadiye adı altında 6-7 kişilik bir komisyon ile Reşadiye'nin Tarihi kültürü, ekonomik durumu, sosyal yapısı işte atasözlerinden tutun giyimiyle de kuşamıyla da folklorik yapısıyla ilgili. Ama o benim tek başıma yazdığım bir eser değil. Bayağı kalınca da bir kitap 600-700 sayfa civarında bir kitap ama bir komisyon heyet olarak hazırlamıştık.”* biçiminde ifade etmiştir.

Okul müdürü M7 *“Geçen sene bir demeç verdim. Çocuklara internetin zararları konulu”* derken okul müdürü M9 *“Şimdi gazete değil de dergilerde çıktı. Özel eğitim uygulamaları. 2002 miydi 2003 müydü? Eğitim-Bir-Sen'in eğitim sempozyumu vardı. Orda sunduk onu. Rehberlikle ilgili. Geniş kapsamlı çalışmaydı. Güzel oldu. Kitap haline de getirdik. Kitap haline getiriyorlar. Üniversitede Osman hoca vardı. Milli Eğitim'de Niyazi Çevik'ti. Sendikada o zaman Cahit Sucu vardı. İşte rehberlik boyutunda ben sunum yaptım.”* şeklinde görüş belirtmiştir.

Okul müdürü M13 *“Eğitimle ilgili. Çok var. Bir yerlere koyduk onları. Kümbette yayınlandı. İçerik Aalman eğitim sistemi. ‘Bir Türk Gözüyle Avrupa'ya Yeniden Bakmak’ diye başlığı vardı. ‘Dil Eğitiminin Neresindeyiz?’ diye bir yazı yazmıştım. İnternette de var. Şiir yazdım bir şehit öğretmen arkadaşşıma.”* derken okul müdürü M26 *“Sadece eğitim dergisinde şiirim çıkmıştı. Makale olarak çıkmamıştı.”* diye ifade etmiştir.

Okul müdürü M32 “*Gazete de genelde benim şiirlerim çıkar.*” şeklinde ifade ederken okul müdürü M33 “*1 defa mahalli gazetede çıktı. Öğrenci davranışlarıyla ilgili*” demiştir. Okul müdürü M40 “*Var. Çocuk eğitimi, öğrenmede karşılaşılan güçlükler. Yerel gazetede çıkmıştı.*” diye görüş belirtirken okul müdürü M42 “*Eğitim üzerine çıkmadı. Şiir yazıyordum. 95-96’da yerel gazetede olsa yayınlanan her eser formliydu. O zaman 100’ün üzerinde şiir yazmışım. Gazetede yayınlattıyordum*” şeklinde ifade etmiştir.

Okul müdürü M45 “*Çıktı. Yerel gazetelerde yayınlandı Avrupa da ki eğitimle Türkiye’deki eğitimler arasındaki benzerlikler farklılıklar ile ilgiliydi*” demiştir. Okul müdürü M48 “*Dergide çıktı makale. Konusu üstün yetenekliler*” derken okul müdürü M50 “*Yazım olmadı. Ulusal bir dergide şiirim yer aldı. Şiirin konusu eğitim ve anne ile ilgiliydi.*” biçiminde ifade etmiştir.

4.4. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Almaya İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin üniversite veya benzeri bir kurumdan araştırma desteği alma durumları iki kategori altında değerlendirilmiştir. Bu kategoriler “Araştırma Desteği Alma” ve “Araştırma Desteği Almama” olarak belirlenmiş ve tablo 4.4.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4.1. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Alma Durumlarının Değerlendirilmesi

Kategoriler	Frekans (f)
Araştırma Desteği Almama (M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M18, M19, M20, M21, M22, M24, M25, M26, M27, M29, M31, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M42, M43, M44, M45, M46, M49, M50)	43
Araştırma Desteği Alma (M9, M17, M23, M28, M30, M47, M48)	7
Toplam	50

Tablo 4.4.1.'de yer alan bulgulara göre, "Araştırma Desteği Almama" kategorisinin frekansı 43 ve "Araştırma Desteği Alma" kategorisinin frekansı ise 7 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğunun (f=43) üniversite veya benzeri bir kurumdan araştırma desteği almadıkları bulunmuştur.

Okul müdürü M12 *"yok şu ana kadar herhangi bir şeyle olmadı. Bir talepte olmadı. Bizimde açıkçası öyle bir araştırma gibi isteğimizde olmadı."* biçiminde görüş belirtmiştir.

Okul müdürü M13 *"almadım. Almayı da istemem. Niye dersiniz, akademisyen camiası kapalı bir toplum biraz. Akademik kariyeri olmayan insanlara küçümseyerek bakıyorlar. Bir defasında ortak bir proje çalışması yapalım dedik. Baktık ki her şeyi bize yaptırıyorlar. Biz de gerek yok biz kendimiz yaparız dedik.(sağlık projesi vardı)."* şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M19 “Anne baba eğitimi konusunda yardım istedim ama sonuç gelmedi.”, okul müdürü M26 “sadece kuru anketler oldu, onun dışında ortaklaşa hiçbir şey olmadı”, okul müdürü M37 “yok olmadı, ama olmasını istiyorum”, okul müdürü M42 “olmadı, olmasını da istemiyorum.” biçiminde görüş ifade etmişlerdir.

Okul müdürü M44 “Olacak. Ben okuluma inşaatın bitmesiyle birlikte danışma kurulu oluşturuyorum. Eğitim Danışma Kurulu. Bu üniversiteden bir tane doçent Nail Bey olacak büyük olasılıkla. Onun yanı sıra ben Nail Bey’le geniş kapsamlı görüştim. Eğitim yönetiminde çalışmaları olan arkadaşlardan birileri olacak Nail Beyle birlikte. Milli Eğitimden müdür yardımcısı olacak. Sivil toplum kuruluşlarından biri olacak. Okulun bulunduğu bizim köyden kanaat önderlerinden yani büyük olasılıkla bizim köyün dedesi olacak. Onlara ben bir oda düzenleyeceğim. Okulda bir oda olacak. Onlara hazır halde bulunacak. Her 15-20 günde bir mutlaka bir gün belirlenecek. Danışma kurulu gelecek buraya. Müdür yaptıklarını yapacaklarını anlatacak. Danışma kurulu sadece fikrini söyleyecek tavsiyelerde bulunacak. Yapıp yapmamak okul müdürünün inisiyatifinde olacak. Onu özellikle söyledim.” biçiminde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M9 “RAM’da oldu. Bu yurttaki çocuklarla ilgili bir araştırma yaptık. Sosyal güven ile ilgili bir araştırmaydı. ... Yurtta kalan çocuklarla ilgili şuan tam araştırma ismi hatırlamıyorum ama.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M17 “Mesela havacı gençlik projemizi üniversite ile birlikte yürütüyorlar. Veya diğer projelerimiz sanayideki işverenlerle veya çalışan işçilerle yapılıyor.” demiştir. Okul müdürü M23 de “Oldu. Yetişkin eğitimi üniversitedeydi tabii iş birliğinde projede.” şeklinde ifade etmiştir.

Okul müdürü M28 *“Bulunduk. Guatr’ın psikolojik olarak çocuklar üzerindeki baskısıydı. Bu da Feriha Hanım’ın bir çalışmasıydı. Böyle anketlerle çalışması oldu. Hocam isterseniz sonuçları ileriki bir zamanda veririz ama kesinlikle kimseyle bu paylaşılmayacak diye. Herhalde doçentlik çalışmasıydı.”* biçiminde görüş bildirmiştir. Okul müdürü M30’da *“Ergin Erginer’le çalıştık. Okulda üstün zekalı öğrenciler. Birde anlama kavramada zorluk çeken öğrenciler. İki grup.”* şeklinde ifade etmiştir.

Okul müdürü M47 *“Şeyle ilgili geldiler. Daha yalnız onun uygulaması başlamadı. Obeziteyle ilgili üniversiteden bir yüksek lisans yapan bir hanımefendi geldi. Uygulamalı. Yani öğrencilerin boy kilo onların hepsi ölçülecek genel olarak yani belirlenen grupların. Belli bir süreç olacak yani. ... Bu tamamen o öğrencinin yüksek lisans araştırma konusu.”* biçiminde görüş ifade etmiştir.

Okul müdürü M48 *“Oldu. Üstün yetenekliler. Panel konusuydu, araştırma konusuydu üstelik. Hatta üniversitenin hakemli makale dergisine göndermiştik.”* şeklinde ifade etmiştir.

4.5. Okul Müdürlerinin Düzenli Takip Ettiği Süreli Yayın Olma ve Araştırmaların Akademik Dilinde Problem Yaşama Durumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin eğitim ile ilgili düzenli takip ettiği veya abone olduğu süreli yayınlara ilişkin verdikleri cevaplar analiz edilerek “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın” adlı kategorinin altında “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması” ve “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması” şeklinde iki alt kategori oluşturulmuştur. Aşağıda tablo 4.5.1.’de bu alt kategoriler yer almaktadır.

Tablo 4.5.1. Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Kategorisine İlişkin Alt Kategoriler

Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın	Frekans (f)
Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması M1, M4, M5, M6, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M17, M18, M19, M20, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M31, M33, M36, M37, M38, M39, M42, M43, M46, M47, M49	35
Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması M2, M3, M7, M16, M21, M30, M32, M34, M35, M40, M41, M44, M45, M48, M50	15
Toplam	50

Tablo 4.5.1.'de yer alan bulgulara göre, “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması” alt kategorisinin frekansı 35 ve “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması” alt kategorisinin frekansı 15 olarak yer almaktadır.

Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin 35'inin eğitimle ilgili düzenli takip ettiği veya abone olduğu süreli bir yayının bulunmadığı görülmektedir. Okul müdürlerinin ilgili konuşmalardan bir bölümüne aşağıda yer verilmiştir:

“Öyle çok da eğitimle ilgili, eğitim ve araştırmayla ilgili takip ettiğim bir şey yok.” (M1)

“Yok şuan, yalan söylemeyim takip ettiğin düzenli bir yayın yok .” (M6)

“Ciddi anlamda, kaynak olarak aldığımız bir yayın yok.” (M15)

“Abone olduğum veya düzenli takip ettiğim yok. Eğitim-Bir-Sen’in Eğitime Bakış adlı dergisinden makaleler okumuştum.” (M22)

“Abone olduğum yok. MEB’in dergisinden okuduğum olmuştur.” (M31)

“Öyle takip ettiğim bir şey yokta, yani eğitimle ilgili gördüğüm bulduğum şeylere bakarım, incelerim.” (M39)

“Baktığımız şimdi Milli Eğitimin dergileri var. Daha biz ilk başladığımız zamanlar onları takip ediyorduk da o metinlerin bize ulaşması biraz yavaşladı. Biz de öyle bıraktık.” (M10)

Bir okul müdürü ise (M8) böyle bir şeye ihtiyacı olmadığını söylemiştir:

“Yani bence böyle bir şey yapılmalı. Karşılığında sınav mı yaparlar ne biliyim uygulamaya mı koyarlar yani ihtiyaç görmüyorum ben buna.” (M8)

Okul müdürlerinden bazıları eğitimle ilgili düzenli olarak takip ettiği süreli yayınların olmamasına rağmen, eğitimle ilgili kitap ve yazıları okuduklarını belirtmişlerdir. Bir okul müdürü ise (M20) düzenli olmamakla birlikte müfettişlere ait bir dergiyi okuduğunu söylemiştir. Bu görüşlerden bir kısmı aşağıda yer almaktadır:

“Düzenli takip ettiğim yok, yalnız kitap okumayı severim.” (M14)

“Yani sürekli değil ama kitap olarak birçok yayını takip ediyoruz eğitim yönetimiyle ilgili.” (M33)

“Dergiden ziyade daha çok kitap okuyorum.” (M49)

“Müfettişlerin bir meslek odası var. Müfettişlerin oluşturduğu sendika gibi bir şey. Meslek odası gibi bir şey. Onların çıkarttığı bir dergi var.

Mesela çok şey değil tabi özel olduğu için onu baştan sona okudum.” (M20)

Okul müdürlerinin bir kısmı da düzenli olarak takip ettikleri bir süreli yayın olmamakla birlikte okula gelen yayınlara baktıklarını, ilgilerini çeken bölümleri okuduklarını söylemişlerdir. Bir okul müdürü ise (M28) okula gelen dergileri öğretmenler odasına bıraktığını söylemiştir. Bu görüşler aşağıda yer almaktadır:

“Okula gelen dergilere şöyle bir bakarım içindikiler kısmına, ilgimi çekecek bir yer varsa okurum.” (M23)

“Okullara gelenlere üstün körü bakmaktan başka bir şey yok. Sürekli takip ettiğim öyle bir şey yok.” (M24)

“Dergi anlamında, süreli yayın anlamında abone değilim ama okula gelenlerden takip ediyorum.” (M37)

“Çok okumuyorum onları. Öğretmenler odasına koyarız baksınlar diye.” (M28)

Bazı okul müdürleri düzenli olarak bir süreli yayını takip etmediklerini, fakat bu konuda interneti kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu ifadeler aşağıda yer almaktadır:

“Aboneliğim yok açıkçası malum bilgi çağı internet var.” (M12)

“İnternette kişi veya yayın takip yapmıyoruz ama eksik olduğumuz konuları oradan bulup değerlendirme yapıyoruz.” (M18)

Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin düzenli takip ettiği veya abone olduğu süreli yayınlar tablosu aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.5.2. Düzenli Takip Edilen veya Abone Olunan Süreli Yayınlar

Düzenli Takip Edilen Süreli Yayınlar	Frekans (f)
Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi (M2, M3, M16, M32, M34, M40, M44, M45, M50)	9
Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama (M21, M30)	2
Çoluk Çocuk Dergisi (M7, M41)	2
Yeni Eğitim (M35, M48)	2
Gönüllü Eğitim (M48)	1
Milli Eğitim Dergisi (M40)	1
Eğitime Bakış (M50)	1
Toplam	18

Tablo 4.5.2.'de elde edilen bulgulara bakıldığında; Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisini 9, Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisini 2, Çoluk Çocuk dergisini 2, Yeni Eğitim dergisini 2, Gönüllü Eğitim dergisini 1, Milli Eğitim dergisini 1 ve Eğitime Bakış dergisini 1 kişi takip etmektedir. Araştırmaya katılan okul müdürleri tarafından en çok takip edilen dergi Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi olarak bulunmuştur. Okul müdürlerinin Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisini düzenli takip etmelerinin sebebi, birçok okul müdürünün ifade ettiği gibi Milli Eğitim Bakanlığının bir yayını olması, ücretsiz olması ve okullara kadar ulaştırılmasıdır:

“Millî Eğitim’in dergisi var. Tüm başlıkları okuyorum. Millî Eğitim Bakanlığının yayını olduğu için.” (M2)

“Millî Eğitimin okullara verdiği dergiyi takip ediyorum.” (M34)

“Kendim bir ücret karşılığında almıyorum ama okula geldiği zaman önce mutlaka odamda inceliyorum, okuyorum ondan sonra öğretmenler odasına götürüyorum.” (M44)

Okul müdürlerinin düzenli takip ettikleri eğitim yayımlarına ilişkin diğer ifadelerinden bazıları aşağıda bulunmaktadır:

“Çocuk Çocuk dergisini sürekli takip ediyorum.” (M7)

“Düzenli takip ettiğim CİTO diye bir dergi geliyor.” (21)

“CİTO’ya aboneyim. Devamlı geliyor.” (M30)

“Aboneliğim var. Yeni eğitim dergisi” (M35)

“Sendikadan geleni Eğitime Bakış dergisini takip ederim.” (50)

Araştırmaların Akademik Dilinde Problem Yaşama Durumları

Okul müdürlerinin okudukları araştırmaların akademik diline ilişkin görüşler 3 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler “Akademik Dilde Problem Yaşamama”, “Akademik Dilde Bazen Problem Yaşama” ve “Akademik Dilde Problem Yaşama” olarak belirlenmiş ve aşağıda tablo 4.5.3.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.5.3. Okul Müdürlerinin Okudukları Araştırmaların Akademik Diline İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Kategori	Frekans (f)
Akademik Dilde Problem Yaşamama M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M11, M12, M14, M16, M17, M18, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M29, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M40, M41, M42, M45, M46, M47, M48, M49	38
Akademik Dilde Bazen Problem Yaşama M9, M10, M15, M28, M31, M39, M43, M44, M50	9
Akademik Dilde Problem Yaşama M13, M19, M30	3
Toplam	50

Tablo 4.5.3.'te yer alan bulgular değerlendirildiğinde, 38 okul müdürlü okudukları araştırmaların akademik dilinde problem yaşamadıklarını, 9 okul müdürü akademik dilde bazen problem yaşadıklarını, 3 okul müdürü ise akademik dilde problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Aşağıda bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine yer verilmiştir:

“Genelde yazma ve yazım dili anlaşılır.” (M3)

“Bazen ağır oluyor bazen de anlaşılıyor. Genel olarak biraz yabancı terimler kullanılıyor.” (M9)

“Zaman zaman. Zaman zaman yaşıyoruz. Bir de yeni girmiş terimleri özellikle onlar sizi zorluyor.” (M10)

“Özellikle bu yeni jenerasyon kitaplarda terimler çok fazla. Yani ondan biraz sıkıntı oluyor. Yani biraz anlam kargaşasına neden oluyor. Daha entel görünmek adına mı, daha bilimsel görünmek adına mı bilemiyorum dili hakikaten anlaşılmaz hale getiriliyor.” (M15)

“Yani böyle sanki karşıdakine böyle net bir bilgi vermek değil de hani böyle çok kendini entelektüel göstermek adına çalışma gayreti daha ağır basıyor gibi sanki. Yani sıkıntı yaşamıyorum ama böyle bir durum var.” (M25)

“Birazda bu terimler. Onu yapamadığın zaman, ne anlatmak istediği ne demek istediği falan. Öğretmen arkadaşlara soruyorum.” (M30)

“Güncel terimler zaman zaman canımı sıkıyor yani. Anlamadığım kelimeler...” (M39)

“Bazen oluyor. Özellikle sonuçları ortaya koyarken oluşturulan şeylerde anlamakta sıkıntı çektiğim yerler oluyor. Bu sonuçları ortaya koyarken o şeyde tam net anlayamadığım ifadeler oluyor. Dilden kaynaklanan.” (M44)

“Okuduklarımda içinde hiç sıkıntı yaşamadım.” (M46)

“Akademisyen diliyle yazılı genel olarak anlıyorum ama. Kısmen zorlanıyorum.” (M50)

Yukarıdaki ifadeler dikkatle incelendiğinde, okudukları araştırmaların akademik dilinde herhangi bir sorun yaşayan okul müdürleri bu durumu araştırmalarda kullanılan güncel veya yabancı terimlere ve dilden kaynaklanan net olmayan ifadelerin

kullanılmasına bağlamaktadır. Okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun (f=38) okudukları araştırmaların akademik dilinde herhangi bir sorun yaşamadığını ifade etmiştir.

4.6. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin yöneticilik yapmaya başladıktan önce veya sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması ve/veya makale vs. veya rapor okuma durumları üç kategori olarak belirlenmiştir. Bu kategoriler “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma”, “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okumama” ve “Hatırlamama” olarak ifade edilmiştir. Aşağıda tablo 4.6.1.’de yer almaktadır.

Tablo 4.6.1. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Bulgular

Kategori	Frekans (f)
Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M12, M13, M14, M15, M16, M20, M21, M22, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M30, M31, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M42, M43, M44, M45, M47, M48, M49, M50	42
Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okumama M10, M11, M17, M18, M19, M23, M41	7
Hatırlamama M46	1
Toplam	50

Tablo 4.6.1’de yer alan bilgilere göre, 42 okul müdürü “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma”, 7 okul müdürü “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okumama” ve 1 okul müdürü de “Hatırlamama” kategorisinde yer almaktadır. Okul müdürlerinin büyük çoğunluğu (f=42) yöneticilik yapmaya başladıktan önce veya sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor okuduklarını belirtmişlerdir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer almaktadır:

“Eğitimde kalitenin artmasında eğitim çalışanlarının ekonomik sıkıntıları diye makale okumuştum. Yani eğitim kalitesinin artmasını en önemli faktör eğitim çalışanlarının yaşam standartlarını yükseltmek olduğu noktasında.” (M1)

“Yüzeysel bu da neymiş diye, yani çok böyle ilgi çekici olarak değil de şöyle baktığımız olmuştur. Yani göz ucuyla.”(M8)

“Eğitim psikolojisi ile model öğretmen ile ilgili, liderlikle ilgili şeyler okuduk.”(M12)

“Bu rapor Toplam Kalitelerle ilgili bir rapor.”(M16)

“Sıkıntılımdan birisi kendimizi yeterli görüyoruz. Halbuki ihtiyacımız var muhakkak. O konularda kendimize katkıda bulunacak şeyler varda bazen de okumaya eriniyoruz veya okumadan biraz uzak kalıyoruz.” (M31)

“Öğretmen olarak da, yönetici olarak da sürekli değişme ve gelişmeleri takip etmek zorundasın. Etmezsen sistemin dışında kalırsın. Şimdi mesela

hala şey olup ta bilgisayar kullanmayan arkadaşlar var. Teknoloji kullanmayan arkadaşlar var. Bunu nereye kadar götüreceğiz?” (M35)

Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşünme durumları için herhangi bir kategori belirlenmemiştir. Bu durumla ilgili kodlar ve frekans tablosu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4.6.2. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Sonuçları Üzerine Düşüncelerine İlişkin Kodlar

S.N.	Kod	Frekans (f)
1	Sonuçları Yorumlama	17
2	Pratikte Kullanma Çabası	6
3	Paylaşma	5
4	Altını Çizme	4
5	Not Alma	3
6	İçselleştirmeye Çalışma	2
7	Hatırlamama	2
8	Düşünmeme	2
9	Cevap Yok	2
10	Kendi Uygulamalarıyla Karşılaştırma	1
11	Uygulamaları Sorgulama	1
12	Konusuna Göre Değerlendirme	1
13	Sonuçları Önemli Bulma	1
14	Dikkatli Okuma	1
15	Kendi Düşünceleriyle Karşılaştırma	1

Tablo 4.6.2.'de yer alan bilgilere göre, okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşüncelerine

ilişkin kodlarda, “Sonuçları Yorumlama” frekansı 17 ile en çok tekrar eden koddur. Bu durumla ilgili bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer verilmiştir:

“Tabi sonuçları olarakta kesinlikle eğitim çalışanın ekonomik olarak standartı yükseldiği zaman eğitimin de kalitesi onunla paralel bir artar. Belki daha da paralel üstü bir artış.” (M1)

“...Eğitimi oluşturan faktörlerden hangisi öğrenmede daha çok etkisi var. Sonuç öğretmen % 65. Dolayısıyla bir öğretmen olarak aynı zamanda bir eğitimci olarak öğretmen yeterliliği artırıldığında öğrenmenin daha iyi etkin kaliteli olduğuna dair bir kanaatim hasıl oldu.” (M5)

“Diğer ülkelerin eğitim sistemleri ve sonuçları. Japonya'nın, Almanya'nın kaç evre olduğu, nasıl eğitim yapıldığı gibi bir araştırma okumuştum. Benim ilgimi çekiyor ki. Almanya ne yapıyor? Almanya'daki okul müdürünün yetkisi ne? Bizim yetkimiz ne? Karşılaştırıyoruz. Niye Almanya'daki okul müdürü başarılı biz niye başarısızız. Okul müdürü olarak, yapılan araştırmalarda, eğitim olarak uğraştığımız bölüm % 5-10'unu geçmiyor. Boya-badana, teknolojik gelişim.” (M22)

“Hiç şaşırmadım. Sayısal Türkiye de çok zayıf zaten herkesin bildiği bir şey hiç şaşırmadım o istatistikte Türkiye gerideydi.” (M26)

“Yani ben o raporun gerçeği yansıtmama durumunda kaldım öyle bir izlenim kaldı.” (M29)

“Birçoğunda hakikaten benim gibi düşünüyor dediğim şeyler oldu. Bazen de katılmadığım sonuçlar oldu.” (M39)

“Sonuçlarını yorumluyorum. En büyük sıkıntı öğretememek, eğitememek” (M40)

Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşüncelerine ilişkin kodlarda, “Pratikte Kullanma Çabası” 6 frekansa sahiptir. Bu durumla ilgili bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer verilmiştir:

“İlla ki ilgilendiğimiz şeyler oldu. Üst düzey öğrencilere yaklaşım konusunda bir şeyler olmuştu. Yani bunlarla ilgili neler yapılabilir.” (M15)

“Kendi okulumda olsun çevre okulda olsun örneklerini veya ne derecede uygulanabilir olup olmadığını kıyaslamasını yapıyoruz veya kendi okulumda bu nerelerde kullanılabilir onun analizini yapıyorum.” (M37)

“Genel olarak okuduğum bütün araştırmaların sonuçları üzerinde düşünüyorum. Bunları okuluma uygulamaya çalışıyorum....” (M44)

“Mesela olumlu manada düşündüysem çıkartabildiğim birtakım çıkarımlarla beraber onu uygulamaya başlayabiliyorum.” (M48)

Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşüncelerine ilişkin, “Paylaşma” kodu 6 frekansa sahiptir. Bu durumla ilgili bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer verilmiştir:

“...Öğretmenlerime de götürürüm. Bir tartışma ortamı sohbet ortamı kesinlikle yaratırım.” (M14)

“Bunu mesela işte o yazıyı okudum aslında Türkçe Öğretmenleriyle değerlendirmek isterim. Hatta 1. Sınıf öğretmenleriyle bu işe el atmak.”

(M21)

“Sonuçlarını arkadaşla yorumladım .” (M34)

Okul müdürü M9 okuduğu araştırma, makale veya raporun için “... Hatta öyle şeyler olur ki altını bile çizerim yani.” şeklinde ve okul müdürü M20 ise “Altını çize çize okurum.” şeklinde düşüncesini dile getirerek önemli gördükleri yerlerin altını çizdiklerini ifade etmişlerdir. Okul müdürü M12 ise “ ... Okurken genellikle not alıyorum işime yarayabileceğim kullanabileceğim şeyleri.” ve okul müdürü 50 “Orijinal bilgileri not ederim altını da çizerim.” şeklinde ifade ederek not aldıklarını söylemişlerdir.

Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşüncelerine ilişkin diğer durumlar “içselleştirmeye Çalışma”, “Kendi Uygulamalarıyla Karşılaştırma”, “Sonuçları Önemli Bulma”, “Dikkatli okuma” ve “Kendi Düşünceleriyle Karşılaştırma” olarak kodlanmıştır. Bu durumla ilgili bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer verilmiştir:

“Yani okunmuş geçmiş. Yani okuduğuna inanmıyorsan kendini o zarfa adapte etmiyorsan okuduğun o şeyin hiçbir anlamı yok.” (M16)

“Okuduğumuz her şeyi içselleştirmeye çalışıyoruz. Yoksa bir şey ifade etmiyor. Okumuş olmak için okunmuş olmak yetmiyor sadece. ...” (M12)

“Kendi okulumla verdiğim eğitimle karşılaştırdım etkisi var mı yok mu gibisinden.” (M27)

“Sonuçlarını önemli buluyorum yani idaresini şeyi takip etmediğin surette okulunu yenileyemiyorsun okulu güncelleyemiyorsun.” (M24)

“Konusuna göre değişiyor. Çünkü seni alakadar eden, can alıcı konular olunca dikkatli okuyor, ...” (M30)

“Tabi ki sonuçlarını yüzde seksen kafamda şeylere uyduğunu söyleyebilirim.” (M32)

4.7. Okul Müdürlerinin Araştırmak İstedikleri Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Yararlanmalarına İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin ihtiyaç duydukları veya araştırmak istedikleri bir konuyla ilgili eğitim araştırmalarından yararlanma durumlarına ilişkin olarak iki kategori belirlenmiştir. Bu kategori “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma” ve “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanmama” olarak adlandırılmıştır. Bu kategorilere ilişkin bilgiler tablo 4.7.1.’de yer almaktadır.

Tablo 4.7.1. Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma Durumlarına İlişkin Kategoriler

Kategori	Frekans (f)
Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanmama M1, M2, M3, M4, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M15, M16, M17, M19, M20, M23, M25, M26, M28, M29, M31, M33, M37, M41, M43, M45, M47, M49	30
Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma M5, M14, M18, M21, M22, M24, M27, M30, M32, M34, M35, M36, M38, M39, M40, M42, M44, M46, M48, M50	20
Toplam	50

Tablo 4.7.1.'de yer alan bilgilere göre, “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanmama” kategorisinin frekansı 30 ve “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma” kategorisinin frekansı ise 20 olarak yer almaktadır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğu (f=30) araştırmak istedikleri bir konuyla ilgili eğitim araştırmasından faydalanmadıkları belirlenmiştir.

Okul müdürlerinden M17 “*Şöyle söyleyeyim biz genelde yaptığımız iş yönetici olarak kanunu, yönetmeliği uygulamak. Fazla bir şeye girmiyoruz yani işin gerçeği o...*” şeklinde söyleyerek okul yönetim sürecinde araştırmalardan yararlanmanın gerçekleşmediğini ifade etmektedir. Okul müdürü M19 ise “*sizin konunuz çok farklı şey. Öyle bir noksanlığımız var hissediyorum yani. ...*” diyerek araştırmalardan yararlanmanın gerekli olduğunu, fakat kendilerinde böyle bir eksiklik olduğunu dile

getirmiştir. Okul müdürü M47 “... Yani eğitim araştırmasından biz hiçbir şekilde faydalanmadık.” ve okul müdürü M20 “Şimdiye kadarda şu konuyu araştırmalardan öğrenip bir konunun peşine düşüpte araştırma kitaplarını süzmedim.” diyerek eğitim araştırmalarından yararlanmadıklarını açıkça ifade etmişlerdir. Benzer görüşler aşağıda aktarılmıştır:

“Öyle bir durum olmadı.” (M9)

“Olduğu kanaati de yok bende. ... Öğretmen arkadaşlarla seminer dönemlerindeki çalışmalara bakıyorum. Çok nadir bir iki bireysel çaba yani. Ne de o yaptığı dışarıya açılıyor.” (M10)

“Valla biz birazda kendimizi yetiştirmiyoruz o konuda zor yani.”

“Yok, şimdi böyle bir araştırma konusu incelediğim yok ama dedim ya” (M23)

“Araştırma değil de biz genelde yapacağımız işlerde araştırmacılardan çok faydalandık. Bu konularda yani işin daha da kaynağına inerek mesela” (M45)

Okul müdürü M5 “Evet, onlar oldu. uı bu Piaget’in gelişim evreleri var ya bu konuyu araştırıyordum. Bu konuyla ilgili üç tane araştırma buldum. Evet yayınlanmış onlardan derleyerek kendim çalışma yapmıştım.” diyerek eğitim araştırmalardan yararlanma ile ilgili örnek vermiştir. Benzer şekilde okul müdürü M21 de TKY ile ilgili makaleler okuduklarını söylemiştir: “yani şey genellikle bu TKY ile çok haşır neşir olduk. TKY ile çalışmalarda makaleler falan okuduk yani.”

Bazı okul müdürleri çeşitli konularda seminer verdiklerini söylemişler ve bu bağlamda eğitim araştırmalarından yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Okul müdürü M44 *“Ben geçen yıllarda aktif öğrenmeyle ilgili seminerler verdim. Onun içinde hatta Türkiye’de çok araştırmanın olmadığını gördüm (aktif öğrenmeyle ilgili). Çok araştırdım. Yurt dışından bulduğumuz sitelerden kızımın da biraz yardımıyla çevirilerinden yararlandım.”* şeklinde cevap vermiştir. Okul müdürü M22 de *“Öğretmen arkadaşlara bir seminer verecektik program geliştirme konusunda. O zaman program üzerinde yapılan araştırmalardan, internetten falan hazırlamıştık.”* diyerek eğitim araştırmalarından nasıl yararlandığını örneklendirmiştir. Benzer şekilde okul müdürü M40 *“Evet. Öğrenmeyi etkileyen faktörler. motivasyon, TKY konularında araştırmalar yaparak seminer yaptım.”* diyerek eğitim araştırmalardan seminer çalışmalarını hazırlamak için yararlandığını söylemiştir. Okul müdürü M48 *“çok oldu mesela çeviri çok oluyor. Üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili yapılan şeylerde çok daha fazla oluyor.”* diyerek özellikle üstün yeteneklilerin eğitiminde araştırmalardan yararlandığını ifade etmiştir.

Okul müdürü M24 *“... Bir konuyla ilgili internete başvuruyorum denk düşüyor onunla ilgili bir şeyin yayın çıkıyor, makale çıkıyor işte oradan Google’n seçtiği ölçüde yararlanıyoruz, o tip yararlanıyoruz.”* diyerek eğitim araştırmalarından, arama motorlarını kullanarak, yararlandıklarını söylemiştir. Okul müdürü M50 ise *“Akademisyenlerin kitaplarından faydalandım. Makalelerinden faydalandım. Daha önce yazılmış kitaplardan baktım. ... Ama kitaplar daha çok.”* diyerek akademisyenlerin kitap ve makalelerinden yararlandığını ifade etmiştir.

Aşağıda diğer okul müdürlerine ait konuyla ilgili bazı aktarmalar yer almaktadır:

“Okulda iletişimle ilgili bazı araştırmalarım oldu. Yaptığım araştırmalardan da fayda buldum.” (M32)

“Evet, hizmet içinde eğitim araştırmalarından faydalandım.... mesela örnek olarak pizza sonuçları” (M36)

“Evet, öğretmenlik yıllarımda oldu.” (M14)

“Yaptım özellikle dediğim gibi birleştirilmiş sınıflar üzerinde yaptım” (M27)

“Yönetimle ilgili, okul müdürlerinin yöneticilikleriyle ilgili vardı. Ama şeylerini hatırlamıyorum, bakmıştım. Hani neler çözülmüş, neler çözülememiş, neler hala devam ediyor, kaç yıl önce hangi problemler varmış? Hani bakmıştım hani okulların okullaşma oranlarına bakmıştım ama şeylerini hatırlamıyorum.” (M46)

4.8. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Yararına İlişkin Bulgular ve

Okul Müdürlerinin Faydalanma Düzeyine İlişkin Bulgular

Eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine yararı olma durumları iki kategori altında toplanmaktadır. Bu kategoriler “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması” ve “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması” olarak Tablo 4.8.1.’de yer almaktadır.

Tablo 4.8.1. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olma Durumlarına İlişkin Kategoriler

Kategori	Frekans (f)
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M27, M28, M30, M31, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M42, M43, M44, M45, M46, M47, M48, M49, M50	44
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması M1, M13, M14, M15, M26, M29,	6
Toplam	50

Tablo 4.8.1.'de "Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması" kategorisinde 44 okul müdürü, "Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması" kategorisinde ise 6 okul müdürü yer almaktadır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, okul müdürlerinin çoğunluğu (f=44) eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine yararı olduğu düşüncesini taşımaktadır.

Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması

Bazı okul müdürü eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların kendilerine yol gösterme şeklinde faydası olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda okul müdürlerinin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Çünkü her ne kadar bireysel olarak gözlem yapsak da bilimsel değil. Subjektif. Sonuçta benim göremediğim fark edemediğim birçok şey olabilir. Bu veriler bize politikamızı, stratejilerimizi belirlememize yol gösterir.”
(M11)

“Eğitimcinin ufkunu açacak, ona göre kendi okulunu, durumunu, öğrencilerini, öğretmenini onlara göre kıyaslayıpta bir ufuk açarak bir yol haritası çizecek.” (M24)

“Geleceği planlama noktasında mesela bize yol gösteriyor olabilir.”
(M21)

Bazı okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların kendilerine bakış açısı kazandırdığını ve ufuklarını açtığını ifade etmiştir. Bu konuda okul müdürlerinin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Kesinlikle bakış açımızı değiştirir.” (M5)

“Tabii araştırmalar yararlı. Ama onu alıp okumadıktan sonra kendimizi geliştirmedikten sonra. Araştırmanın zararı olmaz diye düşünüyorum. Bakış açısını geliştirmesi açısından güzel.” (M7)

“Mutlaka faydası oluyor bir bakış açısı kazandırıyor bize. Şimdi işi bilmeden rehberlik yapmak, liderlik yapmak olası bir şey değil. Kabul görmezsiniz, söylediniz her şey hava da kalır. Asgari düzeyde bütün konularda, bütün derslerle ilgili öğretim metot ve teknikleri, asgari düzeyde bilgi sahibi olmayız ki etkili olma şansımız olsun.” (M12)

“Bir kere bakın yöneticilerin ufkunu açıyor. Yöneticiyi tutuculuktan kurtarıyor. Yönetime katkı sağlıyor.” (M16)

“Bakış açısını değiştiriyor, yönlendirici oluyor.” (M34)

“Çünkü eğitimcinin ufkunu açıyor bilmediği konularda ona destek oluyor.” (M42)

“Bir kere insanların ufkunu açıyor.” (M48)

Bir kısım okul müdürü ise eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların mesleki gelişimlerine katkıları olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konuda okul müdürlerinin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“İdari yönden olsun, okul gelişimi yönünden olsun, mesleki gelişim yönünden olsun, araştırmaları takip eden insan mutlaka kendisinde hissederek gelişim olduğunu. Başkalarına da eğer varsa bir şey mutlaka okuyor ya da araştırıyordur.” (M20)

“Eğitimci olsun yönetici olsun sürekli gelişen bir toplumuz. Her şey eğitimle başlıyor. Her şeyi takip etmek zorundasın.” (M30)

“Mutlaka mesleki açıdan, kariyer açısından, bilgi açısından, vizyon açısından tabii ki bir faydası var.” (M33)

“Alanda yapılan çalışmalar takip edenlerin mesleki gelişimini sağlıyor. Şartlı düşünceleri ortadan kaldırır.” (M39)

Bazı okul müdürleri ise eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların kendilerine bilgi kazandırdığını, bu anlamda katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bu konuda okul müdürlerinin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Bilgi sahibi oluyorsun en azından, bazı konularda bilgi sahibi oluyoruz.” (M17)

“En azından bilgi anlamında katkısı oluyor.” (M31)

“Mutlaka o konularla ilgili bilgi sahibi olmak adına mutlaka yararı vardır .” (M46)

Bazı okul müdürleri ise eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların eğitimin geliştirilmesi açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin düşünceleri aşağıda yer almaktadır:

“Çünkü yapılan araştırmalar bize mevcut durum tespiti yapar. Eğitimin geliştirilmesi anlamında önemli.”(M22)

“Öğrenci veli yönetim ilişkilerini olumlu etkiliyor. Bu da eğitimi olumlu etkiliyor.”(M40)

Bir okul müdürü (M44), eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların uygulamalarına, sözlerine ve davranışlarına yansıdığını belirterek somut bir örnek vermiştir:

“Uygulamalarıma, sözlerime, davranışlarıma yansıyor. En son okuduğum bu şeylerle ilgiliydi. Televizyonun öğrenciler üzerindeki etkisi. Onunla ilgiliydi ve bunu okuduğum zaman ben okuldaki öğrenci velilerimle üç kere toplantı yaptım.”(M44)

Bir diğerk okul müdürü (M38) ise eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların veri ortaya koyması açısından önemini vurgulamıştır:

“Bazı inceleme sonuçları ortaya bir şey veriyor yani. Veri veriyor, sonuç veriyor. Onu bazen yani tamamen olmasa da okuduğumda uygulamaya da var.”(M38)

Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması

Tablo 4.8.1.’de eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine faydası olmadığını düşünen 6 okul müdürü bulunmaktadır. Bu okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların gerçekçi olmadığını, ideal durumları yansıttığını, realiteyi görmediklerini, çözüm üretmediklerini ve pratikte bir faydasının olmadığını ifade etmişlerdir:

“Çünkü yani yapılan araştırmalar biraz daha böyle öteki Türkiye’yi. Yani ideal Türkiye için yapılan araştırmalar, oysa gerçeklerin yazılıp üzerine gidildiği hiçbir şey yok yani” (M1)

“Hiçbir yararı yok hepsi havada kalıyor. Gerçekçi değiller. Kuru kuruya rakamlarla falan bir yere varılmaz.” (M13)

“Yukarda kalıyor bize göre. Bir realite var. Onlar biraz hayali. Gerçekleri bana göre görmüyorlar.” (M14)

“Düşünülen şeyler daha çok bizim özümüzü yansıtan şeyler olmadığı için yabancı kaynakların adaptasyonu şeklinde olduğu için.” (M15)

“Ben ilgi çekebilecek ya da çözüm yolları, bir getiri hiçbir şey görmedim. Ben böyle ilgi çekebilecek ya da çözüm yollarına götürecekt hiçbir şey görmedim.” (M26)

“Pratikte bir faydasının olmadığını düşünüyorum çünkü orda yazılan makaleler Türkiye'nin gerçeklerini bilmiyor. Gerçeği yansıtmıyor.” (M29)

Okul Müdürlerinin Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Yararlanma Düzeyleri

Okul müdürlerinin eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan yararlanma düzeylerinin belirlenmesinde beş kategori belirlenmiştir. Bunlar “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Orta Düzeyde Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Az Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Az Yararlanma” ve “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Hiç Yararlanmama” olarak belirlenmiştir. Bu kategoriler tablo 4.8.2.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.8.2. Okul Müdürlerinin Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Yararlanma Düzeyleri

Kategori	Frekans (f)
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Yararlanma M5, M12, M32, M33, M37, M40, M48	7
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Orta Düzeyde Yararlanma M2, M3, M4, M11, M15, M30, M34, M35, M36, M41, M42, M44, M45, M46, M49, M50	16
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Az Yararlanma M6, M7, M8, M9, M13, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M31, M38, M43, M47	23
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Az Yararlanma M10, M14	2
Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Hiç Yararlanmama M1, M39	2
Toplam	50

Tablo 4.8.2.'de görüldüğü gibi, okul müdürlerinden 7'si "Eğitimle İlgili Yayın Ve Araştırmalardan Çok Yararlanma", 16 okul müdürü "Eğitimle İlgili Yayın Ve Araştırmalardan Orta Düzeyde Yararlanma", 23 okul müdürü "Eğitimle İlgili Yayın Ve Araştırmalardan Az Yararlanma", 2 okul müdürü "Eğitimle İlgili Yayın Ve Araştırmalardan Çok Az Yararlanma" ve 2 okul müdürü de "Eğitimle İlgili Yayın Ve Araştırmalardan Hiç Yararlanmama" kategorisinde yer almaktadır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan az

yararlanmakta (f=23) veya orta düzeyde (f=16) yararlanmaktadır. Bu durumla ilgili bazı okul müdürlerinin düşünceleri aşağıda yer almaktadır:

“Yani 1-5 arasında dersek 3 derim.” (M3)

“Yani birebir takip ettiğim araştırma olmadığı için elimize ulaşan kaynaklardan kendi kişisel çabalarımızla okuyup değerlendiriyoruz.” (M6)

“Sadece kişisel bazda inan işimize bile yansımıyor. Şöyle yansımıyor. Sisteme monte edeceğiniz fazla bir şey yok.” (M10)

“Ben kaynakları tabi önemsiyorum ama kaynaklardan ziyade yaşanmış şeyleri... Çevremde ki özellikle benim o konuda şeyim fazla. Yani çevremizde model aldığımız kurumlar var. O kurumlara neyi nasıl yaptıklarını sorgularım, bakarım.” (M15)

“Gerektiği kadar faydalanamadığımı söylerim.” (M18)

“Yani az çok takip ediyoruz” (M19)

“Yayınlanan yayınları mesela internet üzerinden falan denk geldiği zaman özellikle onlara bakıyorum, inceliyorum, anlamaya çalışıyorum nasıl uygulayabilirim diye.” (M27)

4.9. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını

Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma sonuçları verilen cevaplar çözümlenerek iki kategori belirlenmiştir. Bu

kategoriler “Dikkate Alınan Araştırma Olması” ve “Dikkate Alınan Araştırma Olmaması” olarak ifade edilmiş ve tablo 4.9.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.9.1. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Bulgular

Kategori	Frekans (f)	Yüzde (%)
Dikkate Alınan Araştırma Olması (M4, M5, M8, M11, M13, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M27, M29, M32, M33, M36, M37, M38, M39, M40, M44, M45, M47, M48, M50)	25	50
Dikkate Alınan Araştırma Olmaması (M1, M2, M3, M6, M7, M9, M10, M12, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M26, M28, M30, M31, M34, M35, M41, M42, M43, M46, M49)	25	50
Toplam		100.00

Tablo 4.9.1.’de elde edilen bulgular değerlendirildiğinde 25 okul müdürü yöneticilik görevlerinde “Dikkate Alınan Araştırma Olması”, 25 okul müdürü ise “Dikkate Alınan Araştırma Olmaması” şeklinde olduğu görülmektedir. Yani araştırmaya katılan okul müdürlerinin yarısının yöneticilik görevlerinde dikkate aldığı bir araştırma var olduğu ortaya çıkmıştır.

Dikkate Alınan Araştırma Olması

Tablo 4.9.2.’de okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma konularına ilişkin kodlar ve frekansları yer almaktadır.

Tablo 4.9.2 Dikkate Alınan Araştırma Konularına İlişkin Kodlar

S.N.	Kodlar	Frekans (f)
1	PISA (M5, M22, M24, M36, M40, M47)	6
2	Öğrenci Başarısına Aile ve Okulun Etkisi (M11, M45)	2
3	Türkçenin Öğrenilmesi (M4)	1
4	Türkçe Eğitiminde Yazma (M21)	1
5	Engelliler (M8)	1
6	Milli Eğitim İstatistikleri (M13)	1
7	Öğretmen Yeterlilikleri (M20)	1
8	Anne Baba Eğitimi (M23)	1
9	Madde Bağımlılığı (M25)	1
10	Birleştirilmiş Sınıf (M27)	1
11	Öğrenci Başarısına Etki Eden Faktörler (M29)	1
12	Kesintisiz Zorunlu Eğitim (M32)	1
13	Motivasyon (M33)	1
14	Geleneksel -Yenilikçi (İdeal) Yönetici (M37)	1
15	Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri (M39)	1
16	Özel Eğitim (M38)	1
17	Televizyonun Öğrencilere Etkisi (M44)	1
18	Üstün Zekalı Çocukların Eğitimi (M48)	1
19	Okul Yönetimi (M50)	1

Tablo 4.9.2.'de görüldüğü gibi okul müdürlerinin dikkate aldıkları araştırma konuları, 6 okul müdürü “PISA” , 2 okul müdürü “Öğrenci Başarısına Aile Ve Okulun Etkisi”, 1 okul müdürü “Türkçenin Öğrenilmesi”, 1 okul müdürü “Türkçe Eğitiminde Yazma”, 1 okul müdürü “Engelliler”, 1 okul müdürü “Milli Eğitim İstatistikleri”, 1 okul müdürü “Öğretmen Yeterlilikleri”, 1 okul müdürü “Anne Baba Eğitimi”, 1 okul müdürü “Madde Bağımlılığı”, 1 okul müdürü “Birleştirilmiş Sınıf”, 1 okul müdürü

“Öğrenci Başarısına Etki Eden Faktörler”, 1 okul müdürü “Kesintisiz Zorunlu Eğitim”, 1 okul müdürü “Motivasyon”, 1 okul müdürü “Geleneksel -Yenilikçi (İdeal) Yönetici”, 1 okul müdürü “Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri”, 1 okul müdürü “Özel Eğitim “, 1 okul müdürü “Televizyonun Öğrencilere Etkisi”, 1 okul müdürü “Üstün Zekalı Çocukların Eğitimi” ve 1 okul müdürü “Okul Yönetimi” olarak belirlenmiştir. Tablo 4.9.2.’de en dikkat çekici nokta PISA araştırmalarının diğer konulardan çok daha fazla dile getirilmesidir. Bu durumun nedeni Milli Eğitim Müdürlüğü’nün PISA semineri vermesi olabilir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda verilmiştir:

“PISA. Ona biraz baktım işte. Türkiye kıyaslamalarını öğrenmek için bakıyorum.” (M5)

“PISA araştırma sonuçları. 2003, 2007, 2009 hepsini okudum. Seminerine de katılmışım. Hangi soruları soruyorlar? O soru sorma konusunda öğretmen arkadaşlarımızı yönlendiriyoruz. Bu araştırma sonucunda, biz üstün zekâlıların eğitiminde iyi olduğumuzu, sınıflarımız arasında adaletsizlikler, okulda nasıl adaletsizlikler oluşturduğumuz. Yani sınıf seçme gibi insanların çocuklarını sıralamak. Yapılıyor mu? Yapılıyor. Bizim görevimiz bu mu?” (M22)

Okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma konularından bir diğeri ise “Öğrenci Başarısına Aile ve Okulun Etkisi” olarak ortaya çıkmıştır. İki okul müdürünün görüşleri aşağıda yer almaktadır:

“Öğrenci başarısında okuldan ziyade aile ayağı önemli olduğu onunla ilgiliydi. Daha çok okul üzerinde duruluyor ama aile çok daha etkili oluyor.” (M11)

“Konusu Şu eğitimde kimin rolünün fazla olduğuyla alakalı çarpıcı bir sonuçtu. Orada en çok aile sonra da sosyolojik evre. Yani aklımda kaldığını söylemek istedim. Okullarında bu konuda %10-15 i geçmediğini yani. Bana Şunu anlattı bana, anne baba eğitimine önem vermemiz gerektiğini anlattı bana.” (M45)

Okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma konularına ilişkin diğer bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda belirtilmiştir:

“Cito dergisinde Şey vardı. Türkçe eğitiminde yazma. Hakikaten çok güzel tespitlerde bulunmuş. Mesela ğrencilerin daha çok okuduklarını ama yazma eğitimlerine dair Türkçe eğitiminin işte o Şey kazanımların yazma becerilerini geliŐtirecek noktada eksiklikler olduğunu tespit etmiş.” (M21)

“ğretmen yeterlilikleriyle ilgili bir makale okumuştum. Onda mesela işte öğretmenlerin dönem dönem öğretmenlerin ilgi yeterliliği ve temsil yeterliliğini, meslekteki temsilini araŐtıran bir makaleydi.” (M20)

“Anne baba eğitimi oldum olası bunun peŐindeyim. Bunlardan pek çok incelediğimi söyleyebilirim. Çünkü yaygın eğitimdeyken en çok üzerinde durduğum.” (M23)

“Mesela işte uyuŐturucu bilmem alkol ve uyuŐturucu ilkokul çağlarına düŐmesiyle ilgili hani çalışmalar mesela çok dikkatimi çekti.” (M25)

“Şey vardı dikkatimi çekmiŐti eğitimde işte ğrenci baŐarisında öğretmenin ve öğrencinin, çevrenin rolüyle ilgili. Bu hoŐuma gitmiŐti. Öğrenci baŐarisına etki eden faktörler.” (M29)

“Aslında bu 8 yıllık eğitimle ilgili birkaç araştırmam oldu. Şu anda yapılan kişilerin isimleri aklımda değil ama içerik olarak 98’den beri uygulanan zorunlu eğitimle ilgili bir kaç tanesini inceledim çokta yaralandım yani.” (M32)

“Altını çizdiğim vardır ama isim olarak veremem. Genellikle nasıl deyim öğrenci motivasyonu öğretmen motivasyonu ile ilgili var.” (M33)

“Öğrencilerin televizyon seyretmesi ile ilgili onu şey yapabiliriz. Çünkü o araştırma konusundan sonra diyorum ya 6-7-8. sınıf öğrenci velilerine üç gün üst üste toplayıp o araştırma sonucundan elde ettiğimiz verileri onlarla paylaştım. Yani velinin katkısını, öğretmenin katkısını, televizyonun zararını % olarak koyduğum için o araştırmaya güvenerek yani.” (M44)

Dikkate Alınan Araştırma Olmaması

Okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma sonuçları olmamasına ilişkin kodların frekans tablosu yer almaktadır.

Tablo 4.9.3. Yöneticilikte Dikkate Alınan Araştırma Olmamasına İlişkin Kodlar

S.N.	Kodlar	Frekans (f)
1	Yok (M3, M10, M15, M17, M19, M28, M30, M35, M41, M42, M43, M49)	12
2	Hatırlamama (M2, M16, M18, M31, M34)	5
3	Bilimsel Araştırmalardan Ziyade Eğitimle İlgili Kitap veya Yazılar Okuma (M7, M9, M14)	3
4	Araştırmalarla İlgilenmeme (M12, M31)	2
5	Araştırmanın Faydalı Olacağına İnanmama (M1)	1
6	Okul Atmosferinin Teşvik Etmemesi (M1)	1
7	Dikkate Almama (M26)	1
8	Kendi Okuluna Odaklanma (M26)	1
9	Zaman Ayıramama (M46)	1

Tablo 4.9.3.'te yer alan bilgilere göre, okul müdürlerinin dikkate aldıkları araştırma sonuçları olmamasına ilişkin durumlara bakıldığında, 12 okul müdürü “yok”, 5 okul müdürü “Hatırlamama”, 3 okul müdürü “Eğitimle İlgili Kitap Veya Yazılar Okuma”, 2 okul müdürü “Araştırmalarla İlgilenmeme”, 1 okul müdürü “Araştırmanın Faydalı Olacağına İnanmama”, 1 okul müdürü “Okul Atmosferinin Teşvik Etmemesi”, 1 okul müdürü “Dikkate Almama”, 1 okul müdürü “Kendi Okuluna Odaklanma”, ve 1 okul müdürü “Zaman Ayıramama” olduğu görülmektedir. Okul müdürlerinin dikkate aldıkları araştırma sonuçları olmamasına ilişkin bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer almaktadır:

“Hatırlamıyorum. Son yıllarda aşırı araştırma inceleme konusunda da bir şeye girmedim.” (M31)

“...konu olarak ta aklımda şey yokta.” (M34)

“Okul yöneticiliği kitabı okudum. Onun faydası olduğunu düşünüyorum. Gerçekten insan ilişkileri ve yönetim çok farklı bir olay” (M7)

“Araştırmadan ziyade eğitimle ilgili yazılar var aslında. Yazılarda nedir bu? Mesela bir okul idarecisi, yöneticisi nasıl davranması lazım?” (M9)

“Araştırma anlamında değil de eğitimcilerin yazdığı kitaplar var, yazılar var. Onlarla ilgili çok şey okumuşumdur. Çok örnek aldığımda olmuştur.” (M14)

“Hatırlamıyorum. Son yıllarda aşırı araştırma inceleme konusunda da bir şeye girmedim.” (M31)

“İnanmadığım için takip etmiyorum. Herhâlde şöyle bir husus var. Beni mesela araştırmaların faydalı olacağı inanma noktasında bir güçte yok. Ne okul seni böyle bir atmosfere sokuyor, yok.” (M1)

“Mevcut yazıdan çok benim okuduğum kendi okulumu ilgilendiriyor. Dikkate almıyorum .” (M26)

“İşin açığı daha çok bu tür şeylere fırsat ayırmamız mümkün olmuyor. Biz başka şeylerle uğraştığımız için eğitimi araştırmaydı. Yani ben bilgisayarla başka bir yerden bunları takip etmek yerine, işte çimento nerden alınabilir. ayrıyeten ne kadar malzeme alabilirim onun hesabını yapıyorum ben.” (M46)

4.10. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulguları

Araştırmaya katılan okul müdürlerini çok etkilemiş olan araştırmalara ilişkin veriler üç kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler “Çok Etkilemiş Bir Araştırma Olmama”, “Hatırlamama” ve “Çok Etkilemiş Araştırma Olma” olarak belirlenmiş ve tablo 4.10.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.10.1. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulguları

Kategori	Frekans (f)
Çok Etkilemiş Bir Araştırma Olmama M1, M7, M10, M13, M15, M16, M17, M20, M21, M23, M26, M28, M30, M31, M33, M35, M39, M41, M43, M46, M47, M49	22
Hatırlamama M2, M6, M9, M11, M14, M19, M29, M34, M36, M42	10
Çok Etkilemiş Araştırma Olma M3, M4, M5, M8, M12, M18, M22, M24, M25, M27, M32, M37, M38, M40, M44, M45, M48, M50	18
Toplam	50

Tablo 4.10.1.’de yer alan bilgilere bakıldığında, “Çok Etkilemiş Bir Araştırma Olmama” kategorisinin frekansı 22, “Hatırlamama” kategorisinin frekansı 10 ve “Çok Etkilemiş Araştırma Olma” kategorisinin frekansı 18 olarak yer almaktadır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğunu (f=22) çok etkilemiş bir araştırma olmadığı bulunmuştur.

Okul müdürlerini “Çok Etkilemiş Araştırma Olma” kategorisine ait frekans tablosu aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4.10.2. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırma Konularına İlişkin

Kodlar

S.N.	Kod	Frekans (f)
1	PISA (M18, M22, M24, M40, M44,)	5
2	Bayan Yöneticiler (M3)	1
3	Dil Öğrenimi (M4)	1
4	Fiziksel Ortamın Öğrenme Hızı Üzerindeki Etkisi (M5)	1
5	Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler (M5)	1
6	Engelliler (M8)	1
7	İngiltere Eğitim Sistemi (M48)	1
8	Çocuk İstismarı (M50)	1
9	Madde Bağımlılığı (M25)	1
10	Kesintisiz Zorunlu Eğitim (M32)	1
11	Birleştirilmiş Sınıflar (M27)	1
12	Etkili Öğrenme (M37)	1
13	Okulöncesi Eğitimin Önemi (M38)	1
14	Televizyonun Öğrenciler Üzerindeki Etkisi (M44)	1
15	Kitap Okuma (M44)	1
16	Öğrenci Başarısına Aile Ve Okulun Etkisi (M45)	1
17	Kötü Alışkanlıklar (M45)	1
18	Veli Davranışları (M12)	1

Tablo 4.10.2.'de elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, 18 okul müdürü toplam 22 tane araştırmadan çok etkilendiklerini ifade etmişlerdir. İki okul müdürü (M5, M45) kendilerini etkileyen araştırmaların sayısını 2 ve bir okul müdürü (M44) ise 3 olarak söylemiştir. Tablo 4.10.2.'de dikkat çeken bir nokta da PISA araştırmalarının frekansının 5, diğer araştırmaların frekansı 1 olmasıdır.

Tablo 4.10.2.'e göre, Okul müdürleri PISA araştırmalarından çok etkilendikleri ve ifade ettikleri görölmektedir. PISA araştırması ve bulguları için bazı okul müdürlerinin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“PISA. Baya bir şaşırdım. Biz dedim neredeyiz ya gerçekten üzücü bir tabloydu bu benim için. Onu hatırlıyorum ben.” (M18)

“PISA sonuçları. Türkiye’de üstün zekâlıların Amerika’dan, Almanya’dan daha iyi eğitim aldığı. Sonra Türkiye’de öğrencilerin basit işlem becerilerini kazanamadıklarını, okullar arasında çok büyük uçurum olduğunu, okuldaki sınıflar arasında uçurumlar olduğu.”(M22)

“PISA sonuçları. Matematik ve dil eğitiminde sonlarda olmamız.”(M40)

“Sınav sonuçlarına göre OECD ülkeleri PISA sınavlarında sonuncu sıralardayız. Rahatsız edici bir durum. Bu yapılandırmacı eğitime geçtiğimiz zaman bu sorunun hallolacağı düşünülüyordu. Olmadı. İşte bunu o ülkeler arasında üst seviyeyi yakalamak için neler yapılabilir?”(M44)

Okul müdürleri PISA araştırmasının bulguları olarak, Türkiye’nin sıralamasının sonlarda olması, öğrencilerin basit işlem becerilerini kazanamadıklarını, okullar arasında büyük uçurumlar olduğunu, üstün zekâlıların eğitiminde diğer ülkelerden daha iyi olduğunu ve matematik ve dil eğitiminde sonlarda olduğumuzu ifade etmektedirler.

Okul müdürü M5 iki araştırmanın ve bulgularının kendisini çok etkilemiş olduğunu söylemiştir. Bu araştırmalar fiziksel ortamın öğrenme hızı üzerindeki etkisi ve

öğrenmeyi etkileyen faktörler ile ilgili araştırmalardır. Bu araştırmaların bulguları için okul müdürü M5'in ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Birincisi Amerika’da yapılan fiziksel ortamın öğrenme hızı üzerindeki etkisi. Yani fiziksel ortam iyileştirildiği zaman öğrenme katkısının arttığına dair. Bu aklımdan hiç çıkmaz.” (M5)

“Bir diğerde ziya Selçuk ve ekibinin yaptığı araştırma, beni çok etkiledi. Eğitimi oluşturan faktörlerden hangisi öğrenmede daha çok etkisi var? Sonuç öğretmen %65. Öğretmen çok etkili olduğu için, dolayısıyla bir öğretmen olarktan ve aynı zamanda bir eğitimci olarktan öğretmen yeterliliği artırıldığında öğrenmenin daha iyi, etkin ve kaliteli olduğuna dair bir kanaatim hasıl oldu.”(M5)

Okul müdürü M25 bir araştırmanın ve bulgularının kendisini çok etkilemiş olduğunu söylemiştir. Bu araştırma madde bağımlılığı ile ilgili bir araştırmadır. Bu araştırmanın bulguları için okul müdürü M25'in ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Uyuşturucuyla ilgili. Yani o çok hem toplum hem de eğitim camiasının bir yarası. Çocukların hani ailelerin çocuklarıyla ilgilenmemesi. Anne çalışıyor, baba çalışıyor, çocuklar sokağa bırakılıyor, sonra sonuçta ne oluyor sonuç.”(M25)

Okul müdürü M32 bir araştırmanın ve bulgularının kendisini çok etkilemiş olduğunu söylemiştir. Bu araştırma kesintisiz sorunlu eğitim ile ilgili bir araştırmadır. Bu araştırmanın bulguları için okul müdürü M32'nin ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Yani o sekiz yıllık eğitimle ilgili olan araştırma. Mesela yaş grupları ile ilgili, 6 yaş grubu ile 14 yaş grubunun aynı ortamda olmasıyla ilgili, çocuk gelişimine uygun olmadığıyla ilgili bulgular vardı.”(M32)

Okul müdürleri M37, M38, M48 ve M50'nin çok etkilenmiş oldukları araştırma konuları etkili öğrenme, okulöncesi eğitimin önemi, İngiltere eğitim sistemi ve çocuk istismarı olarak ifade edilmiştir. Okul müdürlerinin bu araştırmalar ve bulgularına ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Araştırma şey üzerineydi daha çok, bu öğrenme etkili öğrenme, etkili öğrenmeyle ilgili.” (M37)

“Bu şeyle ilgili vardı ya gelişimde hani çocuklar ilk 6 yaşına kadar zihinsel gelişimini tamamladığına dair, yani onu anasınıfı öğrencilerine, anaokulu öğrencilerine önemiyle ilgili velilere zaman zaman...” (M38)

“İngiltere'deki eğitim sisteminden bahsetmiştir. Konu olarak ta şöyleydi; öğrencilerin e-okul kayıt sistemi var. Onlarda öğle değil. Kim ne kadar tercih ediliyorsa o kadar şey yüksek. Bu popüleritesi yüksek oluyor ve bu yüzden maaşı da yüksek oluyor.... Yani eğitimde kaliteyi artıran unsurlardan birisi de rekabetti.”(M48)

“İstismara uygulamış öğrencilerle ilgili bir araştırma ve sonuçları beni çok etkilemiştir.”(M50)

Okul müdürü M44 üç araştırmanın ve bulgularının kendisini çok etkilemiş olduğunu söylemiştir. Bu araştırmalar televizyonun öğrenciler üzerindeki etkisi, PISA

ve kitap okuma ile ilgili araştırmalardır. Bu araştırmaların bulguları için okul müdürü M4’in ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Öğrencilerin televizyon seyretmesi ile ilgili onu söyleyebiliriz. Çünkü o araştırma konusundan sonra diyorum ya 6-7-8. Sınıf öğrenci velilerine üç gün üst üste toplayıp o araştırma sonucundan elde ettiğimiz verileri onlarla paylaştım. Yani velinin katkısını öğretmenin katkısını, televizyonun zararını % olarak koyduğum için o araştırmaya güvenerek yani.”(M44)

“Sınav sonuçlarına göre OECD ülkeleri PISA sınavlarında sonuncu sıralardayız. Rahatsız edici bir durum. Bu yapılandırmacı eğitime geçtiğimiz zaman bu sorunun hallolacağı düşünülüyordu. Olmadı. İşte bunu o ülkeler arasında üst seviyeyi yakalamak için neler yapılabilir?”(M44)

“Kitap okumayla ilgili bir araştırma okumuşum. Çok sayfalı, okudum. Çoğu şeyi bana hitap etmediğini gördüm. Çünkü oradaki yapılan araştırma şeydi. Ne diyor öğrencilerin kitap okuması, bunu yaygınlaştırmak, çoğaltmak. Fakat çocuğun okuduğu ders kitabını okuduğu kitaptan sayıyor. Yani öyle olunca bana hiçbir yararı yok. Çünkü ben çocuklarıma hani bunu verecek olsam çıksam desem ki çocuklar sizin okuduğunuz ders kitabı da kitaptan sayılıyor falan. Çocuklar o zaman bizce yeterince kitap okuyamıyor yani.”

Okul müdürü M45 iki araştırmanın ve bulgularının kendisini çok etkilemiş olduğunu söylemiştir. Bu araştırmalar öğrenci başarısına aile ve okulun etkisi ve kötü alışkanlıklar ile ilgili araştırmalardır. Bu araştırmalar ve bulguları için okul müdürü M45’in ifadeleri aşağıda yer almaktadır:

“Konusu Şu eğitimde kimin rolünün fazla olduğuyla alakalı, çarpıcı bir sonuçtu. Orada en çok aile sonra da sosyolojik evre. Yani aklımda kaldığını söylemek istedim. Okullarında bu konuda %10-15’i geçmediğini yani. Bana Şunu anlattı, bana anne baba eğitimine önem vermemiz gerektiğini anlattı.”(M45)

“Avrupa ile bizim aramızdaki hani bu eğitimle alakalı çalışmalarda, 2006’da idi, Şöyle çarpıcı bir araştırma vardı orada, oradaki kötü alışkanlıklar bizdeki kötü alışkanlıklar. Beni en çok etkileyen Şu olmuştu. Bizdeki o sorumluluk duygusunu okuduğumda, oradaki kötü alışkanlıklarla bizdeki kötü alışkanlıklar uygulanma Şekilleri bile, bende farklılık mesela getirdi. Bende Şu karar hasıl oldu, biz mesela çocuklarımızı zoraki eğitim veriyoruz. ... 2006’daydı bu çalışma, çok da detaylı hazırlanmıştı, ben onu dikkatli bir Şekilde okudum.”

4.11. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin

Bulgular

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliği konusundaki verileri çözümlenerek beş kategoriye ayrılabilceği ortaya çıkmıştır. Bu kategoriler “Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik”, “Gelecek İçin Gereklilik”, “Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik”, “Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik” ve “Bilimsel Eğitim İçin Gereklilik” olarak belirlenmiştir. Bu kategorilere ilişkin bilgilere tablo 4.11.1.’de yer verilmiştir.

Tablo 4.11.1. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin Kategoriler

Kategoriler	Frekans (f)
Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik	23
Gelecek İçin Gereklilik	21
Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik	16
Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik	8
Bilimsel Eğitim İçin Gereklilik	2
Toplam	70

Tablo 4.11.1.’de yer alan bulgulara göre, “Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik” kategorisinin frekansı 23, “Gelecek İçin Gereklilik” kategorisinin frekansı 21, “Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik” kategorisinin frekansı 16, “Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik” kategorisinin frekansı 8 ve “Bilimsel Eğitim İçin Gereklilik” kategorisinin frekansı 2 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan bütün okul müdürleri eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu ifade etmişlerdir.

Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik

Aşağıda tablo 4.11.2.’de “Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik” kategorisine ait kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.11.2. Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Eğitimin Gelişmesi (M22, M27, M34, M35, M39, M44, M45, M50)	8
Eğitimin İlerlemesi (M8, M10, M31, M38,)	4
Yönetici Gelişimi (M9, M13, M41)	3
Değişimi Takip Etme (M12, M17, M48)	3
Mesleki Gelişim (M23)	1
Kendini Geliştirme (M30)	1
Kendini Yenileme (M32)	1
Yenilikleri Takip Etme (M20)	1
Karanlık Noktaları Aydınlatma (M5)	1
Toplam	23

Tablo 4.11.2.'de yer alan bulgulara göre “Eğitimin Gelişmesi” kodunun frekansı 8, “Eğitimin İlerlemesi” kodunun frekansı 4, “Yönetici Gelişimi” kodunun frekansı 3, “Değişimi Takip Etme” kodunun frekansı 3, “Mesleki Gelişim” kodunun frekansı 1, “Kendini Geliştirme” kodunun frekansı 1, “Kendini Yenileme” kodunun frekansı 1, “Yenilikleri Takip Etme” kodunun frekansı 1 ve “Karanlık Noktaları Aydınlatma” kodunun frekansı 1 olarak belirlenmiştir. Bu kodlara ilişkin olarak okul müdürlerinin görüşlerine yer verilmiştir.

“Eğitimin Gelişmesi” koduna ilişkin okul müdürü M39 “*Tabii. Zamanın gelişimi, insanların gelişimi, şartların gelişimi eğitimin de gelişmesini gerektirir. Bütün bu gelişimin içerisinde eğitiminde gelişmesi gerektiğini düşünüyorum.*” şeklinde ifade

etmektedir. Benzer şekilde okul müdürü M44 “Evet gereklidir. Çünkü eğitim dinamik bir şey. Sürekli gelişmesi gereken bir şey. O yüzden bununla ilgili araştırmalar çalışmalar devam etmeli.” şeklinde konuşarak eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının “eğitimin gelişmesi” için gerekli görmektedir. Okul müdürlerinin benzer görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Gerekli. Şimdi, gelişim değişim mutlaka şart. Bunu yapamadığın müddetçe yani 1980 eğitim modeline gidemezsin yani. ... Aslında bizim okullarımızda eksikliğimiz şu. Mesela çoklu zeka kavramını Gardner ortaya koymuş. Türkiye Cumhuriyeti bunu almış ve çoklu zeka diye okullara, müfredata sokmuş. Sekiz alan var. Muhammed Bozdağ’ın sosyal zeka diye bir kitabı var. Ben gerçekten bir insanın en önemli zekâsının sosyal zeka olduğuna inanıyorum. O, sekiz zeka arasında yok.” (m22)

“Çünkü neden gerekli insan sürekli değişiyor toplum ve insan sürekli aynı konularda kalırsa, aynı öğretim metotlarıyla kalırsa çok fazla gelişim sağlayacağımızı düşünmüyorum.” (M27)

“çünkü eğitim sürekli gelişiyor. ... seminerlere katılmanın çok yararını gördüm. Eğitim yönetimi, öğrenciye yaklaşım konusunda, öğretmenlerle takip araştırma konusunda. Bu tür konularda çok yararlı biz mesela geçen sene hizmet içi eğitim seminerine katıldım ...” (M34)

“Elbette. Biraz önce tanımladım onu zaten. Dedim ki yani eğitim sürekli değişen ve gelişen bir olgu. ... mesela Hz. Ali diyor ki: Çocuğunuzla 7 yaşına kadar oynayın onunla, 15 yaşından sonra da arkadaşı olarak istişare edin diyor. Bu bugün içinde geçerli ama eğitimde sürekli değişen ve

gelişen olguları işte teknolojik alanda olsun bilimsel alanda olsun takip etmeden bu işi yapamazsın.” (M35)

“Mutlak görüyorum. Bundan sonraki atamalarda keşke hepsi eğitim yönetim mezunu olsa. Yani bu noktada da uuu inşallah köklü bir değişim meydana gelir...” (M45)

“Evet, çünkü bizde eğitimin gelişmesinin temel nedeni eğitim ortamını iyi yönetmektir. Baş aktörü eğitim yöneticileri olduğu için ben önemsiyorum.” (M50)

“Eğitimin İlerlemesi” koduna ilişkin olarak okul müdürü M8 “... Bir konu da araştırma yapılmadan ilerleme olmaz ki. Mutlaka gerekli. Her yerde bu böyle. Tarımda olsun sanayide olsun, ne bileyim eğitimde olsun, yönetimde olsun, araştırma yapılmadan, ne bileyim anket düzenlenmeden ancak geriye gidersin ileriye gidemezsin ki. Araştırma olacak o şart.” diyerek eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine vurgu yapmıştır. Benzer şekilde düşünen okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Araştırma her anlamda şart yani. Eğitimde daha da fazla. Eğitimin ilerlemesi ve daha sağlıklı yapılabilmesi açısından araştırmaların her zaman olması lazım veya nasıl yapılabilir, nasıl yürütülebilir, verimli hale nasıl getirilebilir ondan sonra bu öğrendiklerimizi nasıl kullanabiliriz diye bir araştırmak lazım.” (M10)

“Muhakkak, Her geçen gün ilerleme kaydetmemiz lazım. Yerinde bırakmamak gerekir. Bunların olması için ne yapmak gerekir? Araştırma inceleme...” (M31)

“Tabi ki neden eğitimin ilerlemesi için araştırma olmadan ilerleme olmaz zannediyorum” (M38)

Okul müdürlerinin “Yönetici Gelişimi” koduna ilişkin olarak, eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliği konusundaki düşüncelerine aşağıda yer verilmiştir:

“Mutlaka. Sınav yapıyor vatandaş geliyor. Yani iletişimi zayıf, insana yaklaşımı zayıf. Ondan sonra belki kendinde kibir, gurur vardır veya işin detayına vakıf değildir. Derse çalışmıştır, dersin dışında bir şey yapmamıştır. Ondan sonra idareci başarısız, yetersiz oluyor. İdarecilerin yani bir eğitimden geçmesi lazım. İdarecilerin eksiklerini, hangi konularda yetersiz, hangi konuda verim alınamıyor bir araştırma konusu kapmasında ele alınıp, mevcut idareciler o konularla ilgili hizmet içi eğitimden geçirilmeli. ...” (M9)

“Şu anda çalışan eğitim yöneticileri çok yetersiz. Bilgi ve tecrübe paylaşımı çok az. Dolayısıyla ortaya çok iyi sonuçlar çıkmıyor. İnsanlar hasbel kader yönetici olmuşlar. Bir koltuğa oturmak için ,güce sahip olmak için falan, dolayısıyla o koltuk o insanlara her zaman tam olarak oturmuyor. Kimilerine bol geliyor, kimilerine dar geliyor. Dolayısıyla yöneticinin becerileri dediğimiz şey var ya, okula yansımıyor çocuğa yansımıyor. ...” (M13)

“Gerekli araştırma sonuçlarına göre de idareciler uuu eğitime alınmalı ya da eğitim veren bir adım önde olacak ki etkileyebilsin. ... Gerekli ama sonuçlarının da faydalanacak insanlara ulaştırılması gerekiyor bence. Yani bu araştırma üniversitede yapıлып üniversitede kalmamalı” (M41)

Okul müdürlerinin bir kısmı eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını “Değişimi Takip Etme” açısından gerekli görmektedir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Mutlaka. Yani bilgi çağı sürekli değişen bilgi, bilgi toplumu olma adına değişime ayak uyduracaksın. şimdi çağı yakalamakta yetmiyor, çağın önünde gelişmiş toplumlar gibi yüzyıl önünü de planlama. Bu da ancak araştırmayla mümkün olur.” (M12)

“şimdi şöyle gelişen teknoloji, gelişen kültür yapısı ki çok önemli kültür değişiyor, insanların yaklaşımı değişiyor, bilgi bilgiye ulaşma yollar değişiyor. Ondan sonra globalleşme gibi ne bileyim dünya küçülüyor, küçük bir köy haline geliyor. Tüm bunlar ne yapıyor ister istemez eğitimi etkiliyor ...” (M17)

Okul müdürleri eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını “Mesleki Gelişim”, “Kendini Geliştirme”, “Kendini Yenileme”, “Yenilikleri Takip Etme” ve “Karanlık Noktaları Aydınlatma” açısından gerekli görmektedir. Bu duruma ilişkin bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda aktarılmıştır:

“Daha yeterli, daha yetenekli yöneticilerin oluşması için gerekli veya daha iyi eğitimci oluşması için gerekli.” (M23)

“Evet, çünkü eğitimde faydalı ve yararlı olup olmayacağını araştırma yapacaksın ki, ancak onun yararlı olup olmadığı yararları hangi konular ortaya çıksın. Biz eğitimciyiz. Kendimizi geliştirme açısından gerekli” (30)

“Tabiki tabiki bu araştırmalar olmasa eğitimciler kendilerini yenileyemezler. Ufukları açılmaz. Sadece kendi düşünceleriyle, kendi araştırmalarıyla bir sonuca varılmaz veya varılsa bile bu sonuç kısır olur, yetersiz olur. Bu araştırmaların sonu ışık tutacak.” (M32)

“Her zaman herkes yenilikleri kendisi takip edemiyor. Birilerinin onu takip etmesi lazım bunu araştıran insanlar olmazı lazım o araştırmaların yapılması lazım.... Ben iş yoğunluğum içerisinde hele bir öğretmen, hele bir okul müdürü iş yoğunluğu içerisinde kendileri her şeyi araştıramaz. Ama birileri araştırıp da ortaya çıkartıysa onu bir zahmet okuyup ta öğrenmek gereklidir.” (M20)

“Çok. Şimdi eğitim çok boyutlu, bileşenleri itibarıyla çok boyutlu amaç itibarıyla çok boyutlu. Dolayısıyla birçok boyut karanlıkta. Eğitim alanlar ve verenler bakımından da bireysel ben bunun biraz daha bilimsel temel oluşturmasını istiyorum. Yani veyahutta sadece mevzuata dayalı yönlendirme değil de değişik ekollerin ortaya çıkıp karanlık noktaların aydınlanmasını istiyorum. Bunlarla ilgili araştırmalar yok mu var ama sosyolojik boyutta eğitimin sosyolojik boyutunda eksiklikler olduğuna inanıyorum. Yani psikolojik boyutunda gayet iyi çalışmalar var her şey olabilir ama eğitim sosyolojisi ile ilgili, eğitimin toplumsal boyutu ile ilgili eksikler olduğuna inanıyorum.” (M5)

Gelecek için Gerekliklik

Aşağıda tablo 4.11.3.’de “Gelecek İçin Gerekliklik” kategorisinde yer alan kodlar bulunmaktadır.

Tablo 4.11.3. Gelecek İçin Gereklilik kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Işık Tutma (M15, M16, M29, M32, M37)	5
Yol Gösterme (M11, M18, M21, M49)	4
Planlama (M3, M12, M14, M21)	4
Bakış Açısı Kazandırma (M17, M48)	2
Yöneticileri Yönlendirme (M28, M36)	2
Yol Haritası Çizme (M24)	1
Vizyon Belirleme (M24)	1
Strateji Belirleme (M47)	1
Ufuk Açma (M32)	1
Toplam	21

Tablo 4.11.3.'te yer alan bilgilere göre, “Gelecek İçin Gereklilik” kategorisinde “Işık Tutma” kodunun frekansı 5, “Yol Gösterme” kodunun frekansı 4, “Planlama” kodunun frekansı 4, “Bakış Açısı Kazandırma” kodunun frekansı 2, “Yöneticileri Yönlendirme” kodunun frekansı 2, “Yol Haritası Çizme” kodunun frekansı 1, “Vizyon Belirleme” kodunun frekansı 1, “Strateji Belirleme” kodunun frekansı 1 ve “Ufuk Açma” kodunun frekansı 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinden bazıları eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının okul müdürlerine “Işık Tutma” gibi bir yararının olduğunu belirtmişlerdir. Bu okul müdürlerinden M37 “*Gerekli görüyorum araştırma ne kadar çok yapılırsa, ne kadar çok bilim araştırma yapılırsa o kadar verimli olur veya geleceğe ışık tutar*” diyerek eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde aşağıda bazı okul müdürlerinin açıklamalarına yer verilmiştir:

“Bu araştırmalar en azından, sizin verdiğiniz örnek üzerinden gidelim, özel eğitim gerektiren öğrencilerle öğretmenler arasındaki ilişkiler belli noktada ışık tutmalı.” (M15)

“Bu araştırmalardaki insanlar üzerinde öğretmenler üzerinde öğrenciler üzerinde veliler üzerindeki yapılan araştırmalar bana ışık tutuyor. Bana hazır bir depo, ben onu yaşayarak değil de hazır elimize geliyor. ...” (M16)

“Uygulamaya ışık tutsun tabiki.” (M29)

“Tabiki tabiki bu araştırmalar olmasa eğitimciler kendilerini yenileyemezler. Ufukları açılmaz. Sadece kendi düşünceleriyle, kendi araştırmalarıyla bir sonuca varılmaz veya varılsa bile bu sonuç kısır olur, yetersiz olur. Bu araştırmaların sonucu ışık tutacak.” (M32)

Bazı okul müdürleri ise eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının okul müdürlerine “Yol Gösterme” gibi bir durumunun olduğunu söylemişlerdir. Okul müdürlerinden M11 bu konuda *“tabiki yani en azından bize yol gösterir. Çünkü araştırmalar olmasa ne yaptığımızı, ne yapacağımızı kestiremeyiz”* diyerek eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu ifade etmiştir. Aşağıda bazı okul müdürlerinin görüşleri aktarılmıştır:

“Mutlaka araştırılması lazım ki eksikler açığa çıksın. Ona göre bir yol belirlensin. Araştırılmasının gerekli olduğuna kesinlikle inanıyorum ben. Belli olmadan, bir şey açığa çıkmadan nasıl yol belirlenebilir ki? Araştırmadan?...” (M18)

“Yol gösterecektir geleceği planlanma noktasında...”(M21)

“Kesinlikle yapılmalı eğitim ve öğretimle ilgili araştırmalar. Çünkü eğitim ve öğretimde bir rehber bir kılavuz faydalanmalı yani.”(M49)

Bir kısım okul müdürü (f=4) ise eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının okul müdürlerine “Planlama” noktasında yardımcı olma olduğunu ifade etmişlerdir. Bu okul müdürlerinden M12 “... Şimdi çağı yakalamakta yetmiyor. Çağın önünde, gelişmiş toplumlar gibi, yüzyıl önünü de planlama. Bu da ancak araştırmayla mümkün olur.” (M12) diyerek eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu söylemiştir. Diğer bazı okul müdürlerinin görüşlerine ise aşağıda yer verilmiştir:

“Evet. Yani planlamayla ilgili bu. Varsa sorun ortadan kaldırmayla ilgili”(M3)

“Kesinlikle, yol gösterecektir geleceği planlanma noktasında...”(M21)

Okul müdürleri eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını “Bakış Açısı Kazandırma”, “Yöneticileri Yönlendirme”, “Yol Haritası Çizme”, “Vizyon Belirleme”, “Strateji Belirleme” ve “Ufuk Açma” gibi noktalarda gerekli olduğunu söylemişler. Bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Genel bir bakış olması lazım o yüzden yöneticilerin o araştırmalara daha çok ihtiyacı var.” (M17)

“Araştırmalar tabii gereklidir. ... Eksikliği tamamlar. Yaptığı işlere yön verir.” (M28)

“evet, gerekli görüyorum yöneticileri yönlendirmesi açısından, bizleri yönlendirmesi açısından” (M36)

“evet yani. Tabii yani geleneksel eğitim anlayışından kurtulmamız, yani bir yol haritası çizmemiz açısından önemli ne yapacağımızı önümüze ne çıkıyorsa önümüzdeki sorunu çözüp işi halletmeye çalışıyoruz ama vizyon çizemiyorsun, ne yapacağını bilemiyorsun, neden yaptığımızın arka planı oluşturamıyorsunuz bilgi anlamında.” (M24)

“Gerekli. Niye gerekli? Şunun için gerekli eğitimin mevcut durumunu tespit etme adına, sorunları tespit etme onunla ilgili işte ileriye dönük alınacak stratejileri belirleme adına” (M47)

Uygulama ve Sorunlar İçin Gerekliklik

Aşağıda tablo 4.11.4.’te “Uygulama ve Sorunlar İçin Gerekliklik” kategorisine ilişkin kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.11.4. Uygulama ve Sorunlar İçin Gerekliklik Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Mevcut Durum Tespiti (M4, M47)	2
Verimliliği Artırma (M10, M37)	2
Uygulamaya Yansımaya (M33, M43)	2
Sorun Çözme (M3, M29)	2
Faydası Olma (M19)	1
Eksikleri Açığa Çıkarma (M18)	1
Sorunları Ortaya Çıkarma (M25)	1
Gerçekleri Ortaya Çıkarma (M42)	1
Sorun Tespiti (M47)	1

Eksiği Tamamlama (M28)	1
Tedbirleri Belirleme (M40)	1
Sonuçları Görme (M33)	1
Toplam	16

Tablo 4.11.4.'te yer alan bulgulara göre, "Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik" kategorisine ait kodlar "Mevcut Durum Tespiti", "Verimliliği Artırma", "Uygulamaya Yansıma", "Sorun Çözme", "Faydası Olma", "Eksikleri Açığa Çıkarma", "Sorunları Ortaya Çıkarma", "Gerçekleri Ortaya Çıkarma", "Sorun Tespiti", "Eksiği Tamamlama", "Tedbirleri Belirleme" ve "Sonuçları Görme" olarak bulunmuştur.

Okul müdürlerinden bazıları eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını "Mevcut Durum Tespiti" ve "Verimliliği Artırma" noktasında gerekli görmekte-dirler:

"Tabi yani. Çünkü araştırma yapılmazsa bu eksiklikler neler, fazlalıklar neler bir sonuç çıkacak ortaya." (M4)

"Eğitimin ilerlemesi ve daha sağlıklı yapılabilmesi açısından araştırmaların her zaman olması lazım veya nasıl yapılabilir, nasıl yürütülebilir, verimli hale nasıl getirilebilir ondan sonra bu öğrendiklerimizi nasıl kullanabiliriz diye bir araştırmak lazım." (M10)

Okul müdürlerinden bazıları ise eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını "Uygulamaya Yansıma" ve "Sorun Çözme" açısından gerekli görmektedir:

"ama sadece sonuca bakmak güvenli değil önemli olan o sonuçları mutlaka bir çalışmaya yönlendirmesi lazım ... uygulamaya dönük olması lazım" (M33)

“uygulamalarımıza yani okuldaki belli davranışlarımıza yansımaları oluyor” (M43)

“Evet. ... Varsa sorun ortadan kaldırmayla ilgili” (M3)

“... çünkü araştırma yapılmalı ki o sorunlar çözülsün, ona göre tedbir alınsın. Uygulamaya ışık tutsun tabiki” (M29)

Okul müdürlerinden M19 *“yönetici konusunda olsun öğretmen konusunda olsun toplumu yetiştiren kesim olduğu için, bilinçli olması lazım ... Ondan bir pay alınmasını düşündüğüm için faydası olur.”* diyerek eğitim araştırmalarının “faydası olma” durumundan bahsetmiştir. Bir diğer okul müdürü M18 *“Mutlaka araştırılması lazım ki eksikler açığa çıksın. Ona göre bir yol belirlensin. Araştırılmasının gerekli olduğuna kesinlikle inanıyorum ben. Belli olmadan, bir şey açığa çıkmadan nasıl yol belirlenebilir ki. Araştırmadan...”* eğitim araştırmalarının “eksikleri açığa çıkarma” işlevine vurgu yapmıştır. Okul müdürlerinden M25 ise *“gereklidir yani eğer işte bu Türkiye’deki Tokat’ımızdaki hem eğitim hem öğretim seviyesi belli yani sorun olduğu kesin yani sorunları olduğu kesin yani bunu da mutlaka araştırılarak bulunması lazım”* şeklinde konuşarak eğitim araştırmalarının “sorunları ortaya çıkarma” yararına vurgu yapmıştır. Okul müdürlerinden M47 ise *“Gerekli. Niye gerekli? Şunun için gerekli eğitimin mevcut durumunu tespit etme adına, sorunları tespit etme ...”* diyerek eğitim araştırmalarının “sorun tespiti” noktasında gerekli olduğunu ifade etmiştir. Diğer bir okul müdürü M28 ise *“Araştırmalar tabii gereklidir. ... Eksikliği tamamlar. Yaptığı işlere yön verir.”* diyerek eğitim araştırmalarının gerekliliğinden bahsetmiştir. Okul müdürlerinden M40 *“Evet. Kalkınma planları gibi ülkenin her alanda yapılacak*

çalışmalara veri sağlar. Alınacak tedbirleri belirlemede önemli” (M40) diyerek tedbirleri belirleme açısından, M33 ise “sonuçlarını görmek açısından gerekli görüyorum. Ama sadece sonuca bakmak güvenli değil önemli olan o sonuçların mutlaka bir çalışmaya yönlendirmesi lazım” diyerek sonuçları görme açısından eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine vurgu yapmışlardır.

Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik

Aşağıda tablo 4.11.5.’te “Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik” kategorisine ait kodlar verilmiştir.

Tablo 4.11.5. Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Bilgi Sahibi Olma (M2, M6, M17, M48)	4
Bilgi Kazanımı (M16, M42)	2
Veri Sağlama (M26, M40)	2
Toplam	8

Tablo 4.11.5.’te yer alan bilgilere göre, “Bilgi Sahibi Olma” kodunun frekansı 4, “Bilgi Kazanımı” kodunun frekansı 2 ve “Veri Sağlama” kodunun frekansı 2 olarak yer almaktadır.

Okul müdürleri eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının “Bilgi Sahibi Olma” ve “Bilgi Kazanımı” noktasında gerekli olduğunu söylemişlerdir. Okul müdürlerinden M6 *“her işin mutlaka bir eğitimi var. Yani bir eğitim almadan bir konu hakkında işte bir konu hakkında yeterli anlamda bilgiye sahip olamıyorsunuz. ...”* diyerek eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu söylemiştir. Diğer bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Tabi şimdi herkes bu araştırmayı yapamaz. En azından yapılan araştırmalarda hangi yöntemler izlenirse daha verimli olur. Yani onları öğrenmiş oluruz” (M2)

“Bu araştırmalardaki insanlar üzerinde öğretmenler üzerinde öğrenciler üzerinde veliler üzerindeki yapılan araştırmalar bana ışık tutuyor. Bana hazır bir depo, ben onu yaşayarak değil de hazır elimize geliyor. ...” (M16)

“Evet, ... En basiti sınıf yönetimini öğrenebilirsin orda” (M42)

Okul müdürlerinden M26 ve M40, eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarını “Veri Sağlama” açısından gerekli olduğunu ifade etmektedirler:

“Ben mevcut veri olduğu zaman çözüm yollarını rahat bulurum. Elimde mutlaka çözüm şeyi olması lazım, veri olması lazım” (M26)

“Evet. Kalkınma planları gibi ülkenin her alanında yapılacak çalışmalara veri sağlar. Alınacak tedbirleri belirlemede önemli” (M40)

Bilimsel Eğitim İçin Gereklik

Aşağıda tablo 4.11.6.’da “Bilimsel Eğitim İçin Gereklik” kategorisine ilişkin kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.11.6. Bilimsel Eğitim İçin Gereklik Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Bilimsel Temel Sağlama (M5)	1
Bilimsellik Kazandırma (Eğitime) (M6)	1
Toplam	2

Tablo 4.11.6.'da yer alan bilgilere göre, “Bilimsel Temel Sağlama” kodunun frekansı 1 ve “Bilimsellik Kazandırma (Eğitime)” kodunun frekansı 1 olarak bulunmuştur.

Okul müdürleri (M5, M6) eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının “Bilimsel Temel Sağlama” ve “Bilimsellik Kazandırma (Eğitime)” noktasında gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Aşağıda bu okul müdürlerinin görüşlerine yer verilmiştir:

“Çok. Şimdi eğitim çok boyutlu, bileşenleri itibarıyla çok boyutlu amaç itibarıyla çok boyutlu dolayısıyla birçok boyut karanlıkta. İu eğitim alanlar ve verenler bakımından da bireysel ben bunun biraz daha bilimsel temel oluşturmasını istiyorum. ...” (M5)

“Her işin mutlaka bir eğitimi var. Yani bir eğitim almadan bir konu hakkında işte bir konu hakkında yeterli anlamda bilgiye sahip olamıyorsunuz. Mutlaka eğitimin bir işin bilimsel yönü olması gerekiyor” (M6)

4.12. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Göstermelerine İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla araştırmaya dayalı görüşler ortaya koyma, araştırmayı dayanak olarak gösterme durumları, veri seti çözümlenerek iki kategori içerdiği belirlenmiştir. Bu kategoriler “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koyma” ve “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koymama” olarak ifade edilmiş ve aşağıda tablo 4.12.1.'de gösterilmiştir.

Tablo 4.12.1. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Gösterme Durumlarına İlişkin Kategoriler

Kategori	Frekans (f)
Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koymama M1, M2, M3, M4, M6, M7, M8, M13, M14, M16, M17, M18, M19, M20, M23, M26, M27, M28, M29, M30, M31, M33, M35, M38, M39, M40, M41, M42, M43, M46, M47, M49	32
Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koyma M5, M9, M10, M11, M12, M15, M21, M22, M24, M25, M32, M34, M36, M37, M44, M45, M48, M50	18
Toplam	50

Tablo 4.12.1.'de yer alan bilgilere göre, “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koymama” kategorisinin frekansı 32 ve “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koyma” kategorisinin frekansı 18 olarak yer almaktadır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğunun (f=32) yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla araştırmaya dayalı görüşler ortaya koymadığı ortaya çıkmıştır.

Okul müdürü M14 “*bire bir öyle şey yok. Fakat sağdaki kitaptan soldaki kitaptan derken toparlanıyor, birleşiyor. Ama filan araştırma yapmış ona dayanarak deme şansımız olmuyor.*” biçiminde görüş belirtmiştir. Oku müdürü M19 ise “*Kesinlikle hocam. O zaten etkili olması için vermiş olduğu şeyin desteklenmediği zaman bir amacı olmaz. Ama isimle desteklenirse verilerle desteklenirse daha etkili oluyor. Şimdi şunu kullandım desem şuanda aklıma bu gelmiyor ama. ...*” şeklinde

görüş bildirmiştir. Okul müdürü M46 “okullaşma oranı var işte yönetimde insan ilişkileri var, yöneticilik görevleriyle ilgili okul müdürlerinin araştırmaları var ama ben araştırma isimlerini hatırlayamadığım için nerden biliyorsun geçerliliği ne bu tür sorularla karşılaşıyorum. O nedenle pek fazla şey söylemiyorum.” biçiminde düşüncesini ifade etmiştir. Okul müdürü M31 de “Çocuklara uyguladığımız bazı şeyler var. Yapacağımız işlerde anket gibi şeyler kullandığımız oluyor. Öğretmenlere bazen nabız yoklaması sözlü olarak konuştuğumuz şeyler oluyor. Destek görecek mi görmeyecek mi onun üzerinde bazen arkadaşlara bir konu üzerinde konuşuyoruz.” şeklinde görüş belirterek yapılmış bir eğitim araştırması ile ilgili bir örnek vermemiştir. Benzer şekilde okul müdürü M13 “eğitim araştırması olarak değil de mesela ben her zamana okuma yazma eğitiminde tümünden gelim değil de tüme varım metodunu savunuyordum. Bakanlık o dönemde cümleden kelimeye ve heceye doğru. Ben bunu çok yerde yanlış olduğunu savundum” biçiminde ifade etmiştir. Okul müdürü M3’te “Yani kurduğumuz bir cümlenin mutlaka araştırılmalı söylemiş, şu okula şöyle olmuş. Hani bu bilimsel araştırma olmayabilir.” biçiminde görüş ifade etmiştir.

Okul müdürü M5 konuyla ilgili olarak “şimdi bizim projemizde var bununla ilgili. Ben Ziya Selçuk’un araştırmasını hem seminer olarak hem de daha sonra kendisine sorup notları aldığımda, öğretmen yeterliliği eğitim öğretimde en önemli ana unsur olduğu sonucundan hareketle “beraber öğreniyoruz” diye bir proje yaptık. Çünkü öğretmen yeterliliği artırılması, eğitimin hızlanması eğitimin kalitesi açısından büyük imkân olduğu için, ben ve öğretmen arkadaşlar olarak birbirimizi eğitmek için bir proje yaptık. ... Bizde şey yok u ilköğretimde olduğu gibi bir dönem yok yalnız bizim okulun kendine has özelliği var, 1 Mayıs’ta okullar kapanır 1 Kasım’a kadar öğretmenler boşta kalıyor. Bomboş öğretmen hiçbir işe yaramıyor ve öğretmen meslekten soğuyor.

Daha sonra döndüğü zaman okula adaptasyon, liseye adaptasyon, okul kültürüne adaptasyon ciddi sorunlar yaşıyor ve bu hayat tarzına dönüştüğü zamanda öğretmeni eğiterek bu işi kolaylaştırması bir tarafa zorlaştırıyor. Öğretmeni biz kontrol etmeye uğraşıyoruz. Tabi bunda da ciddi bir bilgi eksikliği, sistemden kopma olduğu kesindi. Biz ziya Selçuk verilerini kullanarak proje yaptık. Valilikte onayladı İl Milli Eğitim Müdürlüğü onayladı. Herkes bir konu aldı ve bu konu biz panel şekilde konferans seminerde de panel şekilde karşılıklı mesela çoklu zekâ kuramı nedir gibi, öbürü ahlak eğitimi konusu, öbürü sınıf geçme mevzuatını aldı öbürü bilmem şunu aldı etiği aldı hepimiz bir konu belirtip anketle belirlendi. En çok eksikimiz nedir? Herkes yazdı bunu ondan da bir öncelik yaptık. Ankette atıyorum elli konu çıktıysa biz bunun sekiz tanesini aldık. Sekiz konuyu da biz anlattık. Dinleyici de biziz sunanda biziz sorular soruluyor. Yani mesela birçoğu u mesela sosyal etkinlikler ile ilgili ben kimsenin hiçbir şey bilmediğinin farkına vardım ve herkeste bunun farkına vardı. Böyle bir mevzuat var ya hiç kimse bir şey bilmiyor mesela. Sınıf geçme ilgili yirmi yıldır çokta bir şey bilmediğimizi biliyoruz. Çoklu zeka kuramını ilk defa duyan arkadaşları gördük misal. Kameralı modeli tartıştık.” biçiminde görüş belirtmiştir.

Okul müdürü M9 “Diyelim başarıyla ilgili örnek verdiğimizde vereceğimizde bu işleri öğrenilmiş çaresizlik varya Amerika’da pireler üzerinde yapılan bir araştırmada kafesin içinde serbest bıraktıktan o ölçüde zıplıyorlar. Yani bunu örnek verdim araştırmayı örnek veririm. Bu doğrultuda biz bu tip örnekler veriyoruz. Faydalı da oluyor” biçiminde somut örnek vermiştir.

Okul müdürü M10 “Bu tür yaklaşımlar oluyor. Yani her zaman da ihtiyaç duyuyorsunuz. Bireysel ve bilimsel toplantılardan veya seminerlerden, konferanslardan edindiğimiz şeylerle yani. Hizmet içi eğitim seminerlerine gidiyorsunuz. Orada bir

şeyler açıklanıyor, söz ediyorsunuz ediliyor. Geldiğinizde ki bakın arkadaşlar böyle böyle bir problem karşısında yapılmış araştırmalar bunu gösteriyor. Bu sonuçlar elde ediliyor.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Okul müdürü M12 *“yani mutlaka öğretmenler kurulunda. Mutlaka zor bir hazırlık yapıyoruz. Bu daha çok öğrenci psikolojisi ile ilgili model öğretmenle ilgili şeylerde daha çok ve okul ortamı ile ilgili araştırma sonuçları gündeme getiriliyor.”* şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M15 *“Tabi. Bu TKY çalışmalarında mesela çok okumuştum. Orada bulduğum örnekleri kullanmışımdır mesela. Yani şu an aklıma gelen bunlar.”* biçiminde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M22 *“Mutlaka. Özellikle toplantı yapmadan önce, gittiğimiz seminerlerden öğrendiğimiz bir şey varsa onu not alıyorum. Aldığım notu da toplantıda şu adamın şu araştırması diye.”* biçiminde görüş belirtmiştir.

Okul müdürü M24 *“evet bir iki kurul toplantısında ne söyleyeceğim konusunda hazırlık yaptım. Yazılmış bir iki kitaptaki onla ilgili bölümleri altını çizipte kullandığım elbette oldu. Etkisini tabi bence etkili olduğunu düşünüyorum. Çünkü ben mesela iki lafı bir araya getirmekte sıkıntı çekerken hazır benim hayal ettiğimi adam düzenlemiş şey yapmış tertip etmiş güzel bir şekilde sunuyor yani. O bilgileri bende ondan şey yapınca referans alarak yaptığımda not aldığımda söylediğimde şey oluyor daha etkili oluyor.”* şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M32 *“iletişim diyeyim mesela bu konuyla ilgili çok yoğunlaştım. Çünkü birkaç defada seminer verdim öğretmenlerimize velilerimize de. Bu manada öğretmenlerimiz tarafından benim hazırladığım seminer konusu olarak verdim. ...*

Malum bu konuda nasıl söylesem biz kıdemli öğretmenlerde göreve yeni başlayan 3-5 yıllık öğretmenle 10-15 yıllık öğretmen arasında ciddi çatışmalar ortaya çıkıyor. Çatışma diyorum bu kavramı ilk defa kullanıyorum bak ve bu çatışma sağlıklı yönetilemiyor şiddete dönüşebiliyor. Hâlbuki bir kurumda en faydalı şeylerden biride çatışmadır. Ben ona inanıyorum ve öyle olduğunu biliyorum. Yani araştırma sonuçlarının bir kısım eğitimcilerin bu konuda yoğunlaştığını biliyorum ve inanıyorum da.” biçiminde görüş belirtmiştir.

Okul müdürü M44 “Veli toplantısında, az önce, söyledim. Hatta çıktısını almıştım. Yani öğrenci başarısında şu üniversitede yapılan araştırmaya göre % 52 oranında veliler etkili, % 12 öğretmen etkili, bunu üniversite söylüyor ben söylemiyorum. Öğretmenler kurulunda yaptığımız toplantıların çoğunda mutlaka belgeye dayalı söyleyeceğim eğer yüzde verecek olursam veyahut sayısal bir veri verecek olursam mutlaka araştırmaya dayalı ortaya bir belge koyarım.” biçiminde düşüncelerini ifade etmiştir.

Okul müdürü M45 “Evet hatırlıyorum. Yani kullanıyorum. eee Nail Bey’in, bu arada tabi görüştüğümüz için, bu noktada da bayağı bir araştırmaları var. Evet, onlardan zaman zaman bizlerde faydalanıyoruz.” biçiminde görüş bildirmiştir.

Okul müdürü M48 “Yapılan araştırma sonuçlarından bahsediyorum. Mesela kitap isimlerini vererek bahsediyorum. Doğan Cüceloğlu’nu kullandığım oluyor ondan sonra üstün dökmen ondan sonra yönetici seminerleri veriyorsam işte Aytaç Açıkalin ı genellikle ya kitaplara yönlendiriyorum bu tür şeyleri yapıyorum.” şeklinde görüş bildirmiştir.

Okul müdürü M50 *“Sıklıkla mesela kitap okumayla, öğrenci öğretmen ilişkisiyle, mesela insan ilişkileri ile ilgili araştırmalar. Mevlana’dan almışım mesela veya bir akademisyenden almışım kitap okumanın dünyadaki araştırması yapılmış bizde ki nedir? Ben şu an hazırlıyorum öğretmenler kuruluna hazırlıyorum hepsi ayağı yere basan örnekler sordukları zaman direk ismini verebileceğin şeyler bunlar.”* biçiminde düşüncelerini ifade etmiştir.

4.13. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasına Olan Güven Düzeylerine İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin eğitim araştırmalarının güvenilirliğine ilişkin beş kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler “Araştırmaları Çok Güvenilir Bulma”, “Araştırmaları Güvenilir Bulma”, “Araştırmaları Az Güvenilir Bulma”, “Araştırmalara Güvenmeme” ve “Yorum Yapmama” olarak ifade edilmiştir ve aşağıda tablo 4.13.1.’de gösterilmektedir.

Tablo 4.13.1. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmalarına Güven Durumları

Eğitim Araştırmalarının Güvenirliğine İlişkin Kategoriler	Frekans (f)
Araştırmaları Çok Güvenilir Bulma M2, M22, M24, M25, M45	5
Araştırmaları Güvenilir Bulma M1, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M15, M16, M17, M18, M19, M21, M30, M32, M33, M34, M35, M37, M39, M40, M41, M42, M43, M44, M48	28
Araştırmaları Az Güvenilir Bulma M9, M23, M27, M28, M29, M31, M36, M38, M46	9
Araştırmalara Güvenmeme M12, M13, M14, M20, M26, M49, M50	7
Yorum Yapmama M47	1
Toplam	50

Tablo 4.13.1.'de elde edilen bulgulara göre, okul müdürlerinin eğitim araştırmalarının güvenilirliğine ilişkin olarak 5 okul müdürü "Araştırmaları Çok Güvenilir Bulma", 28 okul müdürü "Araştırmaları Güvenilir Bulma", 9 okul müdürü "Araştırmaları Az Güvenilir Bulma", 7 okul müdürü "Araştırmalara Güvenmeme" ve 1 okul müdürü "Yorum Yapmama" kategorisinde yer almaktadır. Buna göre araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğu (f=28) eğitim araştırmasını güvenilir bulmaktadır.

Eğitim araştırmalarının çok güvenilir bulunduğunu ifade eden bazı okul müdürlerinin görüşleri aşağıda yer almaktadır:

“Geçerli ve güvenilirdir. ... Doğru olarak yapılıyor. Mevcut durumu saptamada sıkıntı yok ama nasıl uygulanacağı konusunda Türkiye şartlarında biraz akademisyenler.”(M22)

“Güven düzeyim yüksek.”(M24)

“Ağırlıklı olarak güveniyorum. Herhalde yanlış yönlendirmek için insanları o kadar çaba sarf edilmez.” (M25)

“%85 oranında güveniyorum. Bir emek verilmiş, tecrübeleri yansıtır. Yani genel olarak güveniyorum.” (M45)

Okul müdürlerinin çoğunluğu (f=28) eğitim araştırmalarının güvenilir olduğunu ifade etmişlerdir.

“Yani burada 1-5 arası diyecek olursak 3 olabilir. Çünkü anketler pek önemsenmiyor”(M3)

“Yani tabi bilimsel temeli var bunun. Güvenilirliği vardır. ...Yani politik olmayan veya siyasi bir düşünce içermeyen, taşımayan, içermeyenlerin hepsi güven verici olarak düşünüyorum.” (M4)

“Tam olarak güvenmiyorum. Yüzde elli yüzde elli diye bilirim. Bu araştırma yapan kişinin bence şeyine bağlı, iyi niyetine bağlı, yani gerçekten verilere dayalı araştırma yapıyorsa. Bu araştırmaları yapan kişiler bilmiyorum gerçekten denekler üzerinde ya da işte öğrenciler üzerinde birebir gerçekten yapıyorlar mı? Ya da işte onları masa başında oturup yazıyorlar mı?”(M6)

“Bilimsel verilerin doğruluğunu test etmek, beni aşan bir şey benim söyleyebileceğim şey ancak duygusal olabilir. Yani eksikliği olabilir bilimsel bir çalışmanın ama bir taraftan mutlaka doğruluğu vardır. Değerlendirilmesi gerekir diye düşünüyorum. Güveniyorum diyebiliriz yani”(M11)

“Bu son dönemlerde değişti daha önceki dönemlerde daha çok belli kişilerin hayatı yaşamadan, pratiği yaşamadan o alanda, sahada yer almadan dışarıdan gözlemlerle ancak bu iş yapılıyordu. Ama şimdi biraz daha değişti.”(M15)

“Son zamanlarda inanmaya başladım. Son zamanlarda inanıyorum yani. Şimdi gerçekten genç arkadaş yeni arkadaş daha profesyonel enerji yaratıyor. Oturup da masa başında siz şu anketleri masa başında da doldurabilirsiniz ama son zamanlarda bakıldığı zamanlar gerçekten bu işi kaynağı da öğrenilerek yapılmaya çalışıldığını kanaat ettim.”(M18)

“Güveniyorum ama yüzde 100 değil yüzde 60 civarı diyebiliriz. Bu genel manada şey yapıldığı için, özeldeki eğitim kurumlarının da sorunlarına çözüm bulunamıyor. Mesela bu 8 yıllık eğitimle ilgili Türkiye’de yapılan eğitimle ilgili uygulamalarda rapor düzenleniyor. Ancak herhangi bir okul için yapılmıyor direkt olarak genele gidildiği için mesela Namık Kemal olsun veya bizim okul, hiç fark etmez her okulun ortamı farklı olduğu için haliyle sorunları da farklı oluyor. Bu yüzden tam anlamıyla ifade etmediğini düşünüyorum.”(M32)

“Güveniyorum. Bilimsel araştırmaya daha fazla önem veriliyor. Yani bu yazılan ve eğitimle ilgili anketler olsun seminerler olsun eğitimler olsun, bu işin üstüne daha ciddi gidiliyor. Daha profesyonel anlamda çalışma yapılıyor.”(M37)

“Genel olarak güveniyorum %100 değil de genel olarak güveniyorum.”(M39)

“Güven düzeyim normal diyebiliriz. Veri toplama ve deneklerin cevaplamadaki samimiyeti önemli.”(M40)

“Genel olarak güvenilir buluyorum. Gerçekten yeni yetişen özellikle doktora, yüksek lisans akademik eğitim yapan kişilerin çok gayretli olduğunu seziyorum, görüyorum. Eskiden belki kağıt üzerinde kalıyordu, yapılmış gibi gösteriliyordu.”(M44)

Eğitim araştırmalarının güvenilirliğini 9 okul müdürü az güvenilir olarak ifade etmiştir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bence ben tam emin değilim güvenirliliği açısından. Kopya ve misyon çalma yani kültürümüze uyuşmayan bazı şeyler. Yani insan bazen yanlış davranabiliyor. Yani araştırmada olsa, elinde veride olsa, bazen bu verileri fikri doğrultusunda çarpıtıp yazıya dökabiliyor. Özellikle siyasi anlamda, sosyal anlamda bazen kuşularınız oluyor. Eğitim anlamında da bakıyorsunuz. Mesela bakıyorsunuz 8 yıllık eğitimle ilgili özellikle hep yanlış yazıldı. Hiç işin içinde olmayan şeyler araştırmadan yazıldı. Hâlbuki biz işin içindeyiz. Eşim de öğretmen. Yani 6 yaşında, 7 yaşında çocukla 14

yaşında bir çocuğun eğitiminin bir arada yapılması sakıncalı. Ama bizim bazı hocalar araştırmalarda gayet böyle suistimal gösteriyor.” (M9)

“Araştırmayı yapan kişilerin yetersizliği nedeniyle az güveniyorum.” (M23)

“Yapılan araştırmalar çok inandırıcı gelmiyor. Çok güvenilir değil” (M27)

“Güvenilirliği düşük.” (M28)

“Az güveniyorum.” (M29)

“Tam bir inceleme yapılmıyor belki veyahut işin kaynağına, menşesine, derine. Çözüme yönelik şeyler değil” (M31)

“Taraflı olduğunu düşünüyorum. Çokta güvenmiyorum değil yani güveniyorum da.” (M38)

“Bende bıraktığı izlenim, hiç bir şey değişmemiş gibi geliyor. Yapılan araştırma sonuçları hep birbirine benzer çünkü. En basitinden yöneticilikle ilgili araştırmalar vardı. Yöneticilerin en çok uğraştığı işler nedir diye? İşte 10 yıl önce bina işlediğinden bahsetmiş, yine aynı şeylere devam ediliyor ve sorun çözülmüyor ya da yapılanlar bir işe yaramıyor. Araştırmalar yapılıyorsa, bir şey çözüyor bir şeyi çözmesi lazım bir yere gitmesi, varması lazım diye düşünüyorum.” (M46)

Eğitim araştırmaları için 7 okul müdürü güvenmediklerini ifade etmiştir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Ben düşünmüyorum çok gerçekçi olduğunu düşünmüyorum. Türkiye de sadece eğitimle ilgili değil, birçok başka alanlarla ilgili araştırmaların güvenilir olduğunu düşünmüyorum.” (M12)

“Gerçeği yansıtmıyor. ... Yöntem problemleri var. Bu araştırmalarda gönüllü olmayan insanlara veriyorlar katılımcı olarak. Milli Eğitim’den bir yazı. Ben öğrenci olsam, yapmak istemiyorum gıcıklığına ters şeyler yazarım. Sonra elimde anket var gönüllü kimler var dağıtırsın bunu yapmak lazım.” (M13)

“Hayır, yok inanmıyorum. Çünkü milli eğitim yok siyasi eğitim var.” (M14)

“Araştırmaların içindeki anket kısımların güvenilirliğine inanmıyorum. Anket sonuçlarını yüzde olarak veriyorsa onun doğruluğuna inanmıyorum” (M20)

“Düşünmüyorum, hep kağıt üzerinde kalıyor. Yani yapılan araştırmalar çözüm olmadı.” (M26)

“Gerçeği yansıtmadığı için güvenmiyorum. Yapılan araştırmalar belli araştırmalar belli düzeyde belli çevrede yapılan araştırmalar.” (M49)

“Şüpheli şekilde yaklaşıyorum. Güvenilir bulmuyorum. Bir yerden kopyalama, sipariş üzerine yazma, masa başında yazma gibi nedenlerden dolayı güvenimiz sarsıldı.” (M50)

Bir okul müdürü (M47) ise eğitim araştırmalarının güvenilirliği ile ilgili herhangi bir yorum yapmak istemediğini belirtmiş ve konuda şöyle söylemiştir:

“Türkiye’de yapılan eğitim araştırmalarıyla ilgili, baştan sona çok iyi bilgi sahibi olmadığım için şimdi yorum yapmakta çok doğru olmaz. Ben diyorum ki öyle bir eğitim araştırması takip edipte, okuyup onun üzerinde bir yorum yapmak bilmediğim için yorum yapamam.” (M47)

4.14. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasını Kim Yapmalı Değerlendirmesine İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin eğitimin araştırmalarını kimin yapmasına ilişkin görüşleri 3 kategori altında toplanmış ve Tablo 4.14.1.’de gösterilmiştir. Bu kategoriler “Akademisyen”, “Uygulamanın İçinde Olanlar” ve “Diğer” olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.14.1. Araştırmayı Kim Yapmalı Değerlendirilmesine İlişkin Kategoriler

Kategori	Frekans (f)
Akademisyen M1, M2, M3, M4, M5, M7, M8, M9, M11, M15, M17, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M30, M33, M34, M35, M37, M38, M39, M40, M42, M43, M44, M45, M46, M47, M50	33
Uygulamanın İçinde Olanlar M6, M7, M10, M12, M14, M19, M28, M29, M31, M34, M36, M38, M41, M42	14
Diğer M13, M16, M18, M26, M27, M32, M44, M48, M49	9
Toplam	56

Tablo 4.14.1.’de yer alan bulgulara göre, eğitim araştırmasını 33 okul müdürü “Akademisyen”, 14 okul müdürü “Uygulamanın İçinde Olanlar” ve 9 okul müdürü

“Diğer” olarak ifade etmiştir. Okul müdürleri eğitim araştırmasını akademisyenlerin yapması (f=33) yönünde ağırlıklı bir görüş ortaya koymuştur.

Eğitim araştırmasını kim yapmalı sorusuna, akademisyenler kategorisinde yer alan okul müdürlerinin görüşlerine ilişkin kodlar tablo 4.14.2’de yer almaktadır.

Tablo 4.14.2. Akademisyenler Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Akademisyenler (M1, M2, M4, M5, M7, M8, M11, M15, M17, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M30, M33, M35, M37, M38, M39, M40, M42, M43, M44, M45, M46, M47, M50)	30
Eğitimin İçinde Olan Akademisyen (M34)	1
Pratik Bilgisi Olan Akademisyen (M3)	1
Uygulama Veya Deneyimi Olan Akademisyen (M9)	1
Toplam	33

Tablo 4.14.2.’de “Akademisyen” kategorisinde yer alan kodlara göre, 30 okul müdürü “Akademisyen”, 1 okul müdürü “Eğitimin İçinde Olan Akademisyen”, 1 okul müdürü “Pratik Bilgisi Olan Akademisyen” ve 1 okul müdürü “Uygulama Veya Deneyimi Olan Akademisyen” olarak ifade etmiştir. “Akademisyen” koduna ilişkin bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Okul müdürlerinden M1 *“Araştırma üniversite yapılır. Mesela bakanlığın yapacağı araştırmalara güvenmiyorum. Amir memur ilişkisi içerisinde bu çalışmalar sağlıklı yürümesi şansı hiç yok, çok zor.”* diyerek araştırma-üniversitesi ilişkisinin vurgulamıştır. Okul müdürü M4 ise *“Akademisyenler yaparsa daha iyi olur. Onlar*

yapıyor zaten.” diyerek akademisyenlerin araştırma yapmasının gerektiğini ifade etmiştir. Bazı okul müdürleri araştırma yapmanın uzmanlık gerektirdiğini ve araştırmacının bağımsız olmasını, hiçbir etki altında kalmaması gerektiği konusunda ifadeler kullanmışlardır:

“Akademisyenler. Onların yapması gerekebilir bu işleri. Uzmanlığı o yani onun şeyini almadım, eğitimini almadım.” (M8)

“Daha çok akademisyenlerin yapması taraftarıyım. Daha bağımsız hareket etme hakları var yani onların. Yönlendirme olmayabilir ya da çok az etkili olur, daha az etki olabilir.” (M21)

“Yani akademisyenlerin yaptığı daha profesyonel ve daha çok objektif olur yani daha bir uzman.” (M37)

“ Alanı ile ilgili uzman artı bu konuda olayları tarafsız araştırabilen yorumlayabilen kişilerin yapması bence daha uygun. Akademisyenler yapabilir yani.” (M47)

Aşağıda diğer bazı okul müdürlerinin görüşleri aktarılmıştır:

“Akademisyenler. Yani akademik olsa bilgi birikimi daha fazla olur.” (M5)

“Bence bu işte daha diri, daha canlı olabilecek kişiler akademisyenlerdir. O zaman akademisyen bilgi toplarken de kendini zenginleştirmek zorundadır.” (M23)

“Akademisyenler bu konuda daha gerçekçi olur. Akademisyenlere neden güveniyoruz? Bu bulguları, bu araştırmaları daha ciddi yapmalarından dolayı yani alanında uzmanlar.” (M33)

“Bu tamamen kişiye bağlı bir olay, yani kişinin azmine, kişinin çalışmasına bağlı Türkiye’de üniversitelerde hala daha çok ciddi araştırmalar yapıldığına inanıyorum” (M45)

“Güvendiğim, başarılı bulduğum akademisyenler de var güvenmediklerim de var. Akademisyenler yapmalı tekniğini bildikleri için, ama bizi kafamızdaki şüphelerden arındırmalı.” (M50)

Aşağıda Tablo 4.14.3.’te “Eğitim Uygulamalarının İçinde olanlar” kategorisine ilişkin kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.14.3. Eğitim Uygulamalarının İçinde olanlar Kategorisine İlişkin Kodlar

Kodlar	Frekans (f)
Eğitimin İçinde Olanlar (M10, M12, M14, M19, M34, M36, M38, M42)	7
Öğretmen (M6, M7, M28, M31, M41)	5
Eğitimciler (M14)	1
Uygulayıcılar (M29)	1
Toplam	14

Tablo 4.14.3.’te yer alan bulgulara göre, “Eğitimin İçinde Olanlar” kodunun frekansı 7, “Öğretmen” kodunun frekansı 5, “Eğitimciler” kodunun frekansı 1 ve “Uygulayıcılar” kodunun frekansı 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinden M7 “*öğretmenlerin yapması daha uygun. Eğer bu alanda bir araştırma yapılması gerekiyorsa bence işin içinden gelen insanların yapması daha uygun*” diyerek öğretmenin araştırmacı kimliğine vurgu yapmıştır. Okul müdürü M5 ise “*Tabiki bunu planlayanlar çok önemli. Mutlaka eğitimini almış ve pratik bilgisi olan eğitimciler tarafından, eğitim programcısı da olabilir. Ama mutlaka eğitimini almış olacak, yani mutlaka sorduğu sorularda çok önemli.*” diyerek araştırmacının eğitimde pratik bilgisinin olması ve araştırma eğitimi alması gerektiğini ifade etmektedir. Okul müdürü M10’da “*Eğitimin içinde olanlardan olmalı kesinlikle bir. Bir ikincisi de yani araştırma teknik yöntemlerini bilen... ve onu değerlendirebilen.*” diyerek benzer düşüncelere sahiptir.

Okul müdürü M19 “*sadece akademisyenlere bırakmamak lazım. ... Uygulamanın içinden gelen kişiler olması lazım*” diyerek akademisyenlere karşı bir güvensizlik belirtmiş ve akademisyenlerin eğitim anlamında uygulama tecrübelerinin olması gerektiğini söylemiştir. Benzer şekilde okul M12 “*Eğitim araştırması bir kere eğitimin içinde olan insanlar çeşitli kademelerde eğitim öğretimde bulunan insanlar tarafından. Bu sadece mesela belli bir bölümde okumuş pat diye araştırma görevlisi olmuş doçent, profesörün bile sağlıklı bir şey yapacağını düşünemiyorum. Eğitim öğretimle ilgili ancak yaşanılarak bir yere gelmiş insanlar tarafından yapılırsa etkili olabileceğini düşünüyorum.*” şeklinde cevap vermiştir.

Okul müdürü M29 akademisyenlere güvenmediğini belirtmiş ve “*ilgili kişiler yani akademisyen değil de bizzat o eğitim ortamında çalışanlar ... Akademisyenlere şundan dolayı güvenmiyorum masa başında, uygulamada olmadıkları için sorunları bilemiyorlar*” diyerek akademisyenlerin eğitim ile ilgili sorunlara yabancı olduklarını ifade etmiştir. Benzer bir düşünceyi okul müdürü M41 şöyle dile

getirmiştir: “Akademisyenlerin yapmasına sıcak bakmıyorum. ... Onlardan ziyade okul da birebir çalışan öğretmenlerin, araştırma yapıp o araştırma sonuçlarını da mesleğine yansıtmasıyla daha başarılı olacağını buluyorum, iş başında olacak yani böyle üniversitede öğrenciden soyutlanmış bir grup değil de, çalışan öğretmenin işin içinde olanlar olması lazım.” Yine okul müdürü M36 “Alanında uzman, akademisyenlerden uzak, bunun içinde bulunan insanlar.” diyerek akademisyenlere olan bakış açısını ifade etmiştir.

Aşağıda konuyla ilgili bazı okul müdürlerinin görüşleri aktarılmıştır:

“Eğitimciler yapmalı. ... İlköğretimle ilgili bir araştırma yapılacaksa ilköğretim de tecrübesi olan, orda çalışmış olan o bölümü bitirmiş olan kişiler birlikte yapmalı.” (M14)

“Araştırmayı eğitimin içinden gelenler yaparsa daha iyi olur.” (M38)

Aşağıda Tablo 4.14.4.’te “Diğer” kategorisine ilişkin kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.14.4. Diğer Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
MEB (M13, M26, M44)	3
Herkes (M32, M48)	2
Araştırma Şirketleri (M16)	1
Bağımsız Kuruluşlar (M27)	1
Akademisyenler ve Uygulayıcılar (M49)	1
Net Cevap Yok (M18)	1
Toplam	9

Tablo 4.14.4.'te yer alan bilgilere göre, “MEB” kodunun frekansı 3, “Herkes” kodunun frekansı 2, “Araştırma Şirketleri” kodunun frekansı 1, “Bağımsız Kuruluşlar” kodunun frekansı 1, “Akademisyenler ve Uygulayıcılar” kodunun frekansı 1 ve “Net Cevap Yok” kodunun frekansı 1 olarak yer almaktadır.

Okul müdürlerinden M13 *“üniversitelerin yaptığı araştırmalar çok bilimsel düzeyde kaldığı için bu tabana yansımıyor. Okula çok fazla yansımıyor insanların anlayacağı düzeyde anlayacağı dilde. Bu milli eğitim bakanlığının asli görevi.”* diyerek hem üniversitelerin yaptığı çalışmaların teorik düzeyde kaldığını hem de araştırma yapmanın Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevi olduğunu söylemiştir. Okul müdürü M5'te *“Bakanlık yapmalı. ... ben üniversitelere güvenmiyorum çünkü çok kopuk okullardan çok kopuklar”* diyerek okul-üniversite bağının olmadığını belirtmiştir. Okul müdürü M44'te akademik çalışmalara karşı olmadığını fakat Milli Eğitim'in kendi bünyesinde kuracağı bir komisyonun da olması gerektiğini söylemiştir: *“Yani öncelikle Milli Eğitimin kendi bünyesinde kurduğu kendi yöresi için eğitim yönetimi veyahut eğitimin niteliği konusunda. Yani mutfak burası olduğu için Milli Eğitimin kendi içinde kurduğu bir komisyon tarafından güzel araştırmalar yapılır. Sonuçlar net olarak ortaya konulması güzel olur. Tabii akademik çalışmalar bunun yanında görmezden gelinmemeli. Mutlaka akademik çalışmalara da yer verilmeli.”*

Okul müdürlerinden M32 *“Akademisyende yapar, öğretmende, hepsi de”* diyerek ve okul müdürü M48 *“herkes yapmalı herkes farklı bir açıdan bakmalı”* diyerek böyle bir sınırlama yapmanın gerekli olmadığını ifade etmektedirler. Ayrıca okul müdürü M32 *“... Sonuçta akademisyende olsa o eğitim içinde o havayı teneffüs ediyor. Sonuna kadar güvenirim.”* diyerek akademisyenlere olan güvenini ifade etmiştir. Okul müdürü M48 *“akademisyenlerin yaptığı araştırmalar genellikle*

üniversitenin dört duvarı dışına çıkmıyor. ...” demesine rağmen “... ama bunu söylerken tüm akademik çalışmaları da yok saymak diye kesinlikle öyle bir şey değil” diyerek akademik çalışmaların da önemli olduğunu söylemiştir.

Okul müdürü M49 öğretmen-akademisyen ilişkisine vurgu yaparak “*Bu sahadaki uygulayıcılarla akademisyenlerin beraber yapmaları yani ortaklaşa yapmaları lazım.*” ifadesini kullanmıştır. Ayrıca sadece akademisyenlerin yaptığı çalışmalar için “*Akademisyenler sahada tam olmadığı için uygulama ile teorik birbirinden farklı olabiliyor. ...*” şeklinde bir eleştiri getirmiştir.

4.15. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlara İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin bilgiye ulaşmada kullandıkları araçlara ilişkin bilgiler herhangi bir kategoriye ayrılmaya gerek görülmemiş ve Tablo 4.15.1.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.15.1. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlar

Bilgiye Ulaşmada Kullanılan Araçlar	Frekans (f)
İnternet	50
Kitap	28
Dergi	17
Tecrübeli Yöneticiler	6
Öğretmen	3
Resmi Kaynaklar (Yönetmelik, Genelge)	2
Toplam	106

Tablo 4.15.1.’de yer alan bilgilere göre, okul müdürlerinin üzerinde düşündükleri veya ilgilendikleri konularla ilgili bilgiye ulaşmada kullandıkları araçlar

internet, kitap, dergi, tecrübeli yöneticiler, öğretmen ve resmi kaynaklar (yönetmelik, genelge) olarak belirlenmiştir. Bilgiye ulaşmada 50 okul müdürü interneti, 28 okul müdürü kitabı, 17 okul müdürü dergiyi, 6 okul müdürü tecrübeli yöneticileri, 3 okul müdürü öğretmeni ve 2 okul müdürü resmi kaynakları (yönetmelik, genelge) kullandığını ifade etmiştir.

Okul müdürlerinin tamamı bilgiye ulaşmada araç olarak interneti kullandığını ifade etmiştir. Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Direkt internet. Öyle yani kitap var mı konu üzerinde bir dergi var mıymış bir gazete var mıymış hiç bakmam direkt internet.”(M1)

“Güncel olanların bir kısmını internetten zaten. Diğerleri de normal olarak kitaplardan.”(M4)

“İnternette kullanıyorum. Çok acil olan yerlerde de internetten yararlanıyoruz.”(M5)

“Şuan işte elimizde herkesin en pratik kullandığı internet var biliyorsunuz.”(M6)

“Birinci önceliğimiz internet. İnternet dışında eğitimle ilgili kitaplarımız var.”(M9)

“... İnternetten faydalıyoruz. Mesela internetten ne ararsan bulunuyor her hangi bir şey yaz mesela sınıf geçme yönetmeliği yazın karşınıza çıkıyor direk olarak. Son şeklinde güncel halini veriyor.”(M17)

“İnterneti kullanıyorum. Çünkü ulaşması kolay, çabuk cevap alıyorsun. Daha önce hep kitaplara dergilere bakardım. İnternet olmadan önce. Onlar şu anda evde buraya getirmedim.”(M30)

“Bilgilere ulaşma yolu malum internet ve kitaplar.”(M48)

Okul müdürlerinin bilgiye ulaşmada en fazla kullandıkları ikinci araç kitaptır (f=28). Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“Bizim velilere tavsiye ettiğimiz kitaplar var. 20 tane. Çocuk gelişimi ve okulöncesi ile ilgili. Kitap çok okuyorum.” (M7)

“İnternette bakırım. Seri kitaplarım var burada olmadı daha yeni açıldı da okulumda bütün öğretmenlerimde bu kitapları alırım. Eğitim okul yönetimi şudur budur. Öğretmenlere okutmuştum da hatta kendim de okumuştum yani. O zaman internet kaynakları yoktu. Kitaplardan faydalanıyorduk. Sınıf yönetimiydi şudur budur. Set halinde aldırılmıştı. Tüm öğretmenlere okutmuştum. Hatta onunla ilgilide bir seminer konusu yapmıştım.”(M19)

“... Mesela açık lisede derse girdim bilgilerimi tazelemek adına, farklı şeyler öğrenmek, farklı şeyler verebilmek adına kitaplarımı inceledim.”(M41)

Okul müdürlerinin bilgiye ulaşmada kullandıkları bir diğer araç ise dergidir (f=17). Bazı okul müdürlerinin ifadesi aşağıda yer verilmiştir:

“Birkaç çeşit var. Biraz önce konuştuğumuz süreli yayınlar var. Çeşitli yayınlar. Bakanlığın geliştirdiği yayınlar var. İnternet üzerinden takip

ediyorum ama bilgisayardan okuyamıyorum. Bulsam bile çıktısını alıp onu okuyorum.”(M20)

“... Basılı yayınlardan mutlaka yararlanıyorum. Şu anda okuduğum kitap bile, iki kitap okuyorum ikisi de iletişimle ilgili mesela. Kitapları çok kullanıyorum. Söyledim ya okumayı severim. Okumadan durmam. 15-20 sayfa günlük de olsa ama evde okumayı severim.”(M44)

“... Mesela açık lisede derse girdim bilgilerimi tazelemek adına, farklı şeyler öğrenmek, farklı şeyler verebilmek adına kitaplarımı inceledim.”(M41)

Okul müdürlerinin bilgiye ulaşmada kullandıkları bir diğer araç ise tecrübeli yöneticilerdir (f=6). Bu konuda bazı okul müdürlerinin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

“... Tecrübeli idareciler deyim ben. Benden daha tecrübeli gördüğüm idarecileri yararlı...İlk önce bir işin içinden çıkmaya çalışırım öğrenmeye gayret etmeğe çalışırım daha sonrası öyle yani. İlk önce kolay kaçmamak öğrenmek için kendim araştırarak öğrenirim.(M18)

“... çevremdeki müdürlerden, bilgili, kıdemli olanlardan bilgi alıyorum ...”(M27)

“... Güvendiğim bilgisine güvendiğim akran müdürlerden, yaşıt olan müdürlerden bilgi edinmeye çalışırım.”(M29)

“İnternet bulamayacağınız bir şey yok. Ben onun dışında bir şey daha arz etmek isterim. Kitaplar insana tabii çok şey katıyor, okumak çok ayrı bir

şey de. Yaklaşık ben 6 sene öğretmen evi müdürlüğü yaptım. Öğretmen evindeyken böyle dışarda çok, nasıl söyleyeyim, tecrübeli, toplumda yeri olan insanlar geliyordu. Onlarla zaman zaman değil de geldiğinde mutlaka bir sohbet imkânımız oluyordu. En azından 4-5 saat orada kaldılar ve hoş sohbetler. Ben o sohbetlerin yerini ne kitapların ne başka internetin vermesi mümkün değil. Yani o çok ayrı bir şey orada kazandıklarınız çok ayrı bir şey.”(M45)

“Canlı kaynaklardan güvendiğim, tecrübesine güvendiğim, işte yeterli gördüğüm kendimce işte bir okul müdürü arkadaşı olabilir, öğretmen arkadaşı olabilir.”(M25)

Okul müdürlerinin kullandıkları diğer araçlara ilişkin görüşleri aşağıda yer verilmiştir:

“... İnternet dışında kullandığımız yönetmelikler, genelgeler yani bir şeye başlayacağımız zaman her hangi bir konuda resmi kaynak olan.”(M6)

“Yönetmelikler var, genelgeler var onlardan takip ediyoruz. ...”(M17)

4.16. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli Görülen Konulara İlişkin Bulgular

Okul müdürlerinin eğitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördüğü konular 7 kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler “Öğretmenlerle İlgili Konular”, “Eğitim Sistemi İle İlgili Konular”, “Öğrencilerle İlgili Konular”, “Öğretim İle İlgili Konular”, “Okul Yönetimi İle İlgili Konular”, “Okul - Aile İlişkileri” ve “Diğer” olarak

belirlenmiştir. Aşağıda tablo 4.16.1.'de eğitim alanında araştırılması gerekli görülen konulara ilişkin kategoriler ve frekansları gösterilmiştir.

Tablo 4.16.1. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli Konular

Kategori	Frekans (f)
Öğretmenlerle İlgili Konular	35
Eğitim Sistemi İle İlgili Konular	19
Öğretim İle İlgili Konular	16
Okul Yönetimi İle İlgili Konular	16
Öğrencilerle İlgili Konular	15
Diğer	10
Okul - Aile İlişkileri	7
Toplam	118

Tablo 4.16.1.'de yer alan bilgilere göre, “Öğretmenlerle İlgili Konular” kategorisinin frekansı 35, “Eğitim Sistemi İle İlgili Konular” kategorisinin frekansı 19, “Öğretim İle İlgili Konular” kategorisinin frekansı 16, “Okul Yönetimi İle İlgili Konular” kategorisinin frekansı 16, “Öğrencilerle İlgili Konular” kategorisinin frekansı 15, “Diğer” kategorisinin frekansı 10 ve “Okul - Aile İlişkileri” kategorisinin frekansı 7 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin eğitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konuların daha çok öğretmenlerle ilgili olduğu belirlenmiştir.

Aşağıda tablo 4.16.2.'de “Öğretmenlerle İlgili Konular” kategorisine ilişkin kodlar yer almaktadır.

Tablo 4.16.2. Öğretmenlerle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Öğretmen Yetiştirme (M7, M8, M13, M19, M26, M34, M40, M41, M42, M45, M47, M50)	12
Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi (M5, M18, M21, M47, M48)	5
Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi (M5, M24, M30, M31, M42)	5
Öğretmenler İçin Rehberlik Eğitimi (M40, M44)	2
Öğretmen Nitelikleri (M33, M45)	2
İdealist Öğretmen (M20, M25)	2
Öğretmen Davranışları (M33)	1
Öğretmen Yeterlikleri (M21)	1
Öğretmenlerin Motivasyonu (M49)	1
Öğretmen Öğrenci İletişimi (M1)	1
Öğretmen Öğrenci Veli İlişkileri (M30)	1
Performans (M37)	1
Tükenmişlik (M27)	1
Toplam	35

Tablo 4.16.2.'de yer alan bilgilere göre “Öğretmen Yetiştirme” kodunun frekansı 12, “Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi” ve “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi” kodlarının frekansı 5, “Öğretmenler İçin Rehberlik Eğitimi”, “Öğretmen Nitelikleri” ve “İdealist Öğretmen” kodlarının frekansı 2, “Öğretmen Davranışları”, “Öğretmen Yeterlikleri”, “Öğretmenlerin Motivasyonu”, “Öğretmen Öğrenci İletişimi”, “Öğretmen Öğrenci Veli İlişkileri”, “Performans” ve “Tükenmişlik” kodlarının frekansı ise 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin öğretmenlerle ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu öğretmen yetiştirme olarak belirlenmiştir.

Okul müdürlerinden M8 “*Öğretmen yetiştirilmesi konusuna önem verilmesi gerekir.*” Diyerek öğretmen yetiştirilmesinin önemli olduğunu söylemiştir. Okul müdürü M45 “*öğretmenlerin yetiştirilmesi de bu nokta da çok ben yeterli olduğunu düşünmüyorum*” diyerek benzer bir görüşü dile getirmiştir. Okul müdürü M19 “*Öğretmen yetiştirilmesi konusunun da mutlaka araştırılması ve uygulamaya daha çok önem verilmesi lazım ... yani burada sadece bir saatlik ders işlemeyle falan bu iş olmaz*” diyerek öğretmen yetiştirilmesinde daha fazla uygulama yapmanın gerekliliğine dikkat çekmiştir. Benzer şekilde M41 “*öğretmen yetiştirmesi daha çok staj yaptırmalıyız daha çok ağırlık olması lazım.*” diyerek uygulama yapmanın önemi vurgulamıştır. Okul müdürleri M42 ve M47 öğretmen yetiştirilmesi ile ilgili düşünceleri aşağıda aktarılmıştır:

“Öğretmenlerin mesleki gelişimi aslında daha da genelini öğretmen yetiştirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmalı” (M42)

“Yani öğretmenleri hem yetiştirmeye ilgili hem de meslekte kendilerini geliştirme yenilemeyi. Yani insanların birçoğu ne derler orda çok büyük sıkıntılar var.”(M47)

Okul müdürlerinden M47 “*Öğretmenin kendini geliştirmesi, yenilemesi derse hazırlıklı girmesi konusunda sıkıntılar var. ... Hem meslekte kendilerini geliştirme yenilemeyi. ... Yani yeniliklere alışmada uyum sağlamada sıkıntılar var. Yeniliği takip etmedeki alışkanlıklarda. Müfredata hala eski alışkanlıklarla devam ediyoruz yani.*” diyerek öğretmenlerin mesleki gelişiminin önemli olduğunu belirtmiştir. Okul müdürü M48’de “*Öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri lazım, yeniliğe açık olmaları lazım*”

diyerek mesleki gelişime vurgu yapmıştır. Aşağıda okul müdürlerinin benzer görüşlerine yer verilmiştir;

“...Öğretmen meslek içi yetiştirilmesi, yönetilmesi, öğretmenlerin sosyal bir grup olarak.” (M5)

“ ... Artı öğretmen yeterliliklerinin kesinlikle araştırılması ya da geliştirilmesi lazım” (M21)

Okul müdürlerinden M24 *“yani öğretmenlik mesleğinin gereklerini, şartlarını, yeni ihtiyaçlarını, neler doğurduğunu onların hizmetiçi eğitimlerinin devamlı yapılması, devamlı motive edilmesi lazım. Biz öğretmeni tayin ediyoruz, öğretmende rahat gidip geliyorsa, işi iyi ise orda durup arkadaşları da iyi ise okul başarılı.”* diyerek öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminin önemine değinmiştir. Benzer şekilde okul müdürü M31 *“Yeniliklere ayak uyduracak. Benim geri kaldığım konular var, öğretmenlerinde. Yavaş yavaş miadı dolan öğretmenlerimizde var idarecilerimiz de var. Bazı konularda geri kaldığımız taraflar var. Bunların geliştirilmesi için seminer benzeri çalışmalar, öğretmenler arasında bilgi paylaşımı yapılıyordu o tür şeyler.”* diyerek hizmetiçi eğitime vurgu yapmıştır. Aşağıda öğretmenlerin hizmetiçi eğitimine ilişkin bazı okul müdürlerinin sözlerine yer verilmiştir:

“Öğretmenlere meslekleri boyunca eğitimler verildiği zaman, biraz bu işe sıcak bakmayanlar azınlıkta, çoğunluğu daha olumlu bakıyor.” (M30)

“Öğretmenlerin de ilgili hizmet içi seminerine alınması lazım. Yani şimdi çocuklara, nasıl desem, nasıl faydalı olabilecekse. Mesleki gelişimleri ile ilgili. Şu anda biz okuldan çıktığımız gibi kalıyoruz.” (M42)

Okul müdürü M44 “*Öğretmen çok iyi rehber olmalı. Her öğretmen çok iyi bir rehber olmalı. Bunun branşı önemli değil. Çok iyi rehberlik yapan bir öğretmen inanın okulun çehresini havasını değiştiriyor, alıp götürüyor.*” diyerek öğretmenlerin rehberlik yapmalarının önemini vurgulamıştır. Okul müdürü M45 “*Öğretmen nitelikleri, öğretmen eğitimleri ben Hollanda da Belçika da Fransa da buralarda inceledim.*” diyerek öğretmen niteliklerinin önemini söylemiştir. Okul müdürü M20 “*Ama belli bir dönemden sonra gelen öğretmen arkadaşların ekonomik kayguları idealizmin önünde.*” diyerek idealist öğretmenin önemi üzerinde durmuştur. Benzer şekilde okul müdürü M25’te “*şimdi biz öğretmenlerimizde şunu araştırılması yani idealist severek bu işi, hani faydalı olma açısından, severek isteyerek böyle candan yapılıyor mu yapılıyor mu yoksa sadece...*” demiştir.

Okul müdürü M21 öğretmen yeterlikleri konusunda “*... Artı öğretmen yeterliliklerinin kesinlikle araştırılması ya da geliştirilmesi lazım*” biçiminde görüş belirtmiştir. Okul müdürü M49 “*öğretmenlerin motivasyonu çok önemli. Çünkü okuldaki en kilit görev öğretmenindir. Öğretmenler, canla başla çalışır hale getirilmeli, işini benimsemeli bu çocuk benim çocuğum diye empati yapmalı*” diyerek öğretmenlerin motivasyonun önemini vurgulamıştır. Okul müdürü M30 ise öğretmen-öğrenci-veli ilişkileri noktasında “*Öğretmen-öğrenci ilişkileri, öğretmen veli ilişkileri. Bunlar çok önemli*” diye söylemiştir. Okul müdürü M37 performans ile ilgili olarak “*yeni başlayan öğretmenlerde bir hevesizlik bir isteksizlik u nasıl öğretmenliği adapte edebiliriz ve yahut nasıl performansını arttırabiliriz birinci şeyimiz bu.*” demiştir. Okul müdürü M27 ise “*bir çok okulda gördüğüm gibi öğretmenler zoraki gidiyor. Bu da otomatik olarak öğrencinin başarısını etkiliyor. Tükenmişlik gibi bir şey*” diyerek tükenmişlik üzerinde durmuştur.

Aşağıda tablo 4.16.3.’te eğitim sistemi ile ilgili konular ilişkin kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.16.3. Eğitim Sistemi İle İlgili Konulara İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Eğitim Sistemi (M14, M16, M24, M35, M46, M50)	6
Okulöncesi Eğitim (M13, M23, M40, M46)	4
Mesleki Eğitim (M3, M10, M13, M28)	4
Eğitim Politikası (M7, M13)	2
Kesintisiz Zorunlu Eğitim (M32, M47)	2
Sınavlar (Merkezi) (M28)	1
Eğitim Planlaması (M3)	1
Toplam	20

Tablo 4.16.3.’te yer alan bilgilere göre, “Eğitim Sistemi” kodunun frekansı 6, “Okulöncesi Eğitim” kodunun frekansı 4, “Mesleki Eğitim” kodunun frekansı 4, “Eğitim Politikası” kodunun frekansı 2, “Kesintisiz Zorunlu Eğitim” kodunun frekansı 2, “Sınavlar (Merkezi)” ve “Eğitim Planlaması” kodlarının frekansı ise 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin eğitim sistemi ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu eğitim sistemi olarak belirlenmiştir.

Okul müdürlerinden M16 eğitim sistemi ile ilgili “*Türk eğitim sisteminin yeniden ele alacak bu sistem o kadar sağlam temellere oturtulması lazım ki bir daha oynanmasın*” diye görüş belirtmiştir. Benzer şekilde okul müdürü M50’de eğitim sistemine ilişkin “*... sistemin kendisi, ...Zaten eğitimimiz akademik başarıya kilitlenmiş durumda davranışa önem veren yok.*” demiştir.

Okul müdürü M13 okulöncesi eğitime ilişkin “ .. Ana sınıfındaki eğitim metotları. Oyunla başlıyor oyunla bitiyor. özbakım becerilerini anlayamadan, tamamlayamadan, bir yeteneğini geliştiremeden anasınıfından çocuk mezun edilmez. En başta da toplum becerileri yani bunu aile de görmüyorsa çocuk okulda görmeli.” diye cevap vermiştir. Benzer şekilde M46 da kısaca “okulöncesi eğitim” demiştir.

Okul müdürü M10 mesleki eğitime ilişkin “ülkemizde mesleki eğitim... İlk aklıma gelen mesleki eğitim bir de üzerine bir araştırma yapılması lazım.” diye cevap vermiştir. Okul müdürü M13 “mesleki eğitimin ne olduğuna dair ortaya kesin bir şey konmalı. . . .” diyerek mesleki eğitimin araştırılması gerektiğini ifade etmiştir.

Eğitim politikası ile ilgili olarak okul müdürü M7 “Eğitim polikası. Yapılan işlerin sürekliliği anlamında.” ve okul müdürü M13 “ .. Mesleki eğitim politikalarının yeniden gözden geçirilmesi lazım” diye görüşlerini belirtmiştir.

Kesintisiz zorunlu eğitime ilişkin olarak okul müdürü M32 “ ... zorunlu eğitim olabilir, ...mesela yaş grupları ile ilgili 6 yaş grubu ile 14 yaş grubunun aynı ortamda olmasıyla ilgili çocuk gelişimine uygun olmadığıyla ilgili...” ve okul müdürü M47 “Davranışlarda çok büyük sıkıntılar var. Bir de işte okulların şeyinden de kaynaklanıyor. İlköğretim okullarının kesintisiz sekiz yıl olmasının işte yedi yaşındakiyle on dört yaşındaki çocuğun aynı ortamda bulunması. Yani on dört yaşındaki çocuğun ön üç yaşındaki çocuğun yaptığı bütün olumsuz her şey öteki yedi yaşında ki çocukta öğreniyor görüyor yani.” diyerek görüşlerini ifade etmişlerdir.

Merkezi sınavlarla ilgili okul müdürü M28 “Şu yarış kaldırılmalı. Yani yarışın olduğu yerde idarecilerin düşündüğü şey biz ne yapacağız? Okul olarak kendimiz nerde şey yapacağız. Bu öğretmeni de öğrenciyi de yoruyor.” ve eğitim planlaması ile ilgili

okul müdürü M3 “Eğitim çok uzun vade iş. Bizim eğitimde biliyorsunuz bir adım atılıyor yarını düşünülüyor. İı özellikle bizim bina sıkıntımız var. Okul açılmış buraya, açıldı kuruculuğunu da gönüllü olarak üstlendik. Ondan sonra bu okul senin gibi bir şey. Milli Eğitim çekiliyor. Yani seneye alacağız nereye oturtacağız düşünülüyor. Eğitim planlaması diyelim.” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir.

Aşağıda tablo 4.16.4.’te öğrencilerle ilgili konulara ilişkin kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.16.4. Öğrencilerle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Öğrenci Davranışları (M15, M25, M47, M50)	4
Öğrenci Psikolojisi (M36, M39, M48)	3
Akademik Başarıyı Artırma (M9, M19)	2
Disiplin (M18)	1
Sosyal Beceri Geliştirme (M22)	1
Özel Eğitim Gerektiren Öğrenciler (M34)	1
Üstün Yeteneklilerin Eğitimi (M48)	1
Yeteneğe Uygun Eğitim Alma (M38)	1
Kalıtım ve Yetenek (M6)	1
Toplam	15

Tablo 4.16.4.’te yer alan bilgilere göre, “Öğrenci Davranışları” kodunun frekansı 4, “Öğrenci Psikolojisi” kodunun frekansı 3, “Akademik Başarıyı Artırma” kodunun frekansı 2, “Disiplin”, “Sosyal Beceri Geliştirme”, “Özel Eğitim Gerektiren Öğrenciler”, “Üstün Yeteneklilerin Eğitimi”, “Yeteneğe Uygun Eğitim Alma”, ve “Kalıtım ve Yetenek” kodunun frekansı 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan

okul müdürlerinin öğrencilerle ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu öğrenci davranışları olarak bulunmuştur.

Öğrenci davranışları ile ilgili okul müdürü M15 *“Burada daha çok öğrenci davranışı üzerine bazı çalışmalar yapılabilirdi. Gün geçtikçe bu konularda çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz. ... Özellikle çağımızın gençliğindeki tatminsizlik, uyum sorunu, memnuniyetsizlik bunlar hat safhada çıkıyor ve bunlar nereye gidiyor? Bununla ilgili neler yapılması gerekiyor? Bu konuda çalışma yok. Yani bu eğitim üzerindeki çalışmaları daha çok öğrenci davranışları...”* diye görüş bildirmiştir. Okul müdürü M47 de *“Davranışlarda çok büyük sıkıntılar var. ...”* diyerek öğrenci davranışları üzerine vurgu yapmıştır. Okul müdürü M50 *“Zaten eğitimimiz akademik başarıya kilitlenmiş durumda davranışa önem veren yok.”* diye cevap vermiştir.

Öğrenci psikolojisi ile ilgili olarak okul müdürü M39 *“Öğretmen öğrenciyi tanıyacak bir düzeyde olmalı. Yani öğretmen çocuğun psikolojisinden kesinlikle anlamalı.”* biçiminde görüşlerini ifade etmiştir. Okul müdürü M48 *“benim için önemli olan, çocukların psikolojisi hakkında öğretmenlerin maalesef bilgi düzeyi sıfır”* diyerek cevap vermiştir.

Akademik başarıyı artırmaya ilişkin olarak okul müdürü M9 *“Başarı artırma yönünde.”* ve okul müdürü M19 *“akademik başarı alanında çalışmalar”* olarak görüşlerini dile getirmiştir. Disiplin ile ilgili okul müdürü M18 *“disiplin çok çok önemli. Disiplinin olmadığı yerde, bana göre, eğitim olabileceğini düşünmüyorum. Okullarda disiplinsizlik almış başını gidiyor. Benim problemim var.”* diye cevap vermiştir. Sosyal beceri geliştirmeye ilişkin okul müdürü M22 *“Yani ben özellikle akademik başarıdan öte sosyal becerileri nasıl geliştirebiliriz? Hayata nasıl*

hazırlayabiliriz? İnsan yetiştirme konusundaki sıkıntılarımız belli zaten. Bizde kurallara uyma konusunda sıkıntılarımız var.” diye görüşlerini ifade etmiştir. Üstün yeteneklilerin eğitimi ile ilgili olarak okul müdürü M48 “üstün yetenekliler ilgili bir şey söyleyeceğim. Biliyorsunuz çalıştığımız kitle yüzde bir bulunan bir kitle. Bu yüzde bir kitle geride kalan yüzde 99’u yöneten kitle. Siz eğer bu yüzde bir kitleyi iyi eğitirseniz, iyi değerler eğitimi verirseniz geride kalan kitleyi yönetirsiniz ama siz bu kitleyi terörist gibi eğitirseniz geride kalan kısmı yönetemezsiniz. Bu yüzden şuna inanıyorum bu yüzde 1’lik kitleye diğer eğitimden bir kat daha önem verseler yeter.” diyerek görüşünü ifade etmiştir. Yeteneğe uygun eğitim alma ile ilgili olarak okul müdürü M38 “yönlendirmeye de bazı çocukların kendi imkanları, yetenekleri doğrultusunda eğitim almasıyla ilgili” diye cevap vermiştir. Kalıtım ve yetenek koduna ilişkin olarak okul müdürü M6 “... Yetenekle ailenin arasındaki ilişkinin araştırılması diyebiliriz.” şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Aşağıda tablo 4.16.5.’te öğretim ile ilgili konular kategorisine ilişkin kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.16.5. Öğretim İle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Öğretim Yönetim ve Teknikleri (M2, M4, M32, M37, M40)	5
Sınıf Yönetimi (M1, M2)	2
Eğitim Teknolojileri (M4, M17)	2
Öğrenme Güçlüğü (M2)	1
Yabancı Dil Öğrenimi (M8)	1
Öğrenmenin Gerçekleşmesi (M11)	1
Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi (M36)	1
Eğitim Ve Öğretimin Niteliği (M44)	1

Program Geliştirme (M12)	1
Okuma Yazma Eğitimi (M13)	1
Toplam	16

Tablo 4.16.5.'te yer alan bilgilere göre, “Öğretim Yönetim ve Teknikleri” kodunun frekansı 5, “Sınıf Yönetimi” kodunun frekansı 2, “Eğitim Teknolojileri” kodunun frekansı 2, “Öğrenme Güçlüğü”, “Yabancı Dil Öğrenimi”, “Öğrenmenin Gerçekleşmesi”, “Eğitim Ortamlarının Düzenlenmesi”, “Eğitim Ve Öğretimin Niteliği”, “Program Geliştirme” ve “Okuma Yazma Eğitimi” kodlarının frekansı ise 1 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin öğretimle ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu öğretim yöntem ve teknikleri olarak belirlenmiştir.

Öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili olarak okul müdürü M37 “ ... öğretmen derse giriyor tamam bilgisi de var ama satamıyor bunu. Yani öğretim yöntemleri teknikleri konusunda çok büyük eksiği var .” diyerek görüşlerini söylemiştir. Okul müdürü M2 “şimdi ders anlatmayı bilmiyor. Bilgi iyide çocuğa nasıl aktarmak işte faydalı olur onu bilmiyor. Öğretme yöntemleri daha doğrusu.” şeklinde, okul müdürü M32 ise “ ... mesela öğretmenini kullanacağı yöntemler olabilir... Bunları da siz göz ardı ettiğiniz zaman başarı elde edemezsiniz değil mi?” şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Sınıf yönetimi ile ilgili okul müdürü M1 “özellikle önemle üzerinde durulması gereken nokta en acil durum sınıf yönetimi” diyerek düşüncesini belirtmiştir. Eğitim teknolojileri ile ilgili olarak okul müdürü M4 “Eğitim teknolojilerinin kullanılması.” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Öğrenme güçlüğüyle ilgili okul müdürü M2

“Çocuklar niye öğrenme güçlüğü çekiyor? Bunu başarıyla nasıl yapar?” şeklinde görüş bildirmiştir. Öğrenmenin gerçekleşmesi ile ilgili okul müdürü M11 “*Öğrenme konusuyla ilgili. Öğrenmenin nasıl gerçekleştiği ilgimi çeken bir konu*” diye ifade etmiştir. Program geliştirme ile ilgili okul müdürü M12 “*... onun dışında eğitim öğretim programlarının tekrar değerlendirilmesi gerekiyor.*” diyerek düşüncelerini söylemiştir. Okul müdürü M8 ise “*Yabancı dil öğrenilmesi konusunun araştırılması.*” şeklinde, okul müdürü M13 ise “*en başta ilkokulda okuma yazma eğitimi.*” şeklinde düşüncelerini paylaşmıştır.

Aşağıda tablo 4.16.6.’da okul yönetimi ile ilgili konular kategorisine ilişkin kodlar bulunmaktadır.

Tablo 4.16.6. Okul Yönetimi İle İlgili Konular Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
Finansman (M12, M26 M29, M46)	4
Yönetici Seçme (M41, M50)	3
Yönetici Yetiştirme (M14, M41)	2
Okul Yöneticilerinin Niteliği (M33)	1
Yönetime Katılma (M5)	1
Yönetici Yeterlikleri (M20)	1
Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitimi (M24)	1
Okul Kültürü (M15)	1
Sosyal, Kültürel ve Sportif Başarı (M32)	1
Takım Oluşturma (M9)	1
Toplam	16

Tablo 4.16.6.'da yer alan bilgilere göre, "Finansman" kodunun frekansı 4, "Yönetici Seçme" kodunun frekansı 3, "Yönetici Yetiştirme" kodunun frekansı 2, "Okul Yöneticilerinin Niteliği", "Yönetime Katılma", "Yönetici Yeterlikleri", "Yöneticilerin Hizmet İçi Eğitimi", "Okul Kültürü", "Sosyal, Kültürel ve Sportif Başarı" ve "Takım Oluşturma" kodlarının frekansları 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin okul yönetimi ile ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu finansman olarak bulunmuştur.

Finansman koduna ilişkin olarak okul müdürü M29 *"okul finansmanıyla ilgili bir araştırma yapılmasını isterim. Çünkü en büyük sorun onları görüyorum mesela kırsalda"* şeklinde görüşünü dile getirmiştir. Okul müdürü M26 *"okulların en büyük problemi kaynak bulmak"* şeklinde ve okul müdürü M46 *"... bizim anaokullarında u bizde malum para giriş çıkışları var. Okul öncesi finansman diyebiliriz."* şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir.

Yönetici seçme ile ilgili olarak okul müdürü M50 *" ... yönetici seçme araştırılmalı. Sınavlarla bu iş olmaz. 2 ay kitap ezberleme ile bu iş olmaz. ..."* şeklinde ifade etmiştir. Yönetici yetiştirme ile ilgili okul müdürü M14 *"yönetici yetiştirme. Bazı yerlerde adam 5 yıl çalışıyor. Ondan sonra bir üst basamağa geçiyor. Bana göre sınav biraz güzel oldu ama yeterli değil. Ben müdür muavinliğinden geldim. Müdür muavinliğinden gelen müdürle sınav atamayla gelen müdür arasında çok fark var."* diyerek düşüncesini söylemiştir.

Yönetime katılma ile ilgili olarak okul müdürü M5 *"öğretmenlerin meslek içerisinde gelişmeleri konusunda yönetsel sürece katılmaları konusunda ciddi eksiklikler olduğuna inanıyorum. ..."* biçiminde görüşünü ifade etmiştir. Yöneticilerin

hizmetiçi eğitimi ile ilgili okul müdürü M24 “... esas eksikliğimiz bizim başta idarecilerin, öğretmen ve idarecilerin hizmet içi yetiştirilmeleri o şey önemli.” şeklinde ifade etmiştir. Okul kültürü ile ilgili okul müdürü M15 “ ... Okul kültürünü oluşturmak çok çok zorlaştı” biçiminde görüşünü dile getirmiştir.

Okul müdürlerinin araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “Diğer” kategorisinde yer alan kodlara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 4.16.7. Diğer Kategorisine İlişkin Kodlar

Kod	Frekans (f)
İletişim (M9, M26, M43)	3
Fiziki Yapı (M21, M31)	2
Eğitimde Sosyal Faaliyetler (M40)	1
Rehberlik (M16)	1
Meslek Etiği (M5)	1
Meslek Kültürü (M5)	1
Okulda Şiddet (M11)	1
Toplam	10

Tablo 4.16.7.’de yer alan bilgilere göre, “İletişim” kodunun frekansı 3, “Fiziki Yapı” kodunun frekansı 2, “Eğitimde Sosyal Faaliyetler”, “Rehberlik”, “Meslek Etiği”, “Meslek Kültürü” ve “Okulda Şiddet” kodlarının frekansı 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin diğer kategorisinde en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konu iletişim olarak belirlenmiştir.

İletişim koduna ilişkin olarak okul müdürü M9 “İletişim Eğer iletişimde sorun varsa verim alınabilmesi mümkün değil.” şeklinde ifade etmiştir. Okul müdürü

M26 ise “*Tabiki veli öğrenci öğretmen iletişim noktasında İletişim çok önemli*” biçiminde görüş ifade etmiştir.

Fiziki yapı ile ilgili olarak okul müdürü M21 “*okulların fiziki donatılarının araştırılması lazım.*” şeklinde ve okul müdürü M31 “*Binalar. Binalar eğitime uygun değil. Fiziki mekanların uygunluğu?*” şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

Meslek etiği ve meslek kültürü ile ilgili olarak okul müdürü M5 “*...ve bir meslek etiği, meslek kültürü noktasında Türkiye’de çok büyük bir açığımız olduğuna düşünüyorum. Meslek kültürü yok u bir meslek dili yok kavramsal ve kurumsal kimse iş yapmıyor bu konuda acilen çalışma yapılması lazım.*” biçiminde görüşünü ifade etmiştir. Okulda şiddet ile ilgili okul müdürü “*disiplin anlamında bu şiddet olayları veya işte alkol birebir de çok konuştuğumuz kamuoyuna da yansıyan hatta bir sendikanın yaptığı araştırma sonuçları da vardı. o verilerde baktım mesela. Ciddi anlamda toplumu da tehdit eden okulu da tehdit eden olay.*” şeklinde düşüncesini dile getirmiştir.

Aşağıda tablo 4.16.8.’de okul-aile ilişkileri kategorisine ait kodlara yer verilmiştir.

Tablo 4.16.8. Okul - Aile İlişkileri Kategorisine İlişkin Kodlar

Okul - Aile İlişkileri	Frekans (f)
Veli Eğitimi (M23, M40, M45)	3
Okul Aile İlişkileri (M12, M25, M36)	3
Velilerin Okula İlgisizliği (M29)	1
Toplam	7

Tablo 4.16.8.'de yer alan bilgilere göre, “Veli Eğitimi” ve “Okul Aile İlişkileri” kodlarının frekansı 3, “Velilerin Okula İlgisizliği” kodunun frekansı 1 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin okul aile ilişkileri ile ilgili en fazla araştırılmasını gerekli gördükleri konular veli eğitimi ve okul aile ilişkileri olarak belirlenmiştir.

Veli eğitimi koduna ilişkin olarak okul müdürü M45 *“En önemli şey şuan veli eğitimi, benim tespitim budur. Yani okullarda çok ciddi bir şekilde bunun eksikliğini hissediyoruz.”* biçiminde görüşünü ifade etmiştir. Okul aile ilişkileri ile ilgili okul müdürü M12 *“ ... veli çok önemli. Okul-veli ilişkileri ile ilgili”* şeklinde düşüncesini dile getirmiştir. Velilerin okula ilgisizliği ile ilgili okul müdürü M29 *“özellikle kırsal kesimde velilerin okula ilgisizliğinin nedenlerini araştırılmasını isterim”* biçiminde düşüncesini açıklamıştır.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Aşağıda görüşme formundaki her bir soruya ilişkin sonuçlara yer verilmiştir.

5.1.1. Okul Müdürlerinin Bilimsel Araştırma Eğitimine İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin bilimsel araştırma eğitimi alma durumlarına ilişkin bir kategori ve bu kategorinin 3 alt kategorisi ortaya çıkmıştır. Bu kategori “Bilimsel Araştırmaya İlişkin Eğitim” olarak adlandırılmış ve alt kategorileri “Bilimsel Araştırma İle İlgili Eğitim Almama”, “Üniversitede Ders Olarak Eğitim” ve “Seminer Olarak Eğitim” olarak belirlenmiştir. Okul müdürlerinin çoğunluğunun (f=37) bilimsel araştırma ile ilgili herhangi bir eğitime sahip olmadıkları görülmektedir. Okul müdürleri çeşitli hizmet içi seminer ve kurslara katıldıklarını; fakat konusu bilimsel araştırma olan herhangi bir eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Okul müdürlerinin 12’si lisans eğitimi sırasında adları “Araştırma”, “Araştırma Teknikleri” ve “Bilimsel Araştırma Teknikleri” gibi dersler gördüklerini ifade etmişlerdir. Sadece bir okul müdürü bilimsel araştırma eğitimini seminer şeklinde aldığını belirtmiştir. Aynı zamanda bu okul müdürü mesleğe başladıktan sonra bilimsel araştırma eğitimi alan tek kişidir. Yani bilimsel araştırma eğitimi alan okul müdürlerinin çoğunluğu (f=12) bu eğitimi üniversite dönemlerinde almıştır.

Okul müdürleri öğretmenlik mesleğinden gelerek yöneticilik yapmaktadır. Bu nedenle eğitim fakülteleri de bu eğitimi veren kurumlar olarak süreç içerisinde bilimsel araştırma eğitimi anlamında çeşitli gelişmeler yaşamıştır. Öğretmen yetiştirmenin

üniversitelere devri ve 1982-1997 dönemindeki gelişmelere bakıldığında öğrencilere araştırma yeterlikleri kazandırılması amacıyla “Araştırma Teknikleri”, “Eğitimde Araştırma Yöntemleri” ve “Araştırma Yöntemleri” gibi derslere öğretim programlarında yer verilmiştir. Öğretmen yetiştirmede 1997 yılında yapılan düzenlemeyle araştırma yeterliklerini kazandırmaya yönelik dersler öğretim programlarından kaldırılmıştır. Eğitim Fakültelerinin yapılanmasında 2006-2007 düzenlemesiyle öğretmen adaylarının entelektüel becerilerini artırmaya yönelik değişiklik kapsamında ise öğretim programlarına yeniden araştırma dersleri eklenmiştir (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2007).

Çoğu araştırmacılara göre araştırma yöntemleri dersi almanın, öğretmenlerin sınıflarında daha çok araştırma yapmalarını sağladığına, araştırma öz-yeterlilik düzeylerini arttırdığına, yüksek araştırma öz-yeterliliğine sahip olan bireylerin gelecekte araştırmalara katılma hususunda çok ilgili ve araştırma üretiminin yüksek olduğuna ve araştırma kaygılarının azaldığına ilişkin araştırmalar yer almaktadır (Green ve Kvidhal, 1990; Krebs, Smither ve Hurley, 1991; Phillips ve Russell, 1994; Bieschke, Bishop ve Garcia, 1996; Kahn and Scott, 1997; Unrau ve Beck, 2004; Saracaloğlu, Varol ve Ercan, 2005; Lei, 2008: akt. Saracaloğlu, 2008: 181).

Alanyazın taramasında bilimsel araştırma eğitimi ile ilgili lisans ve lisansüstü öğrencileri ile öğretmen ve ilköğretim müfettişleri üzerinde yapılmış araştırmalar bulunmasına rağmen okul müdürlerinin bilimsel araştırma yeterlikleri ile ilgili bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda araştırma alana katkı sağlayacaktır.

Genel olarak okul müdürlerinin büyük bir bölümünün bilimsel araştırma kapsamında herhangi bir eğitim almadığı ortaya çıkmıştır. Bu durum okul müdürlerinin

eğitim araştırmalarına bakışını ve yararlanma düzeylerini etkileyebilecek bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Karasar (2009) araştırma eğitimi almış bir kişi, hem iyi bir araştırma tüketicisi olabileceğini hem de alınacak eğitimin düzeyine bağlı olarak, belli  l ulerde araştırma üreticiliği yeterlikleri de kazanacağını belirtmektedir. Bu durum toplumsal gelişme açısından son derece önemlidir.

5.1.2. Okul Müdürlerinin Bilimsel Bir alışma Yapmada Kendilerini Yeterli Görmelerine İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görme durumlarına ilişkin olarak kodlanmış 67 ifade belirlenmiş ve “Bilimsel alışma Yapmada Yetersizlik” ve “Bilimsel alışma Yapmada Yeterlilik” isimli iki ana kategori oluşturulmuştur. “Bilimsel alışma Yapmada Yetersizlik” kategorisinin frekansı 62 ve “Bilimsel alışma Yapmada Yeterlilik” kategorisinin frekansı ise 5’tir. “Bilimsel alışma Yapmada Yetersizlik” kategorisinin içerisinde beş alt kategori belirlenmiştir. “Bilgi Yetersizliği” alt kategorisinin frekansı 30, “Bireysel Yetersizlikler” alt kategorisinin frekansı 17, “Araştırma Sürecine İlişkin Sorunlar” alt kategorisinin frekansı 10, “Diğer” alt kategorisinin frekansı ise 5 olarak bulunmuştur.

Bu araştırma ile katılımcı okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yetersiz gördükleri ortaya çıkmıştır. Bu durumun nedeni olarak “Bilgi Yetersizliği”  n plana çıkmaktadır. Araştırma sonucunda en fazla frekansa sahip olan “Bilgi Yetersizliği” alt kategorisinde kodlanmış ifadeler araştırma yöntem ve tekniklerini bilmeme, eğitim eksikliği, bilgiyi unutma, bilgi eksikliği, yabancı dil bilmeme, uzman olmama ve literatür taraması sorunu yer almaktadır.

Okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görme durumlarıyla ilgili bireysel yetersizlik alt kategorisinde 17 kodlanmış ifade yer almaktadır. Bu kodlanmış ifadeler ihtiyaç hissetmeme, uygulama eksikliği, araştırmacı yetiştirilmeme, teknolojiyi kullanma eksikliği, okuma sorunu, verileri değerlendirememe, yaş problemi, araştırma yapmaya teēebbste bulunmama ve araştırmaya başlama sorunu olarak yer almaktadır.

. Okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görme durumlarıyla ilgili araştırma sürecine ilişkin sorunlar alt kategorisinde 10 kodlanmış ifade yer almaktadır. Bu kodlanmış ifadeler zaman problemi, uğraşı gerektirmesi ve ekonomik faktörler olarak bulunmuştur.

Okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görme durumlarıyla ilgili diğer alt kategorisinde 5 kodlanmış ifade yer almaktadır. Bu kodlanmış ifadeler okul müdürlerinin bilimsel araştırma yapmasının gereksizliği, araştırmanın kullanım alanının olmaması ve ezberci eğitim olarak bulunmuştur.

Okul müdürlerinin kendilerini bir eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görme durumlarıyla ilgili bilimsel çalışma yapmada yeterlilik kategorisinde 5 kodlanmış ifade yer almaktadır. Bu kodlanmış ifadeler teknoloji kullanma avantajı, teorik olarak bilme, tecrübe (uygulama) sahibi olma, bilimsel çalışma ile uğraşı (tecrübe), merak ve ilgi olarak bulunmuştur.

Araştırma yapabilmek (Karasar, 2009), belli bir düzeyde uzmanlık gerektirirken; yapılan araştırmalardan yararlanabilmek ise genel bir araştırma kültürü gerektirir. Saracaloğlu (2008) ilgili yasa ve yönetmelikler ile oğretim programlarında okulların ve

bireylerin araştırmacı özelliklerinin vurgulanmasına ve araştırmacı bireylerin yetiştirilmesinin hedeflenmesine rağmen, araştırma eğitiminin ne içerik ne yöntem ne de düzey yönünden yeterli görünmediğini ifade etmektedir. Köklü vd.'nin (1999) yaptığı “İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Yeterlikleri ve Araştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri” adlı araştırmanın ilköğretim müfettişlerinin yaklaşık yarısının araştırma yeterliklerine yeterince sahip olmadığı bulgusuna ve Büyüköztürk’n (1999) yaptığı “İlköğretim Okulu ğretmenlerinin Araştırma Yeterlikleri” adlı araştırmanın ilköğretim ğretmenlerinin araştırma yeterliklerine yeterince sahip olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada da okul müdürlerinin büyük çoğunluğu, katılımcı okul müdürlerinin çoğunluğunun (f=37) herhangi bir bilimsel araştırma eğitimine sahip olmadığı bulgusuna paralel olarak, kendilerini bilimsel bir araştırma yapma konusunda yeterli görmemektedirler.

Köklü vd.'nin (1999) yaptığı “İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Yeterlikleri ve Araştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri” adlı araştırmanın bulgularında ilköğretim müfettişlerinin araştırma yeterliklerini yeterince kullanmamalarının en önemli iki nedeni olarak uygun araştırma ortamının olmaması ve müfettişlere yönetmelikte verilen diğer görevlerin öncelik taşması olarak belirlenmiştir. Bu bulgulara benzer olarak, bu araştırmada okul müdürü M8 “*Yani diyelim ben bir konuda araştırdım. Ne yapacağım ben bu araştırmayı? Benden kimse bir şey istemiyor ki.*” şeklinde düşüncesini açıklayarak okul müdürlerini bilimsel çalışma yapma konusunda destekleyici bir ortamın olmadığını ifade etmiştir.

Nartėn ve diğerlerinin (2008) gerçekleştirdikleri “ğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma z Yeterliklerinin İncelenmesi” adlı çalışmada bilimsel araştırma dersi alan ve dersi almayan ğretmen adayları arasında dersi alanlar lehine öz yeterlik

algılarında farklılık belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının bilimsel araştırma yöntem bilimine ilişkin orta düzeyde öz yeterliğe sahip oldukları belirlenmiştir.

Eyi'nin (2006) yaptığı "Adana İli İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Görevlerini Gerçekleştirmelerine İlişkin Görüşleri" araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan ilköğretim müfettişleri araştırmaya ilişkin görevleri "az" derecesinde yerine getirmektedir.

Okul müdürlerinin büyük çoğunluğu kendisini bilimsel bir çalışma yapma konusunda yetersiz olarak görmektedir. Bunun bir nedeni olarak, hizmet öncesi eğitimde, araştırma kültürü kazandırmayı amaçlayan derslere öğretim programlarında yeterince yer verilmemesi gösterilebilir. Ayrıca okul müdürlerinden bilimsel araştırma yapma ile ilgili herhangi bir beklentide bulunmamaktadır. Fakat öğretim lideri olarak okul müdürü bilimsel araştırma yeterliğine sahip olmalıdır.

5.1.3. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasının İçinde Yer Alma ve Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazılarının Çıkma Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin bir eğitim araştırmasının içinde yer alma durumlarına ilişkin iki kategori belirlenmiş ve bu kategoriler "Araştırmanın İçinde Yer Alma" ve "Araştırmanın İçinde Yer Almama" olarak ifade edilmiştir. Bulgulara göre, "Araştırmanın İçinde Yer Almama" kategorisinin frekansı 45 ve "Araştırmanın İçinde Yer Alma" kategorisinin frekansı 5 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun (f=45) herhangi bir eğitim araştırmasının içerisinde

yer almadığı bulunmuştur. Bu durum okul müdürlerinin çoğunluğunun bilimsel çalışma yapmada kendilerini yetersiz görmeleri bulgusu ile paralellik taşımaktadır.

Okul müdürlerinin gazetede, hakemli veya hakemsiz dergilerde yazılarının çıkmalarına ilişkin iki kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” ve “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” olarak ifade edilmiştir. Bulgulara göre, “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olmama” kategorisinin frekansı 36 ve “Gazetede, Hakemli veya Hakemsiz Dergilerde Yazıları Olma” kategorisinin frekansı 14 olarak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğunun gazetede, hakemli veya hakemsiz dergilerde yazılarının çıkmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca hakemli bir dergide makalesi yayınlanan bir okul müdürü olduğu bulunmuştur.

Okul müdürleri eğitime ilişkin bir bakışı olması gereken insanlardır. Bu anlamda görsel ve yazılı basında daha fazla yer almaları gerekmektedir.

5.1.4. Üniversite veya Benzeri Bir Kurumdan Araştırma Desteği Almaya İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin üniversite veya benzeri bir kurumdan araştırma desteği alma durumları iki kategori altında değerlendirilmiş ve bu kategoriler “Araştırma Desteği Alma” ve “Araştırma Desteği Almama” olarak belirlenmiştir. Bulgulara göre, “Araştırma Desteği Almama” kategorisinin frekansı 43 ve “Araştırma Desteği Alma” kategorisinin frekansı ise 7 olarak elde edilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük kısmının üniversite veya benzeri bir kurumdan araştırma desteği almadıkları bulunmuştur.

DETYA'nın (2000) yaptığı araştırmada okul m¼d¼rlerinin çoğunluğu (% 86) okullarındaki öğretmenlerle üniversite eğitim araştırmacıları arasında arzu ettikleri işbirliğinin şimdikinden fazla olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca yine aynı araştırmada neredeyse okul m¼d¼rlerinin hepsi (% 96) üniversite çalışmalarında görev alan personelle karşılaşmıştır (tecr¼be etmiştir), ve yüksek bir oranla okullarında görüşme, gözlem gibi veri toplama için öğrenci veya üniversite personeline izin vermiştir. Bu ikisi ve diğer bazı iletişim eşitleri okulu ilgilendirdiği kadar nispeten pasif bağlantılardır. Okul m¼d¼rlerinin % 64'¼ konuşmacı olarak üniversite personeli misafir etmiş, % 58'i eğitiminin bir parçası olarak araştırma projeleri ile ilgilenen bir personeli vardır. % 56'sı üniversite çalışmalarına dayalı olarak hizmet veren veya seminer veren personel şeklinde üniversitelerle ilişki içinde bulunmuşlardır. Önemli olan bir nokta da okul m¼d¼rlerinin % 25'i araştırma projelerine katılarak üniversite personeli ile ortaklık içerisindedir.

T¼rkiye'de üniversite okul ilişkisi az gelişmiştir. Hatta birbirlerinden kopuk bir durumda oldukları söylenebilir. Bu yüzden bu araştırmada okul m¼d¼rlerinin herhangi bir konuda araştırma desteği alma durumlarının düşük bulunması şaşırtıcı değildir. DETYA'nın (2000) yaptığı araştırmanın okul m¼d¼rlerinin çoğunluğunun okullarındaki öğretmenlerle üniversite eğitim araştırmacıları arasında arzu ettikleri işbirliğinin şimdikinden fazla olması gerektiği bulgusuna benzer olarak T¼rkiye'de de bu ilişkinin geliştirilmesi ve artırılması sağlanmalıdır.

5.1.5. Okul M¼d¼rlerinin D¼zenli Takip Ettiği Süreli Yayın Olma ve Araştırmaların Akademik Dilinde Problem Yaşama Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin eğitim alanında düzenli takip ettiği veya abone olduğu süreli yayınlara ilişkin iki kategori belirlenmiş ve bunlar “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması” ve “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması” olarak ifade edilmiştir. Bulgulara göre, “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olmaması” kategorisinin frekansı 35 ve “Düzenli Takip Edilen Süreli Yayın Olması” kategorisinin frekansı 15 olarak yer almaktadır. Okul müdürlerinin (f=35) eğitimle ilgili düzenli takip ettiği veya abone olduğu süreli bir yayının bulunmadığı görülmektedir. Okul müdürlerinin en fazla düzenli takip ettiği yayın Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisidir. Bunun nedeni ise, birçok okul müdürünün ifade ettiği gibi, Milli Eğitim Bakanlığı’nın bir yayını olması, ücretsiz olması ve okullara kadar ulaştırılmasıdır.

Okul müdürlerinin okudukları araştırmaların akademik diline ilişkin görüşler 3 kategori altında toplanmış ve bu kategoriler “Akademik Dilde Problem Yaşamama”, “Akademik Dilde Bazen Problem Yaşama” ve “Akademik Dilde Problem Yaşama” olarak belirlenmiştir. 38 okul müdürlü okudukları araştırmaların akademik dilinde problem yaşamadıklarını, 9 okul müdürü akademik dilde bazen problem yaşadıklarını, 3 okul müdürü ise akademik dilde problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Okudukları araştırmaların akademik dilinde herhangi bir sorun yaşayan okul müdürleri bu durumu araştırmalarda kullanılan güncel veya yabancı terimlere ve dilden kaynaklanan net olmayan ifadelerin kullanılmasına bağlamaktadır. Okul müdürlerinin büyük çoğunluğunun (f=38) okudukları araştırmaların akademik dilinde herhangi bir sorun yaşamadığı bulunmuştur.

şahin’in (2000) yaptığı “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlikleri” adlı araştırmada ilköğretim okulu müdürünün görevini etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için sahip olması gereken yeterliklerden bazıları ğretim liderliği boyutunda

“Eğitimdeki yeni yaklaşımları okula taşıma, paylaşma” ve “Öğretmenlerin ve diğer personelin gelişimlerini destekleme”, araştırma ve mesleki gelişim boyutunda “Literatürü izleyerek alandaki yeni eğilimlerden ve uygulamalardan haberdar olma” olarak belirlenmiştir.

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler, benzer şekilde mesleki alanda yaşanan değişme ve gelişmeler okul müdürlerinin liderlik yönlerini ön plana çıkarmıştır. Okul müdürleri örgütlerinde yaşamboyu öğrenme sürecinin bir lideri olarak, öğretmenleri mesleki alanda gelişime yönlendirebilmesi için kendisinin de mesleki gelişim anlamında etkinliği olması gerekir. Bu nedenle okul müdürleri mesleki alanda yenilemelerini ve gelişmelerini sağlayacak araçları kullanmak zorundadırlar. Bu araçlardan biri de eğitimle ilgili yayın yapan süreli yayınlardır. Fakat bu araştırmada okul müdürlerinin çoğunluğunun eğitimle ilgili düzenli takip ettikleri bir yayın olmadığı belirlenmiştir. Yani okul müdürleri kendilerinin mesleki anlamda gelişimlerini sağlayacak ve okuldaki diğer personeline gelişimini destekleyecek araçlardan birinden yoksundur denilebilir.

5.1.6. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Yapmaya Başladıktan Önce veya Sonra Herhangi Bir Konuda Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin yöneticilik yapmaya başladıktan önce veya sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması ve/veya makale vs. veya rapor okuma durumları üç kategori olarak belirlenmiş ve bu kategoriler “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okuma”, “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okumama” ve “Hatırlamama” olarak ifade edilmiştir. 42 okul müdürü “Eğitim Araştırması, Makale

veya Rapor Okuma”, 7 okul müdürü “Eğitim Araştırması, Makale veya Rapor Okumama” ve 1 okul müdürü de “Hatırlamama” kategorisinde yer almaktadır. Okul müdürlerinin büyük çoğunluğu (f=42) yöneticilik yapmaya başladıktan önce veya sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor okudukları bulunmuştur.

Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşünme durumları için 49 kodlanmış ifade bulunmuş fakat herhangi bir kategori belirlenmemiştir. Okul müdürleri “Sonuçları Yorumlama”, “Pratikte Kullanma Çabası”, “Paylaşma”, “Altını Çizme”, “Not Alma”, “İçselleştirmeye Çalışma”, vb. ifadeler kullanmışlardır. Okul müdürlerinin herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor sonuçları üzerine düşüncelerine ilişkin kodlanmış ifadelerden, “Sonuçları Yorumlama” frekansı 17 ile en çok tekrar eden koddur.

Yavuz’un (2009) “Eğitim Araştırmaları İle İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi” adlı araştırmasında, araştırmaya katılan öğretmen ve yöneticilere “Öğretmenlik ve yöneticilik süreniz içerisinde eğitimle ilgili herhangi bir araştırmayla ciddi bir şekilde ilgilendiniz mi/sonuçları üzerinde düşündünüz mü?” sorusu yöneltilmiş ve bu soruya katılımcıların % 53.96’sı evet, % 46.04’ü hayır cevabını vermiştir. Araştırmada öğretmen-yönetici ayırımı yapılmamıştır.

5.1.7. Okul Müdürlerinin Araştırmak İstedikleri Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Yararlanmalarına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin ihtiyaç duydukları veya araştırmak istedikleri bir konuyla ilgili eğitim araştırmalarından yararlanma durumlarına ilişkin olarak iki kategori

belirlenmiş ve bu kategoriler “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma” ve “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanmama” olarak adlandırılmıştır. Bulgulara göre, “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanmama” kategorisinin frekansı 30 ve “Araştırmak İstenilen Bir Konuyla İlgili Eğitim Araştırmalarından Faydalanma” kategorisinin frekansı ise 20 olarak yer almaktadır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunun araştırmak istedikleri herhangi bir konuyla ilgili eğitim araştırmalarından yararlanmadıkları ortaya çıkmıştır.

5.1.8. Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Yararına İlişkin Sonuçlar İle Okul Müdürlerinin Faydalanma Düzeyine İlişkin Sonuçlar

Eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine yararı olma durumları iki kategori altında toplanmış ve bu kategoriler “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması” ve “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması” olarak belirlenmiştir. “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olması” kategorisinde 44 okul müdürü, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmaların Okul Müdürlerine Yararı Olmaması” kategorisinde ise 6 okul müdürü yer almaktadır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğu (f=44) eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine yararı olduğu düşüncesini taşımaktadır. Eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine faydası olmadığını düşünen 6 okul müdürü bulunmaktadır. Bu okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmaların gerçekçi olmadığını, ideal durumları yansıttığını, realiteyi görmediklerini, çözüm üretmediklerini ve pratikte bir faydasının olmadığını ifade etmişlerdir.

Okul müdürlerinin eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan yararlanma düzeylerinin belirlenmesinde beş kategori oluşturulmuş ve “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Orta Düzeyde Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Az Yararlanma”, “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Az Yararlanma” ve “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Hiç Yararlanmama” olarak belirlenmiştir. Okul müdürlerinden 7’si “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Yararlanma”, 16 okul müdürü “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Orta Düzeyde Yararlanma”, 23 okul müdürü “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Az Yararlanma”, 2 okul müdürü “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Çok Az Yararlanma” ve 2 okul müdürü de “Eğitimle İlgili Yayın ve Araştırmalardan Hiç Yararlanmama” kategorisinde yer almaktadır. Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan okul müdürleri eğitimle ilgili yayın ve araştırmalardan az yararlanmakta (f=23) veya orta düzeyde (f=16) yararlanmaktadır.

şahin’in (2000) yaptığı “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlikleri” adlı araştırmada ilköğretim okul müdürleri için öğretim liderliği boyutu altında “Eğitimdeki yeni yaklaşımları okula taşıma, paylaşma” yeterliği belirlenmiştir. Okul müdürlerinin eğitim alanında yaşanan gelişmeleri okula taşıyıp paylaşabilmeleri, eğitim araştırmalarından faydalanmayı gerektiren bir durumdur.

DETYA’nın (2000) yaptığı çalışmada okul müdürleri okulda yeni gelişmelerin kaynağı olarak en çok biriktirilen bilgelik veya uygulama tecrübesi (% 41) olarak ifade etmiştir. Bunu araştırma (% 30) takip etmektedir. Diğer tanımlanan önemli bilgi kaynağı bireysel fikirler (% 13)’dir. Yine aynı araştırmada okul müdürlerinin büyük çoğunluğu üniversite araştırmalarının okul müdürü olarak mesleki rollerine en azından

etkisi olduğunu düşünmektedir. Katılımcı okul müdürlerinin sadece % 6'sı hiç etkisi olmadığını ifade etmiştir. Araştırmada eğitim araştırmalarının okullarındaki eğitim etkinliklerine etkisini okul müdürlerinin % 8 hiç, % 32 az, % 47 biraz, % 13 fazla olarak bulunmuştur. Ayrıca eğitim araştırmalarının genel olarak eğitime etkisi % 3 hiç, % 21 az, % 63 biraz ve % 7 fazla olarak bulunmuştur.

5.1.9. Okul Müdürlerinin Yöneticilik Görevlerinde Araştırma Sonuçlarını Dikkate Alma Durumlarına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları araştırma sonuçları verilen cevaplar çözümlenerek iki kategori belirlenmiş ve bu kategoriler “Dikkate Alınan Araştırma Olması” ve “Dikkate Alınan Araştırma Olmaması” olarak ifade edilmiştir. Bulgular değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan okul müdürlerinin yarısının (f=25) yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları en az bir araştırma olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer yandan araştırmaya katılan okul müdürlerinin yarısı da yöneticilik görevlerinde dikkate aldıkları bir araştırma belirtmemişlerdir.

Okul müdürlerinin dikkate aldıkları araştırma konuları arasında en fazla ifade edilen PISA sonuçları (f=6) ile ilgili araştırmalardır. Bu durumun nedenleri arasında Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü'nün PISA semineri vermesi ve araştırmanın yapıldığı tarihlerde basında PISA sonuçlarına sıkça yer verilmesi olabilir.

Şahin'in (2000) yaptığı “İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlikleri” adlı araştırmada ilköğretim okul müdürleri için araştırma ve mesleki gelişim boyutu altında “Okulda sorunların çözümünde bilimsel araştırma bulgularından yararlanma” yeterliği belirlenmiştir. Bu nedenle günümüzde okul müdürleri için araştırma ve araştırma sonuçlarından yararlanma bir gereklilik olmuştur.

5.1.10. Okul Müdürlerini Çok Etkilemiş Araştırmalar ve Bulgularına İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerini çok etkilemiş olan araştırmalara ilişkin veriler üç kategori altında toplanmış ve bu kategoriler “Çok Etkilemiş Bir Araştırma Olmama”, “Hatırlamama” ve “Çok Etkilemiş Araştırma Olma” olarak belirlenmiştir. “Çok Etkilemiş Bir Araştırma Olmama” kategorisinin frekansı 22, “Hatırlamama” kategorisinin frekansı 10 ve “Çok Etkilemiş Araştırma Olma” kategorisinin frekansı 18 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin 22’sini çok etkileyen bir araştırma olmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca katılımcı okul müdürlerinin 18’ini çok etkileyen araştırma/araştırmalar olduğu bulunmuştur.

18 okul müdürü toplam 22 tane araştırmadan çok etkilendiklerini ifade etmişlerdir. İki okul müdürü (M5, M45) kendilerini etkileyen araştırmaların sayısını 2 ve bir okul müdürü (M44) ise 3 olarak söylemiştir. Dikkat çeken bir nokta da PISA ile ilgili araştırmaların (f=5) katılımcı okul müdürlerini çok etkileyen araştırmalar arasında ilk sırada yer almasıdır. Okul müdürlerini etkileyen diğer araştırma konuları bayan yöneticiler, dil öğrenimi, fiziksel ortamın öğrenme hızı üzerindeki etkisi, öğrenmeyi etkileyen faktörler, engelliler, İngiltere eğitim sistemi, çocuk istismarı, madde bağımlılığı, kesintisiz zorunlu eğitim, birleştirilmiş sınıflar, etkili öğrenme, okulöncesi eğitimin önemi, televizyonun öğrenciler üzerindeki etkisi, kitap okuma, öğrenci başarısına aile ve okulun etkisi, kötü alışkanlıklar ve veli davranışları olarak bulunmuştur.

Yavuz’un (2009) yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticilere “Sizi bir öğretmen olarak öğrencilik yıllarımızdan bugüne kadar en çok etkilemiş olan araştırma

isimlerini ve bulgularını boş bırakılan yere yazınız” sorusu yönetilmiş ve cevaplar konularına göre sınıflandırılarak etkili öğretim model, yaklaşım ve teknikleri, farklı zeka alanlarına göre eğitim, etkili iletişim teknikleri, çocuk-aile ilişkileri, öğrenme kuramları, gençlik psikolojisi ve sınıf yönetimi olarak sunulmuştur. Bu araştırmada öğretmenlerin ilgilendikleri alanların uygulamada kendilerine daha gerekli olan konular oldukları gözlenmiştir.

Okul müdürleri kendilerini çok etkileyen araştırmalar bağlamında daha çok gündemde olan konulardan bahsetmişlerdir. PISA sonuçları ile araştırmalar buna örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca okul ortamında çok önemli olan öğrenme ile ilgili araştırmaları ifade ederek uygulamada önemli olan araştırma konularını da ön plana çıkarmışlardır.

5.1.11. Eğitim veya Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Gerekliliğine İlişkin

Sonuçlar

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliği konusundaki verileri çözümlenerek beş kategoriye ayrılabilceği ortaya çıkmış bu kategoriler “Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik”, “Gelecek İçin Gereklilik”, “Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik”, “Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik” ve “Bilimsel Eğitim İçin Gereklilik” olarak belirlenmiştir.

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine ilişkin “Gelişim ve İlerleme İçin Gereklilik” kategorisine ait 23 kodlanmış gereklilik vardır. Bu kodlanmış gereklilikler eğitimin gelişmesi, eğitimin ilerlemesi, yönetici gelişimi, değişimi takip etme, mesleki gelişim, kendini geliştirme, kendini yenileme, yenilikleri takip etme, karanlık noktaları aydınlatma’dır.

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine ilişkin ‘‘Gelecek İçin Gereklilik’’ kategorisine ait 21 kodlanmış gereklilik vardır. Bu kodlanmış gereklilikler ışık tutma, yol gösterme, planlama, bakış açısı kazandırma, yöneticileri yönlendirme, yol haritası çizme, vizyon belirleme, strateji belirleme ve ufuk açma’dır.

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine ilişkin ‘‘Uygulama ve Sorunlar İçin Gereklilik’’ kategorisine ait 16 kodlanmış gereklilik vardır. Bu kodlanmış gereklilikler mevcut durum tespiti, verimliliği artırma, uygulamaya yansıma, sorun çözme, faydası olma, eksikleri açığa çıkarma, sorunları ortaya çıkarma, gerçekleri ortaya çıkarma, sorun tespiti, eksiği tamamlama, tedbirleri belirleme, sonuçları görme’dır.

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine ilişkin ‘‘Bilgi Kazanımına İlişkin Gereklilik’’ kategorisine ait 8 kodlanmış gereklilik vardır. Bu kodlanmış gereklilikler bilgi sahibi olma, bilgi kazanımı ve veri sağlamadır.

Okul müdürlerinin eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekliliğine ilişkin ‘‘Bilimsel Eğitim İçin Gereklilik’’ kategorisine ait 2 kodlanmış gereklilik vardır. Bu kodlanmış gereklilikler bilimsel temel sağlama ve eğitime bilimsellik kazandırmadır.

5.1.12. Okul Müdürlerinin Bir Eğitim Araştırmasını Dayanak Olarak Göstermelerine İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla araştırmaya dayalı görüşler ortaya koyma, araştırmayı dayanak olarak gösterme durumları, veri seti çözümlenerek iki kategori

içerdiği belirlenmiş ve bu kategoriler “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koymama” ve “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koyma” olarak ifade edilmiştir. Bulgulara göre, “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koymama” kategorisinin frekansı 32 ve “Araştırmaya Dayalı Görüşler Ortaya Koyma” kategorisinin frekansı 18 olarak yer almaktadır. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin 18’i yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla bir eğitim araştırmasını dayanak olarak göstermekle birlikte, araştırmaya katılan okul müdürlerinin 32’si yönetici olarak yaptığı işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncelerini desteklemek amacıyla bir eğitim araştırmasını dayanak olarak göstermediği sonucu bulunmuştur.

DETYA’nın (2000) yaptığı araştırmada okul müdürlerinden okulda karar vermede eğitim araştırmalarının doğrudan etkilediği örnekler vermeleri istendiğinde, öğretme ve öğrenme alanında araştırmaları en çok sıklıkla seçtiler. Ayrıca yine bu araştırmada öğretme ve öğrenme alanı en çok araştırılması gereken konu olarak belirlenmiştir. Diğer bazı alanlar okuryazarlık, okul yönetimi, okul düzeyleri, öğrenci refahı, sınıf ortamı olarak belirlenmiştir.

Yine DETYA’nın (2000) yaptığı araştırmada okul müdürlerine okul meslektaşlarının eğitimde araştırmaya dayalı yeni fikirleri ne kadar alıcı oldukları sorulduğunda, % 24’ü çok alıcı, % 53’ü oldukça (epey) alıcı olarak cevaplamıştır.

Etkili bir okul yönetimi için okul müdürleri verilere dayalı karar vermelidir. Ayrıca okul müdürleri yapmak istedikleri etkinlik ve uygulamalarda eğitim araştırmalarının bulgularını dayanak olarak göstererek hem okul personelinin desteğini kazanabilir hem de bilimsel verilerle yapılmak istenilen işin gerekliliğini ortaya konabilir.

5.1.13. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasına Olan Güven Düzeylerine İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin eğitim araştırmalarının güvenilirliğine ilişkin beş kategori oluşturulmuş ve bu kategoriler “Araştırmaları Çok Güvenilir Bulma”, “Araştırmaları Güvenilir Bulma”, “Araştırmaları Az Güvenilir Bulma”, “Araştırmalara Güvenmeme” ve “Yorum Yapmama” olarak ifade edilmiştir. Bulgulara göre, okul müdürlerinin eğitim araştırmalarının güvenilirliğine ilişkin olarak, 5 okul müdürü “Araştırmaları Çok Güvenilir Bulma”, 28 okul müdürü “Araştırmaları Güvenilir Bulma”, 9 okul müdürü “Araştırmaları Az Güvenilir Bulma”, 7 okul müdürü “Araştırmalara Güvenmeme” ve 1 okul müdürü “Yorum Yapmama” kategorisinde yer almaktadır. Bu bulgulara göre, araştırmaya katılan okul müdürleri “Araştırmaları Güvenilir Bulma” kategorisinde (f=28) en fazla yer alarak eğitim araştırmalarını güvenilir buldukları söylenebilir.

Okul müdürleri özellikle eğitim araştırmasında veri toplamada kullanılan anketlerden elde edilen bilgilerin güvenilir olmadığını ifade etmiştir. Okullarda anketlere verilen cevapların okunmadan işaretlendiği belirtilmiştir.

5.1.14. Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmasını Kim Yapmalı Değerlendirmesine İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin eğitimin araştırmalarını kimin yapmasına ilişkin görüşleri 3 kategori altında toplanmış ve bu kategoriler “Akademisyen”, “Uygulamanın İçinde Olanlar” ve “Diğer” olarak belirlenmiştir. Bulgulara göre, eğitim araştırmasını 33 okul müdürü “Akademisyen”, 14 okul müdürü “Uygulamanın İçinde Olanlar” ve 9 okul müdürü “Diğer” olarak ifade etmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürleri eğitim

araştırmasını akademisyenlerin yapması (f=33) yönünde ağırlıklı bir görüş ortaya koymuştur.

5.1.15. Okul Müdürlerinin Bilgiye Ulaşmada Kullandıkları Araçlara İlişkin Sonuçlar

Okul müdürlerinin üzerinde düşündükleri veya ilgilendikleri konularla ilgili bilgiye ulaşmada kullandıkları araçlar internet, kitap, dergi, tecrübeli yöneticiler, öğretmen ve resmi kaynaklar (yönetmelik, genelge) olarak belirlenmiştir. Bilgiye ulaşmada 50 okul müdürü interneti, 28 okul müdürü kitabı, 17 okul müdürü dergiyi, 6 okul müdürü tecrübeli yöneticileri, 3 okul müdürü öğretmeni ve 2 okul müdürü resmi kaynakları (yönetmelik, genelge) kullandığını ifade etmiştir. Araştırmaya katılan okul müdürlerinin hepsinin interneti bilgiye ulaşmada bir araç olarak kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Yavuz'un (2009) "Eğitim Araştırmaları İle İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi" adlı araştırmasında, öğretmen ve yöneticilerin araştırmaları takip ettikleri kaynaklara ilişkin olarak en çok internet ortamından (% 20), interneti sırasıyla kitap (%18) ve hizmet içi eğitim programlarının (%17) takip ettiği bulunmuştur. Öğretmen ve yöneticilerin en az yararlandıkları kaynaklar ise dergiler (%11) ile müfettiş ve meslektaşları (%10) olduğu bulunmuştur.

Bu araştırma ve yapılan ilgili araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde hem okul müdürlerinin hem de öğretmenlerin bilgiye ulaşmada kullandıkları en yaygın araç internettir. İnternet kullanımı toplumun bütün kesimlerinde hızlı bir şekilde yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle eğitim ile ilgili hizmet üreten insanlara ulaşmanın en pratik yolunun internet olduğu açıktır. Bu nedenle okul müdürleri için zengin bir içeriğe

sahip ve kolay bir şekilde ulaşılabilen araştırma veri tabanı hazırlanarak okul m¼d¼rlerinin kullanımına sunulabilir. Bunun için mevcut e-okul sistemine benzer veya ona entegre bir Şekilde makale okuma sistemi geliştirilebilir. Benzer Şekilde okullara eğitim araştırması yayınlayan dergilerin g¼nderilmesi sağlanabilir veya bu dergiler internet ¼zerinden okulların kullanımına sunulması için çalışma yapılabilir.

5.1.16. Eğitim Alanında Araştırılması Gerekli G¼r¼len Konulara İlişkin Sonuçlar

Okul m¼d¼rlerinin eğitimle ilgili araştırılmasını gerekli g¼rd¼đ¼ konular 7 kategori altında toplanmış ve bu kategoriler “ğretmenlerle İlgili Konular”, “Eğitim Sistemi İle İlgili Konular”, “ğrencilerle İlgili Konular”, “ğretim İle İlgili Konular”, “Okul Y¼netimi İle İlgili Konular”, “Okul - Aile İlişkileri” ve “Diğer” olarak belirlenmiştir.

Okul m¼d¼rlerinin eğitimle ilgili araştırılmasını gerekli g¼rd¼kleri konulara ilişkin “ğretmenlerle İlgili Konular” kategorisinde 35 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular ğretmen yetiştirme, öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi, öğretmenler için rehberlik eğitimi, ğretmen nitelikleri, idealist ğretmen, ğretmen davranışları, ğretmen yeterlikleri, öğretmenlerin motivasyonu, ğretmen-ğrenci iletişimi, ğretmen-ğrenci-veli ilişkileri, performans ve t¼kenmiřlik'tir.

Okul m¼d¼rlerinin eğitimle ilgili araştırılmasını gerekli g¼rd¼kleri konulara ilişkin “Eğitim Sistemi İle İlgili Konular” kategorisinde 19 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular eğitim sistemi, okulöncesi eğitim, mesleki eğitim, eğitim politikası, kesintisiz zorunlu eğitim, merkezi sınavlar ve eğitim planlaması'dır.

Okul müdürlerinin eēitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “ēretim İle İlgili Konular” kategorisinde 16 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular ēretim yönetim ve teknikleri, sınıf yönetimi, eēitim teknolojileri, ērenme gçlē, yabancı dil ērenimi, ērenmenin gerekleēmesi, eēitim ortamlarının düzenlenmesi, eēitim ve ēretimin niteliēi, program geliştirme, okuma yazma eēitimi’dir.

Okul müdürlerinin eēitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “Okul Yönetimi İle İlgili Konular” kategorisinde 16 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular finansman, yönetici seçme, yönetici yetiştirme, okul yöneticilerinin niteliēi, yönetime katılma, yönetici yeterlikleri, yöneticilerin hizmet içi eēitimi, okul kültürü, sosyal, kültürel ve sportif başarı ve takım oluşturma’dır.

Okul müdürlerinin eēitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “ērencilerle İlgili Konular” kategorisinde 15 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular ērenci davranışları, ērenci psikolojisi, akademik başarıyı artırma, disiplin, sosyal beceri geliştirme, özel eēitim gerektiren ērenciler, üstün yeteneklilerin eēitimi, yeteneēe uygun eēitim alma ve kalıtım ve yetenek’tir.

Okul müdürlerinin eēitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “Diēer” kategorisinde 10 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular iletişim, fiziki yapı, eēitimde sosyal faaliyetler, rehberlik, meslek etiēi, meslek kültürü ve okulda şiddet’tir.

Okul müdürlerinin eēitimle ilgili araştırılmasını gerekli gördükleri konulara ilişkin “Okul - Aile İlişkileri” kategorisinde 7 kodlanmış konu vardır. Bu kodlanmış konular veli eēitimi, okul aile ilişkileri ve velilerin okula ilgisizliēi’dir.

Yavuz'un (2009) yaptığı araştırmada öğretmen ve yöneticilere "Eğitimle ilgili yakın gelecekte hangi konuların araştırılmasını istersiniz?" sorusu yöneltilerek, kendilerine on altı tane seçenek verilmiştir. Bu araştırmada öğretmen ve yöneticiler daha çok "Etkili öğretim model, yaklaşım ve teknikleri" ve "farklı zeka alanı ve ilgiye sahip öğrenciler için etkili öğretim stratejileri" konularına ilgi göstermekte ve yakın gelecekte de yine bu konuların araştırılmasını istemektedirler.

DETYA'nın (2000) yaptığı araştırmada, eğitimde araştırmaya en çok ihtiyaç duyulan etkinlik alanı olarak "Öğretme ve Öğrenme" konusu olmuştur. Diğer konular "Öğrenci Refahı", "Teknoloji", "Toplumsal Cinsiyet Konusu" ve "Ölçme ve Değerlendirme" ön plana çıkmıştır.

Yurtiçi ve yurtdışı araştırma bulgularına paralel olarak, okul müdürleri öğretimle ilgili konulara önem verdikleri gözlenmiştir. Ayrıca öğretmen yetiştirilmesi (f=12) konusu okul müdürleri arasında en çok araştırılması istenilen konudur. Bu da öğretmen yetiştirme konusunun okul müdürlerinin bakış açısıyla problemleri bir alan olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler, uygulamaya ve yapılacak araştırmalara yönelik olmak üzere iki başlık altında verilmiştir.

5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Okul müdürlerine bilinçli bir bilimsel araştırma okuyucusu olacak düzeyde eğitim verilebilir.
- Okul müdürlerinin lisansüstü eğitim almaları sağlanabilir.
- Okul müdürlerinin bilimsel çalışma yapmalarını teşvik etmek için politikalar üretilebilir. Örneğin bilimsel çalışma giderlerinin karşılanması, yayınlanmış çalışmalar için atama dönemlerinde kullanılmak üzere puan verilmesi gibi araştırma yapmaya yönlendirici stratejiler izlenebilir.
- Eğitim ile ilgili hizmet üreten insanlara ulaşmanın en pratik yolunun internet olduğu açıktır. Bu nedenle okul müdürleri için zengin bir içeriğe sahip ve kolay bir şekilde ulaşılabilen araştırma veri tabanı hazırlanarak okul müdürlerinin kullanımına sunulabilir. Bunun için mevcut e-okul sistemine benzer veya ona entegre bir şekilde makale okuma sistemi geliştirilebilir.
- Okullara eğitim araştırması yayınlayan dergilerin gönderilmesi sağlanabilir veya bu dergiler internet üzerinden okulların kullanımına sunulması için çalışma yapılabilir.
- Okul müdürlerinin başka mesleklerde olduğu gibi bilimsel çalışmalardan yeterli düzeyde faydalanır hale getirilmesi için okul yöneticiliği bir meslek olarak kabul edilebilir. Hem mevcut yöneticiler hem de gelecek yöneticiler için yetiştirme programları düzenlenebilir.

- Eğitim kurumları yöneticilerinin atama ve yer değiştirmelerine ilişkin yönetmelikte lisansüstü düzeyinde çalışmalar yapmış olma niteliği bir zorunluluk haline getirilebilir.

5.2.2. Yeni Araştırma Önerileri

- Alanyazın taramasında lisans ve lisansüstü öğrencileri ile öğretmen ve ilköğretim müfettişlerinin bilimsel araştırma yeterliklerine ilişkin araştırmalar mevcut iken okul müdürlerinin bilimsel araştırma yeterliklerine ilişkin herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Okul müdürlerinin bilimsel araştırma yeterliklerine ilişkin farklı ölçme araçları kullanılarak kapsamlı yeni araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıkalın, A. (1998). *Okul Yöneticiliği*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Ada, Ş. ve Küçükali, R. (2009). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Adem, M. (2008). *Eğitim Planlaması*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.
- Akçadağ, T. (2010). Yönetim Süreçleri, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi* (Ed. Ruhi Sarpkaya) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ary, D., Jacobs, L.C., ve Sorensen, C. (2010). *Introduction to Research in Education*, (8. Basım). Belmont, CA: Wadsworth.
- Aslanargun, E. (2007). Modern Eğitim Yönetimi Anlayışına Yönelik Eleştiriler ve Postmodern Eğitim Yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 13(50). 195-212.
- Ata, B. (2009). Johann Friedrich Herbart'ın Tarih Eğitimi Üzerine Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Özel Sayı(29)*, 1377-1395.
- Aydın, M. (2007). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Bacanlı, H. (2010). *Eğitim Psikolojisi*. 15. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2004). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Balcı, A. (2005). *Açıklamalı Eğitim Yönetimi Sözlüğü*. Ankara: Tek Ağaç Basım Yayımlarını Dağıtım.

- Balcı, A. (2007). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme*. Dördüncü Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. (Genişletilmiş 8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim Yönetimi*. Beşinci Basım. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2000). *Eğitim Yönetimi: Nitelikli Okul*. Ankara: Feryal Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2007) *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Ekinoks
- Berliner, D. (2002). Educational Research: The Hardest Science of All. *Educational Researcher*, 31(8), 18-20.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnekler*. Ankra: Siyasal Kitabevi.
- Bozan, M., Yayla, D., Demirbaş, A., Sayın, M., Saygın, Ö., Yağız, Z. (2004). Eğitim Araştırmalarında MEB-Üniversite İş birliği (İl Düzeyi). Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. 29.04.2012 tarihinde http://egitek.meb.gov.tr/tamamlanan/Meb_Universite_isbirligi.pdf adresinden alınmıştır.
- Bursalıoğlu, Z. (1982). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (1999 Bahar) İlköğretim okulu öğretmenlerinin araştırma yeterlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi* (18) 257-69.
- Cevizci, A. (1999). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma.

Çelik, V. (2002). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Üçüncü Baskı. Ankara: Pegem A Yayınları.

Çepni, S., Küçük, M. (2002). Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmaları Hakkındaki Düşünceleri, V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresinde Sunulan Sözlü Bildiri, 16-18 Eylül, ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi, Ankara.

Çiçek, F.F., Başaran. S.T, Demirbaş. A., Maden, C. (1999). Çağdaş Öğretmen Profili.

29.04.2012

tarhinde

<http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/EARGED%20Çağdaş%20Öğretmen%20Profili.doc>

adresinden alınmıştır.

Comp, D. (2009) *A Brief History of Research on Education*. [http://ihed-](http://ihed-djc.blogspot.com/2009/07/brief-history-of-research-on-education.html)

[djc.blogspot.com/2009/07/brief-history-of-research-on-education.html](http://ihed-djc.blogspot.com/2009/07/brief-history-of-research-on-education.html) adresinden

05.05.2012 tarihinde erişilmiştir.

Corson, D. J. (1985) *Educational research and Popper's theory of knowledge*.(Çeviren:

Sabri Büyükdüvenci) *Universities Quarterly: Culture, Education and Society*, 40

(1), 73-89.

Demir, K. (2009). İlköğretim Okullarında Verilere Dayalı Karar Verme. *Kuram ve*

Uygulamada Eğitim Yönetimi, 15(59), 367-397.

Demirtaş, H. ve Güneş, H. (2002). *Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Sözlüğü*. Ankara: Anı

Yayıncılık.

Demirtaş, H. (2010). Okul Örgütü ve Yönetimi, *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*.

(Editör: Ruhi Sarpkaya). Genişletilmiş İkinci Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

Department of Education, Training and Youth Affairs (DETYA) (2000). The Impact of Educational Research. Canberra: Commonwealth of Australia. www.dest.gov.au/archive/highered/respubs/impact/pdf/impact.pdf adresinden 04.03.2012 tarihinde indirildi.

Dilci, T.(2011) Eğitim Bilimine Giriş.(Ed. Fatih Töremen). 3.Baskı İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.

Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Encyclopædia Britannica. (2012a). Charles Hubbard Judd. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/307423/Charles-Hubbard-Judd> adresinden 05.05.2012 tarihinde erişilmiştir.

Encyclopædia Britannica. (2012b). Hermann Ebbinghaus. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/177531/Hermann-Ebbinghaus> adresinden 05.05.2012 tarihinde erişilmiştir.

Encyclopædia Britannica. (2012c). John Dewey. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/160445/John-Dewey> adresinden 05.05.2012 tarihinde erişilmiştir.

Encyclopædia Britannica. (2012d). Johann Friedrich Herbart. <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/262683/Johann-Friedrich-Herbart> adresinden 05.05.2012 tarihinde erişilmiştir.

Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Eren, E. (2008). *Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Ertürk, S. (1982). *Eğitimde Program Geliştirme*. 4. Basım. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

Eşme, İ., Temel, A., Turaşlı, N. K. (2002). İstanbul Maltepe ve Kartal İlçeleri Öğretmen Profili Araştırması, 29.04.2012 tarihinde http://www.simaybirce.net/bilgibankasi/egitim_kaynak_depo/ogretmen_profil_01.doc adresinden alınmıştır.

Eyi, T. F. (2006). Adana İli İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Görevlerini Gerçekleştirmelerine İlişkin Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.

Fidan, N. (1985). *Okulda Öğrenme ve Öğretme: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Ankara: Aklım yayınları.

Frankel, J. R., ve Wallen, N. L. (2009). *How To Design And Evaluate Research In Education*. (7th ed). Boston: McGrawHill.

Gökçe, O. (2006). *İçerik Analizi Kuramsal ve Pratik Bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Güven, S. (2006). *Toplumbiliminde Araştırma Yöntemleri*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.

Hancock, B. (2002). *An Introduction To Qualitative Research*. http://faculty.cbu.ca/pmacintyre/course_pages/MBA603/MBA603_files/IntroQualitativeResearch.pdf adresinden 03.05.2012 tarihinde indirilmiştir.

Ilgar, L. (2005). *Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi*. Üçüncü baskı İstanbul: Beta Basım Yayım.

İslamoğlu, A. H. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım.

- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- Karip, E. (2005). Yönetim Biliminin Alanı ve Kapsamı, *Eğitim ve Okul Yöneticiliği*. (Ed. Yüksel Özden). İkinci Baskı. Ankara: PegemA Yayınları.
- Karşlı, M. D. (2006). *Etkili Okul Yöneticiliği*. Ankara: Morpa Kültür Yayınları.
- Kaya, Y. K. (1993).*Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye’deki Uygulama*. Beşinci Basım. Ankara: Set Ofset Matbaacılık.
- Koshy, V. (2005) *Action Research For Improving Practice: A Practical Guide*. London: Paul Chapman Publishing.
- Köklü, N., Büyüköztürk; Ş. ve Çokluk, Ö. (1999, Yaz). İlköğretim Müfettişlerinin Araştırma Yeterlikleri ve Araştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (19), 325-339.
- Kvale, S. (1996) *Interviews: An Introduction to Qualitative Research Interviewing*. California: SAGE Publications.
- Kuzu, A. (2009). Öğretmen Yetiştirme ve Mesleki Gelişimde Eylem Araştırması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*,2(6), 425-433
- McMillan, J. H. (1996). *Educational Research: Fundamentals For The Consumer*. Second Edition. New York: HarperCollins College Publishers.
- Mil, B., Yüksel, A. ve Bilim, Y. (2007). *Nitel Araştırma: Neden, Nasıl, Niçin?*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis* (Second Edition). California:SagePublications.
- Nartgün, Z., Uluman, M., Akın, Ç., Çelik, T. ve Çevik, C. (2008). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. *XVII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Saracaloğlu A.S. ,Varol R. ,Ercan İ.E. (2005) ,Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Araştırma Kaygıları, Araştırma ve İstatistiğe Yönelik Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* ,(17) , 187-199.
- Saracaloğlu A.S.(2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeyleri, Araştırma Kaygıları ve Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V, II, 179-208.
- Sarı, M. (2006). Araştırmacı Öğretmen: Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 847-887.
- Sezen, S. (1999). *Devletçilikten Özelleştirmeye Türkiye’de Planlama*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü.
- Şahin, A. E. (2000). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Yeterlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (22), 243-260.
- Şimşek, H. (2005). Eğitim Yönetimi Bilimin Neresinde? Web: <http://www.hasansimsek.net/files/Eğitim%20Yönetimi%20Bilimin%20Neresinde.doc> adresinden 22 Nisan 2012 tarihinde alınmıştır.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2005). Eğitim ve Okul Yönetimi, *Eğitim ve Okul Yöneticiliği*. (Ed. Yüksel Özden). İkinci Baskı. Ankara: PegemA Yayınları.

- Şişman, M. (2011). *Eğitim Bilimine Giriş*, Sekizinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Taymaz, H. (2011). *Okul Yönetimi*. 10. Baskı. Ankara: PegemA Yayınları.
- Tortop, N. (1982). *Yönetim Bilimi*. Ankara: Ankara iktisadi ve Ticari İlimler Akademisi.
- Töremen, F.(2011) *Eğitim Bilimine Giriş*.(Ed. Fatih Töremen). 3.Baskı İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.
- Türkmen, Ş. (2005). *Okullarda Yönetim Etkinlikleri*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*
- Verma, G. K. ve Mallick, K. (1999). *Researching Education: Perspectives and Techniques*. Britain: Falmer Press.
- Üstdal, M., Vullaume, R., Gülbahar, K. ve Gülbahar, Y. (2004). *Bilimsel Araştırma Kılavuzu*. Ankara: Pelikan Yayıncılık.
- Yan, B. (2005). The Nature of Educational Research. <https://www.msu.edu/~boyan/doc/comps4.pdf> adresinden 06.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Yavuz, M. (2009). Eğitim Araştırmaları İle İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, (27), 143 - 158.
- Yıldırım, N. (2011). Okul Müdürlerinin Motivasyonları Üzerine Nitel Bir İnceleme. *AİBÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 71-85.
- Yılmaz, K. (2008).*Eğitim Yönetiminde Değerler*. Ankara: Pegem Akademi.

Yükseköğretim Kurulu (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*.

http://www.yok.gov.tr/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=

70 adresinden 05 Şubat 2012 tarihinde edinilmiştir.

EKLER

EK-1. Veri Toplama Aracı

OKUL YÖNETİCİSİ GÖRÜŞME FORMU

Görüşme No:

Görüşme Tarihi:

Görüşme Yeri:

Sayın Yöneticim,

Eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerini değerlendirmek amacıyla planlanan araştırmada sizin de görüşlerinizden faydalanmak istiyorum. Görüşme sırasında vereceğiniz yanıtlar sadece araştırma amacıyla kullanılacak olup herhangi bir kurum ya da kişilerle paylaşılmayacaktır. Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?

Görüşmede vereceğiniz bilgilerin kayba uğramaması için görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

Bu görüşmenin yaklaşık 30 dakika süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

Yasir ARMAĞAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Okul Yöneticisi Kişisel Bilgileri

1. Cinsiyetiniz:
2. Yaşınız:
3. Branşınız:
4. Yöneticilikteki kıdeminiz:
5. Okul Yeri: () Köy () Kasaba () Şehir Merkezi
6. Okul Türü: () İlköğretim Okulu () İlköğretim Okulu () Genel Lise
() Anadolu Lisesi () Meslek Lisesi () Fen Lisesi
() Anadolu Öğretmen Lisesi
7. Mesleki Kıdeminiz:
8. En Son Mezun Olduğunuz Eğitim Kurumu ve Programı

Okul Yöneticisi Görüşme Soruları

1. Bilimsel araştırma ile ilgili aldığınız ders, katıldığınız seminer vb. varsa nelerdir?
2. Kendinizi eylem araştırması/gözlem vs. yapma konusunda yeterli görüyor musunuz?
Görüyorsanız...
Görmüyorsanız araştırma yapabilmek için hangi alanda eksiklikleriniz olduğunu düşünüyorsunuz?
3. Herhangi bir eğitim araştırmasının içerisinde yer aldınız mı?
Gazetede, hakemli veya hakemsiz dergilerde yazılarınız var mı? Varsa konusu neydi?

4. Okulunuzda yapılmasını istediğiniz bir araştırma için üniversite veya benzeri kuruluşlardan araştırma desteği (teknik veya maddi) aldınız mı? Aldıysanız araştırmanın konusu neydi?
5. Düzenli takip ettiğiniz veya abone olduğunuz süreli yayınlar var mı? Varsa araştırmaların akademik dilini anlamakta sıkıntı yaşıyor musunuz? Nasıl?
6. Okul yöneticiliği yapmaya başladıktan önce veya sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması ve/veya makale vs. bilimsel dergi veya rapor okudunuz mu? Sonuçları üzerinde düşündüğünüz oldu mu?
7. İhtiyaç duyduğunuz veya araştırmak istediğiniz bir konuyla ilgili eğitim araştırmalarından faydalandığınız oldu mu? Nasıl?
8. Eğitim ile ilgili yayın ve araştırmaların siz okul yöneticilerine bir yararı var mı? (Neden?)
Ne ölçüde faydalanıyorsunuz?
9. Yöneticilik görevinizde dikkate aldığınız araştırma sonuçları oldu mu? (Evet ise konusu neydi?)

10. Sizi bir yönetici olarak, mesleğe başladıktan sonra en çok etkilemiş olan (uygulamanıza yön vermiş) araştırma isimlerini ve bulgularını söyler misiniz?
11. Eğitim veya eğitim yönetimi araştırmalarının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
12. Okul yöneticisi olarak yaptığımız işlerde (toplantı, okul içi uygulamalar vb.) düşüncenizi desteklemek amacıyla araştırmaya dayalı görüşler ortaya koyuyor musunuz? (Örneğin bahsi geçen konu üzerine yapılan araştırma sonuçlarından faydalaniyor musunuz?) Özetle okul yönetiminde karar alma sürecinde eğitim araştırmalarından, çalışmalarından ve raporlarından vs. faydalaniyor musunuz?
13. Eğitim araştırmalarının güvenilirliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
14. Sizce eğitim araştırmaları kimler tarafından yapılmalıdır? (Akademisyenler, Yüksek lisans ve doktora yapanlar, Eğitim yöneticileri, öğretmenler...)
15. İlgilendiğiniz/üzerinde düşündüğünüz konularla ilgili bilgileri hangi kaynaklar aracılığı ile edindiniz?
16. Okul yöneticisi olarak eğitimle veya eğitim yönetimi ile ilgili olarak hangi konuların araştırılmasını gerekli görüyorsunuz?

EK-2. Katılımcıların Kişisel Bilgileri

(M: Okul Müdürü)

- M1 Erkek, 36 yaşında, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, yöneticilikteki kıdem yılı 7, mesleki kıdem yılı 10, İlköğretim Okulu, Kasaba.
- M2 Erkek, 55 yaşında, Sınıf Öğretmeni, yöneticilikteki kıdem yılı 27, mesleki kıdem yılı 31, İlköğretim Okulu, Merkez.
- M3 Kadın, 48 yaşında, Tarih Öğretmeni, yöneticilikteki kıdem yılı 3, mesleki kıdem yılı 26, Ortaöğretim, Merkez.
- M4 Erkek, 56 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı, yöneticilikteki kıdem yılı 16, mesleki kıdem yılı 31, Ortaöğretim, Merkez.
- M5 Erkek, 37 yaşında, Muhasebe Finansman, yöneticilikteki kıdem yılı 9, mesleki kıdem yılı 17, Ortaöğretim, Merkez.
- M6 Erkek, 56 yaşında, Fransızca Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 18, mesleki kıdem yılı 32, Ortaöğretim, Merkez.
- M7 Kadın, 35 yaşında, Okulöncesi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 2, mesleki kıdem yılı 14, Okulöncesi, Merkez.
- M8 Erkek, 53 yaşında, Fizik Kimya Biyoloji, yöneticilikteki kıdem yılı 25, mesleki kıdem yılı 35, İlköğretim, Merkez.
- M9 Erkek, 47 yaşında, Fransızca Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 21, mesleki kıdem yılı 22, Ortaöğretim, Merkez.
- M10 Erkek, 46 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 15, mesleki kıdem yılı 25, İlköğretim, Merkez.
- M11 Erkek, 44 yaşında, Tarih, yöneticilikteki kıdem yılı 15, mesleki kıdem yılı 22, Ortaöğretim, Merkez.
- M12 Erkek, 46 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 12, mesleki kıdem yılı 23, İlköğretim, Merkez.

- M13 Erkek, 41 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı, yöneticilikteki kıdem yılı 9, mesleki kıdem yılı 20, Ortaöğretim, Merkez.
- M14 Erkek, 46 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 24, mesleki kıdem yılı 24, İlköğretim, Merkez.
- M15 Erkek, 51 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı, yöneticilikteki kıdem yılı 18, mesleki kıdem yılı 30, Ortaöğretim, Merkez.
- M16 Erkek, 51 yaşında, İlahiyat, yöneticilikteki kıdem yılı 24, mesleki kıdem yılı 26, Ortaöğretim, Merkez.
- M17 Erkek, 56 yaşında, Makina, yöneticilikteki kıdem yılı 32, mesleki kıdem yılı 35, Ortaöğretim, Merkez.
- M18 Erkek, 36 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 8, mesleki kıdem yılı 13, İlköğretim, Merkez.
- M19 Erkek, 51 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 21, mesleki kıdem yılı 28, İlköğretim, Merkez.
- M20 Erkek, 42 yaşında, İlahiyat, yöneticilikteki kıdem yılı 15, mesleki kıdem yılı 20, Ortaöğretim, Merkez.
- M21 Erkek, 43 yaşında, Tarih, yöneticilikteki kıdem yılı 13, mesleki kıdem yılı 18, İlköğretim, Merkez.
- M22 Erkek, 40 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 12, mesleki kıdem yılı 20, İlköğretim, Merkez.
- M23 Erkek, 48 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 25, mesleki kıdem yılı 25, İlköğretim, Merkez.
- M24 Erkek, 46 yaşında, Tarih, yöneticilikteki kıdem yılı 14, mesleki kıdem yılı 22, İlköğretim, Köy.
- M25 Erkek, 34 yaşında, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 6, mesleki kıdem yılı 10, İlköğretim, Köy.

- M26 Erkek, 40 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 14, mesleki kıdem yılı 23, İlköğretim, Kasaba.
- M27 Erkek, 29 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 4, mesleki kıdem yılı 8, İlköğretim, Köy.
- M28 Erkek, 53 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 20, mesleki kıdem yılı 28, İlköğretim, Kasaba.
- M29 Erkek, 42 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 9, mesleki kıdem yılı 20, İlköğretim, Köy.
- M30 Erkek, 55 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 26, mesleki kıdem yılı 32, İlköğretim, Merkez.
- M31 Erkek, 57 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 34, mesleki kıdem yılı 38, İlköğretim, Merkez.
- M32 Erkek, 46 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 18, mesleki kıdem yılı 26, İlköğretim, Merkez.
- M33 Erkek, 55 yaşında, Fen Bilgisi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 27, mesleki kıdem yılı 30, Ortaöğretim, Merkez.
- M34 Erkek, 50 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 27, mesleki kıdem yılı 32, İlköğretim, Merkez.
- M35 Erkek, 52 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 28, mesleki kıdem yılı 31, İlköğretim, Merkez.
- M36 Erkek, 44 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 12, mesleki kıdem yılı 21, İlköğretim, Merkez.
- M37 Erkek, 44 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 5, mesleki kıdem yılı 22, İlköğretim, Merkez.
- M38 Erkek, 45 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 12, mesleki kıdem yılı 23, İlköğretim, Kasaba.

- M39 Erkek, 52 yaşında, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 14, mesleki kıdem yılı 26, İlköğretim, Merkez.
- M40 Erkek, 35 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 8, mesleki kıdem yılı 17, Ortaöğretim, Merkez.
- M41 Kadın, 32 yaşında, Okulöncesi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 3, mesleki kıdem yılı 9, Okulöncesi, Merkez.
- M42 Erkek, 55 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 31, mesleki kıdem yılı 36, İlköğretim, Merkez.
- M43 Erkek, 54 yaşında, Fen Bilgisi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 26, mesleki kıdem yılı 29, Ortaöğretim, Merkez.
- M44 Erkek, 43 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 17, mesleki kıdem yılı 24, İlköğretim, Köy.
- M45 Erkek, 45 yaşında, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 17, mesleki kıdem yılı 22, Ortaöğretim, Merkez.
- M46 Kadın, 28 yaşında, Okulöncesi Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 3, mesleki kıdem yılı 7, Okulöncesi, Merkez.
- M47 Erkek, 47 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 13, mesleki kıdem yılı 26, İlköğretim, Merkez.
- M48 Erkek, 46 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 10, mesleki kıdem yılı 25, İlköğretim, Merkez.
- M49 Erkek, 42 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 9, mesleki kıdem yılı 17, İlköğretim, Köy.
- M50 Erkek, 40 yaşında, Sınıf Öğretmenliği, yöneticilikteki kıdem yılı 12, mesleki kıdem yılı 18, İlköğretim, Merkez.

EK-3. Uygulama İzin Belgesi

TC.
TOKAT VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.60.13-774.01-1173
Konu : Anket İzni Verilmesi

20-01-2012

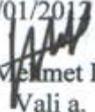
VALİLİK MAKAMINA
TOKAT

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Yasir ARMAĞAN, ilimiz merkezindeki tüm eğitim kurumlarında görevli okul idarecilerine "Okul Müdürlerinin Eğitim Araştırmalarına Bakışı ve Yararlanma Düzeyleri" konusunda hazırlamış olduğu bilimsel amaçlı çalışmasını uygulamak istemektedir.

Söz konusu anket izninin il merkezindeki görevli idarecilere uygulama yapılması müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğünde olurlarınıza arz ederim.

Ömer ALBAYRAK
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
20/01/2012

Hacı Mehmet KARA
Vali a.
Vali Yardımcısı

EGİTİME %100 DESTEK	İl Milli Eğitim Müdürlüğü Hükümet Konağı Kat 3 60100 Tokat Hizmetçi Eğitim Şubesi	Tel : (0356) 214 10 17-170 Faks : (0356) 214 11 86 İnternet: http://tokat.meb.gov.tr E-mail : hizmetci60@meb.gov.tr

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Yasir ARMAĞAN

Doğum Yeri: TOKAT

Doğum Yılı: 1983

Mail Adresi: yasirarmagan@gmail.com

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

- **Lisans:** Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Eğitim Fakültesi İlköğretim Matematik Öğretmenliği (2001-2005)
- **Yüksek Lisans:** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı (2009-)

MESLEKİ BİLGİLER

- 06/09/2005 -30/07/2006 Tokat Pazar Pazar İlköğretim Okulu, Matematik Öğretmeni
- 31/07/2006 -31/07/2007 Batman Kozluk Yatılı İlköğretim Bölge Okulu (Yedek Subay Asker Öğretmen) Matematik Öğretmeni
- 01/08/2007-23/08/2011 Tokat Pazar Pazar İlköğretim Okulu, Matematik Öğretmeni
- 23/08/2011- ... Tokat Merkez 100. Yıl Zeki Sıtkı Lütfü Akbay İlköğretim Okulu, Matematik Öğretmeni